

Förslag till Ålands budget för år 2025

Innehåll

Ett framtidssäktrat Åland i en orolig värld.....	7
Självstyrelsen, de offentliga institutionerna och kommunerna	8
Självstyrelselagen	8
Svenska språket	8
Demokratiutveckling	8
Kommunerna.....	8
Landskapets ekonomi.....	9
Ordning och reda i ekonomin.....	9
Förändrade arbetssätt ger ökad produktivitet.....	10
Reformer och större förändringar.....	10
Utökning av extern finansiering för hållbar utveckling.....	10
Krafttag för hushållens ekonomi.....	10
Mer pengar i ålänningarnas plånböcker	11
Barnfamiljernas ekonomi	11
Sjukdomskostnadsavdrag och avgiftspolitik	11
Stärkande av Ålands attraktionskraft och tillväxt.....	11
En konkurrenskraftig region som främjar entreprenörskap	12
En region som lockar till sig besökare och kompetens	12
En region med hög sysselsättning och goda utbildningsmöjligheter	13
Beredskap och resiliens	13
Beredskapssamarbete	13
Åland på väg mot en grön omställning.....	14
Havsbaserad vindkraft och solcellsparkar	14
Energi och infrastruktur	15
Rent vatten och ökad biologisk mångfald	15
Hälsa och omsorg	16
Välmående barn och unga	16
Budgerad resultaträkning, finansieringsanalys och likviditet	19
Större resultatpåverkande poster och förändringar	20
Försäljningsintäkter	20
Avgiftsintäkter	20
Erhållna bidrag.....	20
Personalkostnader.....	20
Köp av tjänster.....	20
Material, förnödenheter och varor	20
Övriga verksamhetskostnader.....	21

Undervisning, kultur och idrott	21
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	21
Bostadsproduktion	21
Primärnärings	21
Övrigt näringsliv.....	21
Allmänna stöd.....	21
Skatteinkomster	21
Sammandrag av budgetförslaget	21
Finansieringsanalys och likviditet	23
Politikområde 1 - detaljmotivering verksamhet och överföringar	25
100 Lagtinget.....	26
101 Lagtinget.....	27
111 Lagtingets kansli	28
112 Lagtingets övriga utgifter	29
120 Landskapsrevisionen	30
130 Ålands delegation i Nordiska rådet	31
Politikområde 2 - detaljmotivering verksamhet och överföringar	32
200 Landskapsregeringen	33
200 Lantrådet och ministrarna.....	33
210 Regeringskansliet.....	35
210 Regeringskansliet.....	35
212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen	38
215 Kommunikationsverksamhet	39
220 Främjande av jämställdheten.....	40
225 Främjande av integration	41
230 Demokratiutveckling och val	42
232 Understödjande av politisk verksamhet.....	43
240 Brand- och räddningsväsendet.....	43
250 Personalarbete och arbetsmiljö	44
252 Serviceverksamhet	46
260 Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	46
265 Konsumentskydd	49
270 Radio- och TV-verksamhet	50
280 Lagberedningen	51
280 Lagberedningen.....	51
Myndigheter under politikområde 2	53
820 Ålands statistik- och utredningsbyrå	53
822 Datainspektionen	54

825 Ålands polismyndighet	56
826 Ålands ombudsmannamyndighet	58
Politikområde 3 - detaljmotivering verksamhet och överföringar	60
300 Finansavdelningens förvaltningsområde	61
300 Allmän förvaltning	62
330 Landskapsandelar och stöd till kommunerna	64
350 Penningautomatmedel.....	66
360 Bostäder och byggande privatpersoner	68
380 Pensioner och pensionsavgifter	68
390 Gemensamma förvaltningskostnader	71
Politikområde 4 - detaljmotivering verksamhet och överföringar	72
400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	74
400 Allmän förvaltning	75
410 Övriga sociala uppgifter.....	77
415 Kommunernas socialvårdsområde.....	78
420 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	78
430 Allmän miljövård	79
440 Naturvård	80
445 Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet	82
450 Vattenförsörjning och vattenvård	82
460 Cirkulär ekonomi	84
470 Miljöhälsovård.....	85
Myndigheter under politikområde 4	86
848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	86
Politikområde 5 - detaljmotivering verksamhet och överföringar	90
500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde.....	92
500 Allmän förvaltning	93
502 Studiestöd.....	96
505 Biblioteksverksamhet	97
510 Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	98
511 Kultur- och kulturmiljöförvaltning.....	99
515 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott.....	100
516 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet.....	101
517 Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga	102
520 Landskapsandelar och stöd för utbildningsverksamhet.....	103
535 Utbildningsverksamhet	103
540 Ålands museum	106
Myndigheter under politikområde 5	108

850 Högskolan på Åland	108
851 Ålands folkhögskola	110
852 Ålands musikinstitut	111
855 Ålands gymnasium.....	113
856 Ålands sjösäkerhetscentrum	115
Politikområde 6 - detaljmotivering verksamhet och överföringar	117
600 Näringsavdelningens förvaltningsområde	118
600 Allmän förvaltning	119
610 Näringslivets främjande	120
615 Främjande av livsmedelsproduktion	124
621 Europeiska Unionen - ERUF och ESF.....	127
623 Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling, EJFLU	129
625 Europeiska Unionen - Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, EHFVF	131
640 Främjande av skogsbruket	132
650 Jakt- och viltvård.....	133
670 Främjande av fiskerinäringen	135
Myndigheter och fristående enheter under politikområde 6.....	137
860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	137
865 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	140
Politikområde 7 - detaljmotivering verksamhet och överföringar	142
700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	144
700 Allmän förvaltning	145
710 Planläggnings- och byggnadsväsendet.....	147
715 Bostäder och byggande	148
720 Samhällsteknik.....	149
740 Ålandstrafiken	152
745 Oljeskydd	153
747 Övrig trafik.....	153
750 - 751 Kostnader för sjötrafik.....	155
760 Kostnader för väghållning	157
Myndigheter och fristående enheter under politikområde 7.....	160
823 Ålands energimyndighet.....	160
870 Fordonsmyndigheten	161
872 Vägunderhållsverksamhet.....	162
873 Verkstad och lager	163
Politikområde 8 - detaljmotivering verksamhet.....	165
Myndigheter under politikområde 8.....	166
840 Ålands hälso- och sjukvård	166

Detaljmotivering - Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter	169
890 Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansiella poster	170
890 Skatter och inkomster av skattenatur	170
892 Finansiella poster.....	172
893 Upp- och nedskrivningar	175
Politikområde 1 - detaljmotivering investeringar	177
100 Lagtinget.....	178
9111 Lagtingets kansli	178
Politikområde 2 - detaljmotivering investeringar	179
210 Regeringskansliet.....	180
9212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen	180
9215 Kommunikationsverksamhet	180
Myndigheter under politikområde 2	181
9825 Ålands polismyndighet	181
Politikområde 3 - detaljmotivering investeringar	182
300 Finansavdelningens förvaltningsområde	183
9340 Särskilda lån och investeringar.....	183
9350 Penningautomatmedel.....	183
Politikområde 4 - detaljmotivering investeringar	185
400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	186
9440 Naturvård	186
Myndigheter under politikområde 4	187
9848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	187
Politikområde 5 - detaljmotivering investeringar	188
500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde.....	189
9511 Kultur- och kulturmiljöförvaltning.....	189
9540 Ålands museum	189
Myndigheter under politikområde 5	191
9850 Högskolan på Åland	191
9852 Ålands musikinstitut	191
9855 Ålands gymnasium	191
9856 Ålands sjösäkerhetscentrum	192
Politikområde 6 - detaljmotivering investeringar	193
Myndigheter och fristående enheter under politikområde 6.....	194
9860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	194
9865 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	194
Politikområde 7 - detaljmotivering investeringar	195
700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	196

9745 Oljeskydd	196
9750 Kostnader för sjötrafik.....	196
9760 Kostnader för väghållning	197
Myndigheter och fristående enheter under politikområde 7.....	200
9870 Fordonsmyndigheten	200
9873 Verkstad och lager.....	200
Politikområde 8 - detaljmotivering investeringar.....	201
Myndigheter under politikområde 8.....	202
9840 Ålands hälso- och sjukvård	202
Bilagor.....	205
Bilaga 1. Sifferstat	205
Bilaga 2. Teknisk information om budgetförslaget	214
Bilaga 3. Lagtingets samtycke och fullmakter i budgetförslaget 2025	224
Bilaga 4. Återstående reservationsanslag	228
Bilaga 5. Resiliensmedel	229
Bilaga 6. Årsverken 2023 - 2025	230

Till Ålands lagting

Ett framtidssäkrat Åland i en orolig värld

Åland, med sin unika geografiska position och självstyrande status, har en stark grund för att möta framtidens utmaningar. Ett stabilt näringsliv med grunden i sjöfart, turism och jordbruk ger förutsättningar för en diversifierad ekonomisk bas. Kreativitet, egenmakt, utbildning och en stark känsla av gemenskap främjar både innovation och hållbar utveckling. Åland ska vara en trygg och attraktiv plats för både invånare och investerare. Vår framtid är ljus även i en orolig värld.

Ordet "polykris" har seglat upp som en benämning på den mångfald av kriser som mänskligheten står mitt uppe i just nu. Trots att vi lever i en av de tryggaste delarna av världen påverkas även vi av den globala instabiliteten. Polykris syftar på sammanfallande kriser som beror på och påverkar varandra och får beteckna allt från pandemi, krig, konflikter till naturförlust och klimatförändring.

Landskapsregeringen är den största medaktören i nätverket Bärkraft som består av organisationer och människor från Ålands alla sektorer. Nätverkets olika funktioner och processer har mognat fram sedan 2016 som ett helhetsgrepp på genomförandet av Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda. Agendan är vår lokala implementering av FN:s 17 globala hållbarhetsmål och samtidigt vårt samhällskontrakt. Den är Ålands svar på polykrisen – inbyggt i hållbarhetsarbetet finns tanken om samhällets motståndskraft mot kriser, nuvarande och kommande.

År 2024 har varit ett år av rapportering inom hållbarhetsarbetet. Åland har för första gången skickat en frivillig granskning (eng. Voluntary local review) till FN om hur det går för den åländska implementeringen av de globala målen. Den frivilliga granskningen är en dörröppnare till samarbeten och ett internationellt kommunikationsverktyg som hjälper oss att hitta samarbetspartners att inspireras av och inspirera.

Med utgångspunkt i vår unika status som är ett exempel på både en freds- och minoritetslösning kan vi tillsammans med omvärlden jobba med hållbar utveckling på global, europeisk, nordisk och Östersjönivå. Ett nytt Ålandsexempel som väcker intresse även inom den akademiska världen. Framtidsforskarna menar att framtiden blir vad vi gör den till, med andra ord bör vi bli mer medvetna om våra egna möjligheter att påverka vår gemensamma framtid. Hur vårt självstyrda Åland med över 30.000 invånare väljer att lägga sina resurser spelar således roll.

Åland är unikt med sin självstyrelse och demilitarisering. Tillsammans skapar vi hög sysselsättning, inflyttning, växande företag och ett starkt civilsamhälle samt att närheten till natur och hav ger möjligheter för en stabil samhällsutveckling.

Självstyrelsen, de offentliga institutionerna och kommunerna

Utvecklingen av det offentliga får aldrig avstanna. Landskapsregeringen arbetar för att stärka självstyrelsen, det svenska språket och de offentliga institutionerna. Modernisering av offentliga förvaltningar stärker rättsstaten genom att säkerställa att lagar och regler tillämpas konsekvent och rättvist, vilket skyddar medborgarnas fri- och rättigheter. Effektivare förvaltningar kan dessutom bidra till att upprätthålla och utveckla grundläggande samhällsfunktioner, vilket är centralt för en välfungerande demokrati.

Självstyrelselagen

Den angelägna moderniseringen av självstyrelselagen fortsätter och behovet av en självstyrelselag värdig det 20:de århundradet har inte minskat, tvärtom. Förutom tidigare behov har nya uppstått, till exempel behov av att klargöra behörighetsgränser inom beredskapsområdet samt frågor kopplade till digitalisering och säkerhet. En ny arbetsgrupp föreslås bli tillsatt med tjänstemän och sakkunniga med en politisk referensgrupp som följer arbetet. Avsikten är att bland annat lösa de frågeställningar som identifieras i tidigare arbetsgrupper. Det är dags att hitta politiska lösningar så att den självstyrelserevisionsprocess som har pågått i över tio år kan avslutas.

Svenska språket

Det dyker ständigt upp nya utmaningar när det gäller det svenska språket. Bilden kompliceras ytterligare genom digitaliseringen. Svenskan behöver med nödvändighet säkerställas i de digitala system som Åland är en del av eller de system Åland måste få information ifrån. Landskapsregeringens tydliga uppfattning är att en tidig medverkan från åländsk sida i digitaliseringsprocesserna och utvecklingen av systemen medför både smidigare och mer kostnadseffektiva system för hela det tvåspråkiga Finland.

Demokratiutveckling

En offentlig förvaltning ska vara transparent, rättssäker, effektiv, ansvarstagande, etisk och inkluderande för att åtnjuta allmänhetens förtroende och tillit. Landskapsregeringen vidtar, och har vidtagit, flera åtgärder. I syfte att mer tvärsektorielt arbeta med demokratifrågor har en permanent arbetsgrupp för demokratifrågor tillsatts som redan arbetat fram en strategi och handlingsplan. Arbetet med att tillgängliggöra offentliga tjänster digitalt pågår och ett arbete pågår även för att modernisera kommunallagen samt den lagstiftning som reglerar landskapsförvaltningen och landskapsregeringen. För att kunna nå digitalisering i förvaltningen, en förmåga till omvärldsanalys och utveckling, krävs både internationella samarbeten som ger möjlighet till kunskapsutbyte och eventuell extern finansiering av projekt. I detta avseende finns möjligheter inom EU men även det nordiska samarbetet. Åland och Finland har under år 2025 ett gemensamt ordförandeskap i det Nordiska ministerrådet och kan därmed styra inriktningen för samarbetet.

Kommunerna

Arbetet med att tillsammans med kommunerna utveckla samhällsservicen genom den så kallade Tankesmedjan startade under 2024 och fortsätter under 2025. Vidare säkras medborgarnas rätt till kommunal service genom lag. Landskapsandelssystemet genomgår en utvärdering och slutrapporten väntas bli klar under 2025, varefter beslut om lagstiftning fattas. Landskapsregeringen jobbar tillsammans med kommunerna för att minska byråkrati, öka digitaliseringstakten och utveckla samhällsservicen. Arbetet

med att stärka kommunernas och landskapets ekonomi sker i samarbetsform mellan aktörerna då det gäller exempelvis fysisk strukturutveckling, vindkraft och andra tillväxtrelaterade frågor.

Landskapsregeringens tillväxtåtgärder genomförs bland annat genom skattepolitiken. Landskapsregeringen finansierar dessa netto med ca 4 miljoner euro medan kommunerna gemensamt deltar i finansieringen med ca 0,6 miljoner euro. Detta innebär att skatteintäkterna för kommunerna därmed minskar. Den totala ekonomiska nettoeffekten är däremot positiv med anledning av att landskapsandelarna inklusive skattekompletteringen ökar inför 2025 med ca 3,2 miljoner euro och landskapsregeringen föreslår i ändringsbudget 3 för år 2024 en miljon euro i samarbetsstöd och likviditetsstöd. Det är i sammanhanget centralt att belysa det faktum att kommunernas tilldelning av medel ökat med ca 10 miljoner euro sedan år 2022 och den tidigare ändrade klientavgiftslagen har inneburit ökade intäkter för kommunerna. Landskapsregeringen avser att under ramperioden 2025-2027 underlätta den kommunala vardagen med ett mål om att minska kommunernas kostnader med 1-2 miljoner euro. Inledningsvis ändras den subjektiva rätten till barnomsorg. Landskapsregeringen avser att arbeta aktivt med avbyråkratiseringspolitik gentemot kommunerna. Arbetet med lagen om tryggnad av kommunal service går vidare i enlighet med regeringsprogrammet.

Landskapets ekonomi

Den långsiktiga ekonomiska tillväxten har under många år varit svag. Detta kan i huvudsak förklaras med svagare lönsamhet för både sjöfarten och primärnäringarna. Andra starka näringar växer men kan ännu inte fullt ut kompensera de traditionella branschernas exportintäkter. Samtidigt ser vi att Finland, vars ekonomi Åland kraftigt påverkas av, har stora ekonomiska utmaningar.

Landskapets ekonomi påverkas av de beslut som vi fattar själva men också av omvärlden. Medborgare efterfrågar nya och mer omfattande samhällstjänster, vilket politiken ofta omfattar. Administrationen har under en längre tid utvecklats till att kräva allt mer rapportering och dokumentation. Genom EU-medlemskapet får vi nya krav på oss och helt nya förvaltningsområden uppstår, så som digitalisering. Därtill har den senaste tidens kraftiga inflation påverkat den offentliga ekonomin såväl genom ökande kostnader som högre löneutbetalningar. Det kan också konstateras att landskapets samlade reserver sinar, vilket innebär att politiken och förvaltningen bör förbereda sig på att uppta lån och hantera de kostnader som därmed uppstår.

Landskapsregeringen fortsätter därför sitt arbete med att balansera den offentliga ekonomin. Planen är att landskapsekonomin ska nå balans inom 6 år och budgetåret för år 2025 är det första året i denna plan. Landskapsregeringen lägger nu ett budgetförslag som följer planen och håller det kostnadstak som lagtinget fastställt.

Ordning och reda i ekonomin

Införandet av det finanspolitiska ramverket har redan visat effekt. Förmågan att prioritera inom en angiven ram har förbättrats. Det är viktigt för myndigheternas förtroende att befolkningen uppfattar att deras skattemedel förvaltas väl och med respekt. Landskapsregeringen strävar också efter att förbättra budgetens kvalitét så att budget och bokslut i betydligt högre grad överensstämmer.

Förändrade arbetsätt ger ökad produktivitet

Landskapsregeringen fokuserar på digitalisering för att effektivisera och förbättra befintliga processer och arbetsmetoder. Detta möjliggör för de anställda att få jobba med mer intressanta och mindre repetitiva arbetsuppgifter. Det nya ärendehanteringssystemet vars upphandling inletts och satsningen på ett servicecenter är två viktiga större framtidssatsningar i sammanhanget. Ålandstrafikens digitala bokningssystem lanseras redan till årsskiftet. Landskapsregeringen jobbar också med mindre ändringar som ger stor effekt, ett nytt delegeringsbeslut och kraftig minskning av pappershantering är två genomförda åtgärder.

Reformer och större förändringar

För att balansera den offentliga ekonomin krävs också större reformer vars syfte är att generera större nytta med befintliga medel eller ge direkta inbesparingar. Landskapsregeringen har gett såväl Ålands gymnasium som Högskolan på Åland i uppdrag att genomlys utbildningsutbudet. Hälso- och sjukvårdsbyrån genomför i samarbete med Ålands hälso- och sjukvård ett stort arbete med att planera framtidens vård. Landskapsregeringen gör bedömningen att vissa ekonomiska stöd spelat ut sin roll varför de avslutas. Vidare avser landskapsregeringen att avyttra skolfartyget M/S Michael Sars med anledning av låg nyttjandegrad. Servicenivåerna i skärgårdstrafiken kommer att analyseras och möjligen sänkas under året.

Utökning av extern finansiering för hållbar utveckling

För att stärka den offentliga ekonomins hållbarhet föreslås en strategisk satsning på att utöka den externa finansieringen. Genom att aktivt söka och erhålla medel från externa källor, så som EU-fonder och internationella samarbeten, diversifierar vi våra intäktsströmmar och minskar beroendet av skattefinansiering. Denna satsning kommer inte bara att bidra till en mer robust och motståndskraftig ekonomi, utan också främja kunskapsutbyten och innovation.

Landskapsregeringen etablerar kapacitet inom befintliga resurser till att identifiera och ansöka om extern finansiering samtidigt som samarbetet med Högskolan på Åland stärks. Detta kommer att vara en långsiktig investering i framtiden och i den offentliga ekonomins hållbarhet.

Krafttag för hushållens ekonomi

Även om inflationen nu har sjunkit till mer normala nivåer återstår fortfarande utmaningar för de åländska hushållens ekonomi. De kvardröjande effekterna av den höga inflationen är fortsatt påtagliga. Löntagarnas köpkraft har urholkats även om reallöneökningar nu kan förväntas. Bolåntagare brottas fortfarande med högre räntekostnader jämfört med situationen före pandemin och företagare har mött en vikande efterfrågan samtidigt som deras kostnader har ökat. Den höga inflationen och de höga räntorna har även bidragit till att investeringar och hushållens konsumtion har utvecklats svagt. Det kommer att ta flera år innan köpkraften för hushållen återställts till den nivå som rådde innan inflationen började stiga kraftigt 2021. Tillväxten har stagnerat med en något ökad arbetslöshet som följd.

Löneharmoniseringen har varit ett steg mot lika lön för likvärdigt arbete och har bidragit till en förbättrad reallöneutveckling, särskilt för personer anställda inom vårdsektorn.

Mer pengar i ålänningarnas plånböcker

Landskapsregeringen avser att stärka hushållens köpkraft. Landskapsregeringen tar nu ett viktigt steg för att stärka köpkraften genom att dels föreslå en ytterligare höjning av grundavdraget i kommunalbeskattningen från 3.700 euro till 3.825 euro. Grundavdraget sänker skatten på förvärvsinkomster, inklusive pensionsinkomster, för alla skattebetalare som har upp till 45.000 euro i nettoförvärvsinkomst efter övriga avdrag. Detta innebär en skattesänkning till denna grupp om 300.000-400.000 euro. Samtidigt återupprättas arbetslinjen. En kraftig höjning av arbetsinkomstsvdraget kommer att göra skillnad i mångas plånböcker. Det innebär att det blir mer lönsamt att gå från bidrag till arbete. Sammantaget sänker landskapsregeringen skatten för ålänningarna med 4,5 miljoner euro.

Barnfamiljernas ekonomi

Från och med 2025 erhåller alla barnfamiljer ytterligare 50 euro per barn och år som direkt avdrag på beskattningen. För ensamförsörjare är beloppet 100 euro. I samband med revideringen av barnomsorgs- och grundskolelagen ses avgiftspolitik över i syfte att minska ekonomiska hinder för barn att delta i pedagogiskt arbete. Avgiftsfriheten för Ålands gymnasium fastslås i lag, vilket påverkar studiestödsnivåerna.

Sjukdomskostnadsavdrag och avgiftspolitik

Senast under första kvartalet 2025 ska förslag på förändrade högkostnadsskydd och patientavgifter inom ÅHS presenteras, vilket minskar kostnaderna för klienterna med 300.000 euro på helårsbasis. Samtidigt ses hela systemet över utifrån ÅHS erfarenheter, med särskild hänsyn till administrativa och IT-tekniska aspekter. Målet är att både förenkla avgiftssystemet och minska de administrativa kostnaderna, vilket kan bidra till en mer effektiv och kostnadsbesparande vård.

Utöver detta avser landskapsregeringen även att höja minimibeloppet för personligt bruk för ESB-klienter från 250 till 300 euro från och med den 1 januari 2026, vilket överstiger den beräknade indexjusteringen.

Arbetet med att förnya klientavgiftslagen fortsätter. Viktiga delar i detta arbete är att se över bestämmelserna kring hemserviceavgiften, inklusive möjligheten att införa ett minimibelopp även för dessa klienter, övergå till att beakta nettoinkomster och undanta vårdbidrag för pensionstagare, i syfte att ytterligare sänka avgifterna. Detta arbete inleds vid årsskiftet 2025/2026.

Regeringen i Finland har meddelat om förändringar av FPA-ersättningarna. Bland dessa ingår höjda ersättningar för privatläkarbesök, fysioterapi, tandvård och mentalvårdstjänster. Ersättningen för assisterad befruktning återinförs och höjs för att täcka en större andel av kostnaderna.

Sammantaget med höjningen av grundavdraget utgör det ovanstående inte bara bättre riktade kompensationer för det avskaffade sjukdomskostnadsavdraget utan därtill en stor insats för patienter och klienter i det åländska samhället.

Stärkande av Ålands attraktionskraft och tillväxt

Att ekonomin växer och Åland blir rikare är en viktig förutsättning för att kunna framtidssäkra samhällsutvecklingen. Hållbar tillväxt, attraktionskraft och innovation är landskapsregeringens ledord för att driva näringspolitik.

En konkurrenskraftig region som främjar entreprenörskap

Landskapsregeringen fortsätter enträget i samarbete med det åländska näringslivet arbetet med att minimera den byråkrati som skattegränsen innebär för företagare och privatpersoner. Landskapsregeringen har tillsatt en politisk parlamentarisk referensgrupp som utgör ett viktigt referensorgan för landskapsregeringen i frågor som gäller skatteundantaget. Ett aktivt arbete med Finlands och Sveriges regeringar, berörda myndigheter och EU-kommissionen fortgår. En första version av en åländsk skattegränsportal för att förenkla tulldeklarationer lanseras och kommer att utvecklas vidare.

Utifrån Ålands Näringslivs planerade projekt att jämföra faktiska kostnader för att driva företag på Åland gentemot närliggande regioner så kommer landskapsregeringen att ta fram en plan för att stärka Ålands konkurrenskraft. Kraftnät Åland kapitaliseras med 1 miljon euro för att sänka överföringskostnaderna för el. Ett stöd för att minska kostnadstrycket till exporterande livsmedelsföretag fortsätter.

Goda förbindelser med omvärlden är en förutsättning för Ålands tillväxt och attraktionskraft. Ansträngningarna med att få utökad flygtrafik till Finland är prioriterade efter att linjen Mariehamn-Stockholm säkrades under 2024. Om kommersiella lösningar inte uppnås övervägs införandet av trafikplikt och en finansieringslösning tas fram.

Landskapsregeringen vill sänka tröskeln för fler att bli egenföretagare och för enmansföretag att växa. Ett stöd för den första anställningen tas fram. Samtidigt ses modeller för ett starta-eget stöd över i samverkan med projekten "Business Lab", "Innovation Lab" och "Växla upp".

Techindustrin är en av Ålands viktigaste tillväxtbranscher med starka bolag inom flera sektorer. Landskapsregeringen stödjer strukturellt denna sektor, bland annat genom digitalisering av den egna verksamheten och det offentliga Åland i stort. Branschen har stort behov av arbetskraft, vilket gör att utbildningsinsatser fortsätter och intensifieras.

Med det säkerhetspolitiska läget blir Ålands självförsörjningsgrad allt viktigare, där jordbruket spelar en avgörande roll. Under året omarbetas Livsmedelsstrategin för att långsiktigt öka självförsörjningen, branschens lönsamhet och främja biologisk mångfald. En parlamentarisk referensgrupp tillsätts.

En region som lockar till sig besökare och kompetens

Den påbörjade satsningen för att höja Ålands attraktionskraft för boende, besökare och företag fortsätter genom ett tätare samarbete mellan landskapsregeringen, Ålands Näringsliv r.f. och Visit Åland r.f. Nya sätt att delta i exportaktiviteter, samarbete med arbetsgivare i synlighet utanför Åland, tillväxtorienterade företagsstöd och samverkan inför beslut om större offentliga investeringar i utvecklingsprojekt är några komponenter i samarbetet.

Regeringen prioriterar integrationsarbetet för att stärka sammanhållningen och attrahera nya invånare, i samarbete med kommuner, myndigheter och civilsamhället. Det nyinrättade integrationsrådet kommer att ha en viktig roll i att stärka samarbetet. Åland Living utvecklas vidare för att bli den centrala plattformen där intresserade och nyinflyttade kan hitta information om det åländska samhället.

Genom ett förnyat resultatavtal med Visit Åland intensifieras arbetet kring platsmarknadsföring och -utveckling i linje med "Färdplan för hållbar turism 2030". Evenemangs-Åland utvecklas där målsättningen är att öka antalet återkommande

evenemang. Filmkommissionären flyttas från landskapsregeringen till Visit Åland för att skapa goda synergieffekter kring film- och TV-satsningar.

Efterfrågan på natur-, kultur- och idrottsturism ökar och Åland med sitt rika utbud är väl positionerat för att möta detta intresse, något som landskapsregeringen avser att satsa ännu mer på. Projekt "Operation Outdoor" startas med målsättning att utveckla Åland som en ledande destination för nischade utomhusaktiviteter som lockar turister under hela året, särskilt under lågsäsong. Val av satsningar ska vara datastyrt utifrån trender och efterfråga som kontinuerligt följs upp. En arbetsgrupp tillsätts för att stärka Åland som sportfiskedestination där en strategi för hållbar fiskeriförvaltning utarbetas. Ålands folkhögskola ordnar en guideutbildning.

En region med hög sysselsättning och goda utbildningsmöjligheter

Sysselsättningsgraden på Åland är fortsättningsvis hög men samtidigt ökar antalet långtidsarbetslösa vilket är en trend landskapsregeringen ämnar bryta. Landskapsregeringen ser behov av lagstiftning för att skapa multiprofessionella lösningar mellan myndigheter (AMS, KST, ÅHS och FPA) för att bättre kunna samordna och planera den mest ändamålsenliga servicen för den arbetslösa.

Byggbranschen är särskilt ansträngd varför anslagen för planerat underhåll ökas i Fastighetsverkets budget i syfte att öka sysselsättningen i branschen.

Utbildning och kompetensutveckling är avgörande för Ålands ekonomiska välbefinnande och tillväxt. Ålands utbildningssystem ska inte bara möta dagens behov, utan även förbereda för framtida utmaningar. Kompetenshöjande sysselsättningsfrämjande utbildningar är en del i att arbetslösa åter kommer ut på arbetsmarknaden. Yrkesutbildningar och vuxenutbildningar blir allt viktigare för att minska matchningsproblemen på arbetsmarknaden. Likaså att erbjuda kurser i svenska. Flera vuxenutbildningar planeras så som alarmoperatör, yrkesexamen inom företagande och omsorgsassistent.

Beredskap och resiliens

Det pågår ett omfattande arbete med att inventera, strukturera och stärka den civila beredskapen. Allt från att identifiera, förtydliga och fastslå behörighetsgränser mellan självstyrelsen och riket till att analysera självstyrelsens eget lagstiftningsbehov. Syftet med arbetet med en stärkt och utvecklad civilberedskap är att förebygga risksituationer och att vara redo att agera under en kris för att säkerställa grunderna för ett resiliert samhälle där kritiska funktioner och verksamheter kan fortsätta så störningsfritt som möjligt.

En heltäckande åländsk räddningsplan färdigställs under år 2025. En gemensam lägescentral som inkluderar alla berörda myndigheter på Åland inom brand- och räddning, hälso- och sjukvård, socialvård samt ordning och säkerhet avses bildas samtidigt. Genom en gemensam lägescentral skapas för första gången ett organ som koordinerat och omgående kan hantera krissituationer med gemensamma krafter. Till den knyts en myndighetsöverskridande funktion med tjänsteman i beredskap (TIB).

Beredskapssamarbete

Det goda samarbetet mellan landskapsregeringen och Försörjningsberedskapscentralen fortsätter och intensifieras. Samrådsdelegationen för beredskapsärenden utvecklar arbetet med att koordinera och hantera krissituationer på ett smidigt sätt mellan åländska myndigheter och rikets myndigheter som är verksamma på Åland.

I ljuset av det säkerhetspolitiska läget är det goda samarbetet mellan självstyrelsemyndigheterna och utrikesministeriet, försvarsministeriet, gränsbevakningsväsendet samt marinen viktigt. Ansträngningarna att bli en del av det nordiska Haga-samarbetet inom civilberedskap fortgår.

Den kritiska infrastrukturen skyddas genom implementeringen av cybersäkerhetsdirektivet (NIS 2), motståndskraftsdirektivet (CER) samt den nya informationshanteringslagen. Lagarna förutsätter kunskapshöjning, investeringar och riskbedömningar samt kontinuitetsplanering för samhällsviktiga verksamheter.

I klimatförändringarnas spår kan vi förvänta oss extremväder i form av torra, skogsbränder, regn och stormar. En VA-åtgärdsplan är under beredning för vattenförsörjning, hantering av dagvatten och beredskapsåtgärder. Inom jordbruket finns stöd för att långsiktigt trygga bevattningen. El- och telekommunikationskablar grävs ned i marken och klimatanpassade åtgärder planeras i revideringen av plan- och bygglagen. Ett flertal planerade kurser och fortbildningar under året stärker den civila beredskapen hos myndigheter och befolkningen.

Åland på väg mot en grön omställning

Åland arbetar för att vara klimatneutralt senast år 2035. Det är en utmanande målsättning men landskapsregeringen ser det som ett nödvändigt ansvar att åta sig för att säkra kommande generationers livsförutsättningar. Samtidigt erbjuder det en unik möjlighet att skapa hållbar tillväxt och nya affärsmöjligheter för landskapet, vilket stärker vår konkurrenskraft i en värld där klimatansvar är alltmer avgörande.

Omställningen mot fossilfrihet i Europa påskyndas av den systematiska utfasningen av fossila bränslen. Fossila bränslen har oftast sitt ursprung från länder utanför Europa och utfasningen är en av de viktigaste delarna i att göra EU mer resilient. Landskapsregeringen implementerar som bäst flera av de viktigaste rättsakterna i EUs åtgärds paket Fit for 55. Under mandatperioden kommer lagstiftningsåtgärder och andra implementeringsåtgärder att genomföras.

På alla politiska nivåer framskrider åtgärder för att snabbt minska beroendet av fossila bränslen och snabba upp takten i den gröna omställningen. Sammantaget leder det till ett omfattande behov av ökad produktion av förnybar energi, både lokalt på Åland och i Norden.

Havsbaserad vindkraft och solcellsparker

En satsning på havsbaserad vindkraft norr om Åland innebär en utveckling av vårt samhälle genom nya industrisatsningar och investeringar. Landskapsregeringens undersökningar som underlag för miljöbedömning och generalplanläggning går framåt enligt plan. Privata aktörer har också utfört undersökningar och förprojektering av såväl storskalig havsbaserad vindkraft som solkraft. Under år 2024 har en solkraftspark byggts i Jomala med hjälp av investeringsstöd från landskapsregeringen och för ytterligare två solkraftsanläggningar påbörjas byggnation nästa år. När de planerade solkraftsanläggningarna förverkligas kommer Energi- och klimatstrategins mål om att uppnå solenergiproduktion på 17 MW att vara uppnått.

Under början av 2025 konkretiseras projektet Sunnanvind i samråd med berörda kommuner, som en del av processen innan utauktioneringen. Ekonomiska analyser, miljökonsekvensbedömningar och bottenundersökningar kommer att utgöra grunden för den slutgiltiga generalplanen och det slutliga utauktionsområdet.

Landskapsregeringens målsättning är att bjuda ut området innan sista juni 2025. Tidtabellen och utauktioneringens omfattning preciseras i kommande förslag till ändringsbudget i samband med begäran om samtycke från lagtinget. Energin från och etableringen av den havsbaserade vindkraften har betydande potential att bli en ny inkomstbringande näringsgren. Etableringen ger också möjligheter att med hjälp av vindkraftsenergin producera förnybara bränslen såsom vätgas som kan skapa industrisatsningar och i förlängningen kan göra Åland till ett viktigt nav för förnybar energi i Östersjön.

Energi och infrastruktur

Energikommissionen fortsätter sitt arbete 2025 med att ge energipolitiska förslag, stötta elektrifieringen av samhället och sammanföra och stödja de offentliga aktörerna i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Stöd för etablering av snabbbladdare för tyngre elfordon och flerfamiljshus finns i budgeten.

Även den parlamentariska Klimatkommissionen, vars uppdrag är att fortlöpande ta initiativ till klimatpolitiska förslag fortsätter sitt arbete. Under hösten 2025 ges till lagtinget ett meddelande om landskapsregeringens klimatpolitik där även energi- och vätgaspolitiska ambitioner ingår.

Inom skärgårdstrafiken pågår ett intensivt arbete med att etablera ett nytt rederi, Axferries, ägt av landskapsregeringen och Finlands Skärgårdsrederi Ab (Finferries). Under 2025 byggs en linfärja om till eldrift och flera andra åtgärder görs i syfte att minska utsläppen. Linfärjorna får tidtabeller för att effektivisera körningen och spara koldioxidutsläpp. Under 2025 lämnas en ansökan om extra anslag in till Ålandsdelegationen där landskapet anhåller om finansiering för att påbörja förnyelsen av tonnage. En prototyp för en färja anpassad för den åländska skärgårdstrafiken har tagits fram som modell och underlag för extra anslagsansökan.

Inom kollektivtrafiken kommer elbussar att tas i bruk under år 2025 i tätortstrafiken. Kollektivtrafiken på landsorten upphandlas under år 2025 med krav på 1-2 bussar med eldrift. Fler cykelbanor byggs under året och en cykelstrategi tas fram för att främja cykling och folkhälsa.

Fastighetsverket fortsätter med energieffektiviseringar i landskapets fastigheter. Efter att all oljeuppvärmning fasats ut är fokus på ventilationssystemen. Genom aktiv uppföljning och trimning av fastigheternas ventilationsstyrning uppnås fortsättningsvis vinster både för miljö och ekonomi.

Rent vatten och ökad biologisk mångfald

Landskapsregeringen satsar aktivt på vattenförbättrande åtgärder. Ett omfattande arbete sker inom projektet "Rent vatten 2030" där åtgärder såsom anläggning av våtmarker, förbättring av sedimenteringsdammar, bortledning av avloppsvatten och säkrare pumpstationer utförs. Åtgärdsplaner utarbetas tillsammans med berörda markägare för att minska näringsläckage till tillrinningsområden och stärka den biologiska mångfalden. Vassröjning fortsätter att utföras på strategiska platser för att förbättra vattenstatusen och att skapa ekosystemtjänster för dess användning.

En regional vattenförsörjningsplan för att säkra tillgången på dricksvatten tas fram och arbetet med en vattentjänstlag påbörjas. Arbetet med en ny vattenlag för Åland pågår.

Havets ekosystem är i obalans, där minskande rovfiskbestånd bidrar till övergödning och försämrad vattenkvalitet. För att vända denna utveckling satsar landskapsregeringen på

att stärka rovfiskbestånden genom restaurering av våtmarker och fiskvandningsleder, med forskningsrapporten "Vandningsleder för fisk på Åland" som grund. Parallellt pågår projektet "Vattenvägar för marin mångfald", där potentiella fiskeleksområden väljs ut som pilotområden och åtgärdsförslag tas fram i dialog med lokalbefolkning och forskare.

Arbetet med att bekämpa de invasiva arterna mink och mårddhund intensifieras för att skydda inhemska arter och säkerställa ekosystemens balans. En plan för att få bort dem från den åländska faunan tas fram i nära samarbete med civilsamhällets aktörer.

Hälsa och omsorg

Under år 2025 kommer landskapsregeringen att arbeta för att stärka och utveckla social- och hälsovården. Folkhälsostategin för Åland 2023–2030 implementeras för att förbättra befolkningens hälsa och minska hälsoskillnader. I syfte att stärka de äldres välmående har landskapsregeringen ett särskilt fokus på utvecklingen av vård och omsorg för den åldrande befolkningen.

ÅHS fokuserar på digitalisering, med implementeringen av VIS som ett centralt projekt för år 2025. Kompetensförsörjning är avgörande för vårdkvaliteten och ÅHS arbetar aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare och säkra bemanningen. Utöver detta satsar ÅHS på att öka patienternas och personalens delaktighet samt optimera resursanvändningen. Genom att delta i utvecklingen av Ålands hälso- och sjukvårdsstrategi och fortsätta sitt hållbarhetsarbete, bidrar ÅHS till en långsiktig och hållbar vårdutveckling.

Välmående barn och unga

Barn och unga är i första hand föräldrarnas ansvar. Föräldrar har en central roll i att forma sina barns liv genom att erbjuda kärlek, stöd och vägledning. Genom att skapa en trygg och stabil hemmiljö kan föräldrar främja sina barns emotionella och fysiska hälsa.

Regeringens arbete under året kommer att fokusera på att systematiskt och långsiktigt främja hälsa, livskvalitet och hållbar utveckling med utgångspunkt i befolkningens behov, där barn och unga utgör en central målgrupp. Regeringen strävar till en balansering av ekonomin som inte bidrar till att de ekonomiska klyftorna växer. Åtgärderna riktas så att de inte drabbar de ekonomiskt mest utsatta grupperna eller barnfamiljer. Särskilda insatser planeras för att förbättra deras välmående genom att höja kunskapsnivån och utveckla arbetsmodeller som kan stärka barns och ungas hälsa. En viktig del i detta arbete är att förbereda en heltäckande ungdomsmottagning som ska erbjuda ett sammanhållet stöd för alla ungdomar.

Trygg och säker barnomsorg och grundskola är grundläggande för välmående människor vars inneboende resurser växer. Arbetet med utvärdering av barnomsorgs- och grundskolelagen har påbörjats under år 2024 och fortsätter under år 2025. Landskapsregeringen prioriterar den pedagogiska personalens möjligheter att uppfylla läroplanerna och därmed uppfylla barnets rättigheter till utbildning och att få det stöd de behöver. Ett fokusområde är inför totalrevideringen av barnomsorgs- och grundskolelagen är pedagogernas administrativa börda. I början av 2025 kommer en arbetsgrupp att presentera förslag på lagändringar kring justering av den subjektiva rätten till barnomsorg.

Landskapsregeringen arbetar för alla barns rätt till en trygg och balanserad uppväxt. Inom projektet "Barn och ungas hälsa och välmående" fokuseras under året på frågorna kring uppföljning av problematisk skolfrånvaro, en färdplan och finansieringsmodell

gällande eventuell resursskola samt möjlighet till revidering av trestegsstödet. Studerande som har behov av stödinsatser på gymnasienivå ökar. För att möta behovet inleder Ålands gymnasium ESF-projektet "STÖD" för att utveckla system för stöd och tidiga insatser. Inom projektet sker även utveckling av undervisningen inom svenska som andra språk.

Ett stort lagstiftningspaket pågår kring utbildning på gymnasienivå och därtill sammanhängande lagstiftning. Där ingår förberedande utbildning inför gymnasiestudier och Ålands folkhögskolas integrering i Ålands gymnasiums organisation. Avgiftsfritt gymnasium blir verklighet för samtliga årskurser hösten 2025. I samband med detta sänks även studiepenningen för de studerande som är berättigade till avgiftsfritt gymnasium.

Förutom kvalitativ utbildning är konst, kultur, litteratur samt idrott och motion centrala för individens utveckling och samhällets hållbarhet. Satsningen "Skola i rörelse" och "Kultur i skolan" fortsätter för att stimulera barn och unga till fysisk aktivitet samt kultur- och konstaktiviteter i anslutning till skoldagen. Läsfrämjande insatser föreslås. Ålands idrott inleder projektet "Fler längre" för att utveckla en hållbar struktur för livslångt idrottsdeltagande för att motverka ungas bortfall från idrotten.

Med hänvisning till ovanstående samt till detaljmotiveringen får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till Ålands budget för år 2025.

Mariehamn den 17 oktober 2024

Lantråd

Katrin Sjögren

Minister

Mats Perämaa

Bilagor:

1. Sifferstat
2. Teknisk information om budgetförslaget
3. Lagtingets samtycke och fullmakter i budgetförslaget 2025
4. Återstående reservationsanslag
5. Resiliensmedel
6. Årsverken 2023 – 2025

Budgeterad resultaträkning, finansieringsanalys och likviditet

Större resultatpåverkande poster och förändringar

I avsnittet beskrivs större förändringar mellan budgeterna för åren 2024 och 2025 för olika resultatpåverkande delposter i nedanstående sammandrag.

Försäljningsintäkter

Försäljningsintäkterna ökar med ca 1,0 miljoner euro. Största delen av ökningen är biljett- och fraktavgifter om knappa 0,5 miljoner euro, men även för bland annat Ålands museum (moment 54000) samt vattenförsörjning och vattenvård (moment 45000) noteras ökning. Största minskningen är under Ålands sjösäkerhetscentrum (moment 85600).

Avgiftsintäkter

Avgiftsintäkterna under Fordonsmyndigheten ökar till följd av justerade priser med ca 0,2 miljoner euro. Trafikförseelseavgifter budgeteras till 0,05 miljoner euro. Högskolan på Åland budgeterar ökade avgiftsintäkter om cirka 0,86 miljoner euro. Elimineringen av interna poster ökar med drygt 0,8 miljoner euro.

Erhållna bidrag

Bidragen ökar med ca 1,2 miljoner euro, där projektet Sunnavind (moment 72040) och Högskolan på Åland står för merparten av ökningen.

Personalkostnader

Personalkostnaderna ökar med cirka 6,0 miljoner euro jämfört med budgeten för år 2024. För år 2025 har budgeterats med lönejusteringar om 2 procent vilket motsvarar ökade lönekostnader om cirka 2,5 miljoner euro. Under år 2024 genomfördes löneharmoniseringen där tidigare reserverade avtalsmässiga lönejusteringspottar fördelades ut. Effekten av löneharmoniseringen på helårsnivå är 4,06 miljoner euro. År 2024 hade 1,8 miljoner euro tagits upp centralt för detta. Ca 67 procent av pottarna gick till ÅHS. Även Polismyndigheten fick en större andel av potten. Antalet årsverken inom förvaltningen ökar något, men merparten är projektjänster med extern finansiering, vilket framgår i bilaga 6.

Köp av tjänster

Köp av tjänster ökar totalt med ca 4,8 miljoner euro. Projekt Sunnavind (moment 72040) samt upphandling av sjötrafik (75010) står för merparten av ökningen. I och med att entreprenören för merparten av skärgårdstrafiken sommaren 2024 meddelade att de inte kunde upprätthålla den avtalsenliga trafiken har kortfristiga avtal tecknats under året och en ny upphandling genomförs under slutet av 2024. För köp av vård utanför Åland budgeteras 1,0 miljoner euro mer. För fortsatt digitalisering budgeteras ca 0,4 miljoner euro.

Material, förnödenheter och varor

Totalt sett ökar kostnaderna med ca 0,8 miljoner euro. Materialkostnaderna vid ÅHS ökar med cirka 0,4 miljoner euro. Kostnaderna för sjötrafiken (moment 75010) ökar med 0,5 miljoner euro då ny upphandling av trafiken måste göras.

Övriga verksamhetskostnader

De övriga verksamhetskostnaderna ökar med cirka 0,5 miljoner euro, varav merparten ligger inom miljöområdet 0,035 miljoner euro (moment 44000, 45000 och 47000).

Undervisning, kultur och idrott

Landskapsandelarna för kommunernas utbildningsverksamhet ökar med närmare 0,9 miljoner euro till år 2025. Penningautomatmedlen för ungdoms- och idrottsarbete samt kultur minskar med 0,35 miljoner euro men det anslag om 1 miljon euro för fritidsaktiviteter som togs upp år 2024 kommer att användas för att bekosta projekt inom kultur och idrott.

Social- och hälsovård samt utkomstskydd

Anslaget för arbetslöshetsersättningar (moment 86050) minskar med 0,5 miljoner euro. Landskapsandelarna inom socialvårdsområdet ökar med över 0,7 miljoner euro och övriga sociala stöd (moment 41010) minskar med ca 0,4 miljoner euro.

Bostadsproduktion

Anslaget ligger på samma nivå med en ökning om 0,2 miljoner euro för räntestöd för bostadslån till följd av ränteläget samt en motsvarande minskning av stöd för utbyte av oljepannor.

Primärnäringar

Även för lantbrukets räntestödslån har en ökning skett med 0,06 miljoner euro. Merparten av stöden till primärnäringarna ligger i godkända EU-program och håller därför på stabil nivå mellan åren.

Övrigt näringsliv

Nettokostnaderna avseende främjande av hållbar energiomställning (moment 72010) minskar. Ett projekt med anropsstyrd kollektivtrafik inleds under året i samarbete med Gotland.

Allmänna stöd

Ökningen beror på ökade stöd till kommunerna (moment 33000).

Skatteinkomster

Skatteinkomsterna minskar med cirka 6,7 miljoner euro, för närmare information se kapitel 890.

Sammandrag av budgetförslaget

Nedan visas resultaträkningen i enlighet med budgetförslaget för år 2025. Som jämförelse visas grundbudgeten för år 2024 respektive grundbudgeten för år 2024 inkl. första och andra tilläggen till budgeten samt bokslutet för år 2023.

Det bör noteras att budgetanslag är bindande på totalnivå och inte på enskilda intäkts- och kostnadslag, varför fördelningen mellan olika intäkts- och kostnadsposter i resultaträkningen ännu kan komma att ändras. Interna poster har inte till fullo eliminerats.

Sammandrag	Bokslut 2023	Grundbudget 2024	Budget inkl. Äb 1 och 2 totalt 2024	Budgetförslag 2025
Försäljningsintäkter	13 430 674	9 888 502	9 888 502	10 867 566
Avgiftsintäkter	6 190 431	6 976 872	7 026 872	7 303 249
Erhållna bidrag	2 896 831	2 296 052	2 947 052	3 493 709
Övriga verksamhetsintäkter	1 168 323	680 860	680 860	652 292
Verksamhetens intäkter	23 686 258	19 842 286	20 543 286	22 316 815
Personalkostnader	-116 962 609	-126 040 226	-127 079 226	-131 996 295
Köp av tjänster	-61 599 953	-66 162 919	-68 401 919	-70 960 529
Material, förnödenheter och varor	-23 681 453	-23 356 025	-23 386 025	-24 121 587
Övriga verksamhetskostnader	-26 429 529	-26 877 282	-26 877 282	-27 406 733
Verksamhetens kostnader	-228 673 544	-242 436 451	-245 744 451	-254 485 144
Pensionsintäkter	22 400 000	24 025 000	24 025 000	28 270 000
Pensionskostnader	-42 107 220	-43 725 000	-43 725 000	-46 300 000
Pensionsintäkter och kostnader	-19 707 220	-19 700 000	-19 700 000	-18 030 000
Överföringar från EU	4 031 433	4 459 000	4 459 000	4 311 000
Återbetalningar av överföringar	105 580	80 000	80 000	80 000
Övriga inkomst- och kapitalöverföringar	2 238 451	392 830	392 830	402 830
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	6 375 464	4 931 830	4 931 830	4 793 830
Undervisning, kultur och idrott	-20 823 530	-21 168 000	-21 274 000	-20 882 000
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-41 527 513	-42 253 000	-42 253 000	-42 202 000
Arbetsmarknad	-328 296	-450 000	-450 000	-450 000
Bostadsproduktion	-1 215 452	-810 000	-810 000	-825 000
Primärnärings	-8 225 235	-11 308 000	-11 308 000	-10 762 000
Övrigt näringsliv	-5 299 619	-6 662 000	-5 462 000	-6 127 000
Allmänna stöd	-24 156 445	-25 990 000	-25 990 000	-27 467 000
Övriga inkomst- och kapitalöverföringar	-7 601 598	-9 660 830	-9 660 830	-8 988 830
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-109 177 689	-118 301 830	-117 207 830	-117 703 830
Verksamhetsbidrag	-327 496 731	-355 664 165	-357 177 165	-363 108 328
Skatteinkomster	324 346 187	318 746 000	315 946 000	314 679 000
Ränteintäkter	2 891 695	2 740 000	2 440 000	991 000
Övriga finansiella intäkter	38 415 790	38 115 000	38 115 000	28 519 000
Räntekostnader	-38 562	-12 000	-12 000	-12 000
Övriga finansiella kostnader	-375 265	-506 335	-506 335	-606 335
Finansiella intäkter och kostnader	40 893 658	40 336 665	40 036 665	28 891 665
Årsbidrag	37 743 113	3 418 500	-1 194 500	-19 537 663
Avskrivningar enligt plan	-11 457 687	-11 071 500	-11 071 500	-11 052 337
Avskrivningar engångs	-650 076			
Nedskrivningar				
Av- och nedskrivningar	-12 107 762	-11 071 500	-11 071 500	-11 052 337
Extraordinära poster	-13 181 492		1 340 000	
Räkenskapsperiodens resultat	12 453 859	-7 653 000	-10 926 000	-30 590 000
Ökning eller minskning av reserver	-16 403 016	-8 366 000	-8 366 000	1 286 000
Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-3 949 157	-16 019 000	-19 292 000	-29 304 000

Finansieringsanalys och likviditet

Föreliggande budgetförslags inverkan på likvida medlen framgår av nedanstående sammanställning. Om budgetförslaget fullt ut skulle förverkligas medför det ett finansieringsbehov om ca 48,8 miljoner euro.

Finansieringsanalys budgetförslag 2025				
	Grundbudget 2024	Äb 1 - 2/2024	Totalt 2024	Förslag 2025
Kassaflödet i verksamheten	3 418 500	-4 613 000	-1 194 500	-19 537 663
Kassaflödet för investeringarnas del	-25 891 000	-3 800 000	-25 891 000	-28 418 000
Kassaflödet för finansieringens del	-190 000	106 000	-190 000	-836 000
Förändring av likvida medel	-22 662 500	-8 307 000	-27 275 500	-48 791 664

Med beaktande av budgetförslaget för år 2025 jämte tidigare budgeter och beslut kan landskapets likvida medel sammanfattas enligt nedanstående.

Likvida medel för landskapsregeringen och Fastighetsverket			
(Miljoner euro)	10.10.2024	31.12.2024	31.12.2025
Landskapsregeringen	37	10	10
Landskapsregeringen reservering av penningautomatmedel för tredje sektorn *)	30	30	0
Fastighetsverket	29	20	5
Sammanlagt	96	60	15
*) medel motsvarande reservering av penningautomatmedel för tredje sektorn (budgeterna för åren 2014, 2023 och 2024)			

Likviditetsberäkningen bygger på ett internt lån från Fastighetsverket samt att de depositioner som reserverats av penningautomatmedel för tredje sektorn har använts. Det finns vid tidpunkten för beredningen av budgetförslaget flera poster där tidpunkten för utbetalning av beviljade investeringsbidrag är svårbedömd. Vid bedömningen har beaktats att förverkligandet av planerade investeringar fortsättningsvis är på hög nivå under år 2025 i likhet med år 2024. I kalkylen har även beaktats att förskottet på skatteavräkningen för år 2024 kommer att minska med 8 miljoner euro i slutet av år 2024 samt att av den slutavräkning för år 2023 om sammanlagt närmare 45,5 miljoner euro kommer 40 miljoner euro att överföras till landskapets pensionsfond under slutet av år 2024.

Med beaktande av ovanstående bedömer landskapsregeringen att det inte finns behov av extern upplåning under år 2025.

Politikområde 1 - detaljmotivering verksamhet och överföringar

Politikområde 1 omfattar lagtinget, lagtingets kansli, landskapsrevisionen, Ålands delegation i Nordiska rådet och lagtingets Östersjösamarbete, BSPC.

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt i enlighet med självstyrelselagen samt lagtings- och arbetsordningen. Det egentliga lagtingsarbetets omfattning beror på det antal ärenden som landskapsregeringen och republikens president överlämnar till lagtinget samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Ledamotskapet i lagtinget kräver även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, kunskaps- och informationsinhämtning samt utbildning på olika områden.

Landskapsrevisionens granskning sker i form av årlig revision och effektivitetsrevision.

Landskapsrevisionen ansvarar även för granskningen av EU-stöd, vilka beviljas inom ramen för EU:s strukturfondsprogram, i enlighet med de krav som EU-kommissionen ställt.

Tabellen nedan är en sammanställning av politikområde 1.

	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Politikområde 1	-4 253 614	-5 043 000		-4 815 000

100 Lagtinget

Tabellerna nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom lagtingets förvaltningsområde. Den första tabellen visar uppgifter för lagtinget medan den andra tabellen visar kansliets verksamhet. Beloppen är exklusive lagtinget underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som överföringsanslagen. I kolumnerna framgår utfallssiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, ändringsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år. Dessutom visas utvecklingen per budgetmoment för en fyraårsperiod.

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Avgiftsintäkter	200			
Summa Verksamhetens intäkter	200			
Personalkostnader	-2 274 578	-2 355 276		-2 273 876
Köp av tjänster	-100 022	-210 000		-243 618
Material förnödenh	-1 723	-47 000		-27 506
Övr verksamh kostn	-813	-65 724		-40 000
Summa Verksamhetens kostnader	-2 377 136	-2 678 000		-2 585 000
Summa Verksamhetsbidrag	-2 376 936	-2 678 000		-2 585 000
Summa Årsbidrag	-2 376 936	-2 678 000		-2 585 000
Avskrivn enl plan		-16 000		-19 000
Summa Av- och nedskrivningar		-16 000		-19 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-2 376 936	-2 694 000		-2 604 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-2 376 936	-2 694 000		-2 604 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
10100 Lagtinget, verksamhet	-2 335 178	-2 376 936	-2 694 000	-2 604 000

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Övr verksamh intäkt	2 160			
Summa Verksamhetens intäkter	2 160			
Personalkostnader	-656 789	-720 079		-658 980
Köp av tjänster	-97 822	-284 500		-308 709
Material förnödenh	-37 465	-89 000		-90 520
Övr verksamh kostn	-605 532	-690 421		-625 791
Summa Verksamhetens kostnader	-1 397 609	-1 784 000		-1 684 000
Övriga ink kap överf	-243 047	-255 000		-255 000
Summa Utgift ink o kap öv	-243 047	-255 000		-255 000
Summa Kostn ink o kap öv	-243 047	-255 000		-255 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 638 495	-2 039 000		-1 939 000
Räntekostnader	-19			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-19			
Summa Årsbidrag	-1 638 515	-2 039 000		-1 939 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 638 515	-2 039 000		-1 939 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 638 515	-2 039 000		-1 939 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
11100 Lagtingets kansli	-1 332 228	-1 320 779	-1 605 000	-1 485 000
11130 Lagtingets bibl, verksamhet	-15 620	-11 738	-39 000	-39 000
11210 BSPC, Östersjösamarbete	-7 264	-16 079	-30 000	-80 000
11220 Dispositionsmedel, lagting	-234 437	-46 873	-110 000	-80 000
11290 Till lagt.grupp disp för kansl	-240 656	-243 047	-255 000	-255 000
Summa 1100_7 Lagtinget, kansli	-1 830 206	-1 638 515	-2 039 000	-1 939 000

101 Lagtinget

Kärnverksamheten

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt i enlighet med självstyrelselagen samt lagtings- och arbetsordningen. Det egentliga lagtingsarbetets omfattning beror på det antal ärenden som landskapsregeringen och republikens president överlämnar till lagtinget samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Ledamotskapet i lagtinget kräver även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, kunskaps- och informationsinhämtning samt utbildning på olika områden.

Utåtriktad verksamhet

Med tanke på självstyrelsens utveckling är det angeläget att lagtinget och dess ledamöter skapar och upprätthåller kontakter till politiker utanför landskapet bland annat genom att ta emot besökare och företa studie- och arbetsresor. En särskilt viktig målgrupp är ledamöterna i Finlands riksdag.

10100 Lagtinget, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	200			
Kostnader	-2 377 136	-2 694 000		-2 604 000
Anslag netto	-2 376 936	-2 694 000		-2 604 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 2.604.000 euro.

Utgifter

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden och ersättningar samt för täckande av lagtingsledamöternas kostnader för resor till och från möten i lagtinget. Ersättningarna fastställs av en arvodeskommission i enlighet med landskapslagen om lagtingsledamöternas arvoden och kostnadsersättningar.

Medel anslås liksom tidigare för en skattepliktig kommunikationsersättning om 120 euro per ledamot och månad för att täcka ledamöternas kostnader för mobilsamtal, datorförbindelser m.m. I anslaget under momentet inryms även medel för talmannens representationsersättning om 5.000 euro per år. Ur anslagets medel betalas också de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller samt utbildning för ledamöterna. Även inköp av ledamöternas tekniska utrustning ingår liksom it-licenser.

I anslaget under momentet ingår även medel för att täcka kostnaderna för arvodeskommissionens medlemmar samt eventuella övriga utgifter för arvodeskommissionens verksamhet.

Anslaget beräknas även täcka ledamöternas kostnader för resor utanför Åland, dagtraktamenten och logiersättningar. Med tanke på arbetet med framtagandet av en ny självstyrelselag är det viktigt att lagtingsgrupperna håller kontakt med riksdagsgrupperna i Finlands riksdag varför medel fortsatt

anslås för ändamålet. Lagtinget har omfattat en motion om bildande av vänskapsgrupper för lagtingsledamöternas kontakter med ledamöter i andra parlament varför vissa kostnader för värdskap och resor kan tillkomma.

Kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet samt den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) påförs separata moment.

111 Lagtingets kansli

11100 Lagtingets kansli, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	2 160			
Kostnader	-1 322 928	-1 605 000		-1 485 000
Anslag netto	-1 320 768	-1 605 000		-1 485 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 1.485.000 euro.

Utgifter

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt medel för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Vidare ingår i anslaget utgifter för kopiering, tryckning samt post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalvård, personalens resor och fortbildning, sedvanlig förnyelse av kontors-, data- och teleutrustning för kansliet och lagtingsgruppernas personal samt representation på tjänstemannanivå. Ur anslaget utgår även medel för ÅDA-tjänster samt för dataskyddsombudet.

Anslaget avser även kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande. Ur anslaget under momentet stöds även verksamheten i lagtingets veteranförening. Vidare kan medel ur anslaget under momentet användas för konstanskaffningar enligt beslut av kanslikommissionen.

På motsvarande sätt som hos landskapsregeringen upptas liksom under föregående år medel för den underlydande myndigheten Landskapsrevisionens hälsovårdskostnader.

Kostnader för förvaltning av systemet E-demokrati ingår. Se även moment 911150.

11130 Lagtingets bibliotek, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-11 738	-39 000		-39 000
Anslag netto	-11 738	-39 000		-39 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 39.000 euro.

Utgifter

Lagtingsbiblioteket är med i det gemensamma åländska bibliotekssystemet Katrina där det svenska klassifikationssystemet SAB används. De svenska allmänna biblioteken har beslutat övergå till Dewey klassifikationssystem och de åländska biblioteken följer efter. För att i framtiden också ha ett med de övriga åländska biblioteken kompatibelt klassifikationssystem bör lagtingsbiblioteket också gå in för Dewey samtidigt som Mariehamns stadsbibliotek/Centralbibliotek för Åland. Tidtabellen är ännu

oklar liksom den exakta tidsåtgången för konverteringen, men under år 2025 ingår extra medel om 15.000 euro.

112 Lagtingets övriga utgifter

Lagtinget deltar i flera parlamentarikersamarbeten vilket är viktigt dels för att sprida kunskapen om Ålands självstyrelse, dels för inhämtande av kunskap och inspiration. Medel för deltagande i Nordiska rådet upptas under moment 13010.

En viktig förutsättning för att främja demokratin är att det ges tillräckliga och jämlika verksamhetsbetingelser för att bedriva politiskt arbete och politisk opinionsbildning. Ett fungerande samarbete inom ramen för de olika lagtingsgrupperna är tillsammans med kansliresurser här viktiga beståndsdelar. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete som service- och utredningsresurs för grupperna.

11210 Lagtingets Östersjösamarbete, BSPC, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-16 070	-30 000		-80 000
Anslag netto	-16 070	-30 000		-80 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 80.000 euro.

Utgifter

Lagtingets samarbete inom ramen för den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) har blivit allt viktigare och ger lagtinget en god plattform att på jämbördig nivå tillsammans med övriga parlament runt Östersjön bidra till en positiv utveckling av regionen. Lagtinget deltar bland annat i den årliga konferensen, den ständiga kommitténs möten, olika arbetsgruppsmöten samt vid behov i sekretariatets möten. Därutöver kan BSPC:s ständiga kommitté utse rapportörer från lagtinget för olika temaområden som konferensen bevakar. Anslaget används främst för delegationens och sekretariatets resekostnader, arrangemang av olika möten och övriga omkostnader.

Lagtinget övertog från och med september 2024 ordförandeskapet i BSPC, vilket förutom att representera organisationen utåt även innebär att lagtinget organiserar den årliga konferensen år 2025. Ordförandeskapet innebär att den ständiga kommitténs möte på våren hålls på Åland samt därtill ett antal representationsuppdrag på olika håll i Europa, något som föranleder en höjning av anslaget för år 2025.

11220 Dispositionsmedel

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-46 873	-110 000		-80 000
Anslag netto	-46 873	-110 000		-80 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 80.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar, arrangemang och motsvarande. Ur anslaget kan medel i enlighet med kanslikommissionens beslut utgå på ansökan från lagtingsgrupperna för arrangemang med anledning av besök av parlamentariker.

11290 Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-243 047	-255 000		-255 000
Anslag netto	-243 047	-255 000		-255 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 255.000 euro.

Utgifter

Anslaget är avsett för stöd till lagtingsgruppernas verksamhet enligt de riktlinjer som antagits och reviderats av kanslikommissionen och som började gälla i februari 2021.

Enligt reglerna ska kanslikommissionen i början av varje kalenderår fördela anslaget mellan grupperna så att varje grupp oavsett storlek får en lika stor fast del. Den fasta delen utgör 25 procent av anslaget och fördelningen sker på basen av antalet grupper vid mandatperiodens början. Resterande del av anslaget delas ut i form av en rörlig del där beloppet står i relation till antalet ledamöter i gruppen vid varje lagtingsårs början.

120 Landskapsrevisionen

Landskapsrevisionens granskning sker i form av årlig revision och effektivitetsrevision. Den årliga revisionen har till syfte att bedöma om årsredovisningen och den underliggande redovisningen är tillförlitliga och ger en rättvis bild av landskapets ekonomiska situation samt om ledning och förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och beslut. Effektivitetsrevisionen har till syfte att bedöma om budgetmedlen har använts i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Granskningen ska främja en sådan utveckling att landskapet med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser.

Landskapsrevisionen ansvarar även för granskningen av EU-stöd, vilka beviljas inom ramen för EU:s strukturfondsprogram, i enlighet med de krav som EU-kommissionen ställt.

Anslaget är liksom tidigare baserat på ett förslag från Landskapsrevisionen.

12010 Landskapsrevisionen, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-214 018	-240 000		-239 000
Anslag netto	-214 018	-240 000		-239 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 239.000 euro.

Utgifter

För Landskapsrevisionens verksamhet föreslås ett anslag om 239.000 euro. Anslaget avser medel för myndighetens verksamhet såsom personalutgifter, administrativa utgifter, utbildning, tjänsteresor samt inköp av revisionstjänster och övriga experttjänster.

Landskapsrevisionens granskningsrapporter publiceras på landskapsrevisionens webbplats www.revisionen.ax.

130 Ålands delegation i Nordiska rådet

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen (1984:25) om Ålands representation i Nordiska rådet.

Sekreteraruppgifter och kansligöromål vid delegationen sköts av biträdande lagtingsdirektören respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

13010 Ålands delegation i Nordiska rådet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	12 923			
Kostnader	-37 034	-70 000		-33 000
Anslag netto	-24 111	-70 000		-33 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 33.000 euro.

Utgifter

Delegationen deltar i Nordiska rådets sessioner, utskottsmöten, olika arbetsgruppsmöten samt vid behov i sekretariatets möten. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader, omkostnader och representation vid eventuella arrangemang av nordiska möten. Inom anslaget finns i normalfallet också utrymme att ordna ett mindre nordiskt möte, till exempel ett utskottsmöte.

Politikområde 2 - detaljmotivering verksamhet och överföringar

Politikområde 2 omfattar landskapsregeringen, regeringskansliet, Lagberedningen, Datainspektionen, Ålands polismyndighet, Ålands ombudsmannamyndighet och ÅSUB.

De verksamhetsområden som omfattas är författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet, polisväsendet, allmänna val, kommunalförvaltning, kommunikation, digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen, tillståndsfrågor så som spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet, integration, radio- och television, postväsendet, personalpolitik och personaladministrativt arbete samt interna servicefrågor. Det övergripande ansvaret för allmänna förvaltningens kompetensutveckling och arbetet med att skapa tydliga och enhetliga riktlinjer för centrala frågor i förvaltningen omfattas också av verksamhetsområdet.

Lagberedningen utgör en separat del inom politikområde 2.

I tabellen nedan visas en sammanställning av politikområde 2.

	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Politikområde 2	-23 186 006	-27 004 000	-55 000	-27 862 000

200 Landskapsregeringen

200 Lantrådet och ministrarna

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten för lantrådet och landskapsregeringens ministrar. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som överföringsanslagen. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, ändringsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år. Dessutom visas utvecklingen per budgetmoment för en fyraårsperiod.

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Övr verksamh intäkt	1 678			
Summa Verksamhetens intäkter	1 678			
Personalkostnader	-768 052	-892 647		-945 672
Köp av tjänster	-99 428	-57 000		-58 000
Material förnödenh	-11 444			
Övr verksamh kostn	-46 113	-76 353		-70 328
Summa Verksamhetens kostnader	-925 036	-1 026 000		-1 074 000
Summa Verksamhetsbidrag	-923 357	-1 026 000		-1 074 000
Räntekostnader	-22			
Övr finansiella kost	-5			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-27			
Summa Årsbidrag	-923 385	-1 026 000		-1 074 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-923 385	-1 026 000		-1 074 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-923 385	-1 026 000		-1 074 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
20010 ÅLR, verksamhet	-888 768	-868 913	-953 000	-1 014 000
20020 ÅLR, dispositionsmedel, regeri	-89 058	-54 472	-73 000	-60 000
Summa 2000_7 ÅLR Regeringen	-977 826	-923 385	-1 026 000	-1 074 000

För att handha landskapets allmänna styrelse och förvaltning tillsätter lagtinget, på sätt därom är stadgat i lagtingsordningen, en landskapsregering bestående av lantrådet och högst sju ministrar. På landskapsregeringen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befordra lagtingets beslut och övriga förfoganden.

Landskapsregeringen bedriver verksamheten utgående från sitt regeringsprogram och strävar efter att i planeringen och beslutsfattandet beakta Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland utgående från visionen och de sju strategiska utvecklingsmålen.

Landskapsregeringen och dess medlemmar biträds av landskapsregeringens allmänna förvaltning i de ärenden och andra uppgifter som ankommer på landskapsregeringen.

20010 Landskapsregeringen, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 678			
Kostnader	-870 569	-953 000		-1 014 000
Anslag netto	-868 891	-953 000		-1 014 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 1.014.000 euro.

Utgifter

Arvodet till landskapsregeringsledamöterna utgår enligt landskapslagen (1985:17) om arvode för medlem av Ålands landskapsregering. Under momentet upptas även anslag för ministrarnas resekostnader och övriga verksamhetsutgifter. Budgeteringen utgår ifrån att landskapsregeringen består av sju ledamöter. Ersättningarna fastställs av en arvodeskommission i enlighet med landskapslagen (2015:25) om lagtingsledamöternas arvoden och kostnadsersättningar.

20020 Dispositionsmedel

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-54 467	-73 000		-60 000
Anslag netto	-54 467	-73 000		-60 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 60.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

210 Regeringskansliet

210 Regeringskansliet

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom regeringskansliets förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive regeringskansliet underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som överföringsanslagen. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, ändringsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	157 847	243 100		247 112
Avgiftsintäkter	216 894	309 000		321 623
Erhållna bidrag	355 296	180 000		180 000
Övr verksamh intäkt	109 960	100 900		101 900
Summa Verksamhetens intäkter	839 996	833 000		850 635
Personalkostnader	-3 093 083	-3 435 810		-3 798 153
Köp av tjänster	-4 799 201	-6 089 289		-5 890 618
Material förnödenh	-796 546	-542 050		-507 341
Övr verksamh kostn	-1 216 761	-1 232 850		-1 234 622
Summa Verksamhetens kostnader	-9 905 591	-11 299 999		-11 430 735
Övr ink o kap överf	164 495	372 830		372 830
Summa Intäkt ink o kap	164 495	372 830		372 830
Summa Intäkt ink o kap öv	164 495	372 830		372 830
Övriga ink kap överf	-2 322 269	-2 675 830		-2 776 830
Summa Utgift ink o kap öv	-2 322 269	-2 675 830		-2 776 830
Summa Kostn ink o kap öv	-2 322 269	-2 675 830		-2 776 830
Summa Verksamhetsbidrag	-11 223 368	-12 769 999		-12 984 100
Ränteintäkter	3 808			
Räntekostnader	-340			
Övr finansiella kost	-18			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	3 450			
Summa Årsbidrag	-11 219 918	-12 769 999		-12 984 100
Avskrivn enl plan		-25 000		-34 900
Summa Av- och nedskrivningar		-25 000		-34 900
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-11 219 918	-12 794 999		-13 019 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-11 219 918	-12 794 999		-13 019 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
21010 Regeringskansliet, verksamhet	-3 277 905	-3 467 359	-3 585 000	-3 947 000
25210 Serviceverksamhet	-254 698	-266 782	-399 000	-381 000
26000 Regeringen övriga kostnader	-167 380	-64 495	-240 000	-184 000
26004 Ålandsdelegationen	-3 139	-8 852	-11 000	-11 000
Summa 2100_7 Reg.kansliet allm by	-3 703 122	-3 807 489	-4 235 000	-4 523 000
21510 Ål representation Helsingfors	-48 918	-48 445	-104 000	-69 000
22000 Främjande av jämställdhet	-67 611	-67 424	-95 000	-76 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
22500 Främjande av integration	-40 168	-40 632	-79 000	-54 000
26003 Utvecklo tillväxtp hållb Åland	-149 480	-133 289	-155 000	-144 000
Summa 2101 Stabsenheten	-306 176	-289 789	-433 000	-343 000
21200 Digitalisering o inform teknol	-3 139 440	-3 879 630	-4 866 000	-4 707 000
Summa 2104 Digitaliseringsenhet	-3 139 440	-3 879 630	-4 866 000	-4 707 000
21500 Kommunikationsverksamhet	-11 081	-95 016	-76 000	-88 000
25000 Utbildn,företagshälsov,arbetar	-329 860	-406 481	-363 000	-406 000
Summa 2105 Pers- o kom.enheten	-340 940	-501 497	-439 000	-494 000
23000 Valkostnader	-5 510	-176 183	-6 000	-50 000
23200 Stöd till politisk verksamhet	-22 039	-24 000	-23 000	-24 000
24000 Brand- och räddning	-10 736	-12 739	-80 000	-35 000
24010 Landsk stöd materialanskaffn	-272 125			
26002 Central Baltic 2014-2020	214			
26005 Central Baltic 2021-2027	-4 709	17 772	0	0
26006 Nordiska skärgårssamarbetet	0	0	0	0
26007 Danaarv			0	0
26500 Konsumentskydd	-1 047	-1 933	-3 000	-3 000
27000 Radio- o TV-verksamhet	-2 665 167	-2 544 430	-2 710 000	-2 840 000
Summa 2106 Enh rättsl o interna	-2 981 120	-2 741 513	-2 822 000	-2 952 000
Summa 2100 Regeringskansliet	-10 470 798	-11 219 918	-12 795 000	-13 019 000

Med stöd av 2 § 1 mom. landskapsförordningen (2023:131) om landskapsregeringens allmänna förvaltning handlägger regeringskansliet ärenden som gäller författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet, polisväsendet, allmänna val, kommunalförvaltning, kommunikation, digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen, tillståndsfrågor så som spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet, integration, radio- och television, postväsendet, personalpolitik och personaladministrativt arbete samt interna servicefrågor. Regeringskansliet har även det övergripande ansvaret för allmänna förvaltningens kompetensutveckling och arbetet med att skapa tydliga och enhetliga riktlinjer för centrala frågor i förvaltningen.

Regeringskansliet utför också en del av arbetet med den strategiska samhällsutvecklingen som rör hela samhället och som är förvaltningsövergripande. Verksamheter så som personal, kommunikation, tillståndsverksamhet, jämställdhet och integration förverkligar Utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 1 och 2 rörande välmående människor samt tillit och delaktighet.

Under år 2025 utreds hur tillsynsuppgifterna kopplade till lagförslaget om ny informationshanteringslag, lagförslaget om cybersäkerhet och motståndskraft samt kommande EU-rätt på området ska skötas inom förvaltningen.

Regeringskansliet

Budgetmål och åtgärder

Förstärkt och samlad HR-funktion

Under 2025 verkställs en organisationsförändring för att skapa en samlad och förstärkt HR-funktion utgående från uppdraget i budgeten för 2024

Förbättrad digital tillgänglighet och delaktighet för alla medborgare

Utveckling av interoperabla e-tjänster

Utveckling av en medborgarportal

Informationssäkerhet och medborgarskydd

Budgetmål och åtgärder

Implementering av ledningssystem för informationssäkerhet

Implementera system för rapportering och hantering av incidenter

Utbildning och medvetenhetsprogram för anställda

Utveckling av ansökningsportal

Utveckla en portal med automatisk ifyllning av användaruppgifter, inbyggda hjälpfunktioner och stöd för olika typer av stödansökningar.

Senast inför budgetåret 2026 ansöker politikområdet om minst 500.000 euro från externa källor så som EU:s fonder. För att säkerställa att externa medel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt är det avgörande att ansökningarna utgår från den egna verksamhetens faktiska behov och strategiska mål.

21010 Regeringskansliet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	198 270	210 000		219 945
Kostnader	-3 664 512	-3 795 000		-4 166 945
Anslag netto	-3 466 241	-3 585 000		-3 947 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 219.945 euro och anslag om 4.166.945 euro.

Inkomster

Inkomsterna avser försäljning av intyg, utdrag ur register, försäljning av böcker, broschyrer samt inkomster för avgiftsbelagda prestationer vid regeringskansliets allmänna byrå så som lotteriinspektion. Dessutom ingår inkomster för hantering av olika skötsel- och serviceuppgifter för fastighetsverket samt ersättning från inrikesministeriet för tillsyn av penningtvätt gällande fastighetsförmedling och från finansministeriet vad gäller lotteriverksamhet.

Utgifter

I anslaget ingår kostnader för personal, tjänsteresor, samordning och beredskap inom förvaltningen för exceptionella förhållanden eller verksamhetsstörningar, prenumerationer, inköp, andra verksamhetsutgifter, representation och deltagande i olika evenemang. Anslaget inkluderar regeringskansliets utgifter för yrkesspecifik utbildning och inköp av experttjänster så som Ålands specialsakkunniga vid Finlands ständiga representation i Bryssel samt för utvecklingsarbete på regeringskansliet. I anslaget ingår även drygt 1.098.000 euro som är internhyreskostnader för självstyrelsegården inklusive landskapsarkivet och villa Gustaf Erikson. Efter en planerad sanering och ombyggnation av våning 1 norra i självstyrelsegården kommer internhyreskostnaderna att öka med 55.000 euro. Med beaktande av projektets tidsplan har emellertid ingen höjning av anslaget för internhyror beaktats i föreliggande budgetförslag.

212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen

21200 Utgifter för digitalisering och informationsteknologi (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	125 603	113 000		116 000
Kostnader	-4 005 155	-4 979 000		-4 823 000
Anslag netto	-3 879 552	-4 866 000		-4 707 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 116.000 euro och ett anslag om 4.823.000 euro. Av kostnaderna avser 4.000 euro avskrivningar.

Inkomster

Inkomsterna kan huvudsakligen hänföras till avgifter för registrering av domännamn. Utöver detta inkluderar intäkterna ersättning från landskapets fastighetsverk för IT-relaterade tjänster. Intäkterna omfattar även en intern överföring från Högskolan på Åland, baserad på en schablonfördelad andel av de kostnader som uppstått i samband med driften av centrala IT-system inom ekonomiförvaltningen.

Utgifter

Anslaget avser personalkostnader, kostnader för informations säkerhetsprogrammet och kommunernas grundavgift till Åda Ab. I budgetförslaget har medel avsatts för anskaffning av IT-tjänster från Åda Ab, vilka inkluderar, men inte är begränsade till, systemutveckling, underhållsåtgärder och teknisk support. Dessutom har utgifter för licensanskaffning av nödvändig programvara, investeringar i IT-utrustning och infrastrukturkostnader för datanätverkskommunikation och internetkapacitet beaktats.

Anslaget syftar även till att stödja både pågående och nya projekt. I detta ingår arbete för att säkerställa kontinuitet och utveckling inom förvaltningens digitala infrastruktur samt införandet av nya initiativ, såsom införandet av ett ledningssystem för informations säkerhet, vilket är en central del av informations säkerhetsarbetet. Vidare innefattar anslaget satsningar på IT-säkerhet, e-arkiv och ärendehanteringssystem, datadelningsplattform som grund för kommande medborgarportal samt andra tekniska lösningar som ökar förvaltningens digitala kapacitet och interoperabilitet. Pilotprojekt inom AI testas för att utvärdera potentialen och integrationen av artificiell intelligens i förvaltningens verksamheter. För att öka självfinansieringsgraden planeras ett aktivt samarbete med både lokala och externa aktörer, samt sökandet av extern finansiering, både inom och utanför Åland. Detta samarbete är avgörande för att möjliggöra fortsatt utveckling och implementering av strategiska projekt.

Dessutom kommer kommande lagförslag, såsom informationshanteringslagen och cybersäkerhetslagen, att påverka digitaliseringsarbetet. Den utökade myndighetsansvarsrollen kommer sannolikt att kräva en ökad budget och ytterligare resurser. Dessa anslag är ännu inte budgeterade, då lagförslagen ännu inte har vunnit laga kraft och omfattningen inte är bestämd. En ändringsbudget kan krävas. Arbetet med att hitta extern finansiering har redan inletts.

Den nya cybersäkerhetslagen innebär hantering av nya uppgifter relaterade till cybersäkerhet och motståndskraft. Detta inkluderar även hantering av cybersäkerhetsincidenter och rollen som cyberkrishanteringsmyndighet.

Informationshanteringslagen ger ansvar som innebär styrning av interoperabilitet och tillhandahållande av gemensamma informations- och kommunikationstjänster samt ökat ansvar för att övervaka och styra hur information hanteras inom den offentliga förvaltningen.

För år 2025 har ett anslag om 700.000 euro reserverats, varav 300.000 euro är avsatta för informationssäkerhetsprogrammet och 400.000 euro för kommunernas grundavgift till Åda Ab. Detta anslag finansieras med penningautomatmedel under moment 89250 i enlighet med den första tilläggsbudgeten för år 2023.

215 Kommunikationsverksamhet

Personal- och kommunikationsenheten ska främja samverkan på olika nivåer genom saklig och relevant information samt god kommunikation såväl inom förvaltningen som externt genom att utveckla och arbeta strategiskt med olika kommunikationskanaler som stöder förvaltningen i kontakten med media.

21500 Kommunikationsverksamhet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	41 118	48 500		49 616
Kostnader	-136 092	-124 500		-137 615
Anslag netto	-94 974	-76 000		-88 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 49.616 euro och anslag om 137.615 euro.

Inkomster

Inkomster består av internfakturering till myndigheter för tjänsten telefoni.

Utgifter

Av anslaget avser 125.000 euro kostnader för handhavande av allmänna förvaltningens telefoni. Resterande del av anslaget avser nettokostnader för att upprätthålla kommunikationsverksamheten.

21510 Ålands representation i Helsingfors, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	2 826	3 000		3 000
Kostnader	-51 253	-107 000		-72 000
Anslag netto	-48 427	-104 000		-69 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 3.000 euro och ett anslag om 72.000 euro.

Inkomster

Inkomsten om 3.000 euro består av hyresintäkter från Ålandsdelegationen för hyra av mötesrum. Hyran betalas av Justitieministeriet.

Utgifter

Verksamheten vid representationen ska verka proaktivt inom de politikområden som ligger inom både riksdagens och lagtingets lagstiftningsbehörighet. Därutöver ska verksamheten bidra till och upprätthålla goda relationer mellan Åland och övriga Finland samt verka för hög kännedom om och positiv attityd till Åland hos såväl beslutsfattare som opinionsbildare. Till representationens uppgifter hör bl.a. att bistå vid Ålands landskapsregerings och Ålands lagtings kontakter med Finlands riksdag och regering, statliga och andra myndigheter samt intresseorganisationer i riket. Ålands representation i Helsingfors ska främja och arrangera besök till Åland i olika former samt initierar, deltar i och arrangerar vid behov seminarier och andra forum. Därtill medverkar Ålands representation i Helsingfors i olika evenemang för att synliggöra Åland tillsammans med andra relevanta aktörer. Den största utgiftsposten utgörs av hyra för kontorslokalen.

Budgeten för år 2024 var tillfälligt höjd på grund av engångskostnader.

220 Främjande av jämställdheten

Ålands landskapsregerings övergripande mål för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt och frihet att forma sina egna liv och bidra till samhällets utveckling. Jämställdhet handlar om demokrati, inflytande och rättvis fördelning av makt och resurser.

För att uppnå ett jämställt Åland krävs ett aktivt, kunskapsbaserat och långsiktigt arbete. Under år 2025 genomförs åtgärder i enlighet med landskapsregeringens "Agenda för jämställdhet" och landskapsregeringens "Strategi för nolltolerans mot våld 2020–2030".

Landskapsregeringen har under år 2024 permanentat kommittén för implementering och uppföljning av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet. Kommittén fortsätter sitt uppdrag med att följa upp berörda myndigheters arbete med implementering av Istanbulkonventionen samt öka och stärka samverkan i arbetet. Under år 2025 fortsätter arbetet med kunskapshöjande insatser på området. Kunskaper om hot, hat och könsbaserat våld på nätet ska även höjas.

Landskapsregeringen satsar på att fortsatt stöda jämställdhetsarbete för skolor och fritidssektorn, med målsättningen att minska sexuella trakasserier och våld, särskilt bland barn och unga. Ett proaktivt och systematiskt arbete med maskulinitetsnormer och identifikation av utsatta unga ska bidra till att minska våldet.

För att följa upp de jämställdhetspolitiska målen tas könsuppdelad statistik och kunskapsunderlag fram. År 2025 tas i samarbete med ÅSUB sammanställningen "På tal om jämställdhet" fram. Sammanställningen utkommer med fyra års mellanrum och innehåller fakta om jämställdhet inom livets olika områden, så som ekonomi, föräldraledighet, hälsa och inflytande.

Under år 2025 kommer landskapsregeringen att analysera den utredning som Ålands landskapsregering gett i uppdrag åt ÅSUB år 2024 att göra om kvinnors och mäns tidsanvändning med fokus på det obetalda hem- och omsorgsarbetet samt föreslå vidare åtgärder. Undersökningen följer upp det jämställdhetspolitiska målet "jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet" som också utgör ett delmål i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Även arbetet med analys och kunskapsspridning av ekonomisk jämställdhet fortsätter.

Målet att uppnå jämställdhet och jämn fördelning av inflytande ingår i mål 2 rörande tillit och delaktighet i Utvecklings- och hållbarhetsagendan. Landskapsregeringen avser arbeta vidare med jämställdhetsintegrering och med att synliggöra jämställdhetens betydelse i Ålands hållbarhetsarbete.

Hbtqia

Landskapsregeringen konstaterar att det finns behov av att öka kunskapen om hbtqia-personers rättigheter och livsvillkor, för att förbättra deras situation i samhället. Kompetenshöjande åtgärder behöver vidtas samtidigt med insatser och strategiskt arbete för att förhindra diskriminerande strukturer. Arbetet med ny handlingsplan för hbtqia-personers lika villkor i det åländska samhället inleds.

22000 Främjande av jämställdheten, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-67 424	-95 000		-76 000
Anslag netto	-67 424	-95 000		-76 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 76.000 euro.

Utgifter

Anslaget ska bland annat täcka kostnader för ATV (alternativ till våld) -verksamhet, kvinnofridslinjen samt framtagande av fickboken "På tal om jämställdhet". Anslaget ska även täcka kostnader för kunskaphöjande insatser gällande jämställdhets- och hbtqia -frågor.

225 Främjande av integration

Ansvaret för integration är delat mellan landskapet, underlydande myndigheter och de åländska kommunerna. Deras olika uppgifter regleras i landskapslagen om främjande av integration. Landskapsregeringen ansvarar för den övergripande planeringen, styrningen och uppföljningen av integrationspolitiken. Detta inkluderar rådgivning och stöd till kommuner samt Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, liksom kompetensutveckling och nätverkssamordning. Landskapsregeringen tillhandahåller även basinformation om det åländska samhället.

År 2024 inrättades integrationsrådet. Rådets syfte är att fungera som rådgivande organ för Ålands landskapsregering i integrationspolitiska ärenden samt aktivt främja dialog och samarbete mellan inflyttade, etniska minoriteter, myndigheter och organisationer på Åland. Under år 2025 planeras 3 möten.

Sedan år 2018 har landskapsregeringen årligen köpt in den mångkulturella almanackan som en del av vårt arbete för att främja mångfald, inkludering och kulturell förståelse i samhället. Almanackan som distribueras till barnomsorg, grundskolor och allmänheten är ett verktyg i arbetet med att stärka kunskapen om olika kulturer och traditioner.

Landskapsregeringen planerar att delta i och medfinansiera ett projekt som genomförs av Mariehamns stad, under förutsättning att projektet får bidrag från en extern finansieringskälla. Ansökan om finansiering kommer att lämnas in under hösten 2024 och beslut om projektet fås under början av år 2025.

Informationskontoret Kompassen fortsätter sin verksamhet enligt avtal. Genom Kompassen erbjuder landskapsregeringen stöd och rådgivning för inflyttade i frågor som relaterar till etablering och orientering i det åländska samhället.

Tredje sektorns möjligheter att genomföra insatser för integration stöds fortsättningsvis med penningautomatmedel, se moment 35000.

22500 Främjande av integration (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter		0		
Kostnader	-40 632	-79 000		-54 000
Anslag netto	-40 632	-79 000		-54 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 54.000 euro.

Utgifter

I anslaget ingår avtalet för Kompassen, medfinansiering av projekt, kostnader kopplade till integrationsrådet, inköp av Mångkulturella almanackan, kostnader för kunskapshöjande insatser, övriga tjänster samt kostnader för informationsmaterial.

230 Demokratiutveckling och val

Rubriken ändrad.

23000 Demokratiutveckling och val, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-175 963	-6 000		-50 000
Anslag netto	-175 963	-6 000		-50 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 50.000 euro.

Utgifter

Landskapsregeringen tillsatte i januari 2024 en permanent arbetsgrupp för demokratiutveckling. Under hösten 2024 antogs en demokratistrategi med ett tillhörande åtgärdsprogram. Syftet med rubrikändringen är att kostnader som specifikt rör demokratistrategins åtgärdsprogram och som inte täcks av andra moment placeras under momentet.

Anslaget omfattar kostnader för åtgärder som föranleds av demokratistrategins åtgärdsprogram för år 2025, såsom exempelvis uppmärksammandet av den internationella demokratidagen den 15 september samt inledandet av ett projekt för att bygga ett digitalt system för registrering av förtidsröstande. Systemet skulle göra det möjligt att redan vid förtidsröstningsstället kontrollera rösträtten samt registrera i vilka val väljaren använt sin rösträtt. I dagsläget sker registreringen av förtidsröster till pappers i vallängden när förtidsröstningsförsändelsen anländer till hemkommunen.

Anslaget omfattar även kostnaderna för att upprätthålla valadministrationens ständiga beredskap att ordna nyval, inkluderande utbildning, fortbildning, deltagande i de nordiska valmyndigheternas samarbete samt övriga kostnader.

23000 Demokratiutveckling och val, överföringar

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-220	0		
Anslag netto	-220	0		

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inget anslag då det under år 2025 inte finns något planerat lagtings- eller kommunalval.

232 Understödjande av politisk verksamhet

23200 Understödjande av politisk verksamhet och politisk information

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	178 175	172 830		172 830
Kostnader	-201 680	-195 830		-196 830
Anslag netto	-23 505	-23 000		-24 000

Budgetmotivering

Statsrådet beviljar årligen Ålands landskapsregering ett understöd för stöttning av politisk verksamhet och informationsverksamhet i landskapet Åland. Landskapsregeringen erhåller understödet i månatliga poster från statsrådets kansli och av den anledningen fördelar landskapsregeringen understödet vidare till de politiska organisationerna i månatliga poster.

Enligt landskapsregeringens principbeslut om stöd för politisk verksamhet och information (ÅLR 2023/783) ska en jämställdhetsbonus delas ut under mandatperiodens första hela budgetår till de politiska organisationer som hade en jämställd kandidatlista i det senaste lagtingsvalet.

Jämställdhetsbonusen delades ut under år 2024. Under år 2025 delas ingen jämställdhetsbonus ut vilket innebär att understödet fördelas till de politiska organisationer som är representerade i lagtinget enligt antal mandat per organisation.

Utöver detta finansieras Ålands riksdagsledamots verksamhet och kontor.

Inkomster

I statens budgetproposition föreslås årligen en summa för understödjande av politisk verksamhet och informationsverksamhet, av vilken 1/200 överförs till landskapet Åland. År 2025 uppgår summan till 172.830 euro.

Utgifter

Föreslås att 172.830 euro utges för understödjande av politisk verksamhet samt information, vilket fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandatet i lagtinget. Därtill föreslås ett anslag om 24.000 euro som stöd för riksdagsledamotens verksamhet och kontor.

240 Brand- och räddningsväsendet

Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret för att den kommunala räddningsverksamheten i landskapet bedrivs effektivt och organiseras i enlighet med räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland. Det sker genom att landskapsregeringen leder och utövar tillsyn över räddningsverksamheten.

24000 Brand- och räddningsväsendet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	350			
Kostnader	-31	-80 000		-35 000
Anslag netto	319	-80 000		-35 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås att 35.000 euro utges för kostnader för verksamhetsledare och utbildning av räddningsdykare eller andra kostnader för räddningsverksamhet, befolkningsskydd eller säkerhet.

Utgifter

Anslaget avser utredningar, utbildningskostnader, anskaffning av utrustning samt utförande av uppgifter för räddningsverksamhet, befolkningsskydd och säkerhet där särskilda motiv finns.

Landskapsregeringen erlägger enligt avtal lön för verksamhetsledaren för Ålands brand- och räddningsförbund. Landskapsregeringen ersätter enligt avtal utbildning av vattendykare vilket uppgår till cirka 20.000 euro.

24010 Landskapsstöd för materielanskaffningar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader		0		
Anslag netto		0		

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag för år 2025.

Utgifter

I enlighet med gällande fordonsplan för materielanskaffningar, kommer ingen kommun att anskaffa fordon under år 2025 och således utgår inga landskapsstöd för materielanskaffningar.

Fullmakt

I enlighet med gällande fordonsplan för materielanskaffningar, föreslås att landskapsregeringen ges rätt att under år 2025 ge förhandsbesked om landskapsstöd till materielanskaffningar under år 2026 om högst 202.500 euro till Jomala kommun för anskaffning av ny tankbil (45 %).

250 Personalarbete och arbetsmiljö

Landskapsregeringens största tillgång är dess professionella och motiverade personal. Personal- och kommunikationsenheten är en stab som stöder chefer och medarbetare i landskapsförvaltningen i olika personal-, arbetsgivar- och kommunikationsfrågor. Den övergripande målsättningen med personalarbetet är att bygga en långsiktigt stabil och dynamisk arbetsplats där de anställda står i centrum.

Personal- och kommunikationsenhetens arbete eftersträvar att öppna upp för samverkan över gränserna och bidra till att varje medarbetare kan nyttja sin kompetens och fulla potential. Personal- och kommunikationsenheten har det övergripande och samordnande ansvaret för allmänna förvaltningens kompetensutveckling. All kompetensutveckling utgår från regeringsprogrammet, organisationens behov och verksamhetsplan. Utgångspunkten är att genomföra utbildningar enligt den fastslagna utbildningsplanen för år 2025. Varje enhet har dock ett särskilt ansvar för den egna personalens yrkesspecifika kompetensutveckling för att i enlighet med arbetsgivaransvaret se till att arbetstagarna har den kompetens som krävs för att utföra sina specifika arbetsuppgifter.

Personal- och kommunikationsenheten ansvarar för företagshälsovården för all personal i förvaltningen, förutom för Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Fokus är på den förebyggande företagshälsovården även om personalen också erbjuds sjukvård på allmänläkarnivå. Personal- och kommunikationsenheten ansvarar även för friskvård och arbetsmiljö för allmänna förvaltningens personal. I syfte att upprätthålla och förbättra personalens hälsa och välbefinnande erbjuds anställda inom landskapsregeringen möjlighet till subventionerade motionsaktiviteter, kulturaktiviteter och subventionerad massage. Under år 2025 förlängs nuvarande avtal om företagshälsovård och en ny upphandling börjar förberedas.

För att upprätthålla och förbättra arbetsmiljön genomförs årligen olika mätningar och åtgärder både centralt och inom respektive enhet/myndighet. Det som eftersträvas är att tydliggöra områden som kräver stödåtgärder samt att fortsätta erbjuda enheterna/myndigheterna stöd i det arbetet. För personalens trivsel är en annan utgångspunkt att fortsätta erbjuda allmänna förvaltningens personal kaffe och en gemensam julfest med underlydande myndigheter exklusive Ålands hälso- och sjukvård.

25000 Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd, personalaktiviteter och personalpolitiska åtgärder (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	193 495	192 900		192 900
Kostnader	-586 296	-555 900		-598 900
Anslag netto	-392 801	-363 000		-406 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett nettoanslag om 406.000 euro och med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) får momentet gottskrivas med inkomster för företagshälsovård och sjukvård samt utbildningar inom ramen för verksamheten.

Inkomster

Inkomsterna av gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för lagstadgade kostnader för företagshälsovård och sjukvård har beräknats uppgå till 180.000 euro.

Inkomsterna från Nordiska ministerrådet, motsvarande utgifter för stipendier i samband med Nordiskt tjänstemannautbyte uppskattas till 12.900 euro.

Utgifter

Anslaget har beräknats för välbefinnande och trivsel på arbetsplatsen om 78.000 euro, kompetensutveckling och lagstadgad utbildning om 33.000 euro samt subventionerad friskvård som träning, förebyggande massage och kultur om 68.000 euro.

Av anslaget har 385.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård enligt lagen om företagshälsovård (FFS 1383/2001) och sjukvård på allmänläkarnivå, förstahjälp material, personalvård och handledning. Kostnaderna för företagshälsovårdstjänster förväntas öka med 35.000 euro på grund av ny upphandling och en fortsatt satsning kring flera obligatoriska hälsokontroller för personal då detta minskat sjukfrånvaron.

För övriga utgifter som dataglasögon, inköp av tjänster, arbetarskyddets verksamhet och arvode till arbetarskyddsfullmäktige har kostnaden beräknats till 12.000 euro.

Nettoanslag för utgifter för stipendier i samband med Nordiskt tjänstemannautbyte uppskattas till 12.900 euro samt motsvarande inkomster från Nordiska ministerrådet.

Ett anslag om 10.000 euro har reserverats för andra personalpolitiska åtgärder vars kostnader det inte är skäl att belastar de olika enheterna inom förvaltningen där den berörda personalen arbetar eller har arbetat. I anslaget ingår kostnader för åtgärder som syftar till att tillgodose behovet av personal. Sådana åtgärder kan vara både kompetensutveckling för att kunna ta sig an nya arbetsuppgifter och omställningsåtgärder i samband med personalminskning. Kostnader för åtgärder som syftar till att upprätthålla arbetsförmågan eller underlätta återgången i arbetet efter lång sjukledighet samt andra liknande personaladministrativa arrangemang av i huvudsak tillfällig karaktär ingår också i anslaget.

252 Serviceverksamhet

Serviceverksamheten omfattar vaktmästeri och lokalvård samt disponentens verksamhet.

25210 Serviceverksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	13 788	42 600		42 000
Kostnader	-280 570	-441 600		-423 000
Anslag netto	-266 782	-399 000		-381 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 42.000 euro och anslag om 423.000 euro. Av kostnaderna avser 16.900 euro avskrivningar.

Inkomster

Inkomsterna om 42.000 euro består av internfakturerade tjänster inom serviceverksamheten.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för vaktmästeri, lokalvård och inventarier samt andra kostnader kopplade till självstyrelsegården. En del av kostnaderna ca 60.000 euro är till följd av planerad sanering och ombyggnad av våning 1 norra i självstyrelsegården som nu kommer att ske under år 2025. Genom ombyggnationen skapas flera arbetsplatser och behov av ändamålsenliga kontorsinventarier. Under åren 2026 och 2027 kan motsvarande behov av sanering och ombyggnad i självstyrelsegården uppstå.

260 Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter

26000 Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-64 495	-240 000		-184 000
Anslag netto	-64 495	-240 000		-184 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 184.000 euro.

Utgifter

Under momentet föreslås anslag om 90.000 euro för arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsregeringen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag inte upptagits särskilt. Därtill ingår anslag för utredningskostnader, utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget kan även användas för deltagande i kostnader för utredningar som genomförs av annan, men som är i landskapets intresse. Momentet kan också belastas med kostnader för att utveckla allmänna förvaltningens styrning av underställda myndigheter.

Av anslaget avser ca 30.000 euro externpolitiskt samarbete. Med externpolitiskt samarbete avses kontaktgruppen mellan landskapsregeringen och utrikesministeriet, vars uppgift är att utveckla och öka användningen av Ålandsexemplet i internationella sammanhang samt kostnader för framtagande av material, utredningar, forskningsuppdrag, övriga uppdrag, ordnande av seminarier och föreläsningar beträffande Ålandsexemplet och Ålands särställning enligt folkrätten. Därtill ingår kostnader för att upprätthålla ett externpolitiskt nätverk och samordna det externpolitiska nätverket

vid landskapsregeringen samt kostnader för att delta i de nätverk och seminarier som finns för samarbete inom Östersjöområdet.

Av anslaget avser 50.000 euro kostnader kopplade till att Finland och Åland innehar ordförandeskapet i nordiska ministerrådet 2025. Under ordförandeskapet kommer Åland att stå värd för möten både på ministerrådsnivå och ämbetsmannakommitténivå.

26003 Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-133 289	-155 000		-144 000
Anslag netto	-133 289	-155 000		-144 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 144.000 euro.

Utgifter

Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland, som manifesterades den 23 september 2016, utgör ett samhällskontrakt som samhällets sektorer gemensamt arbetat fram och ställt sig bakom. Agendan beskriver Ålands vision och strategiska utvecklingsmål och togs fram inom ramen för nätverket bärkraft.ax. Ett särskilt råd, utvecklings- och hållbarhetsrådet, har utsetts för att verka för uppnåendet av agendans vision och mål. Rådet verkar på förtroende av nätverkets medaktörer.

Förverkligandet av agendan förutsätter systematisk uppföljning och rapportering, bland annat genom regelbundna statusrapporter och de huvudindikatorer som togs fram år 2021. Landskapsregeringen ansvarar för att proaktivt agera katalysator och koordinator för agendans förverkligande i sin helhet. I detta ingår bland annat medverkan i genomförandet av långsiktiga färdplaner för de sju strategiska utvecklingsmålen, medverkan i framtagandet av förslag till statusrapporter samt upprätthållande av struktur för nätverket bärkraft.ax inklusive dess hemsida. Landskapsregeringen avser att under år 2025 fortsatt fokusera på genomförandet av åtgärderna i färdplanerna för de sju strategiska utvecklingsmålen.

Landskapsregeringens eget hållbarhetsarbete och den strategiska samhällsutvecklingen ingår i det löpande arbetet och därmed i verksamhetsplaneringen och budgetberedningen. Anslaget under momentet avser kostnader för utvecklings- och hållbarhetsrådet och dess sekretariat, ledningsfunktioner i arbetsgruppen för koordinering och rapportering, framtagande av statusrapporter och övriga utredningar, drift och utveckling av ovan nämnda webbplats, främjande och koordinering av internationella relationer, genomförande av seminarier, informationsinsatser till allmänheten samt övriga kostnader för att utveckla utvecklings- och hållbarhetsarbetet på Åland i enlighet med ovanstående ansvarsområden. Under år 2025 är avsikten att genomföra en insats för att ytterligare utvidga förankringen av agendan hos allmänheten.

Landskapsregeringen uttalade i budgetförslaget för år 2022 att Utvecklings- och hållbarhetsagendan utgör en inkörsport som utökar Ålands plattform för goda externa relationer och internationell synlighet. I budgetförslaget för år 2023 gick landskapsregeringen in för att verka för varaktig fred, bland annat genom att vidareutveckla Ålands internationella arbete kring hållbar utveckling. Under år 2024 har landskapsregeringen lämnat rapporten "Åland Voluntary Review 2024 – Everyone Can Flourish on the Islands of Peace" till FN. Kostnader för det internationella arbetet ingår i budgetmomentet. Kostnader för framtagande av data till Utvecklings- och hållbarhetsagendans huvudindikatorer faller utanför budgetmomentet.

26004 Ålandsdelegationen

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-8 852	-11 000		-11 000
Anslag netto	-8 852	-11 000		-11 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 11.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser Ålands del av kostnaderna för Ålandsdelegationens verksamhet.

26005 Interreg Central Baltic Programme 2021 - 2027

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	83 620	85 000		86 000
Kostnader	-69 656	-85 000		-86 000
Anslag netto	13 964	0		0

Budgetmotivering

Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) föreslås ett nettoanslag under momentet. Nettoanslaget innefattar anslag och inkomster om 86.000 euro.

Utgifter

INTERREG Central Baltic-programmet 2021-2027 finansierar gränsöverskridande projekt med stöd från EU:s regionala utvecklingsfond. Programmet omfattar regioner i Estland, Finland inklusive Åland, Lettland och Sverige. Egentliga Finlands förbund är förvaltande myndighet för programmet. Ålands landskapsregering har ett värdavtal om att förvalta ett informationskontor med en informatör på Åland, en så kallad "National Contact Point". Informatörens uppgifter varierar under programperiodens gång men de huvudsakliga uppgifterna är att främja möjligheterna till finansiering samt att visa på nyttan av programresultaten i regionen.

Central Baltic-programmet står för landskapsregeringens kostnader för informationskontoret så som lönekostnader, kostnader för kontor, administration, köp av tjänster och resor. Kostnaderna ersätts schablonmässigt, vilket medför ett förenklat redovisningsförfarande och innebär samtidigt att momentets kostnader och intäkter inte sammanfaller.

26006 Nordiska Skärgårdssamarbetet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	179 075	138 000		141 174
Kostnader	-179 075	-138 000		-141 174
Anslag netto	0	0		0

Budgetmotivering

Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) föreslås ett nettoanslag under momentet. Nettoanslaget innefattar anslag och inkomster om 141.174 euro.

Inkomster

Inkomsterna avser Nordiska ministerrådets finansiering.

Utgifter

Landskapsregeringen är värdorganisation för Nordiska skärgårdssamarbetets samarbetssekretariat från 1.7.2021. Nordiska ministerrådet och medlemsorganisationerna står för samtliga av landskapsregeringens kostnader för samarbetssekretariatet såsom lönekostnader, kostnader för kontor, administration, köp av tjänster och resor. Avtalet är fortlöpande.

26007 Danaarv

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter		200 000		200 000
Kostnader		-200 000		-200 000
Anslag netto		0		0

Budgetmotivering

Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) föreslås ett nettoanslag under momentet. Föreslås inkomster om 200.000 euro och anslag om 200.000 euro.

Inkomster

Landskapet erhåller danaarv i enlighet med 63 § självstyrelselagen för Åland.

Utgifter

Anslaget avser överföring av danaarv till kommun. Landskapsregeringen har fastställt särskilda principer för danaarv enligt vilka danaarven förvaltas. Anslaget kan även användas för att täcka kostnader som uppstår i samband med uppgörande av släktutredningar och boförvaltning av sådana danaarv där dödsboet saknar tillgångar.

Fullmakt

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att överföra eventuella fastigheter som tillfaller landskapet genom danaarv till respektive berörd kommun.

265 Konsumentkydd

Enligt 30 § 10 punkten självstyrelselagen för Åland handhas de uppgifter som i riket ankommer på konsumentklagonämnden i landskapet av en särskild av landskapsregeringen tillsatt nämnd. Nämndens uppgift är att fungera som ett opartiskt och kostnadsfritt tvistlösningsorgan vid vilket konsumenter kan anhängiggöra ärenden.

26500 Konsumentkydd, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-1 933	-3 000		-3 000
Anslag netto	-1 933	-3 000		-3 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 3.000 euro.

Utgifter

Kostnaden anknyter främst till mötesarvoden för konsumenttvistenämndens medlemmar. Enheten för rättsliga och internationella frågor vid regeringskansliet handhar funktionen som sekreterare för nämnden, varför de lönekostnader som uppkommer belastar ordinarie verksamhet vid regeringskansliet.

270 Radio- och TV-verksamhet

Generell medieavgift tas upp i enlighet med landskapslagen (2019:103) om medieavgift. Medieavgiften ingår i förskottsuppbörden av skatter.

27000 Radio- och TV-verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 852			
Kostnader	-439 869	-430 000		-460 000
Anslag netto	-438 017	-430 000		-460 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås med hänvisning till 6 § 1 mom. 4 punkten i finansförvaltningslagen (2012:69) att kostnaden om 460.000 euro för medieavgiftens uppbörd och för återutsändning av tv-kanaler på Åland får belasta momentet.

Utgifter

Landskapsregeringen erlägger enligt avtal med Sveriges television AB, Sveriges utbildningsradio AB, Sveriges Radio AB, Kopiosto r.y. och Säveltäjän tekijänoikeustoimisto r.y. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar på Åland. Landskapsregeringen har likaledes ingått avtal med Sveriges TV4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kopiosto r.y. och Teosto r.y. om återutsändning av Sveriges TV4 på Åland. För de beräknade ersättningarna föreslås ett anslag om 445.000 euro. Årskostnaden för skatteförvaltningens uppbörd av medieavgift uppgår till ca. 15.000 euro. För utgifter om inkomsterna av medieavgiften se moment 89000.

27000 Radio- och TV-verksamhet, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-2 106 413	-2 280 000		-2 380 000
Anslag netto	-2 106 413	-2 280 000		-2 380 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Det belopp som kvarstår av intäkterna från medieavgiften, efter att kostnader för upphovsrätt och administration dragits av, används till att finansiera radio och tv i allmänhetens tjänst på Åland. Ålands Radio och TV Ab ansvarar för den allmännyttiga radio- och televisionsverksamheten. Detta följer av 5 och 6 §§ i landskapslagen (2019:103) om medieavgift.

Utgifter

Beräknas att ca. 2.380.000 euro betalas ut till Ålands Radio och TV Ab i syfte att finansiera radio och tv i allmänhetens tjänst. Beloppet som betalas ut till Ålands Radio och TV Ab korrigeras så att det motsvarar de faktiska intäkterna, efter att kostnaderna för upphovsrätt och administration dragits av.

280 Lagberedningen

280 Lagberedningen

Vid Ålands landskapsregering finns en lagberedning som är fristående från landskapsregeringens allmänna förvaltning. Lagberedningens verksamhet regleras av landskapslagen (1972:13) om lagberedningen och landskapsförordningen (1998:121) om lagberedningen.

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna. Lagberedningsarbetet är personalintensivt och anslaget för lagberedningen är därför i huvudsak avsett att täcka kostnader för löner jämte lönebikostnader.

Arbetet med att integrera Utvecklings- och hållbarhetsagendan i lagberedningsarbetet kommer liksom tidigare år att inordnas i och anpassas till respektive författningsarbete som lagberedningen är involverad i. I de flesta fall förväntas agendans visioner och idéer bli analyserade och beaktade redan i ett tidigt skede av beredningsprocessen, det vill säga redan innan ett författningsärende når lagberedningen. Det fortsatta beredningsarbetet förutsätter dock att en uppföljning görs i förhållande till de visioner som agendan ger uttryck för samt att detta beaktas på lämpligt sätt i författningsberedningen.

Den elektroniska lagsamlingen (Ålex) som finns tillgänglig på landskapsregeringens webbplats upprätthålls och uppdateras kontinuerligt av lagberedningen. Ålex kommer fortlöpande kräva att resurser görs tillgängliga för att uppdatera lagsamlingen med de förändringar som genomförs i lagstiftningen. Ålex kommer även framdeles att vara tillgänglig utan kostnad på landskapsregeringens webbplats.

Ålands författningssamling (ÅFS) där landskapslagar och andra åländska författningar publiceras delges både i pappersform och elektroniskt. Via landskapsregeringens webbplats är det möjligt att prenumerera gratis på ÅFS i elektronisk form. Tillgången på ÅFS i elektronisk form har medfört att antalet prenumeranter på ÅFS i pappersform succesivt har minskat, vilket samtidigt har inneburit att försäljningsintäkterna har sjunkit.

28010 Lagberedningen, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 080	8 000		2 000
Kostnader	-957 077	-1 209 000		-1 209 000
Anslag netto	-955 997	-1 201 000		-1 207 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Under momentet föreslås inkomster om 2.000 euro och anslag om 1.209.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna härrör huvudsakligen från försäljningen av den nya lagsamlingen i pappersformat samt från prenumerationer och försäljning av ÅFS. Utgivningen av en ny lagsamling i pappersformat år 2024 förväntas ännu under år 2025 medföra vissa inkomster. De inkomster som kan hänföras till lagsamlingen och ÅFS förväntas dock vara små i och med att den tryckta lagsamlingen, författningssamlingen och Ålex finns gratis tillgängliga på landskapsregeringens webbplats. Varken lagsamlingen, ÅFS eller Ålex bär sina egna kostnader.

Utgifter

Lagberedningsarbetet är personalintensivt och anslaget under momentet är till största delen avsett att täcka lönekostnader och övriga kostnader för personalen. Dessutom ingår bland annat anslag för

delgivning av författningar, tryckning av ÅFS och inköp av experttjänster samt litteratur och e-tjänster.

Myndigheter under politikområde 2

820 Ålands statistik- och utredningsbyrå

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) är en oberoende myndighet vars främsta uppgifter är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forsknings- och utredningsverksamhet enligt LL (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå.

ÅSUB producerar aktuell statistik för beslutsfattande, debatt och forskning inom de flesta samhällsområden. Det innebär att ÅSUB utvecklar, framställer och sprider statistik samt samordnar statistikproduktionen på Åland och lämnar statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Statistiken är en viktig hörnsten i en demokrati som bidrar till fakta för beslut och stärker tilliten till beslutsprocesserna. Statistiken har som krav att vara oberoende, relevant, jämförbar, av god kvalitet och baserad på vetenskapliga grunder samt respektera uppgiftslämnarnas rättigheter och sekretess.

Uppgiften som officiell statistikmyndighet och de åtaganden som detta medför finansieras med budgetanslag. Anslaget föreslås under år 2025 finansiera 23 produktionsområden inom den officiella statistiken. Anslaget beräknas även finansiera den kontinuerliga uppdateringen av webbplatsen och de databastabeller som finns där samt Statistisk årsbok för Åland och fickstatistiken "Åland i Siffror" som ges ut på tre språk. Därtill åtar sig ÅSUB olika typer av statistiska bearbetningar, analyser samt framställning av statistik på uppdrag av beställare.

Tyngdpunkten i ÅSUB:s forskning och utredningsverksamhet finns inom samhällsviktiga områden. ÅSUB har en stark metodkompetens och har särskilt specialiserat verksamheten inom ekonomiska lägesanalyser, prognoser, surveyundersökningar samt utvärdering av politikinsatser. Utrednings- och forskningsverksamheten är uppdragsfinansierad och har uppdragsgivare både inom och utanför Åland. I föreliggande budgetförslag har beaktats inkomster främst från landskapsregeringen och dess myndigheter, Nordforsk, Nordregio, Statistikcentralen och från producenten för den nordiska statistiken.

Under år 2025 kommer den tekniska förnyelsen fortsatt präglas av utveckling av ändamålsenliga effektiva statistiksystem samt utveckling av webbplatsen med interaktiv presentation. ÅSUB arbetar fortlöpande med att stärka webbplatsens roll som myndighetens kanal för förmedling av statistik, fakta och resultat. Förmedling av statistiken publiceras i allt högre utsträckning i form av webbnyheter och genom att ÅSUB tillämpar principen om öppna data med hjälp av användarvänliga databastabeller.

Informationssäkerheten är fortlöpande i fokus inom verksamheten. Inom personalpolitiken beaktas Utvecklings- och hållbarhetsagendans mål om möjligheter att växa och vara delaktig. Tre fokusområden genomsyrar ÅSUB:s produktion och aktiviteter; hållbar utveckling, jämställdhetsperspektivet samt självstyrelsen och demokratiperspektivet.

Budgetmål och åtgärder

ÅSUB stärker de demokratiska beslutsprocesserna genom att bidra med kvalificerat beslutsunderlag för självstyrelsen och näringslivet

ÅSUB tillgängliggör statistiken samt utrednings- och forskningsresultaten på webbplatsen och i nyhetsmeddelanden samt tillämpar principen om öppna data.

Medarbetarnas kunnande utvecklar ÅSUB:s verksamhet för framtiden

Kompetensutvecklingsprogrammet utgör utgångspunkten för kompetensinsatserna. Programmet anger och koordinerar prioriterade satsningar.

För ÅSUB bidrar digitaliseringen till ändamålsenlig, effektiv och säker uppgiftsinsamling och produktion.

ÅSUB prövar kontinuerligt nya möjliga informationskällor för att minska uppgiftslämnarbördan och fortsätter att förenhetliga datalager och produktionsprocesser.

82000 Ålands statistik- och utredningsbyrå, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	283 361	295 000		308 000
Summa Verksamhetens intäkter	283 361	295 000		308 000
Personalkostnader	-762 895	-813 950		-862 333
Köp av tjänster	-122 113	-104 000		-105 557
Material förnödenh	-7 968	-12 050		-12 110
Övr verksamh kostn	-74 211	-79 000		-79 000
Summa Verksamhetens kostnader	-967 188	-1 009 000		-1 059 000
Summa Verksamhetsbidrag	-683 827	-714 000		-751 000
Summa Årsbidrag	-683 827	-714 000		-751 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-683 827	-714 000		-751 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-683 827	-714 000		-751 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
82000 ÅSUB	-661 817	-683 827	-714 000	-751 000

Budgetmotivering

Under momentet föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 751.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna beräknas under år 2025 uppgå till 308.000 euro, en höjning med drygt 4,4 procent jämfört med budgeten för år 2024. Inkomsterna kommer från utrednings- och statistikuppdrag från landskapsförvaltningen och dess myndigheter, från andra uppdrag inom och utanför Åland samt från försäljning av ÅSUB:s olika produkter och tjänster. Priserna följer direktionens beslut med stöd av 1–5 §§ landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

Utgifter

Anslaget om 751.000 euro avser täcka verksamhetskostnaderna (netto) för Ålands statistik- och utredningsbyrå. Den totala budgetomslutningen uppgår enligt förslaget till 1.059.000 euro.

Inom övriga verksamhetskostnader har hyran för verksamhetslokalerna beräknats höjas enligt index. Inköpen av IT- och kontorsutrustning samt material har minimerats.

822 Datainspektionen

Datainspektionens uppdrag är att ha tillsyn över att medborgarnas integritet skyddas i landskaps- och kommunalförvaltningen samt den privata sjukvården. Datainspektionens arbete ligger både på det juridiska och det tekniska fältet.

Datainspektionens ställning som oberoende myndighet regleras i dataskyddsförordningen (EU) 679/2016, även kallad GDPR. Datainspektionens uppdrag definieras vidare av landskapslagen (2019:9) om dataskydd i landskaps- och kommunalförvaltningen och (2019:74) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om dataskydd. Dessutom har uppdraget under år 2023 utökats med den privata sjukvården och kommer inom kort att utökas med det europeiska hälsodataområdets krav. EU-förordningen om artificiell intelligens (AI-förordningen), som trädde i kraft i augusti 2024, ger omfattande nya uppdrag till Datainspektionen.

Datainspektionens verksamhet bidrar till flera mål i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland, och framför allt mål 2 gällande tillit och delaktighet.

Landskapsregeringen konstaterar, såsom inför budgeten för år 2024, att kraven på tillsyn av integritetsskyddet ständigt växer på grund av nya EU-regler, och också på grund av behörighetsfördelning och egen landskapslagstiftning. Det uppstår, som landskapsregeringen konstaterade år 2023, ackumulering av mängden klagomål, granskningar och inspektioner.

Målen för Datainspektionen är i första hand att säkerställa en kontinuerlig myndighetsverksamhet och på det sättet sörja för god förvaltning, sömlös behandling av invånarnas klagomål och myndigheterna incidentrapporter, rättssäkerhet och rättsskydd och arbetsgivarskyldigheter i form av lagliga krav på arbetshälsa.

Ett viktigt mål är också att införa en modell för integritetsanalys i lagstiftningsarbetet så att dataskyddets obligatoriska krav tillgodoses från början. Webbsidan uppdateras med aktuellt innehåll och elektroniska blanketter. Därmed minskar antalet e-postkonversationer och samtal.

Budgetmål och åtgärder
Säkerställa myndighetens kontinuitet
Utveckla processer
Förnya webbsidan di.ax
Inköp av externa tjänster
Upplösa ackumulerade ärenden samtidigt som nya ärenden behandlas
Utveckla processer

82200 Datainspektionen, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Personalkostnader	-80 424	-132 315		-140 383
Köp av tjänster	-24 424	-63 755		-65 192
Material förnödenh	-7 174	-11 830		-10 856
Övr verksamh kostn	-18 049	-27 100		-27 569
Summa Verksamhetens kostnader	-130 072	-235 000		-244 000
Summa Verksamhetsbidrag	-130 072	-235 000		-244 000
Summa Årsbidrag	-130 072	-235 000		-244 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-130 072	-235 000		-244 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-130 072	-235 000		-244 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
82200 Datainspektionen	-150 632	-130 072	-235 000	-244 000
Summa 8220 Datainspektionen	-150 632	-130 072	-235 000	-244 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 244.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser täcka kostnaderna för Datainspektionens verksamhet. Ökningen innefattar kostnaderna för digitalisering och kompetensförsörjning.

825 Ålands polismyndighet

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (ÅFS 2000:26) och landskapsförordningen (2000:34) om Ålands polismyndighet samt enligt ett av styrelsen för Ålands polismyndighet fastställt reglemente. I 3 § i landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen stadgas om polisens uppgifter.

Polisverksamheten berörs både av rikets och landskapets lagstiftningsbehörigheter. Polismyndigheten sköter rikets förvaltningsbehörighet i enlighet med Republikens presidents förordning om polisförvaltningen i landskapet Åland (FFS 56/2020), vilket innebär att även förändringar i rikets lagstiftning är bindande för polismyndigheten.

Polismyndigheten leds av polismästaren. Verksamheten indelas i enheter vilka leds av enhetschefer.

Polismyndighetens inriktningsmål för år 2025 är:

1. Polisens tillgänglighet förbättras
2. Ökad satsning på trafik och ungdomar
3. Fokus på allvarlig och lokal brottslighet samt
4. Prioritet på förnyelse av systemlösningen för hantering av nödsamtal och nödmeddelanden och att säkra framtida operatörsresurser.

Polislagen (2021:12) stadgar att polisens verksamhet ska innefatta nära samarbete med myndigheter, samfund och invånare för att öka tryggheten i samhället samt för att förebygga och förhindra brott.

Polismyndigheten ökar närvaron på Norra Åland. Den synliga och proaktiva verksamheten prioriteras. Polisens utbud av e-tjänster utvidgas till att omfatta även åländska tillstånd. I polishuset styrs kundflödet till en ingång. Vid kundkontaktsituationer eftersträvas en-kontakts-principen alltid när det är ändamålsenligt. I och med att styrelsen för Ålands polismyndighet avvecklas söker myndigheten nya kontaktytor mot samhället och de samhällsgrupper som polismyndigheten önskar öka dialogen med.

Polisyркeshögskolan arrangerar en underbefälsutbildning åren 2024 - 2025. Närmare tio procent av polismyndighetens polispersonal deltar i utbildningen. För att utbildningsbortfallet inte i oskälig utsträckning ska påverka tillgängligheten eller myndighetens servicenivå strävar myndigheten till att anställa tillfällig ersättande personal.

I samband med att vägtrafiklagen och tillhörande lagstiftning uppdaterats i april 2024 behöver myndigheten återskapa kompetens och kapacitet att övervaka tung och yrkesmässig trafik. Samtidigt behöver även den preventiva verksamheten utvecklas, speciellt i förhållande till unga förare. Resursökningen i form av en trafikgrupp frigör även tid som bättre möjliggör en planlagd ungdomspolisverksamhet vilket även innefattar närvaro på nätet. Gruppchefernas arbetsledning utvecklas för att möta de nya behoven.

Myndigheten fortsätter att utveckla specialkompetenserna i arbetet med att bekämpa allvarlig och lokal brottslighet. Narkotika- och ekonomisk brottslighet står i fokus. Samtidigt får de nät- och telefonbaserade bedrägerierna, barnutredningar och våld i nära relation speciell uppmärksamhet. I bekämpningen av nät- och telefonbedrägerier intensifieras samarbetet med riket. Tvångsmedels- och förvaltningsförfarande används ändamålsenligt och effektivt för att säkerställa utredningarna och medborgarnas rättssäkerhet. Tillståndsenheten vidtar aktiva åtgärder för att även stöda de andra enheternas insatser.

Avtalstiden för existerande systemlösning för hanteringen av nödsamtal och nödmeddelanden går ut under andra halvan av år 2026. För att säkra nödalarmeringsverksamheten prioriterar myndigheten arbetet med att förnya systemet. Under år 2024 har arbetet med en integrering av landskapets och

rikets alarmsystem fortgått. Då en lösning med riket inte hittats föreslås nu ett investeringsanslag för en systemlösning för hanteringen av nödsamtal och nödmeddelanden. Polismyndigheten intensifierar samarbetet med Ålands räddningsmyndighet för att säkra räddningsverksamhetens samlade behov i förbindelse med projektering av det nya systemet. Parallellt med integreringsarbetet behöver en överenskommelseförordning utarbetas och räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland uppdateras.

Förutom inriktningsmålen finns det andra viktiga delområden som behöver utvecklas. Det förändrade säkerhetsläget i Europa uppmärksammas i verksamheten. Samarbetet med Gränsbevakningen och Tullen fortsätter och utvecklas i takt med rikets motsvarande modeller för att bibehålla tillräcklig komparabilitet. Samtidigt säkerställs att landskapets särställning beaktas.

Extern finansiering för materialanskaffningar söks fortsättningsvis från EU:s fonder.

Budgetmål och åtgärder
Polisens tillgänglighet förbättras
Polismyndigheten ökar närvaron, utvidgar e-tjänster samt söker nya kontaktytor mot samhället och olika samhällsgrupper
Ökad satsning på trafik och ungdomar
Polismyndigheten ökar satsningen på ett långsiktigt, systematiskt och proaktivt arbete inom området trafik. Samtidigt utvecklas den preventiva verksamheten, speciellt i förhållande till unga förare.
Fokus på allvarlig och lokal brottslighet
Myndigheten fokuserar på narkotika och ekonomisk brottslighet samtidigt som de nät- och telefonbaserade bedrägerierna, barnutredningar och våld i nära relation får speciell uppmärksamhet
Prioritet på förnyelse av systemlösningen för hantering av nödsamtal och nödmeddelanden och att säkra framtida operatörsresurser
För att säkra nödalarmeringsverksamheten prioriterar myndigheten arbetet med att förnya systemet samt strävar till att säkerställa tillgången av alarmoperatörer

82500 Ålands polismyndighet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	59 003	50 000		60 000
Avgiftsintäkter	467 316	408 000		408 000
Övr verksamh intäkt	136 000			
Summa Verksamhetens intäkter	662 320	458 000		468 000
Personalkostnader	-6 854 152	-7 424 770		-8 200 617
Köp av tjänster	-1 271 040	-1 636 000	-55 000	-1 637 000
Material förnödenh	-287 514	-257 109		-270 138
Övr verksamh kostn	-1 335 057	-1 329 121		-1 329 245
Summa Verksamhetens kostnader	-9 747 763	-10 647 000	-55 000	-11 437 000
Summa Verksamhetsbidrag	-9 085 444	-10 189 000	-55 000	-10 969 000
Övr finansiella int	24			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	24			
Summa Årsbidrag	-9 085 420	-10 189 000	-55 000	-10 969 000
Avskrivn enl plan		-508 000		-213 000
Summa Av- och nedskrivningar		-508 000		-213 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-9 085 420	-10 697 000	-55 000	-11 182 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-9 085 420	-10 697 000	-55 000	-11 182 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
82500 Ålands polismyndighet	-8 791 156	-9 085 420	-10 752 000	-11 182 000
Summa 8250 Ål polismyndighet	-8 791 156	-9 085 420	-10 752 000	-11 182 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 468.000 euro och ett anslag om 11.650.000 euro, varav ca 1.214.000 euro avser internhyra. Av kostnaderna avser 213.000 euro avskrivningar.

Inkomster

För verksamheten beräknas sammanlagt 468.000 euro inflyta huvudsakligen i form av tillståndsavgifter för pass. I inkomsten ingår även inkomster för bl.a. larmkopplingar.

Med hänvisning till 6 § i LL om landskapets finansförvaltning (2012:69) föreslås att momentet kan gottskrivas inkomster av kostnadsersättningar för praktikanter och ersättningar för deltagande i övriga samarbeten och projekt.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för polismyndighetens verksamhet.

Lagförändringarna gällande Ålands vägtrafiklag förverkligades år 2024 och medför ändringar och utveckling av polisens befintliga datasystem. Processen för uppdateringen av datasystem går långsammare än planerat. Kostnaderna är uppskattade till 300.000 euro.

I anslaget finns ca 650.000 euro budgeterat för driften av systemlösningen för Alarm- och lägescentralens hantering av nödsamtal och nödmeddelanden.

826 Ålands ombudsmannamyndighet

Ålands ombudsmannamyndighet är en oberoende myndighet administrativt underställd landskapsregeringen och har enligt landskapslag (2014:33) om Ålands ombudsmannamyndighet (ombudsmannalagen) till uppgift att främja och trygga jämställdhet, jämlikhet och förhindra diskriminering. Myndigheten ska bevaka de åländska barnens intressen och rättigheter samt vara med och påverka beslut kring allt som rör barns och ungdomars liv. Myndigheten har därutöver till uppgift att främja och trygga jämlikhet i frågor som gäller rättigheter för klienter i socialvården och patienter i hälso- och sjukvården. Myndighetens uppdrag omfattar även rådgivning vad gäller konsumenters rättigheter samt tillsyn för offentlig upphandling i landskapet i enlighet med landskapslagen (2017:80) om tillämpning på Åland av riks författningar om offentlig upphandling.

Arbetet för att främja och trygga rättigheter i ovannämnda områden görs framför allt genom personlig rådgivning riktad till enskilda individer, myndigheter och organisationer. Vad gäller konsumentfrågor omfattas även företag av rådgivningen. Myndigheten ska även bedriva förebyggande informationsarbete, ingå dialog med olika aktörer och intressenter samt ta fram olika underlag och oberoende rapporter med analyser och rekommendationer vad gäller de rättigheter som berörs av myndighetens uppdragsområde. Ålands ombudsmannamyndighet är tillsynsmyndighet i landskapet för jämställdhets- och diskrimineringsfrågor inom landskapets behörighet.

Syftet med tillsynsuppdraget över offentlig upphandling är att övervaka att reglerna för offentlig upphandling enligt upphandlingsdirektivet 2014/24/EU följs. Arbetet sker genom att ta emot och behandla begäran om åtgärder för att utreda upphandlingsförfarandes lagenlighet samt även genom att på myndighetens initiativ inleda utredning av upphandlingsärenden. Myndigheten ska även tillhandahålla allmän information om upphandlingslagstiftningen, men till skillnad från myndighetens övriga uppdrag ges inte rådgivning i enskilda ärenden.

Ombudsmannamyndighetens lagstadgade ordinarie verksamhet bidrar till uppnåendet av mål 1 om välmående samt mål 2 om tillit och delaktighet i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland.

Myndigheten är även medaktör i nätverket Bärkraft.ax. Ombudsmannamyndigheten har en roll att bevaka icke-diskriminering och medborgarnas mänskliga rättigheter samt barns rättigheter. Under år 2025 beställs från ÅSUB en studie om upplevd diskriminering i det åländska samhället. Studien är i linje med 2 kap 3 § 2 punkten ombudsmannalagen som stadgar att myndigheten ska genomföra oberoende undersökningar och offentliggöra oberoende rapporter om diskriminering. Studien utgör även underlag till en av huvudindikatorerna för uppföljningen av den åländska Utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Budgetmål och åtgärder

Ökad kunskap om upplevd diskriminering på Åland genom att ÅSUB ges i uppdrag att genomföra en större uppföljande studie under 2025.

82600 Ålands ombudsmannamyndighet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	46 000	46 000		49 000
Summa Verksamhetens intäkter	46 000	46 000		49 000
Personalkostnader	-191 425	-283 745		-300 040
Köp av tjänster	-27 830	-55 300		-94 200
Material förnödenh	-3 568	-10 100		-5 700
Övr verksamh kostn	-24 566	-32 855		-34 060
Summa Verksamhetens kostnader	-247 389	-382 000		-434 000
Summa Verksamhetsbidrag	-201 389	-336 000		-385 000
Summa Årsbidrag	-201 389	-336 000		-385 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-201 389	-336 000		-385 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-201 389	-336 000		-385 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
82600 Ålands Ombudsmannamyndighet	-200 554	-201 389	-336 000	-385 000
Summa 82600 Ål ombudsmannamyndig	-200 554	-201 389	-336 000	-385 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning föreslås ett nettoanslag om 385.000 euro.

Inkomster

Ålands ombudsmannamyndighet tilldelas en inkomst för statens ersättning av kostnaderna för konsumentrådgivningen i landskapet Åland om 49.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 434.000 euro. Anslaget avser täcka kostnader för Ålands ombudsmannamyndighets lagstadgade verksamhet.

I köp av tjänst ingår undersökning om upplevelser av diskriminering i det åländska samhället som ges i uppdrag till ÅSUB att genomföra. Kostnaden uppgår till 39.500 euro.

Politikområde 3 - detaljmotivering verksamhet och överföringar

Politikområde 3 Finansavdelningen omfattar

- Finansavdelningens verksamhet – Anslaget används till personalkostnader, ersättning till Skatteförvaltningen, juridiska tjänster och experttjänster, beställningar av utredningar från ÅSUB, m.m.
- Landskapsandelar och stöd till kommunerna - Anslaget används till skattekomplettering enligt kap. 6 i LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna (dock omfattas inte landskapsandelar till bildningssektorn och sociala sektorn), kompensation för bortfall av kommunalskatt till följd av grundavdraget och resekostnadsavdraget samt kompensation för minskad samfundsskatt. Vidare har samarbetsstöd och stöd till kommuner med särskilt ansträngd ekonomi (likviditetsstöd) finansierats från anslaget).
- Penningautomatmedel - Anslaget används till verksamhetsstöd inom finansavdelningens ansvarsområde, till ideella föreningar och organisationer, investeringsstöd, evenemangsstöd och särskilda projekt för integration. Stöden finansieras fullt ut av penningautomatmedel.
- Pensioner och pensionsrelaterade utgifter - Anslaget används till lagbundna pensionsutgifter samt köp av pensions servicetjänster. Från pensionsfonden kan till budgeten överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter.
- Räntestöd och landskapsborgen för privatbostäder – Anslaget som i ändringsbudget föreslås överföras till politikområde 3 från politikområde 7 används för privatpersoners förvärv av första bostaden med stöd av LL (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad (nytt moment 36000).
- Bokföringsmässiga korrigeringar och ofördelade poster - Anslaget kan påföras kostnader för regleringar och korrigeringar.
- Internhyra - Anslaget används för internhyra för Alandica, Bergsskyddet, Eckeröhallen, Ribacka konferens, hangaren på flygfältet, Jan Karlsgårdens vårdshus, Ålands sjöfartsmuseum, gamla internatet vid Folkhögskolan samt Enskärs sjöbevakningsstation.

I tabellen nedan visas en sammanställning över politikområde 3.

	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Politikområde 3	-57 056 958	-58 071 000	-993 000	-56 149 000

300 Finansavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som överföringsanslagen. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, ändringsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Dessutom visas utvecklingen per budgetmoment för en fyraårsperiod.

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	203 062	250 000		196 000
Avgiftsintäkter	75			
Övr verksamh intäkt	548			1 000
Summa Verksamhetens intäkter	203 685	250 000		197 000
Personalkostnader	-2 441 010	-4 367 000	-943 000	-2 637 293
Köp av tjänster	-856 399	-1 114 000		-1 076 207
Material förnödenh	-5 306	-5 500		-5 500
Övr verksamh kostn	-2 788 769	-2 795 500		-2 785 000
Summa Verksamhetens kostnader	-6 091 485	-8 282 000	-943 000	-6 504 000
Pensionsintäkter	22 400 000	24 025 000		28 270 000
Pensionskostnader	-42 107 220	-43 725 000		-46 300 000
Summa Pensioner	-19 707 220	-19 700 000		-18 030 000
Summa Pensionsint o kostn	-19 707 220	-19 700 000		-18 030 000
Övr ink o kap överf	100	0		
Summa Intäkt ink o kap	100	0		
Summa Intäkt ink o kap öv	100	0		
Bostadsproduktion			-50 000	-45 000
Allmänna stöd	-24 156 445	-25 830 000		-27 367 000
Övriga ink kap överf	-4 562 756	-4 509 000		-4 400 000
Summa Utgift ink o kap öv	-28 719 201	-30 339 000	-50 000	-31 812 000
Summa Kostn ink o kap öv	-28 719 201	-30 339 000	-50 000	-31 812 000
Summa Verksamhetsbidrag	-54 314 121	-58 071 000	-993 000	-56 149 000
Övr finansiella kost	-1 013	0		0
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-1 013	0		0
Summa Årsbidrag	-54 315 134	-58 071 000	-993 000	-56 149 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-54 315 134	-58 071 000	-993 000	-56 149 000
Ökning eller minskning av reserver	-2 696 846			
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-57 011 979	-58 071 000	-993 000	-56 149 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
30010 Finans, verksamhet	-2 263 710	-2 520 095	-2 965 000	-3 037 000
34000 Särskilda understöd	34 982	-1 088		
36000 Räntestöd landskapsb privatper			-50 000	-45 000
39000 It-drifts o utvecklingskostn	-74 094			
39099 Internhyra	-2 776 774	-2 776 774	-2 780 000	-2 780 000
Summa 3100 Finans allm byrån	-5 079 597	-5 297 958	-5 795 000	-5 862 000
33000 LR andel o stöd kommunerna	-15 596 262	-24 156 792	-25 830 000	-27 367 000
35000 Penningautomatmedel	-5 791 842	-7 259 601	-4 509 000	-4 400 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
Summa 3101 Budget-finans.byran	-21 388 104	-31 416 394	-30 339 000	-31 767 000
38000 Pensioner o pensionsrelat utg	-17 833 821	-20 177 220	-20 180 000	-18 520 000
Summa 3200 Avtals- o pensionsby	-17 833 821	-20 177 220	-20 180 000	-18 520 000
39050 Bokföringsmässiga korr.	91 727	-120 408	-2 750 000	0
Summa 3300 Redovisningsbyran	91 727	-120 408	-2 750 000	0
Summa 3000 Finansavdelningen	-44 209 794	-57 011 979	-59 064 000	-56 149 000

300 Allmän förvaltning

Verksamheten vid finansavdelningen är i hög grad lagstyrd. Vid avdelningen hanteras frågor som gäller landskapets finanser, skatter och avgifter, upphandlingar, ägarstyrning, intern styrning och kontroll samt kommunernas ekonomi. Avdelningen hanterar också ekonomiförvaltningen för landskapsregeringens samtliga förvaltningsenheter, förutom ÅHS, samt kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning, tjänsteregleringar och pensioner.

Ekonomiförvaltningen omfattar redovisning, betalningsförmedling inklusive utbetalningen av löner, likviditetshantering och -planering samt bokslut.

Avseende finansförvaltningen följer landskapsregeringen principen om en sund ekonomisk förvaltning. En sund ekonomisk förvaltning baserar sig på principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet.

Finansavdelningen

Budgetmål och åtgärder
En fungerande handel över skattegränsen samtidigt som person- och godstransporter till och från Åland upprätthålls
På olika sätt och nivåer påverka svenska och finländska beslutsfattare att förenkla handeln med Åland
Det upphandlingsstöd finansavdelningen erbjuder har som mål att uppnå goda affärer som skapar hållbart värde och bygger tillit
Ett lag-pm om upphandling under EU:s tröskelvärden ska tas fram
Möjligheten till att utmana landskapet (så kallade utmanarrätter) utreds
Samordnad och stärkt ägarstyrning
Inkludera Axferries i avdelningens ägarstyrningsportfölj
Planenlig minskning av budgetunderskottet så att det är noll senast år 2030
Införandet av det finanspolitiska ramverket slutförs
Möjligheterna att öka självfinansieringsgraden inom delar av förvaltningens verksamhet ses över
Regelverket för hur avkastningen från Ålands penningautomatförening (Paf) ska användas revideras, dock så att den ursprungliga avsikten med stödandet av den tredje sektorn kvarstår. Landskapsregeringen utreder samtidigt förutsättningarna att ombilda Paf till ett aktiebolag
Förenklad och effektiviserad administration med stöd av modern teknik
Ett systemstöd för hanteringen av PAF-stöd införs
Ett verksamhets-, budget- och målstyrningssystem kravställs, upphandlas och implementeras
Rutinerna för hantering av investeringar och avskrivningar (funktionalitet och anvisningar) utvecklas
Digitaliseringen av löneprocessen fortsätter
Införande av servicecenter för att samordna landskapsförvaltningens ekonomiadministration, lönehantering och upphandling under finansavdelningen förbereds
Skapa stabilitet och förutsägbarhet genom tjänstekollektivavtal och enhetlig tolkning av dessa
Förhandla nya tjänstekollektivavtal
En arbetsgrupp bestående av representanter för arbetsgivaren och fackorganisationerna ska förenhetliga tolkningen av vissa delar av årsarbetstidsavtalet vid Ålands gymnasium
Tydliga principer för och förbättrad styrning av avgiftsfinansierad verksamhet

Budgetmål och åtgärder

Ekonomiskt mål fastställs

Kalkylmetoder utarbetas

Resultat följs upp

En effektiv och tryggad pensionshantering

Den framtida pensionshanteringen utreds

Senast inför budgetåret 2026 ansöker politikområdet om minst 500.000 euro från externa källor så som EU:s fonder. För att säkerställa att externa medel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt är det avgörande att ansökningarna utgår från den egna verksamhetens faktiska behov och strategiska mål.

30010 Finansavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	203 685	250 000		196 000
Kostnader	-2 722 767	-3 215 000		-3 233 000
Anslag netto	-2 519 082	-2 965 000		-3 037 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) finansförvaltningslagen, ett ramanslag om 3.037.000 euro netto.

Inkomster

I förslaget har beaktats att momentet kan gottskrivas med ersättning för det arbete som utförs vid avdelningen för landskapets fastighetsverks respektive pensionsfondens räkning. Dessutom upptas en inkomst för intern överföring från Högskolan på Åland för en schablonfördelad andel av kostnader för redovisning och löneräkning.

Anslaget kan även gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för prestationer utförda inom ramen för samarbete med andra offentliga organisationer eller offentligt ägda bolag.

Momentet kan även påföras inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag.

Utgifter

I anslaget ingår bl.a. personalkostnader, tjänsteresor, kostnader för avdelningens officiella delgivning samt utbildning.

I anslaget ingår även en uppskattad ersättning till skatteförvaltningen för de merkostnader som avvikelser i den åländska beskattningen i förhållande till beskattningen i riket föranleder.

För juridiska- och experttjänster har avsatts 128.700 euro.

I anslaget ingår därtill ca 90.000 euro avsett att finansiera beställningar från ÅSUB i enlighet med aktuellt ramavtal för utredningar.

Anslaget kan påföras kostnader för förtroendemannaarvoden samt övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet inom allmänna förvaltningen i enlighet med gällande kollektivavtal i de fall kostnaderna inte är separat budgeterade. Därtill ingår anslag för bank- och indrivningskostnader med mera om 53.000 euro.

330 Landskapsandelar och stöd till kommunerna

Landskapet deltar i finansieringen av kommunernas lagstadgade uppgifter genom att kommunerna tilldelas landskapsandelar och komplettering av skatteinkomster enligt LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. Landskapsandelarna är en helhet och det är kommunerna som avgör hur medlen ska fördelas. Däremot är hanteringen av de olika landskapsandelar som utgör helheten fördelad mellan flera avdelningar inom landskapsregeringen.

Den regelmässiga fyraårsuppföljningen av landskapsandelarnas basbelopp har gjorts till år 2025, på basen av 2022 års nettodriftskostnader. Detta, tillsammans med indexering av basbeloppen till 2025 års nivå, har gett förhöjda basbelopp.

Vårdreformen i riket år 2023 innebar inverkan på de åländska kommunernas samfundsskatteintäkter. Denna har kompenseras med målsättningen att åländska kommunernas samfundsskatter inte skulle påverkas. Därför föreslås att även denna kompensation ingår i beräkningen för skattekompletteringen från år 2025 års landskapsandelar, som baserar sig på data från åren 2019-2023.

Landskapsandelar (25,9 miljoner euro) och skattekomplettering (17,6 miljoner euro) är därmed prognosticerade till totalt ca 43,5 miljoner euro.

Utöver detta erhåller kommunerna även ekonomisk kompensation för bortfall av skatteintäkter till följd av avdrag i kommunalbeskattningen. Landskapsregeringens avsikt är att för skatteår 2025 sänka kompensationsbeloppet för grundavdraget till 60 procent av kommunernas förlust av skatteintäkter. Målsättningen är att sänka kompensationsbeloppet till 46 % från och med skatteår 2026. Ändringarna görs som en följd av sjukdomskostnadsavdragets slopande från och med 1.1.2025, vilket innebär ökade skatteintäkter för kommunerna.

Ca 5 miljoner euro budgeteras för bortfall i beskattningen för grundavdrag och reseavdrag, samt ca 4,1 miljoner budgeteras för samfundsskattebortfallet på grund av landskaps- och vårdreformen i riket. Totalt budgeteras alltså ca 9,1 miljoner euro i kompensationer till kommunerna år 2025.

Under år 2025 kommer även dessa kompensationer slutregleras för förskotten som gavs år 2023, vilket kommer påverka utbetalningar till kommunerna positivt eller negativt. Utfallet är beroende på data från Skatteförvaltningen som blir tillgänglig och offentlig först i november, d.v.s. efter att landskapsregeringens budgetförslag har lämnats. Enligt preliminära uppgifter slutregleras kompensationen för minskade samfundsskatteintäkter med ca 800.000 euro. Vid behov återkommer landskapsregeringen i en senare ändringsbudget om ändringar av slutregleringen av ovan nämnda kompensationer.

Fortsättningsvis finns det överskott i tidigare års anslag för samarbetsstöd och likviditetsstöd, varför inga ytterligare anslag för dessa stöd upptas i det här skedet. De totala landskapsandelarna, skattekomplettering och kompensationer samt övriga stöd till kommunerna budgeteras därför till ca 53,3 miljoner euro år 2025 i enlighet med nedanstående sammanställning.

Landskapsandelssystemet har under slutet av år 2024 utvärderats av externa experter samt kommunerna har fått möjlighet att bidra med sina synpunkter på systemet. Under år 2025 ska utvärderingen och synpunkterna analyseras närmare och eventuella justeringar eller en fullständig reform av systemet kan bli aktuell, beroende på vad utvärderingen kommer fram till. Eventuella förändringar i systemet kommer att ske i samråd med kommunerna.

	Budget 2023	Budget 2024	Budgetändring 2024	Förslag 2025
Skattekomplettering	15 731 000	16 930 000		17 578 000
Socialvårdsområdet	9 186 000	9 760 000		10 517 000
Bildningssektorn	13 444 000	13 934 000		14 814 000
Kultur	498 000	520 000		551 000
Samarbetsstöd 1)	0	0	1 000 000	0
Tillfälligt likviditetsstöd 1)	0	0		0
Anläggningsstöd		47 000		9 000
Totalt	38 859 000	41 191 000	1 000 000	43 469 000
Kompensationer				
Kompensation för övriga ändringar i kommunalbeskattningen 2)	5 000 000	5 000 000		4 889 000
Kompensation för minskad samfundsskatt	3 300 000	3 900 000		4 900 000
Totalt	8 300 000	8 900 000		9 789 000
Totalt	47 159 000	50 091 000	1 000 000	53 258 000

1) För samarbetsstöd och tillfälligt likviditetsstöd finns reserverade medel från tidigare år, varför inga nya anslag föreslås i budget 2025. I förslag till ändringsbudget 3 år 2024 föreslås en ökning om 1 miljon euro för samarbetsstöd och tillfälligt likviditetsstöd.

2) Kompensation för grundavdrag och resekostnadsavdrag.

33000 Landskapsandelar och stöd till kommunerna (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-24 156 445	-25 830 000		-27 367 000
Anslag netto	-24 156 445	-25 830 000		-27 367 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 27.367.000 euro.

Utgifter

17.577.000 euro avser skattekomplettering enligt kap. 6 i LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. Preliminärt utgör skattekompletteringen ca 41 procent av landskapsandelssystemets totalvolym. Beloppet för skattekompletteringen påverkas av slutliga skatteuppgifter som redovisas i slutet av november 2024. Anslaget har dimensionerats utgående från att landskapsregeringen lämnar ett lagförslag om ändring av landskapslagen (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna med syftet att kompensationen till kommunerna för sänkta samfundsskatteintäkter betraktas som inkomst från samfundsbeskattningen vid beräkningen av skattekompletteringen. Den föreslagna lagen bör sättas i kraft på de grunder som anges i 20 § 3 mom. självstyrelselagen.

5.000.000 euro avser förskott för skatteår 2025 på kompensation för bortfall av kommunalskatt till följd av grundavdraget och resekostnadsavdraget. Kompensationsbeloppet för resekostnadsavdraget utgör 70 procent av kommunens förlust av skatteintäkter. Landskapsregeringen lämnar ett lagförslag om ändring av landskapslagen (2023:12) om kompensation till kommunerna för förlust av skatteintäkter på grund av vissa avdrag med syftet att för skatteår 2025 sänka

kompensationsbeloppet för grundavdraget till 60 procent av kommunernas förlust av skatteintäkter. Målsättningen är att sänka kompensationsbeloppet till 46 % från och med skatteår 2026. Ändringarna görs som en följd av sjukdomskostnadsavdragets slopande från och med 1.1.2025. Med beaktande av tidigare års anslag upptas ett anslag om 4.889.000 euro.

4.100.000 euro avser förskott på kompensation till kommunerna för minskad samfundsskatt år 2025. Slutreglering av kompensationen för minskad samfundsskatt år 2023 budgeteras till 800.000 euro och utbetalas under år 2025. Skatteavräkningen som upptas som inkomst på moment 89000 ökar med motsvarande belopp.

Med beaktande av tidigare års anslag upptas i det här skedet inget ytterligare anslag för samarbetsstöd och likviditetsstöd. Samarbetsunderstöd för it-projekt är sedan tidigare prioriterade.

350 Penningautomatmedel

Ålands Penningautomatförening har, i den ordning penningautomatförordningen (1993:56, 17 §) föreskriver, meddelat om det fördelningsbara beloppet för år 2024. Med beaktande av detta föreslås att 20.000.000 euro upptas som inkomst.

Därtill finansieras en ny omgång av den tvååriga utbildningen inom informations- och kommunikationsteknik ("grit:lab") med 400.000 euro av penningautomatmedel.

Fördelningsrådet föreslår på basis av principer antagna av landskapsregeringen fördelningen av stöd och lån till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Viktiga samhällsinvesteringar kan finansieras med penningautomatmedel.

Se även kapitel 445, 515, 516, 517 samt moment 62390, 935010 samt LF (1993:56, ändr. 2019/4) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

	2023	2024	2025
STÖD TREDJE SEKTORN			
Social verksamhet (moment 44510)	3 890 000	3 800 000	3 800 000
Miljöverksamhet (moment 44520)	620 000	620 000	467 000
Ungdomsarbete (moment 51500)	572 000	586 000	595 000
Idrott (moment 51500)	1 940 000	1 999 000	1 949 000
Kulturell verksamhet (moment 51600)	2 340 000	2 437 000	2 133 000
Leaderstöd (moment 62390)	150 000	150 000	150 000
Övriga verksamhetsstöd (moment 35000)	3 270 000	3 200 000	3 100 000
Investeringsstöd (moment 35000)	993 000	970 000	960 000
Evenemangsstöd (moment 35000)	350 000	314 000	315 000
Integration (moment 35000)	25 000	25 000	25 000
Totalt	14 150 000	14 101 000	13 494 000
LÅN OCH INVESTERINGAR:			
Övriga lån (moment 935010)	850 000	890 000	1 506 000
Totalt	15 000 000	14 991 000	15 000 000
LOTTERISKATT			

	2023	2024	2025
Reservering för särskilda projekt (89250)	3 876 000	0	
Utvecklings- och hållbarhetsagendan (26003)		155 000	
Skötselanslag, kulturmiljöförvaltning (44000, 51100)		977 000	
Hyror (39099, 50010)	3 179 000	3 179 000	
Näringslivets främjande (61000)		175 000	
Sysselsättningsfrämjande åtgärder (86050)		1 373 000	
Vattenförsörjning och vattenvård (45000)	245 000	150 000	
Totalt	7 300 000	6 009 000	0
GRIT LAB			
Vuxenutbildning inom informations- och kommunikationsteknik (85590)	400 000	500 000	400 000
FRITIDSSEDLAR/FRITIDSVERKSAMHET			
Fritidssedlar/Fritidsverksamhet (51700)		1 000 000	0
RESERVERING TREDJE SEKTORN			
Reservering för att trygga tredje sektorn (89250)	10 000 000	10 000 000	0
EXTRA UTTAG			
Extra uttag			5 000 000
TOTAL	32 700 000	32 500 000	20 400 000

35000 Penningautomatmedel (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-7 259 601	-4 509 000		-4 400 000
Anslag netto	-7 259 601	-4 509 000		-4 400 000

Budgetmotivering

Förslås ett anslag om 4.400.000 euro.

Utgifter

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning

- 3.100.000 euro vilket avser stöd för verksamhet ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala, miljö-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition
- 960.000 euro att utges som stöd för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel i enlighet med 3 § LL (1966:10) om lotterier
- 315.000 euro att utges som stöd för evenemang. Evenemangsstödet kan komma ifråga till ideella föreningar eller annan juridisk person som inte utgör företag. Syftet med evenemangsstödet är att främja satsningar på nya evenemang under ett uppbyggnads- eller utvecklingsskede som har positiv effekt på besöksnäringen samt
- 25.000 euro avser särskilda projekt för integration av inflyttade, se även moment 22500.

360 Bostäder och byggande privatpersoner

36000 Räntestöd och landskapsborgen för privatpersoner (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader			-50 000	-45 000
Anslag netto			-50 000	-45 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 45.000 euro samt en fullmakt att utge landskapsborgen för nya ägarbostadslån om 9.500.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för utbetalning av räntestöd för lån som beviljats privatpersoner för förvärv av första bostaden med stöd av LL (1999:40) om bostadsproduktion och LL (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad. Nya räntestödslån för ägarbostäder beviljas endast personer som har sparat till köp av den första bostaden inom ramen för BSP-systemet. Räntestöd inom BSP-systemet betalas då låntagarens ränta överstiger 3,8 %. Landskapsregeringen noterade under åren 2022 och 2023 relativt snabbt stigande räntenivåer, varför landskapets kostnader för räntestöd märkbart har ökat i takt med att låntagarnas räntor justeras. Nu har ränteläget stabiliserats och förväntas sjunka framöver. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas något jämfört med 2024, dvs. till 45.000 euro. Kostnaden för räntestöd och landskapsborgen beror på faktorer utom landskapsregeringens kontroll, vilka är svåra att prognosticera och där även små förändringar kan leda till snabbt ökande kostnader. Vid behov återkommer landskapsregeringen i en senare ändringsbudget.

Fullmakt

Föreslås att landskapsborgen får utges för nya ägarbostadslån om högst 9.500.000 euro under året. Det totala åtagandet av tidigare borgensförbindelser och sådana som utges under året får uppgå till högst 63.000.000 euro vid årets slut.

Eventuella kostnader för att täcka åtaganden för ägarbostäder med landskapsborgen, se moment 89200.

380 Pensioner och pensionsavgifter

Nedan framgår utvecklingen av antalet personer som de senaste åren beviljats respektive lyft landskapspension.

Pensionstagare mellan åren 2021-2023	2021			2022			2023		
	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt
Beviljade	178	72	250	219	119	338	175	105	280
varav ålderspension	116	56	172	113	74	187	114	62	176
Pensionstagare i december	2 012	1 100	3 112	2 089	1 135	3 224	2 135	1 170	3 305

I augusti 2024 fördelade sig pensionsutbetalningarna enligt följande:

	Kvinnor	Män	Totalt
Antal mottagare	2 158	1 176	3 334
Utbetalt belopp (euro)	2 131 018	1 582 864	3 713 883
Utbetalt belopp i genomsnitt (euro)	987	1 346	1 114

Förväntat antal ålderspensionsansökningar 2025-2034:

2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
225	257	282	190	208	232	218	226	264	229

Gäller personer med intjänad pension från landskapets pensionssystem som uppnår pensionsåldern under kommande år.

38000 Pensioner och pensionsrelaterade utgifter (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	22 400 000	24 025 000		28 270 000
Kostnader	-42 577 220	-44 205 000		-46 790 000
Anslag netto	-20 177 220	-20 180 000		-18 520 000

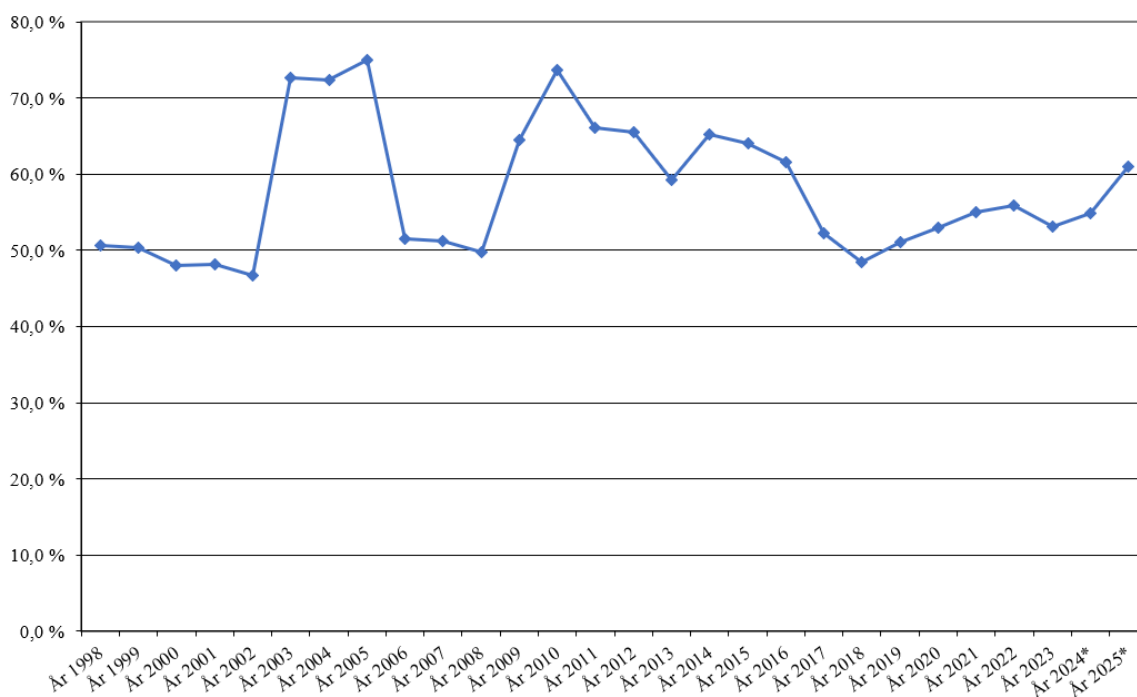
Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 28.270.000 euro som överföring från landskapet Ålands pensionsfond för täckande av pensionsutgifter under år 2025 samt anslag om 46.790.000 euro för pensioner och pensionsrelaterade utgifter.

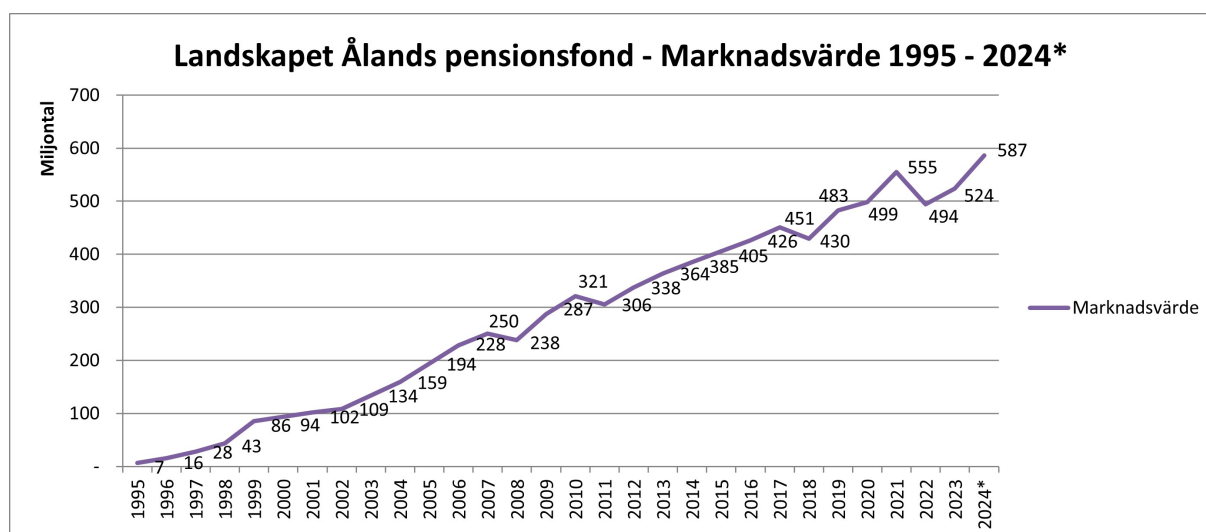
Inkomster

Enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond ska pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden för dem som hör till landskapets pensionssystem. Landskapsregeringen förutsätter att pensionsfondens styrelse vid val av olika placeringsalternativ beaktar hållbarhetsprinciperna. Från pensionsfonden kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter till budgeten. Landskapsregeringen föreslår att det under år 2025 överförs ett belopp från pensionsfonden till landskapets budget om 28.270.000 euro, vilket uppgår till ca 61,1 % av de beräknade pensionsutgifterna om totalt 46.300.000 euro inom landskapets pensionssystem. Landskapsregeringen konstaterar att överföringen från pensionsfonden till landskapets budget överstiger summan av de pensionspremier och -avgifter som inbetalas till fonden med ca 17,7 miljoner euro (ca 13,2 miljoner euro år 2024). I uppskattningen av premieinflödet har beaktats att andelen för vilka pensionspremier inbetalas till landskapets pensionsfond successivt minskar på grund av att nyanställda försäkras i extern pensionsanstalt. Andelen av pensionskostnaderna som har finansierats respektive avses finansieras med överföringen från pensionsfonden framgår av nedanstående graf:

Med beaktande av förslaget uppskattas totalbehållningen i pensionsfonden vid slutet av år 2025 till ca 585,9 miljoner euro (ca 586,5 miljoner euro vid slutet av år 2024) värderat enligt marknadsvärde. Täckningsgraden för landskapets pensionsansvar var per 31.12.2023 61,1 % (31.12.2022 60,1 %).

Utvecklingen av marknadsvärdet för pensionsfonden framgår av nedanstående graf:

Utgifter

Anslaget har beräknats enligt följande ungefärliga fördelning:

- 490.000 euro för köp av pensions Servicetjänster från Keva. Det handlar om uträknings-, registrerings- och sakkunnigtjänster samt it-system och datakommunikation med andra pensionsanstalter, pensionsutdrag, pensionsutdrag på nätet samt beräkningstjänster för uppföljning av pensionsansvaret. Därtill ingår landskapsregeringens andel av Pensionskyddscentralens kostnader.

- 46.300.000 euro för lagbundna pensionsutgifter enligt LL (2016:76) och LL (2010:7) med flera. Det används för ålderspensioner, partiella förtida ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, familjepensioner och anpassningsbidrag samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget avser även landskapets del av de kostnader som fördelas mellan pensionsanstalterna för pensionsandelar som tjänats in för oavlönade perioder. Anslaget får även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

390 Gemensamma förvaltningskostnader

39050 Bokföringsmässiga korrigeringar och ofördelade poster (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				1 000
Kostnader	-120 408	-1 807 000	-943 000	-1 000
Anslag netto	-120 408	-1 807 000	-943 000	0

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett ramanslag om 0 euro.

Utgifter

Anslaget används för bokföringsmässiga korrigeringar gällande t.ex. ArPL-avgifter och socialskyddsavgifter. Korrigeringarna kan vara såväl positiva som negativa, varför anslagsbeloppet 0 euro föreslås.

Tidigare år har förändringar i semesterlöneskuld bokförts mot detta moment, men från och med år 2024 bokförs förändringen i semesterlöneskuld mot respektive moment där berörda personalkostnader bokförs.

39099 Internhyra (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-2 776 774	-2 780 000		-2 780 000
Anslag netto	-2 776 774	-2 780 000		-2 780 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 2.780.000 euro för internhyra.

Utgifter

Anslaget avser internhyra för Alandica, Bergsskyddet, Eckeröhallen, Ribacka konferensavdelning, hangaren på flygfältet, Jan Karlsgårdens värdshus, Ålands sjöfartsmuseum, gamla internatet vid Folkhögskolan samt Enskärs sjöbevakningsstation. Hyran erläggs till landskapets fastighetsverk. Anslaget har beräknats utifrån en oindexerad hyresnivå.

Politikområde 4 - detaljmotivering verksamhet och överföringar

Politikområde 4 omfattar social- och miljöavdelningen samt Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHHM).

Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet - I anslaget ingår utgifter för personal, inköp av tjänster, kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation. Anslaget möjliggör bl.a. deltagande i det Nordiska samarbetet i Nordiska ministerrådets regi samt belastas av kostnaderna för förvaltningen av och utbetalningar för Nordiska ministerrådets hav- och kustarbetsgrupp samt havsförvaltning- och klimat.

Övriga sociala uppgifter - Anslaget omfattar utredningar och forsknings- och utvecklingsverksamhet för framtagande av beslutsunderlag och bedömningar i samband med ny lagstiftning och större projekt, tillsatta och nya arbetsgrupper och kommittéer samt utbildningar.

Övriga sociala uppgifter, överföring - Finansiering av socialtrygghetsförmåner, för att i enlighet med gällande lagstiftning utges: bostadsbidrag, moderskapsunderstöd, barnbidrag, underhållsstöd, stöd för tolkningstjänst för personer med funktionsnedsättning, skyddshemstjänster, social trygghet, utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi samt ett utvecklingsanslag för att omorganiseringen av socialvården och den förnyade lagstiftningen ska få avsedd effekt (år tre av fem för 2025).

Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet - landskapsandelar för äldreomsorgen och den samordnade socialtjänsten med hänvisning till landskapslag (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna.

Penningautomatmedel för social verksamhet - Inom ramen för anslaget beviljas medel till ca femtio föreningar inom det sociala området. Därtill beviljas medel till pågående projekt (Barns och ungdomars psykiska hälsa och välmående, ANDTS-funktionen) samt med beaktande av fokusering på äldres sociala delaktighet.

Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - I anslaget ingår utredningar och framtagande av beslutsunderlag, bedömningar, kostnader för arbetsgrupper, seminarier samt utbildningar i samband med ny lagstiftning. Även anslag för fortsatt implementering, uppföljning av Folkhälsostrategin samt det 3,5 åriga utvecklingsprojektet "Barn och ungas hälsa och välmående". Därtill ett riktat ekonomiskt stöd till Kumlinge apotek.

Allmän miljövard – Kostnader för miljöaspekter som inte ryms in under något av miljöbyråns övriga moment, som t.ex. kemikaliefrågor, marknads kontroll, miljöskadefond, bränslekontroller och luftkvalitet.

Naturvård – Kostnader för skydd, inventering och restaurering av natur samt återinförande av hotade eller försvunna arter, bekämpning av invasiva arter samt även skötselåtgärder inom naturreservat.

Penningautomatmedel för miljöverksamhet - Verksamhetsstöd för miljöverksamhet och arbete för hållbar utveckling till ideella organisationer eller andra som uppfyller principerna för verksamhetsstöd.

Vattenförsörjning och vattenvard - Vattenövervakning, dricksvatten och avlopp samt vattenförvaltning.

Cirkulär ekonomi - I anslaget ingår kostnader för avfallsstatistik, informationskampanjer och för medlemskap i branschorganisationer samt understöd för insamling av skrotfordon.

Miljöhälsovård - Övervakning av fisksjukdomen Infektiös Hematopoietisk Nekros (IHN), bikvalstersjukdomen Varroa, övervakning av potentiella utbrott av sjukdomar som ska bekämpas, övervakning av djurs identitet, registrering och djurförflyttningar, övervakning vid import och transporter av djur från andra EU-länder till Åland och kontroll av främmande ämnen i livsmedel samt upprätthållande av beredskapslager.

ÅMHM, verksamhet - Kostnader för myndighetens verksamhet, lagstadgade uppgifter inom miljö och hälsoskydd inklusive tillsyn och klagomålsbaserad tillsyn.

ÅMHM laboratoriet - laborativ verksamhet inom miljö, livsmedel och djursjukdomar.

I tabellen nedan visas en sammanställning över politikområde 4.

	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Politikområde 4	-32 211 551	-35 785 000		-36 025 000

400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som överföringsanslagen. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, ändringsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	34 791	33 000		281 000
Avgiftsintäkter	21 283	6 000		0
Erhållna bidrag	985 496	562 000		672 000
Övr verksamh intäkt	25 199			0
Summa Verksamhetens intäkter	1 066 769	601 000		953 000
Personalkostnader	-2 151 386	-2 325 072		-2 387 175
Köp av tjänster	-890 639	-2 128 969		-2 155 325
Material förnödenh	-4 217			-10 000
Övr verksamh kostn	-428 758	-417 758		-754 500
Summa Verksamhetens kostnader	-3 475 000	-4 871 800		-5 307 000
Soc hälsovård utskk	-27 038 517	-28 237 000		-28 297 000
Övrigt näringsliv	-8 310			-20 000
Allmänna stöd		-160 000		-100 000
Övriga ink kap överf	-143 674	-185 000		-305 000
Summa Utgift ink o kap öv	-27 190 500	-28 582 000		-28 722 000
Summa Kostn ink o kap öv	-27 190 500	-28 582 000		-28 722 000
Summa Verksamhetsbidrag	-29 598 731	-32 852 800		-33 076 000
Summa Årsbidrag	-29 598 731	-32 852 800		-33 076 000
Avskrivn enl plan		-52 200		
Summa Av- och nedskrivningar		-52 200		
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-29 598 731	-32 905 000		-33 076 000
Ökning eller minskning av reserver	-58 284			
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-29 657 015	-32 905 000		-33 076 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
40010 Soc- och miljö, verksamhet	-1 772 405	-1 801 982	-2 037 000	-2 047 000
Summa 4100 Soc o miljö allm byr	-1 772 405	-1 801 982	-2 037 000	-2 047 000
41000 Övriga sociala uppgifter	-48 596	-75 014	-215 000	-219 000
41010 Övr sociala uppg, överföring	-12 575 931	-13 020 132	-14 000 000	-13 555 000
41500 LR andel o stöd socialv omr	-10 487 665	-9 185 870	-9 807 000	-10 520 000
44510 Paf-medel sociala sektorn	-3 608 720	-3 749 634	-3 800 000	-3 800 000
Summa 4200 Socialvårdsbyrån	-26 720 912	-26 030 649	-27 822 000	-28 094 000
42000 Övrig hälso- och sjukvård	-66 987	-115 872	-195 000	-194 000
Summa 4300 Hälso o sjukvårdsbyr	-66 987	-115 872	-195 000	-194 000
43000 Allmän miljövärd	-52 728	-83 243	-112 000	-112 000
44000 Naturvård	-393 020	-505 053	-761 000	-851 000
44520 Paf-medel miljö sektorn	-578 130	-662 886	-620 000	-467 000
45000 Vattenförsörjning- och vård	-301 951	-374 658	-1 223 000	-1 196 000
46000 Cirkulär ekonomi	-29 107	-33 583	-37 000	-37 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
47000 Miljöhälsovård	-135 647	-49 090	-98 000	-78 000
Summa 4400 Miljöbyrån	-1 490 584	-1 708 513	-2 851 000	-2 741 000
Summa 4000 Social o miljöavdeln	-30 050 888	-29 657 015	-32 905 000	-33 076 000

400 Allmän förvaltning

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljö. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att planera, leda, utveckla, samordna och följa upp verksamhetsområdena socialvård, hälso- och sjukvård och miljövård. Avdelningen underlydande myndigheter är Ålands hälso- och sjukvård och Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Vid allmänna byrån handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområden. Särskilda tyngdpunktsområden är att ansvara för avdelningens kompetensförsörjning och utveckling av verksamheterna på avdelningen.

Vid socialvårdsbyrån handläggs ärenden som gäller främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem. Särskilt Utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 2 konkretiseras. Landskapsregeringen fullgör sin planerings-, lednings- och övervakningsfunktion angående den sociala verksamheten bland annat genom att kontinuerligt se över och vid behov revidera lagstiftningen inom området.

Vid hälso- och sjukvårdsbyrån handläggs ärenden för att främja förutsättningarna för en god hälsa hos befolkningen, förebygga sjukdomar och trygga en god hälso- och sjukvård. Under året inriktas arbetet på att genom ett systematiskt och långsiktigt perspektiv främja hälsa, livskvalitet och hållbar utveckling utifrån befolkningens behov. En viktig målgrupp i folkhälsoarbetet är barn och unga och deras välmående, vilka åtgärder och insatser som skulle behövas; samt analys av behovet av samordning inom området barn och ungas hälsa, är i fokus i det fortsatta arbetet.

Miljöbyråns verksamhet fördelas på fem budgetmoment som beskrivs nedan.

Allmän miljövård: Täcker in bland annat kemikaliefrågor, buller, marknadskontroll, miljöskadefond, miljöbrott, luftvård och miljöaspekterna av havsbaserad vindkraft.

Naturvård: Omfattar skydd av arter och biotoper, inrättande och förvaltning av naturreservat och Natura 2000-områden och andra skyddsområden med koppling till internationella åtaganden samt bekämpning av invasiva djur- och växtarter.

Vattenvård och vattenförsörjning: I enlighet med det tredje strategiska utvecklingsmålet och lagstadgade krav är målsättningen att uppnå god vattenkvalitet i hav, sjöar och grundvatten. Detta innebär bl.a. att genomföra lagstadgade åtgärdsprogram och förvaltningsplanen 2022–2027 för grundvatten, sjöar, kustvatten och hav samt säkerställa lagstadgad och vetenskaplig uppföljning och övervakning av grundvatten, sjöar, kust och havsområden. Lagstiftning kring dricksvattenförsörjning och avloppsrening ingår även i momentet.

Cirkulär ekonomi: Omfattar lagstiftning och uppföljning av avfallshantering, tillsyn av producentansvar, informationsåtgärder för minskning av avfallsmängder och ökad återvinning.

Miljöhälsovård: Den övergripande målsättningen för miljöhälsovården är att garantera säkerhet och kvalitet för livsmedel, främja djurens hälsa och välfärd samt se till att förutsättningarna för en hållbar djurproduktion uppfylls.

Social- och miljöavdelningen

Budgetmål och åtgärder
Utjämnas kommunernas förutsättningar att tillhandahålla lagstadgad service inom socialvården
Utredning/analys avseende befintliga stödsystem och ekonomiska konsekvensbedömningar avseende ev. förändringar
Utredning gällande vård- och servicekedjor, inkl. ev. överföring av institutionsvården till ÅHS
Utredningar angående kompenserande åtgärder med anledning av sjukkostnadsavdragets avskaffande
Förbättra hälsan för hela Ålands befolkning och minska hälsoskillnader
Implementering av folkhälsostrategin för Åland 2023-2030
Utveckla och genomföra hälsofrämjande verksamhet
Trygga en god hälso- och sjukvård för Ålands befolkning
Utveckla och säkerställa lagstiftningen inom området hälso- och sjukvård och ta fram underlag för att säkerställa kvaliteten inom hälso- och sjukvården
Ta fram de analyser som behövs som underlag för beslut gällande planering av framtidens vårdbehov
Höja kunskapsnivån, förbättra arbetsmodeller och vid behov revidera lagstiftning som främjar barn och ungas hälsa och välmående samt analysera rådgivnings- och stödtjänster och möjlighet att inrätta en ungdomsmottagning
Den långsiktiga tillgången av dricksvatten av god kvalitet är tryggad
En regional vattenförsörjningsplan för hela Åland upprättas
Ökad andel skyddade områden
Förverkliga programmet om frivilligt skydd av skog och mark enligt riktlinjer framtagna av miljöbyrån och skogsbruksbyrån
Skötsel och restaurering av landskapets naturreservat och genbanken
Inventering av hotade och skyddsvärda arter och biotoper
Motverka ekonomisk utsatthet och skapa ett inkluderande samhälle
Fördela resurser till olika socialtrygghetsförmåner
Utreda effekterna av reformen av utkomststödet och genomföra en analys av effekterna av ett ev. allmänt stöd

Senast inför budgetåret 2026 ansöker politikområdet om minst 500.000 euro från externa källor så som EU:s fonder. För att säkerställa att externa medel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt är det avgörande att ansökningarna utgår från den egna verksamhetens faktiska behov och strategiska mål.

40010 Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	778 085	124 000		67 000
Kostnader	-1 940 394	-2 161 000		-2 114 000
Anslag netto	-1 162 309	-2 037 000		-2 047 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås intäkter om 67.000 euro och ett anslag om 2.114.000 euro.

Inkomster

Intäkterna består av 33.000 euro som en årlig ersättning för utförda uppgifter med stöd av Republikens presidents förordning (2010:2) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland. För administrationskostnader för Nordiska hav- och kustarbetsgruppen samt havsförvaltning och klimat beräknas en intäkt om 34.000 euro.

Utgifter

I anslaget ingår utgifter för personal, inköp av tjänster, kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation.

Anslaget omfattar kostnader för Nordiska arbetsgruppen för hav och kust samt Visionsprojektet "Havsförvaltning och Klimat", där landskapsregeringen fungerar som förvaltningsorgan. Inom dessa kostnader ingår utgifter för arbete utfört av koordinators samt stöd till de projekt som grupperna främjar.

410 Övriga sociala uppgifter

Målsättningen är att främja utvecklingen av en hållbar socialvård genom att främja social välfärd och förebygga sociala problem och ekonomisk utsatthet. FN:s målsättning om ingen fattigdom och målsättningen i det strategiska utvecklingsmålet 2 om att inga hushåll lever i fattigdom förverkligas genom understöd i form av familjepolitiska förmåner och tryggheten av skälig utkomst.

41000 Övriga sociala uppgifter, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-75 014	-215 000		-219 000
Anslag netto	-75 014	-215 000		-219 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 219.000 euro.

Utgifter

Anslaget omfattar utredningar för framtagande av beslutsunderlag och bedömningar i samband med ny lagstiftning och större projekt, tillsatta och nya arbetsgrupper och kommittéer samt utbildnings- och informationsinsatser.

41010 Övriga sociala uppgifter, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-12 965 060	-14 000 000		-13 555 000
Anslag netto	-12 965 060	-14 000 000		-13 555 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 13.555.000 euro.

Utgifter

Finansiering av socialtrygghetsförmåner, för att i enlighet med gällande lagstiftning utge:

- bostadsbidrag (LL (2015:4) om tillämpning av lagen om allmänt bostadsbidrag), för ändamålet reserveras 2.800.000 euro
- moderskapsunderstöd (LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd), för ändamålet reserveras 100.000 euro
- barnbidrag (LL (1994:48, om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen), för ändamålet reserveras 9.600.000 euro
- underhållsstöd (LL (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd), för ändamålet reserveras 567.000 euro
- stöd för tolkningstjänst för personer med funktionsnedsättning (LL (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer), för ändamålet reserveras 93.000 euro

- skyddshemstjänster (LL (2024:1) om skyddshem), för ändamålet reserveras 290.000 euro
- social trygghet (rådets förordning (EEG) nr 1408/71 eller nr 883/2004 om tillämpningen av systemen för social trygghet), för ändamålet reserveras 15.000 euro
- utkomstskydd fibromyalgi, inkl. 5,67 % indexjustering (icke-lagstadgat stöd), för ändamålet reserveras 15.000 euro samt
- ett utvecklingsanslag för att omorganiseringen av socialvården och den förnyade lagstiftningen ska få avsedd effekt (år tre av fem). För ändamålet reserveras 75.000 euro.

415 Kommunernas socialvårdsområde

Landskapsandelarna inom socialvårdsområdet bidrar till landskapsandelssystemets målsättning att jämna ut kommunernas förutsättningar att tillhandahålla lagstadgad service. I enlighet med landskapslagen (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna ska en förändring i omfattningen eller arten av landskapsandelsuppgifterna beaktas när basbeloppen i landskapsandelssystemet fastställs.

41500 Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-9 185 870	-9 807 000		-10 520 000
Anslag netto	-9 185 870	-9 807 000		-10 520 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås anslag om 10.520.000 euro.

Utgifter

Drygt 6.117.000 euro avser landskapsandelar för äldreomsorgen och knappt 4.400.000 euro landskapsandelar för den samordnade socialtjänsten med hänvisning till landskapslag (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna.

Ett anslag om 3.000 euro tas upp för stöd för anläggningsprojekt i ytterskärgården enligt 7 kap. LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. Anslaget avser slutbetalning av ett projekt som beviljades stöd under år 2024. Enligt den preliminära socialvårdsplanen för åren 2025-2029 är inget nytt projekt aktuellt under år 2025.

420 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter

Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården relateras till det strategiska utvecklingsmålet 1, "Välmående människor vars inneboende resurser växer". Målet är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder och säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för människor i alla åldrar. Riktade och förebyggande insatser gällande folkhälsan stöds av det strategiska utvecklingsmålet 1 och FN:s utvecklingsmål "God hälsa och välbefinnande".

42000 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	125 464	139 000		240 000
Kostnader	-211 336	-304 000		-404 000
Anslag netto	-85 872	-165 000		-164 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 240.000 euro och anslag om 404.000 euro.

Inkomster

Föreslås inkomster om 160.000 euro i form av penningautomatmedel för kostnader inom projektet "Barn och ungas hälsa och välmående" samt föreslås inkomster om 80.000 euro i form av penningautomatmedel för kostnader inom projektet "Styrning av kost och nutrition i landskapet".

Utgifter

Föreslås ett anslag om 25.000 euro där det ingår framtagande av beslutsunderlag, bedömningar samt utredningar i samband med ny lagstiftning. Föreslås 104.000 euro för fortsatt utredningsarbete, utvecklingsverksamhet, seminarier, utbildningar samt tillsatta och nya arbetsgrupper. Ett anslag om 35.000 euro där det ingår fortsatt implementering och uppföljning av Folkhälsostategin för Åland 2023-2030 samt i samband med den främja fysisk aktivitet.

Det 3,5-åriga utvecklingsprojektet "Barn och ungas välmående" och det 2-åriga projektet "Styrning av kost och nutrition" i landskapet pågår till maj 2026 och finansieras med penningautomatmedel. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet gottskrivs med dessa inkomster och belastas med motsvarande anslag (240.000 euro).

42000 Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter, överföringar

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-30 000	-30 000		-30 000
Anslag netto	-30 000	-30 000		-30 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Utgifter

Ett riktat ekonomiskt stöd till Kumlinge filialapotek ges för att stöda lönsamheten och därigenom säkra en lokal läkemedelsdistribution.

430 Allmän miljövard

Momentet täcker in de miljöaspekter som inte ryms in under något av miljöbyråns övriga moment. Det handlar t.ex. om kemikaliefrågor, marknadskontroll, miljöskadefond och luftkvalitet.

43000 Allmän miljövard, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-62 043	-112 000		-112 000
Anslag netto	-62 043	-112 000		-112 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 112.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 31.000 euro för arbete inom miljöbyråns verksamhetsområde. Med anslaget finansieras bl.a. luftkvalitetsmätning och bränslekvalitetskontroller efter att överenskommelseförordning med riket nåtts i syfte att fullgöra skyldigheterna i landskapsförordningen (2001:38) om tillämpningen i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften. Också kostnader som föranleds av eventuella prövningar enligt kemikalielagstiftningen och tillsyn enligt den och även konsument säkerhetslagen finansieras med anslaget. Momentet kan även belastas med kostnader för medverkan i EU-naturvårdsprojekt gällande vattenförvaltning och -skydd.

Föreslås ett anslag om 81.000 euro för fortsatt systematisk uppföljning av lantbruket som underlag för uppföljning och utvärdering av miljöåtgärder riktade till lantbruket i landsbygdsutvecklingsprogrammet samt för miljölagstiftning och andra styrmedel.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för deltagande i projekt samt belastas med motsvarande anslag.

440 Naturvård

Momentet täcker skydd, inventering och restaurering av natur samt återinförande av hotade eller försvunna arter. Även skötselåtgärder enligt lag inom naturreservat omfattas.

44000 Naturvård, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	41 354	94 000		92 000
Kostnader	-409 268	-700 000		-728 000
Anslag netto	-367 914	-606 000		-636 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 92.000 euro och ett anslag om 728.000 euro.

Inkomster

I form av EU-delfinansiering av projektet Life IP Biodiversea förväntas efter redovisning en delbetalning om 30.000 euro. Ur jordbrukets återhämtningsfond erhålls, mot redovisning, en delbetalning om 62.000 euro för naturbetesprojektet.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 70.000 euro för att inventera och kartlägga hotade och skyddsvärda arter och biotoper, däribland starkt hotade arter som riskerar utrotas från den åländska naturen samt för att inventera invasiva växtarter vars förekomst och spridning på Åland starkt riskerar att hota den biologiska mångfalden. Detta anslag inkluderar även restaurerande åtgärder för hotade arter och biotoper samt utrotningsåtgärder för invasiva växtarter.

Föreslås ett skötselanslag om 40.000 euro för kontroll av de invasiva arterna mårhund och mink på landskapets fastigheter. Skötseln köps av landskapets fastighetsverk och avser arbete utöver det som görs inom ramen för det årliga skötselanslaget för naturreservat. Kontrollen sker i samarbete mellan miljöbyrån och skogsbruksbyrån.

För inventeringar inom naturreservat och Natura 2000-områden inom terrestra områden föreslås 60.000 euro utgående från en femårig plan för inventeringar.

Föreslås en kostnad om 8.000 euro för värderingsuppdrag, köpvittnen och andra löpande kostnader för investeringar i form av inköp av och avtal om områden för naturskydd.

Föreslås en kostnad om 15.000 euro för åtgärder för förbättring och återskapande av livsmiljöer och inom Natura 2000-områden med vissa betes- och gräsmarkshabitat med tanke på vilda kulturväxtsläktingar (CWR) inom projektet Wildhab. Även åtgärder för uppförökning och återinförande av målarter kan ingå.

För personalkostnader inom de pågående EU-projekten inom de marina områdena föreslås anslag för projektkoordinatorer. Föreslås 60.000 euro för Life IP Biodiversea. Dessa kostnader motsvaras av inkomster i form av EU-finansiering som fås i efterskott mot redovisning.

För deltagande i uppföljningen av tumlare inom det pågående projektet SAMBAH II föreslås 18.000 euro som en delfinansiering enligt den godkända projektplanen.

För delbetalning inom det treåriga, helt av jordbrukets återhämtningsfond finansierade naturbetesprojektet, föreslås 62.000 euro för en förskottsutbetalning mot redovisning för det på konsultbasis upphandlade uppdraget som naturbeteskoordinator.

Föreslås ett anslag om 345.000 euro för den kontinuerliga skötseln och restaureringen av landskapets naturreservat och genbanken. Skötseln köps av landskapets fastighetsverk. Vid skötseln av naturreservaten framhävs områdenas rekreativvärde inom de områden där det är möjligt med tanke på bevarandet av naturvärden. En höjning av anslag behövs på grund av ökat antal naturreservat över tid, till följd av ökade krav i fråga om arealer som skyddas samt då behov finns att förbättra skötseln så att naturvärden inte försämras i naturreservaten, vilket leder till behov av flera persontimmar. Dessutom behövs en indexjustering av skötselanslaget. I skötselanslaget ingår även kostnaden för de transporter av betesdjur till öar som är naturreservat och som utförs av M/S Prackan och M/S Tärnan, eftersom bete ingår som en åtgärd inom den lagstadgade skötseln.

Föreslås en kostnad om 15.000 euro för återskapande/återinförande av arter i enlighet med EU:s förordning om restaurering av natur.

Därtill föreslås ett anslag om 35.000 euro för att finansiera samarbetet med Nåtö biologiska station, som grundar sig på avtal med Societas pro Fauna et Flora Fennica.

44000 Naturvård, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-137 139	-155 000		-215 000
Anslag netto	-137 139	-155 000		-215 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 215.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för programmet om frivilligt skydd av skog och mark enligt landskapsregeringens riktlinjer.

Föreslås ett anslag om 100.000 euro som överförs till enheten för jakt- och viltvård för att fortsatt understöda arbetet mot invasiva däggdjur och fåglar.

Föreslås ett fortsatt anslag om 15.000 euro för att förebygga och ersätta skador orsakade av skyddade arter. Landskapsregeringen har en skyldighet att se till att lagskydd av arter efterlevs, men en ökad lokal förekomst av dessa kan ha en negativ effekt i form av skador på till exempel skördar och djurhållning. Anslaget kan även användas för verksamhetsutövers kostnader för försök att ta fram metoder för att minska skador av skyddade arter.

445 Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet

44510 Penningautomatmedel för social verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-3 579 948	-3 800 000		-3 800 000
Anslag netto	-3 579 948	-3 800 000		-3 800 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 3.800.000 euro.

Utgifter

I enlighet med LL (1966:19) om lotterier utges stöd till ca femtio föreningar och projekt inom det sociala området. I fördelningen av penningautomatmedel prioriteras äldres sociala delaktighet. Inom anslaget beviljas också medel till det 3,5-åriga projektet "Barn och ungas hälsa och välmående" (totalt avsätts 800.000 euro under en 3,5 års period, varav 240.000 euro ingår i föreliggande budgetförslag), ANDTS- politiskt program (2025-2028) (ny projekttid, högst 3 år), Ett Åland för alla, treårigt projekt 2023-2025 (Funktionsrätt Åland), Styrning av kost och nutrition i landskapet, tvåårigt projekt (2024-2026), och det 2,5-åriga projektet (2024-2026) "Hållbart på menyn" (Folkhälsan).

44520 Penningautomatmedel för miljöverksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-662 886	-620 000		-467 000
Anslag netto	-662 886	-620 000		-467 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 467.000 euro.

Utgifter

Medel beviljas som verksamhetsstöd för miljöverksamhet och arbete för hållbar utveckling till ideella organisationer eller andra som uppfyller principerna för verksamhetsstöd. Anslaget är minskat jämfört med tidigare år då finansieringen av samarbetet som grundar sig på samarbetsavtal med Åbo Akademi genom Husö biologiska station görs genom moment 45000 och Nåtö biologiska station genom moment 44000.

450 Vattenförsörjning och vattenvård

Momentet täcker lagstadgat arbete inom vattenövervakning och havsplanering, genomförandet av projekt samt övrig verksamhet och utveckling inom vattenförsörjning och vattenvård.

45000 Vattenförsörjning och vattenvård, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	56 795	244 000		514 000
Kostnader	-423 143	-1 307 000		-1 590 000
Anslag netto	-366 348	-1 063 000		-1 076 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 514.000 euro och ett anslag om 1.590.000 euro.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen 6 § LL (2012:69) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för seminarier, deltagande i projekt och vattenförbättrande åtgärder som genomförs inom ramen för verksamheten samt belastas med motsvarande anslag.

Inkomster

Inkomsterna avser finansiering från det operativa programmet för den Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden av ett nytt marint projekt (122.000 euro), EU-finansiering av det pågående Interreg Central Baltic projektet Baltic Reed (144.000 euro) samt finansiering genom Jordbruksbyrån av det pågående projektet Vattenförbättrande åtgärder inom jordbruket (248.000 euro).

Utgifter

Vattenövervakning

Föreslås ett anslag om ca 440.000 euro för lagstadgad övervakning i enlighet med 18 § Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland och undersökningar utgående från krav i EU-direktiv.

Kostnader som uppstår i genomförandet av ett nytt marint projekt omfattar ca 122.000 euro/år. Syftet med det marina projektet är utökad havskunskap och samverkan för att långsiktigt gynna de ekosystemtjänster som hälsosamma fiskbestånd och biologisk mångfald bidrar med i kust och hav. Ansökan lämnades in sommaren 2024 och projektet planeras starta hösten 2024 samt avslutas år 2027. Projektet finansieras i sin helhet med EU-medel från det operativa programmet för den Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden. Kostnaderna för projektet som helhet beräknas uppgå till totalt 487.000 euro.

Dricksvatten och avlopp

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för medlemsskap i VA-samarbetet och 10.000 euro för övriga mindre utredningar, kostnader (inklusive årsavgift för VA-guiden) och behövliga informationsinsatser.

I syfte att långsiktigt säkra tillgången av dricksvatten av god kvalitet tillsätts en arbetsgrupp som upprättar en regional vattenförsörjningsplan för hela Åland. Gruppen utreder vattenbehovet, potentiella dricksvattentäkter och vattenbesparande åtgärder samt ett andra utlåtande gällande Östra Kyrksundets potential som dricksvattentäkt. Vattenförsörjningsplanen ska på vetenskaplig grund ge förslag på tillvägagångssätt för att skapa en hållbar (miljömässig, ekonomisk och social) och säker vattenförsörjning på Åland fram till år 2050. Projektet är tvåårigt. Vattenförsörjningsplanen ska vara klar senast i december 2025. Kostnaderna beräknas till totalt ca 100.000 euro. Anslagsbehovet under år 2025 beräknas till ca 50.000 euro.

Övrig vattenvård och vattenförvaltning

Föreslås ett anslag om 60.000 euro för utredningar, undersökningar samt information och övriga kostnader främst kopplade till genomförande av lagstadgade åtgärdsprogram, förvaltningsplan och havsplanering.

Kostnader som uppstår i genomförandet av projektet Vattenförbättrande åtgärder/Rent Vatten 2030 (2023–2026) omfattar ca 460.000 euro under år 2025. Inom projektet finansieras landskapsregeringens egna åtgärder och samarbetsprojekt för konkreta vattenförbättrande åtgärder. Syftet är att höja den ekologiska statusen i prioriterade sjöar och havsvikar till år 2030 och att långsiktigt säkra och klimatanpassa vattenförsörjningen på Åland. Projektet finansieras i sin helhet genom överföring av penningautomatmedel som reserverats för ändamålet i budgeten för år 2023 under kapitel 350 och i första tilläggsbudgeten för år 2023 under moment 89250. Totalt har 1.600.000 euro reserverats för projektet. Under moment 89250 intäktsförs motsvarande belopp om 460.000 euro så som upplösning av reservering av penningautomatmedel.

Kostnader som uppstår i genomförandet av det till 80 % EU-finansierade Interreg Central Baltic projektet Baltic Reed (2023–2026) omfattar ca 180.000 euro under år 2025. Den nationella delen (20 %, 36.000 euro) finansieras genom överföring av reserverade penningautomatmedel som reserverats för ändamålet i budgeten för år 2023 under moment 89250. Under moment 89250 intäktsförs

motsvarande beloppet 36.000 euro så som upplösning av reservering av penningautomatmedel. Totalkostnaden för projektet uppgår till 277.000 euro varav den totala nationella finansieringen uppgår till 55.000 euro. Syftet med projektet är att genom vasskörd återvinna näringsämnen från eutrofierade strandområden, förbättra den biologiska mångfalden och skapa ekosystemtjänster för vassens användning.

Kostnader som uppstår i genomförandet av det till 100 % av Jordbruksbyrån finansierade EU-projektet Vattenförbättrande åtgärder inom jordbruket (2024–2025) omfattar ca 248.000 euro under år 2025, vilket även motsvarar totalkostnaden för projektet. Syftet med projektet är att ta fram åtgärdsplaner med förslag på vattenförbättrande åtgärder som kan minska näringsläckage från jordbruket till tillrinningsområdena och stärka den biologiska mångfalden. Åtgärdsplanerna och rådgivning kommuniceras till markägare, jordbrukare, dikeslag samt övriga berörda parter.

45000 Vattenförsörjning och vattenvård, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-8 310	-160 000		-120 000
Anslag netto	-8 310	-160 000		-120 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 120.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för räntestöd för vatten- och avloppsprojekt. Därtill föreslås ett anslag om 100.000 euro som överförs till fiskeribyrån för åtgärder för restaurering av våtmarker och fiskvandningsleder.

460 Cirkulär ekonomi

Landskapsregeringens långsiktiga målsättning är att uppnå strategiskt utvecklingsmål nummer 7, "Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster" genom att materialflödena övergår från linjära till cirkulära och att avfallsmängderna samtidigt minskar.

46000 Cirkulär ekonomi, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				40 000
Kostnader	-14 883	-27 000		-62 000
Anslag netto	-14 883	-27 000		-22 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 40.000 euro och anslag om 62.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna avser finansiering från Interreg Central Baltic projektet "Waste to Value".

Utgifter

Anslaget avser avfallsstatistik, informationskampanjer och medlemskap i branschorganisationen Avfall Sverige.

Kostnader som uppstår i genomförandet av det till 80 % EU-finansierade Interreg Central Baltic projektet "Waste to Value" (2025–2027) omfattar ca 50.000 euro under år 2025. Den nationella delen utgör 20 %, ca 10.000 euro. Totalkostnaden för projektet uppgår för landskapsregeringens del

till ca 150.000 euro varav den totala nationella finansieringen uppgår till ca 30.000 euro. Syftet med projektet är att öka återanvändningen av resurser genom anläggande av en återanvändningsanläggning vid Svinryggens deponi.

46000 Cirkulär ekonomi, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-18 700	-10 000		-15 000
Anslag netto	-18 700	-10 000		-15 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 15.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för åtgärder för att minska antalet skrotfordon i miljön.

470 Miljöhälsovård

Landskapsregeringens arbete med att upprätthålla sjukdomsfri status för djursjukdomar som ska bekämpas fortsätter under året samtidigt som arbetet med att utrota bisjukdomen Varroa i Brändö kommun fortsätter. Det förebyggande arbetet för god livsmedelssäkerhet fortgår i samarbete med Livsmedelsverket. Genom förebyggande arbete och övervakning av djursjukdomar ska människors och djurs hälsa samt en hållbar miljö tillförsäkras.

47000 Miljöhälsovård (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	65 071			
Kostnader	-114 161	-98 000		-78 000
Anslag netto	-49 090	-98 000		-78 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 78.000 euro.

Utgifter

Utgifterna består av pågående utrotning av bikvalstersjukdomen Varroa i Brändö kommun. Övervakning av potentiella utbrott av sjukdomar som ska bekämpas. Kontroller av produktionsdjurs identiteter, registreringar och förflyttningar. Övervakning vid import och transporter av djur från andra EU-länder till Åland. Analyser och kontroller av främmande ämnen i animaliska livsmedel.

Myndigheter under politikområde 4

848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Myndighetens uppdrag har fastställts i landskapslag (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHHM).

ÅMHHM är en central kunskapsorganisation med kunden i fokus inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Genom lagstadgad prövning, tillsyn, rådgivning och information förebygger ÅMHHM skador på miljön, skyddar människor från hälsofaror samt djur från oskäligt lidande. Arbetet bidrar också till möjligheten att nå en hållbar utveckling. Vidare ansvarar myndigheten för tillsyn av privat och offentlig socialvård samt hälsovård. Myndigheten tillhandahåller också veterinärvård för alla djurslag dygnet runt samt laboratorietjänster vid ÅMHHM Laboratoriet. Genom ÅMHHM:s arbete skapas förutsättningar för verksamhetsutövarna att följa gällande lagstiftning samt fullgöra sina skyldigheter mot allmänheten att skydda Ålands gemensamma arv.

En välfungerande myndighet som säkerställer att verksamhetsutövarna inom rimlig tid beviljas de tillstånd som lagstiftningen kräver är en nödvändig grund för ett välfungerande näringsliv. ÅMHHM ämnar fortsättningsvis främja nyföretagande genom att prioritera dem som ansöker om tillstånd för att starta upp nya verksamheter på Åland vilket bidrar till fokusområde 4 "Vi välkomnar fler".

ÅMHHM har även en viktig roll i landskapets arbete för att kunna uppnå framförallt målen 1-5 i hållbarhets- och utvecklingsagendan för Åland.

ÅMHHM Laboratoriet är en viktig del av den förebyggande hälso- och miljövården, krisberedskapen för livsmedels- och vattenburen smitta samt radioaktivt nedfall.

Laboratoriet sköter på uppdrag av Ålands landskapsregerings miljöbyrå fältprovtagning och analys enligt det vattenövervakningsprogram som krävs enligt EU:s vattendirektiv för uppföljning av vattenmiljön.

Laboratoriet fungerar därutöver som en smidig stödfunktion för många olika typer av företag, myndigheter och privatpersoner som erbjuds ackrediterade fysikalisk-kemiska, mikrobiologiska och biologiska analyser av livsmedel, vatten, jord och djursjukdomar. Laboratoriet är därmed en aktiv part i att Åland ska vara attraktivt för företag och för att uppnå målen i hållbarhets- och utvecklingsagendan.

Mål för 2025:

- Tillsynen över privat hälso- och sjukvård överförs från landskapsregeringen till ÅMHHM. Under året implementeras processer och rutiner för prövning av och tillsynen över den privata hälso- och sjukvården
- ÅMHHM ser i samarbete med den av landskapsregeringen tillsatta "Styrgruppen för minskad byråkrati och processutveckling" över ÅMHHM:s lagstadgade uppgifter i syfte att identifiera och förändra förvaltningsuppgifter som skapar oproportionerlig byråkrati i förhållande till deras syften
- Arbetet med skapande av e-tjänster och digitala arbetsmetoder fortsätter
- ÅMHHM skapar förutsättningar för digitala checklistor i fält. Myndighetens målsättning är att detta leder till en effektivisering av inspektioner och mindre pappershantering. Samtidigt ger det utökade möjligheter att få ut statistik, skraddarsy och förenhetliga olika typer av inspektionsrapporter samt
- ÅMHHM arbetar med att ta fram ett verktyg för publicering av inspektionsresultat på livsmedelsområdet. Detta verktyg ska ge besökare på restauranger och andra

livsmedelverksamheter möjlighet att ta del av inspektionsresultatet, ett krav som följer av lagstiftningen.

Ovanstående mål kompletteras även med specifika mål inom respektive verksamhetsområde i myndighetens verksamhetsplan för år 2025.

Budgetmål och åtgärder
Erbjuda kompetens och resurser för att hantera arbetsuppgifter kopplade till projekt inom förnybar energi med huvudfokus på havsbaserad vindkraft i enlighet med tillgängliga medel och givna förutsättningar
Kompetensutvecklande insatser och utbildningar.
Skapa förutsättningar för personalen att hantera arbetsuppgifter inom förnybar energi och havsbaserad vindkraft
Bygga upp kompetens inom verksamhetsområdet
Verksamhetsprocesser som motsvarar aktuell livsmedelslagstiftning
Stödja landskapsregeringen i implementering av övergripande nationella planer på Åland. Uppdatera processer och rutiner. Påbörjar införandet av "smiley" systemet på Åland med de omfattande förändringar som följer med det.
Verksamhetsprocesser som motsvarar planerade förändringar i lagstiftning angående tillsyns- och tillståndsansvaret gällande privat hälso- och sjukvård
Rekrytering genomförs till en ny social- och hälsovårdsinspektörstjänst. Förberedande möten med ansvariga vid hälso- och sjukvårdsbyrån. Skapa metoder, rutiner och processer för hantering av arbetsuppgifterna.
Planera, anpassa och implementera processer, metoder och rutiner för att överta tillsyns- och tillståndsansvaret enligt en planerad lagändring gällande privat hälso- och sjukvård
Ändamålsenligt organiserad verksamhet och optimal resursanvändning
Uppdatera inskolningsrutinen. Uppföljning på individnivå genomförs regelbundet. Fördelning av arbetsuppgifter ses över kontinuerligt.
Hitta samordningsvinster och optimerad resursanvändning internt med anledning av ökade arbetsuppgifter och lagkrav

84810 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	281 842	249 000		259 500
Avgiftsintäkter	300 554	451 000		462 500
Övr verksamh intäkt	2 349			
Summa Verksamhetens intäkter	584 744	700 000		722 000
Personalkostnader	-2 184 478	-2 438 316		-2 594 003
Köp av tjänster	-137 365	-183 484		-127 884
Material förnödenh	-113 717	-172 989		-111 760
Övr verksamh kostn	-137 051	-151 211		-165 921
Summa Verksamhetens kostnader	-2 572 612	-2 946 000		-2 999 568
Summa Verksamhetsbidrag	-1 987 867	-2 246 000		-2 277 568
Övr finansiella int	486			
Övr finansiella kost	-84			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	401			
Summa Årsbidrag	-1 987 466	-2 246 000		-2 277 568
Avskrivn enl plan		-7 000		-14 432
Summa Av- och nedskrivningar		-7 000		-14 432
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 987 466	-2 253 000		-2 292 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 987 466	-2 253 000		-2 292 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
84810 ÅMHH, verksamhet	-1 651 585	-1 987 466	-2 253 000	-2 292 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 722.000 euro och anslag om 3.014.000 euro. Av kostnaderna avser 14.500 euro avskrivningar.

Inkomster

Det finns ett stort intresse för produktion av förnyelsebar energi på Åland. Myndigheten förväntar sig omfattande handläggning av bland annat miljökonsekvensbedömningar och prövning av tillstånd för produktion av förnyelsebar energi under år 2025. Denna handläggning kommer att inbringa intäkter i form av timavgift för hantering av prövningsärenden vid myndigheten.

År 2023 övergick myndigheten till årsavgifter gällande den tillsyn som myndigheten utövar i enlighet med miljöskyddslagstiftningen, livsmedelslagen, djurskyddslagen och hälsoskyddslagen. Effekterna av detta innebär på sikt en mindre höjning av myndighetens intäkter över en treårsperiod.

För år 2025 räknar ÅMHH med att övergången till årsavgifter som fortfarande är pågående leder till en marginell intäktsökning på några procent för tillsyn och prövningar jämfört med föregående år.

Tillsynen över den privata hälso- och sjukvården överförs från landskapsregeringens social- och miljöavdelning från och med den 1 januari 2025. Detta innebär att myndigheten kommer att erhålla intäkter genom prövning och tillsyn över privata hälso- och sjukvårdsproducenter utifrån den taxa som landskapsregeringen fastställer.

Med ovanstående motiveringar bibehålls nivån på intäktsbudget från år 2024 och med beaktande av indexjustering uppgår förslaget till 722.000 euro för år 2025.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för myndighetens verksamhet. Myndighetens utgifter består främst av personalkostnader.

Myndigheten är skyldig att utföra de lagstadgade uppgifterna inklusive en ändamålsenlig tillsyn av de objekt som myndigheten har tillsyn över. Med tillräckliga personalresurser för att utföra den proaktiva samt klagomålsbaserade tillsyn som behövs, minimeras riskerna och därmed kostnaderna för bland annat större avvikelser, negativa miljökonsekvenser, livsmedelsburna epidemier, smittsamma djursjukdomar, tillbud och olyckor.

Vissa avtalsbaserade kostnader ökar med drygt 26.000 euro och helårseffekten av överföringen av tillsynen över den privata hälso- och sjukvården till ÅMHH ökar kostnaden med ca 30.000 euro jämfört med budgeten för år 2024. Myndigheten kommer även att ha ett ökat behov de kommande åren av inköp av konsulttjänster kopplade till miljökonsekvensbedömning och utbildningsinsatser för den havsbaserade vindkraften.

84820 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	427 613	410 000		420 000
Övr verksamh intäkt	2 975			
Summa Verksamhetens intäkter	430 588	410 000		420 000
Personalkostnader	-542 788	-580 978		-601 804
Köp av tjänster	-152 434	-151 800		-165 100
Material förnödenh	-184 062	-158 330		-149 800
Övr verksamh kostn	-118 374	-118 792		-118 796

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Summa Verksamhetens kostnader	-997 658	-1 009 900		-1 035 500
Summa Verksamhetsbidrag	-567 070	-599 900		-615 500
Summa Årsbidrag	-567 070	-599 900		-615 500
Avskrivn enl plan		-27 100		-41 500
Summa Av- och nedskrivningar		-27 100		-41 500
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-567 070	-627 000		-657 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-567 070	-627 000		-657 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
84820 ÅMHH, laboratoriet	-512 915	-567 070	-627 000	-657 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 420.000 euro och ett anslag om 1.077 000 euro. Av utgifterna utgörs 41.500 euro av avskrivningar och 117.400 euro av internhyra.

Inkomster

Enligt preliminärt besked ersätts landskapsregeringens stora vattenövervakningsprogram med 233.000 euro. Undersökningen av näringshalten i diken i högt belastade områden, s.k. typområden, ersätts med 15.000 euro. Företag och andra privata kunder står för den största delen av de övriga inkomsterna.

Utgifter

Anslaget avser laboratorieverksamhet inom miljö, livsmedel och djursjukdomar.

Politikområde 5 - detaljmotivering verksamhet och överföringar

Politikområde 5 omfattar utbildnings- och kulturavdelningen, högskolan på Åland, Ålands folkhögskola, Ålands musikinstitut, Ålands gymnasium samt Ålands sjösäkerhetscentrum.

- Utbildnings- och kulturavdelningens verksamhet – Anslaget används till personalkostnader, tjänsteresor, internutbildning m.m. samt Ålands landskapsarkivs verksamhet
- Studiestöd – I studiestödet ingår studiepenning, vuxenstudiepenning, försörjartillägg och bostadstillägg
- Landskapsandelar och stöd för utbildningsverksamhet – Andelarna betalas ut till kommunerna för kostnader för barnomsorgen, grundskolan och grundskoleundervisningen för vuxna
- Vuxenutbildning – Anslaget avser sysselsättningsfrämjande utbildning och svenska för inflyttade
- Utvecklingsarbete inom utbildning – I anslaget ingår utgifter för personalkostnader och inköp av experttjänster i anslutning till olika utvecklingsprojekt, fortbildningsinsatser, utvärderingar, utredningar och omvärldsbevakning
- Biblioteksverksamhet – Anslaget innehåller kostnader för att upprätthålla ett gemensamt centralbibliotek för Åland tillsammans med Mariehamns stad
- Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet – kostnader för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet samt verksamhetsstöd för Medborgarinstitutet
- Ålands kulturdelegation – Anslaget avser verksamhetskostnader, arvoden, residensverksamhet m.m.
- Kultur- och kulturmiljöförvaltning – Kostnader för utrednings- och undersökningsverksamhet gällande landskapets byggnadsarv, fornminnen, värdefulla kulturmiljöer samt skötselanslag m.m.
- Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott, kulturell verksamhet samt fritidssedel för barn och unga – Anslagen går till föreningar och andra organisationer som bedriver ungdoms-, idrott- och kulturell verksamhet
- Ålands museum – Anslaget innehåller verksamhetskostnader för den museala verksamheten vid Ålands museum med dess bemannade sevärdheter
- Högskolan på Åland – Utbildar för arbetslivet på högskolenivå, arbetar med FUI, samverkar med andra högskolor och samhället i övrigt
- Ålands folkhögskola – Erbjuder enligt folkbildningstraditionen allmänbildande och annan utbildning till ungdomar och vuxna
- Ålands musikinstitut – Anslaget innehåller kostnader för verksamhet och utbildning för barn och ungdomar i musik och dans
- Ålands gymnasium – Erbjuder allmänbildande gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning på gymnasienivå samt annan utbildning på gymnasienivå
- Vuxenutbildning inom informations- och kommunikationsteknik – Kostnader för utbildningen Grit:lab

- Ålands sjösäkerhetscentrum – Bedriver kursverksamhet som sjöfartsnäringsen, sjöfartsutbildningar och andra aktörer inom räddning och säkerhet behöver.

I tabellen nedan visas en sammanställning över politikområde 5.

	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Politikområde 5	-67 130 602	-72 412 000	-106 000	-72 269 000

500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som överföringsanslagen. I kolumnerna framgår utfallssiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, ändringsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	469 452	549 500		613 000
Avgiftsintäkter	8 473	18 000		14 000
Erhållna bidrag	97 000			92 000
Övr verksamh intäkt	33 317	29 500		42 000
Summa Verksamhetens intäkter	608 242	597 000		761 000
Personalkostnader	-3 457 535	-3 488 039		-3 645 273
Köp av tjänster	-10 338 831	-11 409 017		-11 440 795
Material förnödenh	-257 036	-216 675		-230 537
Övr verksamh kostn	-1 894 597	-1 887 270		-1 927 695
Summa Verksamhetens kostnader	-15 947 998	-17 001 001		-17 244 300
Återbet av överf	105 580	80 000		80 000
Summa Intäkt ink o kap	105 580	80 000		80 000
Summa Intäkt ink o kap öv	105 580	80 000		80 000
Undervisn kultur idr	-18 626 417	-20 353 000	-106 000	-20 059 000
Soc hälsovård utsk	-9 052 237	-8 486 000		-8 775 000
Övriga ink kap överf	-15 750	-40 000		-40 000
Summa Utgift ink o kap öv	-27 694 405	-28 879 000	-106 000	-28 874 000
Summa Kostn ink o kap öv	-27 694 405	-28 879 000	-106 000	-28 874 000
Summa Verksamhetsbidrag	-42 928 581	-45 203 001	-106 000	-45 277 300
Räntekostnader	-67			
Övr finansiella kost	-9			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-76			
Summa Årsbidrag	-42 928 657	-45 203 001	-106 000	-45 277 300
Avskrivn enl plan		-78 000		-83 700
Summa Av- och nedskrivningar		-78 000		-83 700
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-42 928 657	-45 281 001	-106 000	-45 361 000
Ökning eller minskning av reserver	-125 151			
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-43 053 809	-45 281 001	-106 000	-45 361 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
50010 Utb och kultur, verksamhet	-4 119 663	-4 421 932	-4 676 000	-4 532 000
50200 Studiestöd	-8 451 236	-8 946 657	-8 406 000	-8 695 000
Summa 5100 Utb.avd allm byrån	-12 570 899	-13 368 589	-13 082 000	-13 227 000
52000 Andel kommunernas utbild verk	-12 163 487	-13 355 199	-13 934 000	-14 820 000
53500 Vuxen utbildning	-1 096 251	-1 477 707	-1 550 000	-1 533 000
53510 Utvecklingsarb inom utbildn	-499 548	-473 222	-555 000	-541 000
53520 Högskoleutbildning	-7 292 000	-7 535 000	-8 161 000	-8 248 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
Summa 5200 Utbildningsbyrån	-21 051 285	-22 841 129	-24 200 000	-25 142 000
50500 Bibliotek	-133 735	-135 082	-170 000	-168 000
51000 LR andel medb.insti o kulturv	-711 293	-726 129	-767 000	-799 000
51010 Ål Kulturdeleg o nord.kultursa	-35 701	-41 976	-43 000	-45 000
51100 Kultur o kulturmiljöförvaltn	-689 187	-708 802	-816 000	-798 000
51500 Paf-medel ungdom och idrott	-2 365 001	-2 417 473	-2 585 000	-2 544 000
51600 Paf-medel kultur	-3 414 866	-2 750 404	-2 543 000	-2 133 000
51700 Paf-medel fritidssedel barn			-1 000 000	0
Summa 5300 Kulturbyrån	-7 349 783	-6 779 867	-7 924 000	-6 487 000
54000 Ålands museum	57 658	-64 223	-181 000	-505 000
Summa 5400 Ål museum	57 658	-64 223	-181 000	-505 000
Summa 5000 Utbildn o kulturavd	-40 914 310	-43 053 809	-45 387 000	-45 361 000

500 Allmän förvaltning

Allmän inledning

Utbildnings- och kulturavdelningens huvudsakliga arbetsområden omfattar förvaltning och verksamheter kring utbildnings-, kultur-, arkiv-, biblioteks-, ungdoms- och idrottsfrågor samt musei- och kulturarvsärenden. Avdelningen har till uppgift att inom sitt ansvarsområde förbereda och hantera lagstiftnings- och budgetärenden, planera, leda, utveckla, samordna och följa upp verksamheter samt utöva tillsyn inom de olika verksamhetsområdena.

Allmänna byrån har stabsfunktioner och handlägger ärenden som gäller den övergripande förvaltningen, arkivverksamhet och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområden.

Utbildningsbyrån handlägger ärenden som gäller samarbetet mellan barnomsorgen, förundervisningen och grundskolan, grundskoleutbildningen, utbildningen på gymnasienivå, högskoleutbildningen, erkännande av yrkeskvalifikationer, jämställande av högskoleexamen och fri bildning som förmedlas i skolform.

Kulturbyrån handlägger ärenden och finansiering gällande kulturell och museal verksamhet, det allmänna fria bildningsarbetet, ungdoms- och idrottsverksamhet, biblioteks-, film- och medieverksamhet samt nordiskt och övrigt internationellt samarbete inom kultur- och medieområdet liksom kreativa näringar och konventioner tillhörande museer och kulturarv. Byrån handlägger även ärenden inom kulturminnesvården d.v.s. fornminnes-, kulturmiljö-, folkminnes- och byggnadsminnesvården samt arkitektur och kyrkligt kulturarv.

Ålands museum handlägger ärenden gällande museiverksamhet. Verksamheten innefattar utställningar och förmedling, ansvar för och förvaltning av samlingar, kundservice samt museipedagogiskt arbete vid landskapsägda museer och sevärdheter. Ålands museum handlägger även utförande av uppdragsverksamhet inom sina verksamhetsområden.

Nyheter och förändringar

Utbildningsbyråns verksamhetsområde: Utbildningar för hälsovårdare, alarmoperatörer och speciallärare genomförs och examensdelar inom demensvård och hotell- och restaurangbranschen planeras. Tillsynsverksamheten för grundskola och gymnasium utvecklas vidare genom ett nytt projekt. Arbetet med att ta fram en åländsk AXQF (The Aland Qualifications Framework) för de åländska utbildningsnivåerna och göra dem likställda med den europeiska EQF (The European Qualifications Framework) slutförs. Studiestödslagen revideras och arbetet med en revidering av lagen om barnomsorg och grundskola inleds. En ny lag om digitala studieadministrativa system blir klar och Åland ingår i fastlandets digitala studieadministrativa system. Ett reviderat

utbildningspolitiskt program presenteras. Arbetsgruppen för utbildningssektorns stödinsatser till barn och unga utreder och definierar nya stödstrukturer såsom resursskola eller resurscenter. En arbetsgrupp för att utreda behovet av förändringar i lagstiftningen gällande den subjektiva rätten till barnomsorg lämnar förslag till lagstiftningsändringar i början av år 2025.

Utifrån de utredningar och åtgärder som genomförts kring strukturen, organiseringen, inriktning och möjliga samarbeten vad gäller verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum i syfte att kartlägga behovet av kostnadseffektiv intern service till landskapets skolor kontra extern service och tjänsteutbud till privata aktörer kommer ytterligare åtgärder genomföras under år 2025.

Kulturbyråns verksamhetsområde: En ny kulturpolitisk strategi har antagits som kommer att vara vägledande för sektorn. Medlemskapet i UNESCO och en ny Unescostrategi för landskapet Åland ger riktning för det fortsatta arbetet. Frågor som resiliens inom kultur och kulturarvssektorn för hållbara lösningar som omfattar bl.a. klimatförändringar och civil beredskap är viktiga i ett öppet och demokratiskt samhälle. Arbetet med en ny museilagstiftning planeras att starta under året. Den stora stenåldersundersökningen i Saltvik fortsätter. Arbetet med satsningar på barn och ungas välmående i form av att kunna röra sig fysiskt liksom möjligheterna att delta i kulturella aktiviteter efter skoldagens slut fortsätter. Ett flerårigt ESF+ projekt ska stärka arbetsförhållande för konst- och kulturfältet.

Ålands museums verksamhetsområde: Ett flerårigt digitaliseringsprojekt av samlingarna genomförs under åren 2025-2027. Syftet är att kunna koppla till att det nya databssystemet MuseumPlus, vilket möjliggör koppling till söktjänsten Finna. Projektet genomförs även för att stärka säkerheten kring samlingarna. Ombyggnaden av Eckerö post- och tullhus fortsätter genom att en hiss monteras i huvudbyggnaden.

Utbildnings- och kulturavdelningen

Budgetmål och åtgärder
Utveckla stödsystem samt proaktiv tillsyn inom utbildningsverksamheterna
Utvärderingar inför lagrevidering (LGB)
Implementeringen av barnomsorgens läroplan
Speciallärarutbildning
Planering av utbildning som förbereder för gymnasiestudier
Omfatta och utveckla ett elektroniskt arkiv/arkivsystem för Åland utifrån självstyrelselagstiftningen
Arbetsgrupp för elektroniskt slutarkiv
Fortsatt arbete med digitaliseringen av Gustaf Eriksons arkiv
Säkerställandet av tekniska lösningar vid utvecklandet av e-förvaltningen
Främja livslångt lärande utgående från arbetsmarknadens och samhällets behov
Kurser i svenska: SFI, SIA, SUAS
Yrkesinriktad utbildning (hälsovårdare, alarmoperatör, examensdelar inom demensvård och hotell- och restaurangbranschen)
Öka möjligheterna till deltagande och samverkan i åländska, nationella och internationella digitala studiesystem
Koordinerande resurs för IT-tekniskt stöd
IT-system och licenser
Insatser för att öka digital kompetens
IFOUS och KOSKI-projekten
Tillgänglighetsanpassa de landskapsägda museerna och sevärdheterna
Installera hiss i Eckerö Post & Tullhus
Anpassa fastigheten Ålands museum i samband med renoveringen
Se över och tillgänglighetsanpassa befintliga utställningsmiljöer
Öka beredskapen och säkerheten för de landskapsägda museala samlingarna
Tre-årigt digitaliseringsprojekt av landskapets museala samlingar

Budgetmål och åtgärder

Översyn av föremålen i magasinerna i samband med införandet av MuseumPlus

Arbeta med riskanalys, undanförelseplan, restvärdesplan och katastrofplan

Öka extern nyttjandegrad av de museala lokalerna

Öka möjligheterna för företag och föreningar att nyttja de landskapsägda museala miljöerna

Erbjuda privatpersoner tillgång till de museala miljöerna för privat bruk

Uthyrningspolicy med prislista samt komplettera miljöerna med inventarier och teknisk utrustning

Främja tillgång till konst, kultur och idrott

Kulturpolitiska strategin för Åland 2030

I samarbete med kulturfältet utreda alternativa former för driften av Alandica kultur och kongress inför att nuvarande avtal om hyra och drift löper ut

Uppgradering av det åländska bibliotekssystemet

ESF+ projekt 2024-2027 Innovativ kompetens med bredd och spets

Specialstöd för fritidsaktiviteter inom kultur och idrott för barn och unga

Arbetet påbörjas med att revidera Idrottslagen för landskapet Åland

Arbeta för att kulturmiljön och dess betydelse för vår identitet förmedlas, förvaltas och utvecklas på ett hållbart sätt

Den samlade kulturarvslagstiftningen ses över

Digitala GIS-baserade kulturmiljödata utvecklas och tillgängliggörs

Hållbar förvaltning av landskapets kulturhistoriskt värdefulla fastigheter

Utökat kunskapsunderlag för fasta fornlämningar, maritimt kulturarv och bebyggd kulturmiljö genom arkeologiska- och byggnadsantikvariska utredningar och undersökningar

Restaureringsstöd till kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Öka resiliens och krisberedskap inom kultursektorn

Nordisk nätverkskonferens på Åland Kulturarv och kulturell resiliens

Implementering av Ålands Unescostrategi

Senast inför budgetåret 2026 ansöker politikområdet om minst 500.000 euro från externa källor så som EU:s fonder. För att säkerställa att externa medel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt är det avgörande att ansökningarna utgår från den egna verksamhetens faktiska behov och strategiska mål.

50010 Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	34 918	26 000		28 000
Kostnader	-4 456 805	-4 702 000		-4 560 000
Anslag netto	-4 421 887	-4 676 000		-4 532 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 28.000 euro och ett anslag om 4.560.000 euro, varav 1.166.000 euro utgör internhyra.

Inkomster

Momentet gottskrivs bl.a. med inkomster från arbetet inom ramen för Nordplus-programmet och för insatser i Nätverk för vuxnas lärande.

Utgifter

Allmän förvaltning och verksamhet

Anslaget avser avdelningens samlade personalkostnader samt medel för inköp av experttjänster, personalutbildning och omvärldsbevakning. Utgifter för nordiskt samarbete täcks till vissa delar av motsvarande inkomster.

Lönekostnader för Ålands museums säsongspersonal har överförts till moment 54000, för att följa övriga utgifter och inkomster för de säsongöppna museerna.

I anslaget ingår internhyra för fastigheter som används av flera byråer inom utbildnings- och kulturavdelningen, totalt 1.166.000 euro. De fastigheter som avses är Ålands museum, del av Eckerö post- och tullhus, Bomarsunds besökscenter samt museimagasinet, grindstugan, porthuset och del av Ribacka kontorsbyggnad i Kastelholm. Även andra mindre kostnader för fastighetsunderhåll och utrustning upptas här.

Ålands landskapsarkiv

Ålands landskapsarkiv är det självstyrda landskapet Ålands arkivinstitution, se arkivlagen (2004:13) för landskapet Åland. Enligt lagstiftningen leder och övervakar landskapsarkivet arkivväsendet i landskapet samt styr och utvecklar dokumenthanteringen inom landskapsförvaltningen. Föreslås ett anslag om 26.000 euro för landskapsarkivets verksamhet, så som inköp av material, it-tjänster och supportavtal.

Fullmakt

Under år 2025 genomförs den avslutande etappen av ombyggnaden av Eckerö post- och tullhus. Etappen inbegriper installation av hiss mellan våningarna och tillgänglighetsanpassning vid ingången på besöksmålet. Kostnaden för dessa åtgärder beräknas uppgå till 160.000 euro, vilket beräknas medföra ökade hyreskostnader om totalt ca 14.000 euro per år. Från tidigare etapp har hyreskostnaden ökat med ca 7.000 euro per år, varvid den totala hyreskostnaden för ombyggnaden beräknas bli 21.000 euro per år.

502 Studiestöd

50200 Studiestöd (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	105 580	80 000		80 000
Kostnader	-9 052 237	-8 486 000		-8 775 000
Anslag netto	-8 946 657	-8 406 000		-8 695 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 80.000 euro och ett anslag om 8.775.000 euro.

Inkomster

Den beräknade inkomsten av återkrav av studiestöd samt av de studielån som landskapet på basen av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 80.000 euro. Se LL (2006:71) om studiestöd.

Utgifter

Enligt ett kommande förslag till lagstiftning om en temporär ändring av 6a § LL (2006:71) om studiestöd ska det inte ske någon indexjustering av studiestödsbeloppen under läsåren 2025-2026, 2026-2027 och 2027-2028, undantaget beloppen för försörjartillägg och tillägg för 17-åring. Beloppen för försörjartillägg och tillägg för 17-åring indexjusteras enligt 6a § LL (2006:71) om studiestöd och fastställs så att till föregående års belopp läggs förändringen i konsumentprisindexet för det föregående kalenderåret. Enligt ÅSUB:s prognos beräknas ändringen av konsumentprisindex för år 2024 bli 1,9 %. En sådan höjning av de berörda beloppen från och med 1.8.2025 medför att kostnaderna för indexjusteringen av försörjartillägg och tillägg för 17-åring beräknas uppgå till ca 2.500 euro.

I samband med att gymnasieutbildningen i lag blir avgiftsfri avser landskapsregeringen revidera studiepenningen för studerande vid avgiftsfritt gymnasium. Kostnaderna för studiepenning beräknas därav minska med 215.000 euro.

Kalkylerad fördelning av kostnaderna, euro

- Studiepenning, högskola 2.800.000
- Studiepenning, ej högskola 1.385.000
- Vuxenstudiepenning 1.790.000
- Försörjartillägg 250.000 samt
- Bostadsstöd 2.550.000.

505 Biblioteksverksamhet

Biblioteken bidrar till öppna, demokratiska samhällen genom kunskapsförmedling och mångsidigt kulturutbud där alla är jämlika. Biblioteken ger innevånarna förutsättningar till utbildning, information, fritt bildande av åsikter och yttringar i en förändringsbenägen värld.

Landskapsregeringen och Mariehamns stad upprätthåller gemensamt ett centralbibliotek för Åland. Centralbibliotekets uppgift är att främja den allmänna biblioteksverksamheten i landskapet. Villkoren är stipulerade i avtal mellan parterna som gäller till och med år 2025. Under året tas ett nytt centralbiblioteksavtal fram mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen. Avtalet tydliggör centralbibliotekets roll generellt och specifikt gentemot kommunbiblioteken. Särskilt fokus riktas mot läsfrämjande insatser och media- och informationskunnighet

Det nya verksamhetssystemet Quria, där alla åländska bibliotek ingår, tas i bruk år 2025. Det nya systemet kan även kopplas till söktjänsten Finna.

50500 Bibliotek (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	300	2 000		2 000
Kostnader	-135 382	-172 000		-170 000
Anslag netto	-135 082	-170 000		-168 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 2.000 euro och ett anslag om 170.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser:

- centralbibliotekets avtalsenliga ordinarie kostnader såsom lönekostnader för en bibliotekarietjänst
- licenser för biblioteksdatasystem
- upprätthållande av Alandicasamlingen, fortbildning
- boktransporter mellan biblioteken och övrig service till de allmänna biblioteken samt
- fortsatt digitalisering samt utökning av e-bokslicenser.

510 Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Landskapsandelarna för biblioteks- och övrig kulturverksamhet bidrar till att jämna ut kommunernas ekonomiska förutsättningar.

Landskapsfinansieringen av Medborgarinstitutet i Mariehamn regleras i ett avtal mellan staden och landskapsregeringen som gäller för åren 2023 – 2027. Beloppet indexjusteras årligen enligt prisindex för den kommunala basservicen (ÅSUB).

Ålands kulturdelegation är en myndighet underställd landskapsregeringen. Kulturdelegationen förverkligar landskapets kulturpolitik i enlighet med fastställda styrdokument. Främsta uppdraget är att främja, följa upp, utveckla och fördela bidrag till det åländska kulturlivet genom verksamhets- och projektstöd samt stipendier ur penningautomatmedel.

Under detta kapitel kan även anslag för andra verksamheter och utredningar reserveras där landskapsregeringen är huvudman eller beställare.

51000 Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-726 129	-767 000		-799 000
Anslag netto	-726 129	-767 000		-799 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 799.000 euro.

Utgifter

Anslaget har beräknats enligt följande:

- landskapsandelar för ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet, 551.000 euro
- verksamhetsstöd för Medborgarinstitutet, 224.000 euro samt
- stipendier till författare i enlighet med LL (1985:29) om stöd för litterär verksamhet, 24.000 euro. Anslaget motsvarar cirka tio procent av de allmänna bibliotekens totala årliga anskaffningar av medier för utlåning. Stipendierna fördelas av Ålands kulturdelegation.

51010 Ålands kulturdelegation

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-41 976	-43 000		-45 000
Anslag netto	-41 976	-43 000		-45 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 45.000 euro för kulturdelegationens verksamhet.

Utgifter

Anslaget avser:

- täckande av möteskostnader inklusive arvoden, studieresor och annonsering
- kostnader för film-, musik- och litteraturnämnden samt inköp av litteratur och musik för nominering av nordiska rådets priser
- köp av sekreterartjänster samt

- tjänster för residensverksamheten vid Källskär och Eckerö post- och tullhus.

511 Kultur- och kulturmiljöförvaltning

Kulturen är en grundläggande hörnsten i självstyrelsen och bidrar till det demokratiska samhällets utveckling. Ett rikt och aktivt konst- och kulturliv är en viktig samhällsfaktor för ett näringsliv som vill attrahera kreativa och kompetenta människor. Det åländska kulturmiljöerna bär ett rikt kulturarv, skapar en känsla av tillhörighet och utgör en del i det hållbara samhället. Landskapsregeringens målsättning med kulturpolitiken är att stärka och tydliggöra kulturens viktiga roll i samhällets olika verksamheter.

Åland sätter stort värde på medlemskapet i Unesco och de möjligheter till synlighet på den internationella arenan där Åland involveras i ett samarbete mellan medlemsländerna inom utbildning, vetenskap och kultur. Under året kommer ett seminarium om civilberedskap inom kultur- och kulturarvs sektorn hållas på Åland inom ramen för Unesco's olika kulturkonventioner.

Ålands landskapsregering har tagit fram en kulturpolitisk strategi 2024-2030 som kommer vara vägledande för arbetet framöver. ESF+ medel avsätts för ett treårigt projekt för innovativ kompetens för bredd och spets som ska stärka arbetsförhållandena inom kulturfältet. Arbetet med museilagstiftning pågår.

51100 Kultur- och kulturmiljöförvaltning (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 703	3 000		94 000
Kostnader	-710 505	-819 000		-892 000
Anslag netto	-708 802	-816 000		-798 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 94.000 euro samt ett anslag om 892.000 euro.

Inkomster

Inkomsten avser avgifter från tillståndsärenden inom verksamhetsområdet om 2.000 euro samt ESF+ medel för det treåriga projektet "Innovativ kompetens" om 92.000 euro.

Utgifter

Anslaget är beräknat enligt följande:

- byråns ofördelade kostnader, statistik och utredningstjänster, anslag för landskapets Unescoarbete samt till landskapsregeringens disposition för övriga aktiviteter inom ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet, 66.000 euro
- kulturmiljöförvaltning, inklusive utredningsverksamhet gällande landskapets byggnadsarv, fornminnen, marinarkeologi, värdefulla kulturmiljöer samt tillhörande kulturarvsdatabas, 126.000 euro (inklusive arkeologiska undersökningar)
- skötselanslag för vård och bevarande av fornlämningar, ruiner, kulturhistoriskt värdefulla byggnader och kulturmiljöer, 601.000 euro
- kostnader för ESF+ projektet Innovativ kompetens med uppgift att kartlägga konst- och kulturarbetarnas behov för att stärka kulturutövandet, 92.000 euro, se motsvarande inkomst samt
- avskrivningar enligt plan, 7.000 euro.

515 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott

Landskapsregeringens ungdoms- och fritidspolitik fokuserar särskilt på hälsa, jämställdhet, delaktighet och aktivt medborgarskap.

Det reserverade anslaget för idrottsverksamhet överförs i sin helhet till Ålands idrottsförbund r.f. för vidare fördelning till idrottsorganisationer enligt LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund.

51500 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott, verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				10 000
Kostnader	-100 043	-94 000		-90 000
Anslag netto	-100 043	-94 000		-80 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 10.000 euro och ett anslag om 90.000 euro.

Inkomster

Anslaget avser hyresintäkter från ungdomshuset Boost, då delar av fastigheten hyrs ut till Ålands ungdomsförbund r.f.

Utgifter

Av anslaget avser 80.000 euro lokalkostnader (hyra, el och värme) för ungdomshuset Boost. Kostnaderna beräknas lägre än tidigare då energisatsningar gjorts i byggnaden. Därtill ingår övriga ungdoms- eller idrottsrelaterade åtgärder, till landskapsregeringens disposition, 10.000 euro.

51500 Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-2 317 431	-2 491 000		-2 464 000
Anslag netto	-2 317 431	-2 491 000		-2 464 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 2.464.000 euro för föreningars och organisationers ungdoms- och idrottsverksamhet samt specialsatsning.

Utgifter

Anslaget är beräknat enligt följande:

- verksamhetsunderstöd till föreningen Ung resurs r.f. 210.000 euro för den verksamhet som föreningen bedriver i ungdomshuset Boost
- verksamhetsstöd till övriga ungdomsorganisationer, 305.000 euro varav Ålands ungdomsförbund r.f. 155.000 euro. Av anslaget avser 20.000 euro anordnande av självstyrelsefirandet år 2025
- idrottsverksamhet, 1.889.000 euro. Beloppet överförs till Ålands idrottsförbund r.f. för vidare fördelning till idrottsorganisationerna. Anslaget inkluderar också Ålands idrottsförbunds administration och verksamhet. Anslaget inkluderar projektet "Fler längre" för att motverka ungas bortfall från idrotten i tidiga tonåren. Genom att bredda triangelmodellen till rektangelmodellen skapas en hållbar struktur för livslångt idrottsdeltagande på en passande nivå eller inriktning. I anslaget ingår även kostnader om 60.000 euro för Ö-spelen som under året arrangeras på Orkney samt
- investeringsprojekt inom idrotten, 60.000 euro. Anslaget gäller idrottsorganisationernas och kommunernas renoveringar av anläggningar och anskaffning av idrottsredskap.

En fortsatt satsning på idrottsaktiviteter, Starka barn, överförs till moment 51700.

516 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet

Den verksamhet som avses här kan vara grundad i avtal eller på annat sätt vara långsiktig eller motiveras med beslut av antingen Ålands landskapsregering eller Ålands kulturdelegation.

51600 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	2 561	5 000		5 000
Kostnader	-384 405	-241 000		-122 000
Anslag netto	-381 844	-236 000		-117 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 5.000 euro och ett anslag om 122.000 euro för sådan kulturell verksamhet där landskapsregeringen är huvudman. Tidigare års anslag för Kulturkraft, barn och ungas tillgång till kultur, genom samarbete med Nordens Institut på Åland överförs till moment 51700. Tidigare års anslag gällande understöd för aktiviteter i samband med firandet av Ålands självstyrelse överförs till moment 51500 för att ingå i stödet till Ålands ungdomsförening r.f. som handhar programmet.

Inkomster

Inkomsterna avser intäkter från residensverksamhet.

Utgifter

Anslaget har beräknats enligt följande:

- samarbete med Gävle symfoniorkester enligt avtal, 70.000 euro
- kostnader för konstnärsresidensverksamhet, inklusive internhyra för Eckerö post- och tullhus lokal samt Källskär, 42.000 euro samt
- till landskapsregeringens och kulturdelegationens disposition, 10.000 euro.

51600 Penningautomatmedel för kulturell verksamhet, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-2 368 560	-2 201 000	-106 000	-2 016 000
Anslag netto	-2 368 560	-2 201 000	-106 000	-2 016 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 2.016.000 euro.

Utgifter

Penningautomatmedel används för kulturell verksamhet och kulturprojekt inom föreningsverksamheten i enlighet med LL (1983:39) om kulturell verksamhet. Penningautomatmedel används även för stipendier till enskilda kulturutövare.

Reserverade medel som fördelas av Ålands kulturdelegation:

- verksamhets- och projektstöd, stipendier, kulturpris samt stöd för bildningsarbete och lokala filmproduktioner, 1.245.000 euro.

Reserverade medel som fördelas av Ålands landskapsregering:

- filmstöd för utomåländska produktioner, 44.000 euro
- överföring av medel för filmkommissionärsverksamheten till Visit Åland, 61.000 euro

- investeringsstöd för kultur- och ungdomslokaler, 30.000 euro
- investeringsstöd för kulturhistoriskt värdefulla byggnader, 40.000 euro
- Ålands sjöfartsmuseum, 370.000 euro (verksamhet 330.000, Pommerns underhåll 40.000 euro)
- Ålands jakt- och fiskemuseum, 116.000 euro. Landskapsregeringen vill garantera Ålands jakt- och fiskemuseums verksamhet genom att överta ägandet av museifastigheten och därmed säkerställa att den tidigare investeringen i museibygnaden förvaltas på ett kostnadseffektivt sätt. På så sätt kan museet renodla sin verksamhet till förmedling av Ålands jakt- och fiskehistoria samt
- Nordens institut på Åland verksamhetsstöd, 110.000 euro.

En fortsatt satsning på Kultur i skolan överförs till moment 51700.

517 Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga

Rubriken ändrad.

Landskapsregeringen vill prioritera barns och ungas välmående och föreslår därav ett flerårigt projekt som ska avslutas år 2027 och som ska ligga till grund hur fritidssatsningar i anslutning till skoldagen ska utvecklas för att främja ett jämlikt deltagande inom kultur och idrott.

I den åländska folkhälsostrategin för perioden 2020 – 2030 betonas hälsofrämjande och förebyggande arbete i alla åldrar, men särskilt för barn och unga. Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor genom bl.a. tillgång till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter. Detta stöder förverkligandet av Utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Anslaget omfattar även Kulturkraft, Starka barn samt kultur och rörelse i skolan.

51700 Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader		0		
Anslag netto		0		

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås att 250.000 euro omdisponeras från överföringar till verksamhet i en ändringsbudget år 2024.

Utgifter

Fritidsverksamhet i anslutning till skoldagen är ett flerårigt projekt med en projektledare samt kostnader för administrativa funktioner.

51700 Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader		-1 000 000		0
Anslag netto		-1 000 000		0

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inget anslag år 2025 då tidigare års anslag ännu ej nyttjats. 250.000 euro omdisponeras i en ändringsbudget år 2024 till verksamhet under momentet.

Utgifter

Avsikten är att fritidsverksamheten ska omfatta barn och unga i åldrarna 7 - 18 år. Tidigare satsningar som har sin grund i fritidssatsningar för barn- och unga efter skolan omfattas även i detta budgetmoment i form av stöd.

Inom ramen för projektet behöver modeller, regelverk och juridiska aspekter klargöras för att sedan kunna implementeras vid projektets slut.

520 Landskapsandelar och stöd för utbildningsverksamhet

Landskapsandelssystemets målsättning är att jämna ut kommunernas förutsättningar att tillhandahålla lagstadgad service, LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna.

Landskapsandelar utbetalas för kommunernas utbildningsverksamhet som avser barnomsorgen, grundskolan och grundskoleundervisning för vuxna i enlighet med LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola.

Ansvaret för barnomsorgen och grundskolans undervisning och övrig verksamhet ligger på kommunerna. Ålands landskapsregering ansvarar för den övergripande utvecklingen av kommunernas utbildningsverksamhet och för den övergripande tillsynen av grundskolan.

52000 Landskapsandelar för kommunernas utbildningsverksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-13 355 199	-13 934 000		-14 820 000
Anslag netto	-13 355 199	-13 934 000		-14 820 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 14.820.000 euro.

Utgifter

Ett anslag om 14.814.000 euro avser kostnadsbaserade landskapsandelar inom utbildningsverksamheten i enlighet med LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna.

Därtill ingår ett anslag om 6.000 euro som stöd för anläggningsprojekt i ytterskärgården.

535 Utbildningsverksamhet

Utbildningsverksamheten har en central roll i den åländska självstyrelsen. Målet är att skapa ett utbildningssystem som möter allas behov av utbildning, såväl individens som samhällets.

Utbildningsverksamheterna ska främja välmående och utveckla redskap för livslångt lärande, skapa förutsättningar till framgång på en föränderlig arbetsmarknad samt underlätta nya invånares integration i det åländska samhället. Den åländska utbildningsverksamheten ska präglas av medvetenhet kring hållbarhet, jämlikhet och jämställdhet, integration, entreprenörskap, flexibilitet och digital kompetens. Välmående är ett särskilt utvecklingsområde inom alla utbildningsformer. Ett uppdaterat utbildningspolitiskt program antas i början av år 2025.

Landskapsregeringen stöder undervisningen, utarbetar strategier, styrdokument och regelverk för de olika utbildnings- och verksamhetsformerna samt följer upp verksamheterna. Implementeringen av de nya läroplanerna, som tagits i bruk år 2021 för grundskolan och år 2022 för barnomsorgen, pågår ännu under år 2025 och utvärderas. Utredningar inför revidering av barnomsorgs- och grundskolelagen påbörjas under år 2025. Vid nästa lagrevidering kommer särskilt fokus att läggas på

träningsundervisningen, stöd för lärande och skolgång, hemundervisning, lärarnas administrativa arbete, fritidshemsverksamheten samt den subjektiva rätten till barnomsorg. En ny it-strategi har tagits i bruk under år 2023 och har implementerats i verksamheterna genom stödjande fortbildningsinsatser under år 2024. Stödmaterial tas fram under år 2025 och fortbildningsinsatserna utvärderas.

Hur Ålands folkhögskolas verksamheter kan utvecklas inom Ålands gymnasiums organisation samt innehåll och upplägg för en utbildning som förbereder för gymnasiestudier fortsätter att utredas under år 2025.

Landskapsregeringen har ett differentierat utvecklings- och tillsynsansvar över den kommunala utbildningsverksamheten som omfattar barnomsorg, grundskola och grundskoleutbildning för andra än läropliktiga samt allmänt lednings-, tillsyns- och utvecklingsansvar över utbildning efter grundskolan. Tillsynsverksamheten för utbildningsverksamheterna utvecklas under år 2025 i enlighet med vad som framkommer i projektrapporten gällande tillsyn som presenteras i slutet av år 2024. Utarbetandet av en strategi för livslång handledning för kontinuerligt lärande påbörjas.

Arbetslivsanknuten yrkesutbildning och fortbildning samt yrkesutbildning för vuxna är ett växande utbildningsområde. Språkkurser i svenska för nyanlända upphandlas under år 2025.

Behörighetsgivande utbildning för speciallärare inom barnomsorg, grundskola och gymnasium samt behörighetsgivande utbildning till hälsovårdare startades år 2024 och ges under år 2025.

Landskapsregeringen kommer att fortsätta utveckla förutsättningarna för högre utbildning och forskning. Målsättningen är att Åland ska ha en av EU-kommissionen godkänd åländsk AxQF (Åland national Qualifications Framework) som matchar den europeiska EQF (The European Qualifications Framework) senast år 2025.

53500 Vuxenutbildning (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	97 000			
Kostnader	-1 574 707	-1 550 000		-1 533 000
Anslag netto	-1 477 707	-1 550 000		-1 533 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 1.533.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser sysselsättningsfrämjande utbildning som ordnas med stöd av LL (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning, köp av utbildningstjänster enligt avtal samt yrkesinriktad utbildning och övriga utbildningsinsatser. Svenska för inflyttade med arbetsmarknadsstöd ordnas enligt avtal för inflyttade, kvotflyktingar och för personer med ingen eller kort skolgång. Avtalet gäller fram till 31.7.2025. Nya avtal tecknas för perioden 2025-2026 för köp av kurser i svenska riktade till personer som är utan arbetsmarknadsstöd och kurser i svenska riktade till personal på arbetsplatser i samarbete med arbetsgivare. I anslaget ingår även andra utbildningsinsatser med sysselsättande effekt samt särskilda utbildningsrelaterade kostnader.

Anslaget har beräknats enligt följande:

- kurser i svenska på fyra nivåer för inflyttade personer, kvotflyktingar samt för personer med ingen eller kort skolgång. Kurserna förutsätter att personerna är inskrivna på AMS, enligt avtal, 800.000 euro

- kurser i svenska för personer som omfattas av EU:s massflyktsdirektiv, asylsökande samt personer som är införsäkrade hos FPA och som inte erhåller arbetsmarknadsstöd samt svenska i arbete (SIA) som ordnas enligt avtal, 300.000 euro
- yrkesinriktade utbildningsinsatser, planerade yrkesinriktade utbildningar, insatser föranledda av konjunktursvängningar, 423.000 euro, varav sysselsättningsfrämjande yrkesinriktade kurser och läroavtal för personer inskrivna på AMS (170.000 euro) och planerade yrkesinriktade utbildningar (hälsovårdare, omsorgsassistent, alarmoperatör, utbildning inom demensvård samt utbildning för servicepersonal inom restaurangverksamheter, 253.000 euro) samt
- särskilda utbildningsrelaterade kostnader, 10.000 euro.

53510 Utvecklingsarbete inom utbildning (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	50 656	75 000		65 000
Kostnader	-523 879	-630 000		-606 000
Anslag netto	-473 222	-555 000		-541 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 65.000 euro och ett anslag om 606.000 euro.

Inkomster

Momentet gottskrivs med inkomster från avgifter för offentligrättsliga prestationer, licenskostnader från kommunerna och seminarieavgifter.

Utgifter

I anslaget ingår utgifter för personalkostnader och inköp av experttjänster i anslutning till olika utvecklingsprojekt, fortbildningsinsatser, utvärderingar, utredningar och omvärldsbevakning.

Anslaget har beräknats enligt följande:

- utveckling av utbildningsverksamheterna, 52.000 euro
- fortsatt implementering av barnomsorgens läroplan, 30.000 euro
- uppföljning och utvärdering av grundskolans verksamhet, 45.000 euro
- koordinerande resurs it-tekniskt stöd i kommunernas utbildningsverksamhet och i landskapets skolor, it-system, -stöd, -licenser, 135.000 euro
- insatser för att öka digital kompetens, 40.000 euro
- prov i lagstiftning, genomförande av lämplighetsprov vid erkännande av yrkeskvalifikationer, 19.000 euro
- behörighetsgivande utbildning till speciallärare, 115.000 euro
- utveckling av utbildningsstatistik och utbildningspolitiskt material, arbetskraftsbarometern, 50.000 euro
- projektresurs för ökade uppgifter för bland annat revidering av barnomsorgs- och grundskolelagen och tillsynsfrågor, 72.000 euro samt
- utredningsarbete inför lagrevidering, 48.000 euro.

53520 Högskoleutbildning

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-7 535 000	-8 161 000		-8 248 000
Anslag netto	-7 535 000	-8 161 000		-8 248 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 8.248.000 euro för inköp av utbildningstjänster från Högskolan på Åland i enlighet med utbildningsavtal. Högskolan tar upp motsvarande inkomst under moment 85000.

Utgifter

Anslaget avser intern ersättning för beställning av högskoleutbildning och är en följd av att Högskolan på Åland utgör en resultatenheter från och med år 2020.

Anslaget för inköp av utbildningstjänster från högskolan grundar sig på utbildningsavtal mellan landskapsregeringen och Högskolan på Åland (ÅLR 2021/5862) och fastställd finansieringsmodell (ÅLR 2018/9969) för resultatenheter. Tilldelning av budgetmedel till Högskolan på Åland följer en justerad version av finansieringsmodellen under åren 2024-2026. Se närmare moment 85000.

540 Ålands museum

Ålands museum samlar in, bevarar och förmedlar det materiella och immateriella kulturarvet. Verksamheten ska upprätthålla och stärka kunskapen om, och intresset för, Ålands historia, konst, kultur och kulturarv. Såväl det förflutna som nutiden ska belysas. Kunskapsuppbyggnaden sker genom dokumentation och insamling för nu levande och kommande generationers bruk och behov samt för framtida forskning.

Ålands museum förvaltar de landskapsägda museala samlingarna och har verksamhetsansvar för samtliga museer och museala miljöer i landskapets ägo. Samlingarnas långsiktiga bevarande förutsätter ändamålsenliga magasin och arkivutrymmen, fortlöpande vård och konservering samt katalogisering, digitalisering och överföring till databaser.

Förmedlingsarbetet och tillgängliggörandet av samlingarna sker genom utställningar, publikationer, service och rådgivning till allmänhet och forskare, museipedagogik, guidningar, visningar och föreläsningar samt via webbplats och sociala media. För att öka tillgängligheten till samlingarna för allmänheten planeras en anslutning till den digitala söktjänsten Finna.

54000 Ålands museum (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	421 103	486 000		557 000
Kostnader	-485 296	-667 000		-1 062 000
Anslag netto	-64 192	-181 000		-505 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 467.000 euro och ett anslag om 972.000 euro samt ett nettoanslag för uppdragsverksamhet. Av kostnaderna avser 77.000 euro avskrivningar.

Ökningen föranleds av att personalkostnader för Ålands museums säsongspersonal, totalt 377.000 euro, har överförts till detta budgetmoment för att följa övriga utgifter och inkomster för de säsongsöppna museerna. Motsvarande minskningar har gjorts under moment 50010.

Inkomster

Föreslås 385.000 euro för intäkter från biljettförsäljning och guidetjänster vid de landskapsägda museerna, 80.000 euro för försäljning av informations- och souvenirprodukter samt 2.000 euro för övriga intäkter så som bildrättigheter.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 972.000 euro. Verksamhetsanslaget, inkluderat utställningar, dokumentation, marknadsföring och evenemang samt personalkostnader för säsongsanställda är fördelat enligt följande:

- Ålands kulturhistoriska museum 72.000 euro, Ålands skolmuseum 9.000 euro (varav 7.000 euro personalkostnader)
- Ålands konstmuseum 72.000 euro, Eckerö post- och tullhus 153.000 euro (varav 92.000 euro personalkostnader)
- Kulturarvsenhetens verksamhet 25.000 euro, Kastelholms slott, Jan Karlsgården och fängelsemuseet Vita Björn 247.000 euro (varav 205.000 euro personalkostnader), Bomarsunds besökscenter 93.000 euro (varav 63.000 euro personalkostnader) samt Hermas 10.000 euro (personalkostnader)
- museisamlingarna 51.000 euro, museibutikerna 60.000 euro, övrig verksamhet så som museipedagogik, museimagasin, bibliotek, årsskriften Åländsk Odling, programvaror och licenser, snickeri, kassa- och receptionsfunktion, filmsal, webbplatser och sociala media 103.000 euro samt
- avskrivningar enligt plan, 77.000 euro.

Föreslås även ett nettoanslag för uppdragsverksamhet. Genom nettobudgetering finns möjligheter till kostnadstäckning genom att debitera exploatörer i samband med arkeologiska och kulturmiljörelaterade undersökningar. Externa uppdrag avses upphandlas som köptjänst. Med hänvisning till 6 § finansförvaltningslagen (2012:69) föreslås att momentet kan påföras såväl kostnader som intäkter för uppdragsverksamheten. År 2025 beräknas uppdragsverksamhetens kostnader uppgå till högst 60.000 euro för arkeologiska uppdrag och högst 30.000 euro för byggnadsvårdsuppdrag.

Myndigheter under politikområde 5

850 Högskolan på Åland

Högskolan på Åland utbildar för arbetslivet på högskolenivå, arbetar med FUI och samverkar med andra högskolor, samhället och arbetslivet för att förstärka konkurrenskraften och skapa hållbar tillväxt på Åland. Inom sjöfartsutbildningen samverkar högskolan inom marknadsföringsenheten ASA. Hållbarhet, digitalisering, internationalisering, innovation och entreprenörskap präglar verksamheten.

Högskolans undervisning är en studerandecentrerad undervisning som stöder dynamiskt tankesätt, vilket förstärker och utökar individens begåvning och kompetens. Verksamheten ska bidra till ökad kunskap, konkurrenskraft, företagande, inflyttning och innovation och ska utvecklas i samarbete med parter utanför högskolan. Högskolan bidrar till samhällsutvecklingen och den ekonomiska tillväxten på Åland.

Högskolan har fem målområden för utveckling under avtalsperioden 2024-2026 vilka även ingår i strategin fram till år 2030. Dessa besvarar aktuella samhälleliga behov och utmaningar där högskolans kunnande ger förutsättningar för framgång och relevans.

Budgetmål och åtgärder

Inspirerande och välmående högskolesamfund av studerande och personal

Kompetensutveckling för personalen, kontinuerligt utveckla organisationskulturen i enlighet med högskolans värderingar och satsning på medarbetarnas välbefinnande i arbetet

En attraktiv mötesplats och ett innovationshus med tentakler i alla verksamhetsområden i samhället

Erbjuda regionala partner möjligheter till samarbeten som utnyttjar högskolans labb-, test- och utvecklingsmiljöer

En aktiv samhällsaktör för hållbar utveckling

Erbjuda regionala partner möjligheter till samarbeten som utnyttjar högskolans labb-, test- och utvecklingsmiljöer

Högklassiga och nischade utbildningar och FUI

Utveckla utbildningarna och programmen i enlighet med HÅ:s strategi

Revision av högskolans kvalitetsledningssystem samt nationell kvalitetsgranskning av NCU 2026/2027

Starka partnerskap och nätverk med näringsliv

Ibruktage av ett nytt studieadministrativt system för att möjliggöra fullvärdigt deltagande i Digivision 2030-samarbetet och emottagande av studerande från andra högskolor samt korsstudier för högskolans egna studerande.

85000 Högskolan på Åland, verksamhet (VR)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	98 235	32 138		
Avgiftsintäkter	7 839 317	8 487 810		8 573 500
Erhållna bidrag	611 564	356 052		616 000
Övr verksamh intäkt	25 087			10 000
Summa Verksamhetens intäkter	8 574 203	8 876 000		9 199 500
Personalkostnader	-4 365 423	-5 240 553		-5 757 446
Köp av tjänster	-1 384 944	-1 648 747		-1 413 504
Material förnödenh	-283 014	-274 200		-321 500
Övr verksamh kostn	-1 327 292	-1 311 500		-1 308 050
Summa Verksamhetens kostnader	-7 360 673	-8 475 000		-8 800 500
Övr ink o kap överf	73 855	20 000		30 000
Summa Intäkt ink o kap	73 855	20 000		30 000
Summa Intäkt ink o kap öv	73 855	20 000		30 000
Undervisn kultur idr	-35 560	-30 000		-38 000
Soc hälsovård utsk	-21 807	-30 000		-30 000

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Summa Utgift ink o kap öv	-57 367	-60 000		-68 000
Summa Kostn ink o kap öv	-57 367	-60 000		-68 000
Summa Verksamhetsbidrag	1 230 018	361 000		361 000
Räntekostnader	-7			
Övr finansiella kost	-636			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-643			
Summa Årsbidrag	1 229 376	361 000		361 000
Avskrivn enl plan	-32 308	-361 000		-361 000
Summa Av- och nedskrivningar	-32 308	-361 000		-361 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	1 197 068	0		0
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	1 197 068	0		0

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
85000 Högskolan på Åland	821 541	1 197 068	0	0
Summa 8500_7 Högskolan på Åland	821 541	1 197 068	0	0

Budgetmotivering

Under momentet föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag för verksamheten.

Inkomster

Inkomsterna avser bland annat landskapsregeringens ersättning för köp av högskoleutbildning och projektrelaterade inkomster.

Resultatenheten Högskolan på Ålands tilldelning av budgetmedel följer en justerad version av finansieringsmodellen, som användes första gången år 2021. Den justerade versionen tillämpas under åren 2024-2026. Den justerade finansieringsmodellen består av bas- och resultatfinansiering samt eventuella äskade tillägg för specifika uppdrag eller insatser. Finansieringens omfattning hålls konstant under avtalsperioden 2024-2026 men resultatfinansieringsparametrarnas målluppfyllelse under åren 2024-2026 påverkar resultatfinansieringen för kommande avtalsperiod. För år 2025 uppgår anslaget till 8.248.000 euro i vilket ingår nettojämförelsetalet 6.523.000 euro enligt finansieringsmodellen samt ca 1.700.000 euro för internhyror, avskrivningar och overheadkostnader för bl.a. användning av landskapsregeringens it-system för ekonomihantering och löneutbetalning.

Utgifter

Utgifterna avser i huvudsak personalkostnader, internhyra, köp av tjänster och material samt övriga verksamhetskostnader.

I summan finns inberäknat en internhyra till fastighetsverket om ca 1.224.000 euro samt ersättning för fasta kostnader om 501.000 euro som högskolan som resultatenhet själv ska bära såsom avskrivningar, kostnader för centrala it-system för ekonomi- och personalförvaltning, kostnader för redovisning och löneräkning samt kostnader för företagshälsovård.

851 Ålands folkhögskola

Ålands folkhögskola bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1999:53) om Ålands folkhögskola och därutöver har skolans övergripande mål formulerats i ett reglemente fastställt av Ålands landskapsregering.

Verksamhetens syfte är att:

- erbjuda en miljö för allsidigt lärande såväl intellektuellt, emotionellt som socialt
- göra det möjligt för studerande att påverka sin egen livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen
- främja de studerandes studieintresse och eget skapande samt att öka deras delaktighet i kulturlivet
- ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen samt att främja internationell förståelse och fredsvilja samt
- ge de studerande kunskaper och erfarenheter som stärker dem inför kommande fortsatta studier för examina och yrken.

Beskrivning av verksamheten

Skolan ger i överensstämmelse med sin folkbildningstradition allmänbildande och studieförberedande undervisning till ungdomar och vuxna enligt principen om livslångt lärande.

Skolan har en studieförberedande linje, NYAlinjen och två specialiserade linjer, Hantverk (grundår med möjlighet till ett fördjupningsår) och den nya förberedande blåljusutbildningen. Den förberedande blåljusutbildningen fick inte tillräckligt med sökande till vårterminen 2023 och läsåret 2024–2025 och kommer därmed inte att erbjudas läsåret 2025-2026. I stället ordnas en guideutbildning i samarbete med Ålands guider. Senast en sådan utbildning hölls var hösten 2019.

Kursverksamhet kan ordnas inom skolans olika ämnesområden.

Skolan bedriver grundskoleutbildning för andra än läropliktiga (Grundvux). Kommunerna på Åland köper den tjänsten av skolan. Uppdraget är tidsbundet och har beviljats för tiden 1.8.2024-31.7.2028.

Skolåret består av ca 170 arbetsdagar som motsvarar 34 arbetsveckor. Studieresor ingår som en del av och kompletterar den ordinarie undervisningen. Studerande med annat modersmål än svenska kan ingå i skolans samtliga linjer. Budgetåret 2025 beräknas antalet inskrivna studerande uppgå till totalt 50 heltidsstuderande på vårterminen och 50 heltidsstuderande på höstterminen samt 23 deltidstuderande på guideutbildning.

Budgetmål och åtgärder

Fortsatt arbete och planering att Ålands folkhögskola blir den tredje skolan under Ålands gymnasium

Planera en heltidsutbildning som antingen är eftergymnasial eller studieförberedande

85100 Ålands folkhögskola, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	12 926	16 478		17 079
Avgiftsintäkter	75 140	76 062		75 121
Övr verksamh intäkt	23 715	19 460		9 800
Summa Verksamhetens intäkter	111 782	112 000		102 000
Personalkostnader	-743 802	-799 997		-799 107
Köp av tjänster	-61 432	-104 387		-71 965
Material förnödenh	-68 248	-77 276		-78 949
Övr verksamh kostn	-430 008	-429 340		-436 979

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Summa Verksamhetens kostnader	-1 303 490	-1 411 000		-1 387 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 191 708	-1 299 000		-1 285 000
Summa Årsbidrag	-1 191 708	-1 299 000		-1 285 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 191 708	-1 299 000		-1 285 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 191 708	-1 299 000		-1 285 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
85100 Ål folkhögskola	-1 173 126	-1 191 708	-1 299 000	-1 285 000
Summa 8510 Ål folkhögskola	-1 173 126	-1 191 708	-1 299 000	-1 285 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 102.000 euro och ett anslag om 1.387.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna kommer i huvudsak från kursavgifter, utyrrning och kosthållet. 96.000 euro beräknas för skolans utbildningar och övrig fortlöpande verksamhet samt 6.000 euro extern kursverksamhet sommartid.

Utgifter

Utgifterna avser i huvudsak personalkostnader, köp av tjänster, material, förnödenheter och varor samt övriga verksamhetskostnader.

852 Ålands musikinstitut

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1995:80, ändrad 1997/53) om Ålands musikinstitut samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsregeringen.

Elevantalet för läsåret 2024–2025 är planerat till 310 fördelat enligt följande: Musikskola och institut 275 elever, varav musik 200 och dans 75 elever samt Rytmis 20 och juniorsång 15. Musikeleverna fördelar sig mellan 19 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans. Utöver detta erbjuds ett antal platser för externa elever i körer och ensembler.

Projektet ACROSS har inletts år 2024 i samarbete med Stockholms musikpedagogiska institut (SMI), NIPÅ och Riksteatern. Projektets syfte är att utrusta Ålands skärgård och delar av Stockholms skärgård med teknisk utrustning som möjliggör t.ex. sammusicerande utan fördröjning över långa avstånd.

Budgetmål och åtgärder
Tillgängliggöra service, kultur, utbildning i skärgården
Medfinansiering i projektet ACROSS Central Baltic ansökan
Utveckling av pedagogiken i distansundervisning
Utveckling av genusarbetet
Upprätta en jämställdhetsplan för undervisningsverksamheten genom bl.a. elevenkät
Utveckling av antagningsprocessen
Stärka servicegraden och kvaliteten inom musik och dans
Ibrukttagande och inredning av tilläggs utrymmen i form av moduler
Arbetskyddskurs

85200 Ålands musikinstitut, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Avgiftsintäkter	89 472	114 000		116 680
Erhållna bidrag	13 725			68 320
Övr verksamh intäkt	9 200			7 000
Summa Verksamhetens intäkter	112 397	114 000		192 000
Personalkostnader	-1 035 529	-1 022 457		-1 128 162
Köp av tjänster	-113 529	-272 181		-197 743
Material förnödenh	-60 959	-98 291		-86 460
Övr verksamh kostn	-208 285	-245 071		-246 635
Summa Verksamhetens kostnader	-1 418 302	-1 638 000		-1 659 000
Summa Verksamhetsbidrag	-1 305 905	-1 524 000		-1 467 000
Summa Årsbidrag	-1 305 905	-1 524 000		-1 467 000
Avskrivn enl plan		-8 000		-8 000
Summa Av- och nedskrivningar		-8 000		-8 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 305 905	-1 532 000		-1 475 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 305 905	-1 532 000		-1 475 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
85200 Ål musikinstitut	-1 321 757	-1 305 905	-1 532 000	-1 475 000
Summa 8520 Ål musikinstitut	-1 321 757	-1 305 905	-1 532 000	-1 475 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 192.000 euro och ett anslag om 1.667.000 euro inkl. internhyra om ca 178.000 euro. Av kostnaderna avser 8.000 euro avskrivningar.

Med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för seminarier, deltagande i projekt och försäljning av egendom som genomförs inom ramen för verksamheten samt belastas med motsvarande anslag.

Inkomster

Inkomster avser terminsavgifter för studerande samt instrumenthyror.

Utgifter

Utgifterna avser kostnader för skolans personal och drift samt kostnader för:

- internhyra för moduler 24.000 euro/år med samtidig minskning av nuvarande externa hyror med 6.800 euro/år. Fastighetsverkets tidtabell för när musikinstitutet kan ta i bruk modulerna är ännu oklar samt
- medfinansiering av det 3 åriga Central Baltic projektet ACROSS (2024-2026) till 10 %. Projektets budget är 2.350.000 euro, varav musikinstitutets andel 235.000 euro är fördelat på 3 år; år 2024 (125.000 euro), år 2025 (55.000 euro) och år 2026 (55.000 euro).

855 Ålands gymnasium

Ålands gymnasium har i uppdrag att erbjuda allmänbildande gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som leder till gymnasieexamen samt annan utbildning på gymnasienivå. Utbildningen ordnas vid skolorna Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium.

Antalet nybörjarplatser för gymnasieutbildning i den gemensamma elevantagningen föreslås vara 345. 31 av studieplatserna föreslås reserveras för den individuella kvoten och två för yrkesträningsprogrammet. Årskullen som går ut grundskolan vårterminen 2025 inklusive hemundervisade elever är 333.

Budgetmål och åtgärder
Förverkliga utbildningar enligt landskapsregeringens dimensioneringsbeslut
Förverkliga antagning av studerande till ungdomsutbildning
Förverkliga annan antagning enligt dimensioneringsbeslut
Fortsätta med förberedelserna för att ansökan och antagning av studerande kan göras via Studieinfo.fi
Inleda överföring av prestationer till datalagret Koski
Genomföra ESF-projektet STÖD (2024-2027) - utveckla system för stöd och tidiga insatser för lärande
Assistenter inom teoretiska och praktiska ämnen
Arbeta med utveckling av modell, struktur och system för stödinsatser
Utveckling av läroplan samt undervisning i svenska som andraspråk
Utveckla distanslösningar för kursverksamhet och vuxenutbildning
Utveckla koncept för distansundervisning
Utvidga internationalisering med studerandeutbyte, studiebesök och jobbskuggning
Förverkliga utbyten och mobiliteter enligt beviljade bidrag från Erasmus+
Omforma personaladministrationen till en HR-enhet
Implementera ett HR-system i verksamheten

85500 Ålands gymnasium, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	511 727	410 000		410 000
Avgiftsintäkter	335 228	350 000		365 000
Erhållna bidrag	324 675	265 000		273 000
Övr verksamh intäkt	61 140	15 000		17 000
Summa Verksamhetens intäkter	1 232 770	1 040 000		1 065 000
Personalkostnader	-13 130 095	-13 538 232		-13 951 389
Köp av tjänster	-1 755 784	-1 922 000		-1 741 611
Material förnödenh	-1 976 398	-1 990 000		-1 930 000
Övr verksamh kostn	-5 887 319	-5 979 768		-5 970 000
Summa Verksamhetens kostnader	-22 749 596	-23 430 000		-23 593 000
Soc hälsovård utsk	-4 038	-5 000		
Summa Utgift ink o kap öv	-4 038	-5 000		
Summa Kostn ink o kap öv	-4 038	-5 000		
Summa Verksamhetsbidrag	-21 520 865	-22 395 000		-22 528 000
Räntekostnader	-279			
Övr finansiella kost	-287			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-565			
Summa Årsbidrag	-21 521 431	-22 395 000		-22 528 000
Avskrivn enl plan		-58 000		-70 000
Summa Av- och nedskrivningar		-58 000		-70 000

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-21 521 431	-22 453 000		-22 598 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-21 521 431	-22 453 000		-22 598 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
85500 Ål gymnasium	-20 976 647	-21 521 431	-22 453 000	-22 598 000
85590 Vuxenutb inform o kommunikatio		-267 268	-500 000	-400 000
Summa 8550 Ål gymnasium	-20 976 647	-21 788 698	-22 953 000	-22 998 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 1.065.000 euro, kostnader om 23.663.000 euro varav ca 5.740.000 euro avser internhyra.

I budgeten finns ett antal faktorer som påverkat anslaget för år 2025. Dessa är bl.a. subventionering av datorer och avgiftsfria läromedel för alla tre årskurser vid Ålands lyceum och för årskurs 1 och 2 vid Ålands yrkesgymnasium samt från hösten 2025 även för årskurs 3. Även det ökade behovet av stödresurser för studerande påverkar anslaget.

Osäkerhetsfaktorer finns närmast angående införandet av avgiftsfri gymnasieutbildning vilket görs stegvis och beräknas vara till fullo infört höstterminen 2025.

Inkomster

Inkomsterna utgörs av intäkter från affärsverksamhet, försäljningsintäkter från yrkesgymnasiet, intäkter från elevbespisningen, kursavgifter, hyresintäkter och olika projektmedel.

Utgifter

Anslaget utgörs av lönekostnader, inköp av tjänster, inköp av material, hyreskostnader och övriga kostnader.

85590 Vuxenutbildning inom informations- och kommunikationsteknik (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-267 268	-500 000		-400 000
Anslag netto	-267 268	-500 000		-400 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 400.000 euro för utbildningen Grit:lab.

Utgifter

Utgifter för inköp av utbildningstjänster, licenser, utrustning m.m. debiteras från Paf som handhar undervisningen.

856 Ålands sjösäkerhetscentrum

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum. Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) är en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen, sjöfartsutbildningar och övriga aktörer behöver. Myndigheten är uppdelad i tre enheter med olika uppdrag, ASA Safety Center (ASASC), Alandica Shipping Academy (ASA) och skolfartyget M/S Michael Sars.

Inom ASASC finns huvuduppdraget för ÅSC:s kursverksamhet som följer internationella konventioner såsom STCW som tillsammans med TRAFICOM i Finlands och Transportstyrelsen i Sveriges bestämmelser anger de riktlinjer som ska följas. ASASC ska arbeta lyhört mot näringslivet för att leverera aktuella säkerhetsutbildningar.

ASA:s uppdrag är samordning mellan de åländska sjöfartsrelaterade utbildningarna och branschorganisationer samt marknadsföring av Åland som destination för sjöfartsrelaterad utbildning. Myndigheten har det operativa ansvaret för driften av M/S Michael Sars. ASA handhar samordning mellan skolfartyget och sjöfartsutbildningen på Åland samt arbetar aktivt för försäljning av ledig kapacitet i skolfartyget till externa intressenter.

Under år 2024 har nya interna debiteringsgrunder tillämpats, vilka påverkar inkomsterna för ASASC och M/S Michael Sars. Det nya interna debiteringssystemet skulle möjliggöra en ökad användning av existerande resurser och ge möjlighet att erbjuda de studerande de utbildningar som branschen efterfrågar. ASASC:s kursutbud och M/S Michael Sars nyttjandegrad av de åländska sjöfartsutbildningarna har inte ökat trots nya interna debiteringsmodeller. Landskapsregeringen avser därför att avyttra M/S Michael Sars.

Budgetmål och åtgärder

Fler nya kunder och ännu nöjdare befintliga kunder

Utveckla personalfrämjande verksamhet och ändamålsenliga lokaler

Utveckla kvalitet och verksamhet, både den sjö- och landbaserade

Främja och utveckla samarbetet inom Alandica Shipping Academy (ASA)

85600 Ålands sjösäkerhetscentrum, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	256 090	233 000		125 000
Avgiftsintäkter	359 613	300 000		345 000
Summa Verksamhetens intäkter	615 703	533 000		470 000
Personalkostnader	-941 747	-895 496		-870 070
Köp av tjänster	-216 776	-335 871		-255 750
Material förnödenh	-179 650	-270 641		-163 466
Övr verksamh kostn	-265 080	-241 993		-246 714
Summa Verksamhetens kostnader	-1 603 254	-1 744 001		-1 536 000
Summa Verksamhetsbidrag	-987 550	-1 211 001		-1 066 000
Summa Årsbidrag	-987 550	-1 211 001		-1 066 000
Avskrivn enl plan		-136 000		-84 000
Summa Av- och nedskrivningar		-136 000		-84 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-987 550	-1 347 001		-1 150 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-987 550	-1 347 001		-1 150 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
85600 Ål Sjösäkerhetscentrum	-886 448	-987 550	-1 347 000	-1 150 000
Summa 8560 Ål Sjösäkerhetscent	-886 448	-987 550	-1 347 000	-1 150 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 1.150.000 euro inklusive internhyra om 229.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna beräknas till 470.000 euro enligt följande:

- ASA Safety Centers verksamhet, ca 370.000 euro, varav 40.000 euro från interndebitering och 25.000 euro från försäljning av administrativa tjänster till Högskolan på Åland, övriga intäkter för extern försäljning ca 305.000 euro samt
- M/S Michael Sars, ca 100.000 euro, varav 75.000 euro från interndebitering och 25.000 euro från extern försäljning.

Utgifter

Kostnaderna beräknas till 1.670.000 euro enligt följande:

- ASA Safety Centers verksamhet, ca 1.196.000 euro
- M/S Michael Sars, ca 374.000 euro samt
- Alandica Shipping Academy, ca 100.000 euro.

Politikområde 6 - detaljmotivering verksamhet och överföringar

Politikområde 6 omfattar näringsavdelningen och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS).

- Verksamhet - I anslaget ingår utgifter för personal, inköp av tjänster, kompetensutveckling för personal, tjänsteresor och handledning samt för litteratur, informationsverksamhet, utredningar, forsknings- och utvecklingsarbete inom politikområdets olika ansvarsområden, utgifter för register och system, hyror, material, förnödenheter, teletjänster, arrangemang av möten och konferenser samt representation. Anslaget möjliggör bl.a. deltagande i det Nordiska samarbetet i Nordiska ministerrådets regi. Vid AMS ingår verksamheten Åland Living och arbetspsykologuppgifter. AMS handlägger studiestöd som budgeteras inom utbildnings- och kulturavdelningens politikområde.
- Överföringsutgifter - Merparten av politikområdets budget är överföringsutgifter, d.v.s. offentliga transfereringar till näringsliv, föreningar, myndigheter och enskilda med syftet att främja näringslivet, sysselsättningen och en regional balans. Till detta hör även att AMS ansvarar för studiestöd för att främja kunskapsutveckling. Finansiering till näringslivet tillgodoses även genom samarbetsavtal om låne- och garantiinstrument för att dela på riskerna. Till politikområdet hör även fiske-, skogs- och viltvård samt landsbygds- och skärgårdsutveckling. Inom politikområdet ingår även inspektionsverksamhet, övervaknings- och uppföljningsuppgifter.

I tabellen nedan visas en sammanställning över politikområde 6.

	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Politikområde 6	-18 641 940	-22 096 000		-22 245 000

600 Näringsavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som överföringsanslagen. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, ändringsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	117 642	106 000		111 000
Avgiftsintäkter	161 834	172 000		182 000
Erhållna bidrag	117 004	388 000	50 000	390 000
Övr verksamh intäkt	80 146			
Summa Verksamhetens intäkter	476 626	666 000	50 000	683 000
Personalkostnader	-2 530 775	-2 647 083		-2 912 695
Köp av tjänster	-608 444	-875 158	-20 000	-870 975
Material förnödenh	-146 578	-232 386	-30 000	-287 293
Övr verksamh kostn	-302 467	-319 173		-304 837
Summa Verksamhetens kostnader	-3 588 264	-4 073 800	-50 000	-4 375 800
Överföring fr EU	4 031 433	4 459 000		4 311 000
Övr ink o kap överf	2 000 000			
Summa Intäkt ink o kap	6 031 433	4 459 000		4 311 000
Summa Intäkt ink o kap öv	6 031 433	4 459 000		4 311 000
Undervisn kultur idr	-2 161 553	-785 000		-785 000
Primärnäringsar	-8 225 235	-11 308 000		-10 762 000
Övrigt näringsliv	-2 680 120	-2 177 000		-2 527 000
Övriga ink kap överf	-96 746	4 000		38 000
Summa Utgift ink o kap öv	-13 163 655	-14 266 000		-14 036 000
Summa Kostn ink o kap öv	-13 163 655	-14 266 000		-14 036 000
Summa Verksamhetsbidrag	-10 243 860	-13 214 800	0	-13 417 800
Ränteintäkter	1 303			
Räntekostnader	-3			
Övr finansiella kost	-16 324			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-15 024			
Summa Årsbidrag	-10 258 884	-13 214 800	0	-13 417 800
Avskrivn enl plan		-2 200		-11 200
Summa Av- och nedskrivningar		-2 200		-11 200
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-10 258 884	-13 217 000	0	-13 429 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-10 258 884	-13 217 000	0	-13 429 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
60010 Näringsavdelningen, verksamhet	-2 127 336	-2 254 725	-2 491 000	-2 700 000
61000 Näringslivets främjande	-1 293 612	-1 317 229	-1 175 000	-1 250 000
61099 Återförda anslag			100 000	100 000
61100 Ålands landsbygdscentrum	-126 059	-109 137	-125 000	-125 000
62100 EU, ERUF och ESF 2014-2020	-36 971	677 002		
62102 EU, ERUF och ESF 2021-2027	-7	-2 243 197	-1 177 000	-1 177 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
62110 Förvaltningskostnader ERUF-ESF		-46 160		
Summa 6100 Näringsavd allm byrå	-3 583 985	-5 293 446	-4 868 000	-5 152 000
61500 Främj av livsmedelsproduktion	-1 429 767	-826 501	-1 037 000	-997 000
61550 Avbytarservice	-291 927	-249 919	-350 000	-320 000
62300 EU, EJFLU 2014-2020	-5 639 647	-196 452		
62302 EU, EJFLU 2021-2027		-2 729 939	-5 219 000	-5 219 000
62390 Leaderfinansiering m paf-medel	-152 899	-98 677	-150 000	-150 000
63100 EU, ERUF 2007-2013	163	520		
Summa 6200 Jordbruksbyrån	-7 514 076	-4 100 968	-6 756 000	-6 686 000
62500 EU, EHFF 2014-2020	-627 536	154 407		
62502 EU,EHFVF 2021-2027			-590 000	-442 000
67000 Främj av fiskerinäringen	-105 214	-97 210	-120 000	-122 000
86500 Ålands fiskevårdscentrum	-595 945	-607 389	-633 000	-697 000
Summa 6300 Fiskeribyran	-1 328 695	-550 192	-1 343 000	-1 261 000
64000 Främjande av skogsbruket	-611 223	-341 141	-270 000	-330 000
65000 Jakt- och viltvård	42 770	26 863	20 000	0
Summa 6400 Skogsbruksbyrån	-568 453	-314 278	-250 000	-330 000
Summa 6000 Näringsavdelningen	-12 995 209	-10 258 884	-13 217 000	-13 429 000

600 Allmän förvaltning

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens uppgifter hör därmed att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binärningar, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt och viltvård.

Med beaktande av EU:s regelverk stöds det åländska näringslivets utveckling med såväl finansiering som andra främjande åtgärder. Inom avdelningens ansvarsområden deltar tjänstemännen i samarbeten utanför Åland.

Näringsavdelningen

Budgetmål och åtgärder
Skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt
Utveckla regelverken för företagsstöden
Kompetens i arbetslivet och delaktighet på arbetsmarknaden
Finansieringsstöd till näringslivet
Attraktionskraftsarbete
Goda förutsättningar för en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion
Förbättra rådgivningen till primärnäringarna
Finansieringsstöd till lantbruk och fiskerisektorn
Livsmedelssäkerhet och -kvalitet
Hållbar förvaltning av fiskbestånd
Genomförande av fiskeribiologiska undersökningar och provfisken som underlag för bedömning av beståndsstatus och trender
Produktion av ca 120.000 smolt av havsöring, ca 150.000 1-somriga sikyngel och 1,2 miljoner gäddyngel för utplantering
Aktivt rådgivnings- och informationsarbete för ett ökat antal fiskevårdsinsatser
Finansiering av fiskevården
Främja en hållbar fiskerinäring

Budgetmål och åtgärder

Finansieringsstöd till näringslivet

Hållbar förvaltning av skogsresurserna

Tillhandahålla aktuell skogs- och miljödata

Stöd för skogsbruksåtgärder

Stärka viltvårdsarbetet

Ta fram bättre underlag för hjortdjursförvaltningen

Skydds- och viltvårdsåtgärder för sjöfågel

Kompetens och sysselsättning för alla

Finansiering från ESF+

Senast inför budgetåret 2026 ansöker politikområdet om minst 500.000 euro från externa källor så som EU:s fonder. För att säkerställa att externa medel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt är det avgörande att ansökningarna utgår från den egna verksamhetens faktiska behov och strategiska mål.

60010 Näringsavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	91 650	9 000		9 000
Kostnader	-2 346 375	-2 500 000		-2 709 000
Anslag netto	-2 254 725	-2 491 000		-2 700 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 9.000 euro samt ett anslag om 2.709.000 euro.

Inkomster

Föreslås en inkomst om 9.000 euro vilket avser inkomster från uppdrag om provfiske.

Utgifter

I anslaget ingår utgifter för personalkostnader, inköp av tjänster, kompetensutveckling, tjänsteresor, litteratur, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation. Anslag för utredningar och arrangemang av möten och konferenser i anslutning till näringsavdelningens verksamhet finns även upptagna under momentet.

610 Näringslivets främjande

Landskapsregeringens övergripande målsättning för näringspolitiken är att bidra till att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt. Den ekonomiska tillväxten stöder upprätthållandet av sysselsättningsnivån och främjar uppkomsten av nya arbetsplatser.

Kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna består av:

- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande och regional utveckling),
- platsmarknadsföring och -utveckling,
- samordning av arbetet att stärka Ålands attraktionskraft för boende, besökare och företag samt
- landsbygdsutveckling vid Ålands landsbygdscentrum.

Företagsfinansiering finns i form av bidrag, lån, garantier samt projektfinansiering.

Regional utveckling

Den regionalpolitiska målsättningen är att näringslivet på hela Åland ska vara livskraftigt och en befolkningsutveckling eftersträvas. Nya samarbetsformer mellan landskapsregeringen och kommunerna utvecklas för att gemensamt driva utvecklingsfrågor.

De till skärgården särskilt riktade åtgärderna, såsom driften av Ålands skärgårdsnämnd med uppgift att behandla övergripande skärgårdsfrågor inför behandling och beslut i landskapsregeringen, skärgårdsstödet, det särskilda butiksstödet samt de riktade investeringsstöden till detaljhandelsverksamheten på landsbygden och i skärgården föreslås fortsätta.

61000 Näringslivets främjande, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter		50 000	-50 000	
Kostnader	-157 554	-225 000	50 000	-100 000
Anslag netto	-157 554	-175 000	0	-100 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 100.000 euro.

Utgifter

Anslaget kan användas för bland annat att delta som medarrangör av Sjöfartens Dag, Näringslivsgala, insatser för att minska byråkrati, genomförande av Färdplanen för hållbar turism 2030 samt till initiativ och samarbeten som syftar till att öka attraktionskraften och en positiv utveckling av det åländska näringslivet.

61000 Näringslivets främjande, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-1 159 675	-1 000 000		-1 150 000
Anslag netto	-1 159 675	-1 000 000		-1 150 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.150.000 euro.

Utgifter

Turismens främjande

Landskapsregeringens arbete med platsutveckling som höjer attraktionskraften för besökare, boende och företag stöder besöksnäringen genom bl.a. att främja goda kommunikationer till och från samt inom Åland, skötsel av sevärdheter i form av byggnader, platser och miljöer, finansiering av investeringar och utvecklingsprojekt inom turismen, utbildningsinsatser och arbete för att stärka Ålandsbilden.

Landskapsregeringen avser ingå nytt resultatavtal med Visit Åland r.f. (VÅ) för åren 2025 - 2027 för finansiering av platsmarknadsföring som genomförs tillsammans med besöksnäringen, varumärkesstärkande marknadsföringsaktiviteter på prioriterade marknader, nischad marknadsföring i givna målgrupper, utvecklingsarbete samt turistinformation lokalt på Åland. Platsmarknadsföring och -utveckling görs i linje med "Färdplan för hållbar turism 2030" och handlingsplanens insatser genomförs under året.

Kopplingen mellan marknadsföringen för turismen samt för Åland som boende-, företagar- och studieort stärks genom tydliga samverkansformer.

Företagen i branschen ansvarar för tjänste- och produktutveckling och en viktig del i VÅ:s arbete är att samla näringen och främja utvecklingen av destinationen.

I linje med "Färdplan för hållbar turism 2030" driver VÅ på utvecklingen mot en hållbar besöksdestination och besöksnäringens hållbarhetsarbete vilket stöder Utvecklings- och hållbarhetsagendans sjunde mål hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster.

VÅ bör fortsätta ta tillvara möjligheterna att delfinansiera utvecklingsarbete genom extern finansiering.

Den professionella bedömningen av vilka marknadsföringsinsatser som ska göras, hur de görs samt uppföljningen av insatserna ansvarar VÅ för. VÅ bör tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling.

Föreslås att landskapsregeringen reserverar penningautomatmedel om 1.600.000 euro för år 2025 under moment 35000 för finansieringen av avtalet och de aktuella satsningarna.

Skärgårdsutveckling

Av anslaget föreslås 40.000 euro för bidrag till drift av Skärgårdsnämnden, vilket beviljas genom ett särskilt resultatavtal. Tonvikten läggs på utveckling av företag och arbetsplatser i skärgården i samarbete med bl.a. landsbygdsutvecklaren och Företagsam Skärgård r.f.

Anslaget kan även användas för arvoden och reseersättningar för skärgårdsnämnden samt för ersättning för resor inom ramen för Nordiska Ministerrådets Skärgårdssamarbete.

Nationellt företagsstöd

Av anslaget föreslås 770.000 euro, med beaktande av tidigare års anslag, för bidrag till nationellt företagsstöd som ett komplement till insatserna som delfinansieras från EU och genomförs inom ramen för Strukturfondsprogrammet för Åland 2021-2027 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden och Ålands delar inom Finlands CAP-strategi 2023-2027 med finansiering från jordbruksfonden. Nationellt företagsstöd beviljas inom ramen för av landskapsregeringen fastställda stödordningar och principer, vilka baseras på EU:s gällande regelverk om statligt stöd, näringsstödslag (2008:110) för landskapet Åland samt landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Under året görs i nära dialog med näringslivet en revidering och översyn av landskapsregeringens olika stödformer med målsättningen att inom de budgetramar som kostnadstaket medger bidra till ett motiverande företagsklimat och skapa förutsättningar för en hållbar ekonomisk tillväxt som stärker näringslivets konkurrenskraft och innovationsförmåga.

Landskapsregeringen prioriterar åtgärder som ökar företagets export eller främjar utvecklingsinsatser i nya och etablerade företag.

Internationella utvecklingsprojekt

Under momentet föreslås att 250.000 euro avsätts för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg-projekt. Anslag från detta moment tilldelas åländska projekt i Interreg-programmet Central Baltic Programme perioden 2021-2027, med undantag av landskapsmyndigheter med eget budgetanslag i Ålands budget, för den offentliga medfinansieringen. Momentet kan även användas för andra projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland.

Anslaget föreslås även kunna användas som nationell medfinansiering till åländska företag som deltar i europeiska program såsom Eurostars eller i ett samprojekt för forskningsorganisationer och företag som kan söka finansiering från Business Finland.

Finansiering till företag beviljas i enlighet med kommissionens gällande regler om försumbart stöd (förordning (EU) 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse).

Skattegränsstöd

Under momentet föreslås att 90.000 euro avsätts för finansiering av det andra året i ett treårigt projekt gällande skattegränsrådgivning 2024-2026 i enlighet med ingånget resultatavtal med Ålands näringsliv r.f för att underlätta för företag som bedriver handel över skattegränsen (både import och export).

Fullmakt

Föreslås en bevilningsfullmakt om högst 2.000.000 euro för landskapets åtagande i de krediter och garantier som beviljas till åländska företag bland annat enligt samarbetsavtal med Finnvera Abp.

Sedan tidigare uppgår saldot för lån och garantier till 5.486.539,48 euro (21.8.2024) i enlighet med gällande samarbetsavtal med Finnvera Abp. Landskapets åtagande uppgår i enlighet med gällande avtal till 50 procent av Finnvera Abp:s åtaganden. Landskapsregeringens åtagande i fråga om landskapsgaranti för likviditetslån uppgår till 317.692,35 euro (31.12.2023).

Landskapets totala åtagande kan därmed som högst uppgå till ca 5,1 miljoner euro. Anslag för eventuella kreditförluster till följd av åtagandena belastas moment 89200.

61099 Återförda anslag

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader		100 000		100 000
Anslag netto		100 000		100 000

Budgetmotivering

Föreslås en uppskattad minskning av överföringskostnaderna om 100.000 euro. Momentet används för att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödmottagare men som av olika skäl inte utbetalats samt för bidrag som återkrävs.

61100 Ålands landsbygdscentrum (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	6 007	108 000		87 000
Kostnader	-115 144	-233 000		-212 000
Anslag netto	-109 137	-125 000		-125 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 87.000 euro och ett anslag om 212.000 euro för landsbygdsutvecklarens arbete med landsbygdsutveckling och koordinering vid Ålands Landsbygdscentrum.

Inkomster

För att öka digitaliseringen och förbättra lönsamheten hos livsmedelsproducenter genomförs ett utbildningsprojekt som finansieras genom ESF+. Övriga inkomster härrör sig till infobladet Landsbygdsnytt, där inkomsterna motsvarar utgifterna.

Utgifter

Verksamhetsidén är att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden och i skärgården med fokus på livsmedel och matkluster genom att driva och initiera projekt. Affärsidén är att koordinera resurser och stimulera till samarbeten för att på mest effektiva sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Ansvarsområden

- stärka Åland som en smakregion genom olika projekt
- stärka konsumentförtroendet och öka försäljningen av axganska (åländska) produkter bland annat genom olika insatser och aktiviteter
- inspirera, initiera och driva projekt för att utveckla landsbygdsföretagen samt
- fungera som koordinator för Ålands Landsbygdscentrum.

Målgruppen för insatserna är livsmedelsföretag och företag inom matbranschen över hela Åland.

Anslaget avser kostnader för landsbygdsutveckling och koordinering vid Ålands Landsbygdscentrum. För att stimulera digitalisering av livsmedelsföretagens administration, marknadsföring och försäljning som leder till att förbättra lönsamheten inom livsmedelsbranschen genomförs ett större utbildningsprojekt med namnet DigiMat.

Landsbygdsutvecklaren har en aktiv roll i arbetet med ERUF-projektet "Smakturism på Åland", där Högskolan på Åland är projektägare. I projektet ingår att ta fram en strategi för smakturism vilket innebär att stärka Ålands positionering som en gastronomisk destination. Strategin ska komplettera en uppdaterad livsmedelsstrategi och "Färdplan för hållbar turism 2030".

Anslaget används också för landsbygdsutvecklarens arbete inom "Ny Nordisk Mat" på nordisk nivå samt för arbetet med referensgruppen "Ny Nordisk Mat Åland". Nya avsnitt av Axganpodden produceras samt Axgandagen genomförs. Landsbygdsutvecklaren är också koordinator för att hjälpa producentgrupper att ansöka om EU:s namnskydd, som skyddar jordbruksprodukters och livsmedels namn. Landsbygdsgalan arrangeras vartannat år i samarbete mellan organisationerna vid Ålands Landsbygdscentrum och de förädlade livsmedelsföretagen, där landsbygdsutvecklaren är koordinator för evenemanget. Syftet med Landsbygdsgalan är att uppmärksamma företagare inom landsbygdsnäringarna och ge motivation att jobba vidare och utveckla sina företag. Målgruppen är jordbrukare, fiskare, fiskodlare, livsmedelsförädlare, skogsägare och alla som verkar för landsbygdens välmående. Förberedelserna för Landsbygdsgalan 2026 startar redan under år 2025.

Landsbygdsutvecklaren arbetar också enligt den gemensamma strategin som ledningsgruppen för Ålands Landsbygdscentrum uppdaterar årligen.

615 Främjande av livsmedelsproduktion

Primärnäringarna tillsammans med den nära sammankopplade livsmedelsindustrin har stor betydelse för den åländska ekonomin, det åländska samhället, miljön och landskapet. Övergripande målsättning för lantbruket och livsmedelsproduktionen är en hållbar och ekonomisk utveckling som bidrar till tillväxt på landsbygden och inom de gröna näringarna. Arbetet med hållbar livsmedelsproduktion stödjer flera av de strategiska utvecklingsmålen. Arbetet med vattenkvaliteten och näringsämnesförlusterna från lantbruket är viktiga för strategiskt mål 3.

Det öppna och av djur hävdade landskapet har konstaterats vara en betydande kollektiv tillgång för samhället samt utgör en viktig del av strategiskt utvecklingsmål 4 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Betande djur är av betydelse för bibehållande av landskapsbildens traditionella drag och viktigt för att främja den biologiska mångfalden. Landskapsregeringen stimulerar djurhållning med betande djur genom stöd, rådgivning och stöd för privat avbytarservice. En allmän utveckling av djursektorerna är också nödvändig för att behålla underlaget för livsmedelsindustrierna.

Arbetet med utvecklandet av konkurrenskraften inom livsmedelproduktionen samt landsbygdsutvecklingsinsatser som finns i CAP-planen är viktiga insatser som stödjer strategiskt mål 5 och insatserna som inriktas på förbättrande av markkvaliteten och insatser för förnybara energilösningar inom livsmedelsproduktionen har betydelse för uppfyllande av strategiskt mål 6.

Ytterligare kan konstateras att försörjningsberedskap, livsmedelssäkerhet och -kvalitet prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker, certifiering av ekologiska livsmedel, hantering av bekämpningsmedel och växtinspektionsverksamhet. Detta utgör också ett område som stöder strategiskt utvecklingsmål 7 om hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Under året omarbetas "Livsmedelsstrategin för Åland" i nära dialog med livsmedelsklustret med målsättning att skapa långsiktiga förutsättningar, öka självförsörjningsgraden och främja den biologiska mångfalden.

61500 Främjande av livsmedelsproduktion, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-5 167	-12 000		-12 000
Anslag netto	-5 167	-12 000		-12 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 12.000 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 12.000 euro för bl.a. inspektionsverksamhet, möjlighet till ersättningar enligt landskapslagen (2021:26) om tillämpning av växtskyddslagen, landskapslagen (2013:97) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om plantmaterial samt för utbildning enligt landskapslagen (2012:41) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om växtskyddsmedel. Anslaget används även för kostnader i samband med verksamheten för inspektion och provtagning som fordras enligt landskapslagen (1995:52) om kontroll av ekologisk jordbruksproduktion och dess ändring (2012/29), landskapslagen (2007:96) om tillämpning i landskapet Åland om gödselfabrikat, landskapslagen (2010:83) om tillämpningen i landskapet Åland av foderlagen och landskapslagen (2001:25) om tillämpningen i landskapet Åland av lagen om handel med utsäde.

61500 Främjande av livsmedelsproduktion, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 000 000			
Kostnader	-1 821 334	-1 025 000		-985 000
Anslag netto	-821 334	-1 025 000		-985 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 985.000 euro.

Utgifter

Rådgivning

Av anslaget föreslås 585.000 euro för att finansiera rådgivningen samt försöks- och utvecklingsverksamheten i enlighet med verksamhetsavtal med Ålands hushållningsällskap r.f.

Rådgivnings-, försöks- och utvecklingsverksamheten genomförs i enlighet med ett verksamhetsavtal för perioden år 2020-2025. Avtalet baseras på de övergripande målsättningarna för livsmedelsproduktion och lantbruket, d.v.s. fokus är en ekonomisk, smart och hållbar utveckling på landsbygden. Den främsta prioriteringen är att bidra till skapande av konkurrenskraftiga landsbygdsföretag som producerar råvaror av rätt kvalitet till den lokala livsmedelsindustrin och livsmedel till konsumenterna. Betydelsen av lokal livsmedelsförsörjning ökar i takt med osäkerheten i omgivningen.

Av anslaget föreslås 10.000 euro användas som verksamhetsbidrag till Ålands fåravelsförening r.f., Andelslaget Ålands maskinring och Föreningen Ålandsfåret r.f.

Räntestöd

Av anslaget föreslås 180.000 euro för att finansiera räntestödet för årets bevilningsfullmakt om lån med räntestöd om 1.500.000 euro och tidigare års beviljade räntestödslån. Målsättningen är att räntestödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i landskapet.

Räntestöd kan beviljas för banklån vid produktionsinvesteringar i byggnader samt för inköp av fastighet i samband med att unga lantbrukare tar över eller startar nya lantbruksföretag. Räntestöd i samband med investeringar är ett komplement till investeringsstödet till jordbruket inom ramen för CAP-planen under moment 62302.

Ett fullt nyttjande av bevilningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra nominell kostnad för landskapet om ca 300.000 euro under en femtonårsperiod. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 3 procent. Saldot på utestående räntestöds krediter för investeringar är ca 7.200.000 euro. En ränteutveckling som leder till maximal räntestödsnivå skulle innebära en årlig kostnad om ca 190.000 euro.

Räntestöd, lån till lantbruk, euro	Kostnad år 2025	Kostnad år 2026	Beräknad årskostnad vid ett ränteläge om 4,0%
Totalt	180 000	160 000	190 000
Lånesaldo lån beviljade åren 2004-2024 (ca 7,2 milj.)	155 000	140 000	160 000
Lån utgivna år 2025 (1,5 milj.)	25 000	20 000	30 000

Skördeskador

Av anslaget föreslås 10.000 euro för finansiering av räntestöd för lån beviljade med anledning av skördeskador i enlighet med landskapslagen (1980:44) om räntestödslån vid skördeskador. Räntestöd på lån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skördeskada. Lån kan beviljas sådana gårdar där det konstaterats skördeskador som uppstått oberoende av odlaren i oskördad gröda till följd av onormalt ogynnsamma väderförhållanden.

Föreslås att det under året får beviljas räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro. Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om maximalt 5 procent i högst 5 år. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 1 procent. Skulle lånets totala ränta och låntagarens ränta sjunka under 6 procent är räntestödet skillnaden mellan totala räntan och låntagarens ränta om 1 procent. Stödet betalas med grund i kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn (de minimis). Utbetalande av stödet förutsätter att det finns utrymme i den kvot för stöd av mindre betydelse som fördelats mellan Åland och riket utgående från den landskvot som fastställts i förordning (EU) nr 1408/2013 (med ändring EU nr 316/2019).

Ett fullt nyttjande av bevilningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra landskapet kostnader om 30.000 euro under en femårsperiod. Landskapet har för närvarande inga utestående räntestöds krediter för skördeskador.

Kostnadsersättningsstöd till exporterande livsmedelsföretag

Av anslaget föreslås 200.000 euro för kostnadsersättningsstöd. Den åländska exporterande industrin utmanas av ett högt kostnadsläge gällande el, vatten och avlopp samt höga transportkostnader. Landskapsregeringens målsättning är att stimulera exporten vilket skapar incitament till nya satsningar och investeringar som leder till nya sysselsättningsmöjligheter. Föreslås därför ett anslag för att finansiera ett kostnadsersättningsstöd till exporterande livsmedelsföretag vars

transportkostnader utgör mer än 10 procent av företagets totala kostnader. Kostnadsersättningsstödet uppgår till 10 procent av de redovisade externa transportkostnaderna. Stödet beviljas i enlighet med kommissionens förordning (EU) 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt på stöd av mindre betydelse.

Fullmakt

Föreslås en bevilningsfullmakt om högst 1.500.000 euro för nya lån med räntestöd för lån för produktionsinvesteringar i byggnader samt för visst lösöre. Se motiveringen under rubriken räntestöd ovan.

Föreslås därtill att det under året får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro för lån beviljade med anledning av skördeskador. Se motiveringen under rubriken skördeskador ovan.

Föreslås ytterligare att en bevilningsfullmakt om högst 1.000.000 euro för nya lån som upptas med landskapsborgen i enlighet med 40 § i landskapsförordning om investeringsstöd och startstöd till jordbruket (2023:68) för produktionsinvesteringar i byggnader samt för visst lösöre som upptas som kompletterande finansiering till investeringsstödet till jordbruket inom ramen för CAP-planen under moment 62302. Landskapsborgen finansieras med avgifter och eventuella kreditförluster upptas under moment 89200.

61550 Avbytar-service (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-249 919	-350 000		-320 000
Anslag netto	-249 919	-350 000		-320 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 320.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser att användas för att säkerställa åtaganden och kostnader i enlighet med LL om avbytarstöd (2014:53). Landskapsregeringen har under år 2024 avlämnat ett lagförslag nr 19/2023-2024 innehållande en höjning av ersättningen per avbytar-timme. Anslaget avser utgifter för ersättning till privat avbytar-service samt vikariehjälp i enlighet med den uppdaterade lagen. Den nya avbytarlagen träder i kraft i januari 2025. Anslaget är beräknat utifrån den planerade höjningen av timersättningen och att antalet lantbruk som erhåller stöd för avbytare minskar.

621 Europeiska Unionen - ERUF och ESF

Programperiod 2021-2027

Europeiska kommissionen godkände hösten 2022 landskapsregeringens Strukturfondsprogram för Åland 2021 - 2027 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF+).

Strukturfondsmedlen för programmet 2021 - 2027 uppgår till totalt 5.575.692 euro fördelat på 3.316.724 euro från Eruf och 2.258.968 euro från ESF. Programmets tekniska stöd uppgår till 112.160 euro från Eruf samt 86.833 euro från ESF. Delfinansieringen från fonderna är 40 procent och den nationella offentliga finansieringen uppgår till 8.363.538 euro fördelat på 4.975.086 euro som medfinansiering till Eruf och 3.388.452 euro till ESF.

Programmet är uppbyggt kring två strategiska insatsområden:

- 1) Entreprenörskap, digital utveckling och innovation med finansiering från Eruf och
- 2) Kompetens för alla med finansiering från ESF+.

Målsättningen med Eruf-finansieringen är att stöda nyetablering av företag, öka konkurrenskraft och internationalisering, främja återhämtning efter covid-19 pandemin samt att stärka tillväxt och innovationsarbetet i företagen. Detta kan ske genom dels direkta företagsstöd i form av t.ex. produktutveckling, konsultcheckar, marknadsföringsbidrag eller investeringsbidrag knutet till utveckling av innovativa produkter och tjänster, dels i form av företagsfrämjande utvecklingsprojekt innefattande rådgivningsinsatser, affärsutveckling, starta eget, affärscoaching eller olika innovationsmiljöer inom t.ex. IT-kluster, livsmedelskluster, kreativa näringar samt turism.

De huvudsakliga målgrupperna är små och medelstora företag (SMF), potentiella entreprenörer och företagsfrämjande organisationer samt offentliga aktörer.

Målsättningen med ESF+ är att stöda individer utanför arbetsmarknaden att återvända eller ta sig in, minska risken för marginalisering och främja återhämtning efter covid-19 pandemin samt att stöda ett livslångt lärande. Detta sker genom sysselsättningsfrämjande åtgärder såsom utbildning, fortbildning, karriärcoaching, anställning, examensgivande utbildningar, inkluderande åtgärder för inflyttade i samhället, fortsatta satsningar på svenska för inflyttade med beaktande av deras utbildningar och möjligheter till snabb sysselsättning samt stöd för branschspecifika utbildningar inklusive satsningar på jämställdhet, miljökunskap och digitalisering.

De huvudsakliga målgrupperna är tredje sektorn, företag, branschorganisationer och offentliga aktörer.

ERUF OCH ESF	Finansieringsram 2021 - 2027	Budgeterat 2021-2024	Förslag 2025	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel	8 363 538	4 833 000	1 177 000	2 353 538
ERUF:s finansieringsandel	3 316 724	1 904 000	471 000	941 724
ESF:s finansieringsandel	2 258 968	1 319 000	314 000	625 968
Totalt	13 939 230	8 056 000	1 962 000	3 921 230

62100 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014 - 2020 (RA-EU)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	612 637			
Kostnader	64 375			
Anslag netto	677 012			

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ingen inkomst och inget anslag då hela programbudgeten har budgeterats tidigare.

62102 Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2021 - 2027 (RA-EU)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 495 379	785 000		785 000
Kostnader	-3 738 447	-1 962 000		-1 962 000
Anslag netto	-2 243 068	-1 177 000		-1 177 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 785.000 euro och ett anslag om 1.962.000 euro.

Inkomster

Av inkomsten föreslås att 471.000 euro upptas, vilket motsvarar den indikativa finansieringsramen för år 2025 för Strukturfondsprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från Eruf.

Av inkomsten föreslås att 314.000 euro upptas, vilket motsvarar den indikativa finansieringsramen för år 2025 för Strukturfondsprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från ESF+.

Utgifter

Av anslaget föreslås att 471.000 euro upptas, vilket motsvarar den indikativa finansieringsramen för år 2025 för Strukturfondsprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från Eruf.

Av anslaget föreslås att 314.000 euro upptas, vilket motsvarar den indikativa finansieringsramen för år 2025 för Strukturfondsprogram för Åland 2021-2027 med finansiering från ESF+.

Landskapets andel av anslaget uppgår till 1.177.000 euro, varav 706.000 euro som medfinansiering till Eruf och 471.000 euro som medfinansiering till ESF+.

Under momentet ingår anslag för tekniskt stöd som finansierar programadministration, information, uppföljning, övervakning och utvärdering.

623 Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling, EJFLU

Jordbruksnäringen är beroende av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Den gemensamma jordbrukspolitiken är uppdelad i två delar:

- Pelare 1 Inkomst- och marknadspolitiken och
- Pelare 2 Landsbygdsutvecklingspolitiken.

Den åländska behörigheten inom området omfattas av den delen som utgör pelare 2 dvs landsbygdsutvecklingspolitiken. Landskapsregeringen har sedan år 1995 genomfört EU-delfinansierade åtgärder inom ramen för så kallade landsbygdsutvecklingsprogram. Jordbrukspolitiken genomförs och finansieras i finansieringsperioder. Från programperioden 2023-2027 genomförs alla åtgärder i en enda för landet gemensam CAP-plan. De områden som omfattas av landskapets behörighet ingår således i Finlands CAP-plan vid sidan av rikets åtgärder inom inkomst- och marknadspolitiken.

Landskapsregeringen har utarbetat förslag till åtgärder inom det område inom CAP-planen som faller under landskapets behörighetsområde, det vill säga landsbygdsutvecklingsåtgärderna inom CAP:s andra pelare. Landskapsregeringens övergripande målsättningar är att strategin ska ge redskap för en positiv utveckling av den åländska jordbruksnäringen och att de åländska lantbrukarna ska ha samma konkurrensvillkor som motsvarande företagare i Finland. Fokus för den åländska delen av genomförandet ska ligga på företagens möjligheter att skapa värdet förädling och ge konkurrenskraftiga förutsättningar för hållbara och lönsamma jordbruksföretag oavsett storlek. En uttalad målsättning med åtgärderna i strategin är att skapa enklare system, stimulera till en högre produktivitet och en ökad hållbarhet samtidigt som miljövärden bevaras och utvecklas. Landskapsregeringens åtgärder genomförs i enlighet med landskapslag (2023:17) om finansiering av landsbygdsnäringar.

EJFLU	Finansieringsram 2023-2027	Budgeterat 2023-2024	Förslag 2025	Återstod
Landskapets finansieringandel	26 831 442	10 738 000	5 369 000	10 724 442
EJFLU:s finansieringsandel	15 423 000	6 168 000	3 084 000	6 171 000
Totalt	42 254 442	16 906 000	8 453 000	16 895 442
Varav helt nationellt finansierat	6 387 000	2 554 000	1 277 000	2 556 000

62300 Europeiska Unionen - EJFLU, 2014 - 2020 (RA-EU)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 907 259			
Kostnader	-2 103 576			
Anslag netto	-196 317			

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Programmets ram har budgeterats under perioden 2014-2022. Inga ytterligare medel budgeteras. Medlen är möjliga att nyttja till utgången av år 2025.

62302 Europeiska Unionen, EJFLU, 2021 - 2027 (RA-EU)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 189 091	3 084 000		3 084 000
Kostnader	-3 919 030	-8 303 000		-8 303 000
Anslag netto	-2 729 939	-5 219 000		-5 219 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 3.084.000 euro och ett anslag om 8.303.000 euro.

Inkomster

Föreslås en inkomst om 3.084.000 euro för finansieringen från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) som överförs till landskapsregeringen för genomförandet av åtgärderna i programmet.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 8.303.000 euro för finansieringen av landskapets och EU:s andel av finansieringen av genomförandet av landskapets åtgärder riktade till landsbygdsutveckling inom CAP-planen. Anslaget finansierar 12 åtgärder fördelade på tre fokusinriktningar:

- 1) Interventioner som stödjer åtgärder riktade till miljö och klimat samt biodiversiteten och en ökad djurvälstånd inom det åländska lantbruket (arealbaseradestöd och djurstöd)
- 2) Stödja och utveckla konkurrenskraften inom både primärproduktionen och livsmedelsförädlingsledet (projekt- och investeringsstöd) samt
- 3) Utveckla kompetensen och kunskaperna inom näringen vilket är ett horisontellt område som stödjer både miljö och konkurrenskraft (projektstöd).

Utöver dessa tre inriktningar finansieras EU:s andel av genomförandet av Leader. Landskapets finansieringsandel av Leader budgeteras under moment 62390.

62390 Leaderfinansiering med penningautomatmedel (RA-EU)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-98 677	-150 000		-150 000
Anslag netto	-98 677	-150 000		-150 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 150.000 euro.

Utgifter

Anslaget om 150.000 euro avser landskapets finansieringsandel som finansieras ur penningautomatmedel för genomförande av Leader-metoden samt för genomförande av Leader-projekt.

Leader-metoden ska medverka till att utveckla landsbygden och även fungera som ett instrument till att samordna lokalbefolkningen till samarbete kring projekt, bland annat miljömässiga projekt.

625 Europeiska Unionen - Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, EHFVF

Europeiska kommissionen godkände år 2022 det nationella programmet för Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden för programperioden 2021-2027. Programmet ska stödja en hållbar tillväxt inom fiskerinäringen innefattande yrkesfisket, vattenbruket samt fiskförädling och -handel. Målet är bland annat att främja förnyelse och innovation samt att öka användningen av fisk för humankonsumtion. I programmet finns även åtgärder som stöder genomförandet av Europeiska unionens integrerade havspolitik som exempelvis insatser för bevarande och återställande av biologisk mångfald. Leader har tillämpats inom ramen för tidigare program sedan år 2011. Landskapsregeringen har godkänt föreningen Lokalkraft Leader Åland r.f. som genomförare av det nya programmets Leader-dimension.

För genomförandet av programmet erhåller Finland 71,8 miljoner euro. I enlighet med tidigare fördelningsgrund är landskapets andel av programbudgeten 4.128.000 euro. Landskapets medfinansiering är 50 procent, vilket ger en programbudget på 8.256.000 euro.

EHFVF	Finansieringsram 2021-2027	Budgeterat 2021-2024	Förslag 2025	Återstod
Landskapsregeringens finansieringsandel	4 128 000	2 360 000	442 000	1 326 000
EHFVF:s finansieringsandel	4 128 000	2 360 000	442 000	1 326 000
Totalt	8 256 000	4 720 000	884 000	2 652 000

62500 Europeiska Unionen - EHFF, 2014 - 2020 (RA-EU)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	-172 180			
Kostnader	326 709			
Anslag netto	154 529			

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ingen inkomst och inget anslag då hela programbudgeten har budgeterats tidigare.

62502 Europeiska Unionen - EHFVF, 2021 - 2027 (RA-EU)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter		590 000		442 000
Kostnader		-1 180 000		-884 000
Anslag netto		-590 000		-442 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 442.000 euro och ett anslag om 884.000 euro med beaktande av tidigare års anslag.

Inkomster

Inkomsten avser intäkterna från EHFVF som medfinansiering av det operativa programmet inom ramen för Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden för programperioden 2021-2027.

Utgifter

Anslaget avser den totala offentliga finansieringen av det operativa programmet inom ramen för vilket stöd beviljas för programperioden 2021-2027.

Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd. Tekniskt stöd kan inkludera kostnader för administration, uppföljning och övervakning av programmet, informationsinsatser samt löpande utvärdering och utredningar.

Programmet regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1139 om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt den fondgemensamma förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060.

640 Främjande av skogsbruket

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att upprätthålla och vidareutveckla ett hållbart skogsbruk. Med detta avses, förutom ekonomisk virkesproduktion, även beaktande av den biologiska mångfalden, landskapsvården, vattenvården, fornminnesvården och skogens mångsidiga sociala funktioner.

Tillgången till aktuella skogsdata utgör idag grunden för att främja den privata skogsnäringen, bevarandet av biologisk mångfald, gynnande av klimatsmarta åtgärder och ett hållbart skogsbruk. Aktuella skogsdata är en förutsättning för att behålla skogscertifieringen. Under året avslutas det projekt som påbörjades år 2022 gällande insamling, bearbetning och publicering av skogsdata i en åländsk skogsportal. Fokus ligger i detta skede på att vidareutveckla interaktiva tjänster för skogsägare och företag samt på att uppdatera data kring skyddade biotoper. Projektet delfinansieras genom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).

Stormen Alfridas inverkan på de åländska skogsresurserna har medfört att skogsprogrammet "SkogsÅland2027" bör revideras då det finns tillgång till nya skogsdata från den riksskogstaxering som Naturresursinstitutet utförde på Åland under år 2023.

Avskogningsförordningens konsekvenser för landskapsregeringen och primärnäringarna måste klargöras, vilket bland annat innefattar ny lagstiftning.

Landskapsregeringens understöd för skogsbruksåtgärder och en välfungerande rådgivningsverksamhet är fortsatt viktiga incitament för att aktivera och motivera skogsägarna till ett hållbart och kvalitetsinriktat skogsbrukande. Under året ska rådgivningsavtalet med Ålands Hushållningssällskap r.f. ses över. Målsättningen med stöden är att inom ramen för befintliga resurser prioritera de åtgärder som bedöms viktigast för ett långsiktigt hållbart skogsbruk. Under de kommande åren finns ett stort behov av plant- och ungskogsröjningar, dels på grund av att arbetet inte prioriterats de senaste åren samt dels för att nya ungskogor uppkommer efter Alfrida.

Skadorna av granbarkborre ser ut att avta, men i stället har det blivit vanligare med nya skador och skadegörare på bland annat tall. Landskapsregeringen kommer att fortsätta med svärnings- och populationsövervakning av granbarkborre.

Som ett led i förverkligandet av Utvecklings- och hållbarhetsagendan samt skogsprogrammet fortgår programmet där markägare frivilligt och mot ersättning ska kunna skydda eller förbättra skogarnas naturvärden. Åtgärden budgeteras av miljöbyrån och genomförs i samarbete med skogsbruksbyrån. Certifieringen av det åländska skogsbruket fortgår i Ålands skogsvårdsförenings regi.

64000 Främjande av skogsbruket, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	75 782	150 000		150 000
Kostnader	-83 265	-170 000		-210 000
Anslag netto	-7 483	-20 000		-60 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69) 6 §, ett nettoanslag om 60.000 euro.

Inkomster

Föreslås en inkomst om ca 150.000 euro, vilken utgörs av EU-finansiering för ett flerårigt projekt (åren 2022-2025) gällande insamling, bearbetning och publicering av skogsdata.

Utgifter

Av anslaget utgörs 60.000 euro av tjänster, drift och underhåll av fordon och utrustning, informationsverksamhet samt övriga kostnader för verksamheten. Av detta utgörs ca 40.000 euro av tjänster med anledning av uppdateringen av skogsprogrammet för Åland.

Av anslaget utgörs vidare ca 150.000 euro av kostnader för ett flerårigt projekt (åren 2022-2025) gällande insamling, bearbetning och publicering av skogsdata. Utgifterna motsvaras av inkomster från beviljad EU-finansiering.

64000 Främjande av skogsbruket, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-333 658	-250 000		-270 000
Anslag netto	-333 658	-250 000		-270 000

Budgetmotivering

Föreslås, med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år, ett nettoanslag om 270.000 euro med stöd av 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning.

Utgifter

Anslaget avser i första hand stöd för skogsbruksåtgärder för att förverkliga skogsprogrammet "SkogsÅland2027". Föreslås att 150.000 euro av anslaget används för stöd i enlighet med LL (2015:32) och LF (2015:33), ändrad (2018/30), (2019/53) och (2020/118) om stöd för hållbart skogsbruk.

Föreslås vidare att 120.000 euro av anslaget används för skoglig rådgivningsverksamhet som tillhandahålls av Ålands skogsvårdsförening r.f. i enlighet med ramavtal mellan Ålands landskapsregering och Ålands hushållningssällskap r.f. gällande rådgivningen för primärnäringsarna. Administrationen av ramavtalet sker i samarbete mellan jordbruks-, fiskeri- och skogsbruksbyrån.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta enligt 18c § LL (1998:83) om skogsvård och med stöd av 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning gottskrivas inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

650 Jakt- och viltvård

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en god jaktkultur med aktiv viltvård, bra möjligheter till övningsskytte och sunda viltstammar i landskapet. Viltet är en ekologisk och närproducerad naturtillgång som bör förvaltas och nyttjas på ett hållbart sätt. Till detta hör till exempel information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd till jaktvårdsföreningarnas verksamhet. Landskapsregeringens målsättning är att stimulera jaktvårdsföreningarnas arbete med

att informera och utbilda jägarkåren, speciellt när det gäller skydds- och viltvårdsåtgärder för sjöfågel, hjortdjursförvaltning och arbete mot invasiva arter. Arbetet med åtgärdsplanen för ejderstammen på Åland och den internationella förvaltningsplanen för ejder fortsätter. Landskapsregeringen fortsätter att utveckla ett program för övervakning av hjortdjurens fodertillgång, konkurrens och populationstätheter. Landskapsregeringen inför ett praktiskt prov för jägarexamen.

65000 Jakt- och viltvård, verksamhet (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	157 119	166 000		177 000
Kostnader	-33 510	-50 000		-115 000
Anslag netto	123 609	116 000		62 000

Budgetmotivering

Under momentet föreslås ett anslag om 115.000 euro och ett nettoanslag om 62.000 euro. Med hänvisning till § 6 LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning föreslås att inkomster gottskrivas momentet.

Inkomster

Föreslås en inkomst från jaktvårdsavgifter och försäljning av handledningen för jägarexamen om 174.000 euro. Jaktåret 2022 - 2023 löste 4.307 personer jaktkort, i stort sett samma antal som föregående år. En betydande del av dessa utgörs av personer bosatta utanför Åland, 986 personer. Av den åländska jägarkåren är andelen kvinnor ökande och antalet uppgår idag till 348 personer, eller 10 procent av jägarkåren. Föreslås att jaktvårdsavgiften höjs från 35 till 40 euro. Höjningen inbringar ca 22.000 euro och går till att finansiera utvecklingen av hjortdjursförvaltningen. Senast jaktvårdsavgiften höjdes var till jaktåret 2014-2015 då den höjdes från 30 till 35 euro.

Föreslås en inkomst om 3.000 euro från hjortdjursavgifter för älglicenser. Anslag för bidrag för hjortdjursskador upptas under moment 65000 överföringar.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 115.000 euro. Anslaget ska användas så som 56 § i jaktlagen (1985:31) föreskriver, som t.ex. prenumeration av tidningen Jägaren, jägarförsäkring för alla jaktkortsinnehavare, viltvårdsprojekt och forskning. Högt prioriterade projekt är ejderförvaltningen, viltvårdande åtgärder för sjöfågel och utveckling av hjortdjursförvaltningen, särskilt med fokus på programmet för övervakning av hjortdjurens fodertillgång, betestryck och konkurrens. Vidare kan anslaget användas för inköp och underhåll av utrustning som behövs i samband med viltförvaltningen och utveckling av metoder för kontroll av invasiva arter. Anslaget kan även användas för inköp av utbildnings- och informationsmaterial som saluförs till självkostnadspris till jägarkåren. Med hänvisning till § 6 LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning föreslås inkomsterna från motsvarande försäljning få gottskrivas momentet.

65000 Jakt- och viltvård, överföringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-96 746	-96 000		-62 000
Anslag netto	-96 746	-96 000		-62 000

Budgetmotivering

Föreslås, med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år, ett anslag om 62.000 euro.

Utgifter

I anslaget ingår 52.000 euro i stöd till jaktvårdsföreningarnas verksamhet och skjutbanor samt viltvårdsprojekt. Dessa ska fördelas rättvist i förhållande till antalet medlemmar i föreningen samt

föreningens aktivitet. Målsättningen med skytteverksamheten bör vara att den är självfinansierande. Högt prioriterade projekt är viltvårdsåtgärder riktade mot sjöfågel och hjortdjur.

Av anslaget kan ett stöd till Ålands jakt- och fiskemuseum beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och informationstillfällen vid museet samt särskilda evenemang eller verksamhet med anknytning till jakt och viltvård, dock inte för kostnader som hänför sig till museets ordinarie verksamhet. Av anslaget kan också beviljas understöd till andra organisationer för främjande av viltvården och höjande av jaktkulturen. Av anslaget kan också beviljas understöd till skytteförening för kostnader som anknyter till utveckling av skyttefärdigheter för nya jägare.

Av anslaget föreslås 10.000 euro främst för bidrag för förebyggande åtgärder vid yrkesmässigt bedrivna odling, men även ersättande av hjortdjurskador på yrkesmässigt bedrivna odlingar eller skogsplanteringar. Bidraget beviljas endast i de fall jakt är tillåten på området och att jakt bedrivs aktivt inom områdets närhet under ordinarie jakttid. Anslaget avser dessutom viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjurskador samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt 70 § och 73 § jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland. Anslaget avses över tid delvis motsvara inkomsterna från hjortdjurslicenser. Närmare regler för beviljande av bidrag anges i landskapsregeringens fastställda riktlinjer. Anslaget kan även användas för jaktvårdsföreningarnas skötsel av förvaltningsuppgifter som rör hjortdjur, hjortdjursinventeringar och forskningsprojekt kring hjortdjur.

670 Främjande av fiskerinäringen

Den övergripande målsättningen är att den åländska fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. De fiskbestånd och ekosystem som nyttjas av näringen ska skyddas och vårdas för att även i framtiden kunna tillhandahålla närproducerad råvara för livsmedel av hög kvalitet. Arbetet för en hållbar utveckling av fiskerinäringen stöder flera av de strategiska utvecklingsmålen.

I augusti 2022 godkände EU-kommissionen det nationella programmet för Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden 2021–2027. Programmet ska stödja genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken samt delar av unionens havspolitik bl.a. genom att främja ett hållbart fiske och vattenbruk samt bidra till tryggad livsmedelsförsörjning och bevarandet av marina biologiska resurser.

Implementeringen av det nya programmet försenades och inleddes under hösten 2024. Landskapsregeringen arbetar samtidigt med avslutandet av programmet för den föregående perioden 2014-2020, se kapitel 625.

De huvudsakliga fiskevårdande insatserna finns under kapitel 865 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp.

67000 Främjande av fiskerinäringen, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	20 629	88 000		60 000
Kostnader	-67 840	-158 000		-132 000
Anslag netto	-47 210	-70 000		-72 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås en inkomst om 60.000 euro och ett anslag om 72.000 euro samt med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69) § 6, ett nettoanslag om 0 euro för nedan beskrivna projekt. Av kostnaderna avser 2.000 euro avskrivningar.

Inkomster

Föreslås en inkomst om 60.000 euro vilken utgörs av planerad EU-finansiering för det nedan beskrivna projektet.

Utgifter

Anslaget innefattar kostnader för lagstadgad fiskeriövervakning samt uppdatering och underhåll av för fiskerinäringen nödvändiga register. Anslaget kan även användas för information, möteskostnader, arvoden och lantmäteri samt mindre anskaffningar av material och förnödenheter, sammanlagt ca 10.000 euro.

Av anslaget avsätts ca 40.000 euro för fortsatta vetenskapliga studier av tillståndet hos fiskbestånd kring Åland, bland annat kostnader i anslutning till forskning och utredning om torskbeståndet. Anslaget innefattar därtill ca 20.000 euro för fiskeribiologiska undersökningar i samarbete med Husö biologiska station samt köpta tjänster och kostnader för utredningar och provfisken.

I anslaget ingår dessutom utgifter om 60.000 euro för personalkostnader, inköp av tjänster, resor och material. Utgifterna avser projektet "Socio-economic empowerment of coastal communities as users of the sea to ensure sustainable coastal development (EmpowerUs)". Inom projektet studeras sex olika fallstudieområden i Europa, varav ett undersökningsområde väljs ut på Åland. Målet för det åländska deltagandet i projektet är att undersöka hur den åländska fiskerinäringen kan utvecklas genom att tillsammans med lokala fiskeriaktörer ta fram lösningar som förbättrar fiskerinäringens framtid. Den totala projektbudgeten för landskapsregeringens deltagande är 172.000 euro. Projektet finansieras till 100 procent genom EU-programmet "HORIZON Research and Innovation Action" och har pågått sedan 1 oktober 2022. Projektet avslutas den 30 september 2025.

67000 Främjande av fiskerinäringen, överföringar

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-50 000	-50 000		-50 000
Anslag netto	-50 000	-50 000		-50 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 50.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser rådgivningsverksamhet och information till fiskerinäringsföretagen som tillhandahålls av branschorganisationer i enlighet med ramavtalet med Ålands hushållningssällskap r.f. för primärnäringsrådgivningen. Administrationen av avtalet sker i samarbete mellan jordbruks-, skogsbruks- och fiskeribyran.

Myndigheter och fristående enheter under politikområde 6

860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) verkar i enlighet med landskapslagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. De service- och förvaltningsuppgifter som ankommer på AMS samt övergripande mål för verksamheten regleras av landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning, landskapslagen (2012:74) om främjande av integration, landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt landskapslagen (2006:76) om studiestöd. AMS kan också erbjuda tjänster eller ge service med stöd av budgetbeslut. På den grunden administrerar AMS exempelvis systemet med högskolepraktikanter, tillhandahåller arbetspsykologtjänster samt upprätthåller verksamheten inom ramen för Åland Living.

Utgifterna för de studiestödsförmåner som AMS ansvarar för finns upptagna under moment 50200.

AMS ansvarar, enligt beslut av landskapsregeringen, för landskapets deltagande i det formella nordiska samarbetet genom representation i Nordiska ministerrådets ämbetsmannakommitté för arbetsliv och i kommittén underlydande arbetsmarknadsutskottet. I beredningen av Finlands nationella ställningstagande gällande beslut som fattas inom EU följer AMS med arbetet inom beredningssektion EU29 Sysselsättning. Landskapsregeringen har utsett AMS till Euresmedlem enligt artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna.

Dessutom handhar AMS förvaltningsuppgifter med stöd av överenskommelseförordningar. Det handlar om bindande utlåtanden till arbetslöshetskassor och mottagande av lönegarantiärenden.

Huvuduppgiften för landskapets i lag reglerade arbetsmarknadspolitiska verksamheter är att effektivt och ändamålsenligt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft, att främja sysselsättning och kompetensutveckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan reguljärt arbete.

I lag angivna sysselsättningsmål är bland annat att uppnå och bibehålla en hög och jämn sysselsättning som tryggar utkomsten för landskapets befolkning och som grundar sig på ett fritt val av arbetsplats samt på utförande av ett meningsfullt arbete. Landskapet bör särskilt genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder sträva till att främja efterfrågan och utbudet av arbetskraft i syfte att bekämpa arbetslöshet eller brist på arbetskraft. Arbetsmarknadsservicen och åtgärderna ska vara tillgängliga för personer med olika former av funktionsnedsättningar. Landskapsregeringen antar årligen en verksamhetsplan med närmare inriktning på arbetsmarknadspolitiken i landskapet.

Åland Living som en del i att stärka Ålands attraktionskraft

Åland Living verkar för att Åland ska upprätthålla ett positivt inflyttningsmönster, med målsättningen att öka antalet inflyttande i linje med det mål som formulerats för år 2030. Rekryteringssamarbete med arbetsgivare, informationservice och strategiskt kommunikationsarbete för ökad synlighet utanför Åland är centrala delar av verksamheten.

Åland Livings uppdrag är:

- att bidra till att den åländska arbetsmarknadens behov av arbetskraft och företagsetableringar tillgodoses, varför samverkan med näringslivet är av vikt

- att verka för Ålands kompetensförsörjning, varför samverkan och dialog med utbildningsväsendet är av vikt
- en del av landskapets platsutveckling och värdskapsarbete, varför samverkan med aktörer som verkar inom dessa områden är av vikt
- en del av landskapets totala integrationsarbete, varför samverkan med aktörer som verkar för integration är av vikt.

Budgetmål och åtgärder
Sysselsättningsanställningar
Anställa arbetslösa
Yrkesinriktad rehabiliteringsplanering eller yrkesplanering
Minst 45 personer ska få planer
Minska antalet långtidsarbetslösa
T.ex sysselsättningsfrämjande utbildning, deltagande i arbetsmarknadsprojekt
Karriärvägledning
minst 150 personer ska få vägledning
Ökad inflyttning
Öka antalet prenumeranter av Åland Livings nyhetsbrev och besökare på Åland Livings webbplats samt intresseanmälningar att flytta till Åland

86000 Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	10 833	15 000		11 000
Summa Verksamhetens intäkter	10 833	15 000		11 000
Personalkostnader	-1 398 888	-1 474 012		-1 696 301
Köp av tjänster	-269 100	-297 563		-326 398
Material förnödenh	-46 821	-35 000		-40 700
Övr verksamh kostn	-179 751	-193 090		-198 266
Summa Verksamhetens kostnader	-1 894 561	-1 999 665		-2 261 665
Summa Verksamhetsbidrag	-1 883 728	-1 984 665		-2 250 665
Övr finansiella int	4			
Övr finansiella kost	-6	-21 335		-21 335
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-2	-21 335		-21 335
Summa Årsbidrag	-1 883 729	-2 006 000		-2 272 000
Avskrivn enl plan				-171 001
Summa Av- och nedskrivningar				-171 001
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 883 729	-2 006 000		-2 443 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 883 729	-2 006 000		-2 443 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
86000 Arb.markn & studieservicemynd.	-1 855 175	-1 883 729	-2 006 000	-2 443 000
86050 Sysselsättn. o arb.löshet.stöd	-6 601 610	-6 499 327	-6 873 000	-6 373 000
Summa 8600_7 AMS	-8 456 784	-8 383 057	-8 879 000	-8 816 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 11.000 euro och anslag om 2.454.000 euro.

Inkomster

Föreslås inkomster om 11.000 euro för ersättningar för AMS:s handläggning av ansökningar om uppehållstillstånd för arbete.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 2.454.000 euro för AMS:s verksamhetsutgifter, inklusive verksamheten Åland Living samt arbetspsykologens verksamhet. Under momentet upptas även anslag för ombyggnation av AMS verksamhetsutrymmen så att hissen kan användas självständigt av besökare utom öppethållningstiderna. Av kostnaderna avser 171.000 euro avskrivningar.

86050 Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-758 889	-923 000		-823 000
Anslag netto	-758 889	-923 000		-823 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 823.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser 573.000 euro för sysselsättningsfrämjande åtgärder, se även moment 86050 överföringar.

Från anslaget bekostas projektinriktade åtgärder. AMS upphandlar projekt som är inriktade på särskilda kategorier av arbetslösa med svag ställning på arbetsmarknaden. I övrigt upphandlar AMS alltefter behov olika slag av sysselsättningsåtgärder, exempelvis kurser som är inriktade på jobsökning och vägledning i syfte att förbättra deltagarnas möjligheter att hitta jobb eller utbildningsplats.

Anslaget kan även användas för att skapa möjligheter till individuella lösningar för enskilda genom anskaffning av sysselsättningsfrämjande utbildning eller av valideringsåtgärder. Det kan handla om upprätthållande eller komplettering av befintlig kompetens, förberedelse för att starta egen verksamhet eller dylikt. Anslaget kan också användas för att anskaffa karriärvägledning samt att vid behov erbjuda personer särskilt stöd och handledningsinsatser samt tolktjänster och anställning med sysselsättningsstöd hos landskapet.

För praktikantplatser för högskolestuderande föreslås ett anslag om 250.000 euro.

Praktikantplatserna används i syfte att ge högskolestuderande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde eller via utredningsarbete knyta kontakter med arbetslivet på Åland med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Anslaget är dimensionerat för att erbjuda cirka 40 studerande en praktikanställning om cirka 2 månader vardera samt 2 praktikanter hos Ålands ministerråd vid Finlands EU-representation i Bryssel om cirka 6 månader vardera. Praktikanterna är anställda och avlönade av AMS. Praktiken kan genomföras såväl inom privat som offentlig sektor. En studerande kan beviljas praktikantplats endast en gång.

86050 Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-5 740 439	-5 950 000		-5 550 000
Anslag netto	-5 740 439	-5 950 000		-5 550 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 5.550.00 euro.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 5.100.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Ur landskapets medel erläggs grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd i enlighet med LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Anslaget har beräknats utgående från att arbetslösheten under år 2025 fortsättningsvis kommer att ligga på en något högre nivå än före pandemin och att antalet stödberättigade därmed kommer att ligga kvar på en högre nivå.

Föreslås ett anslag om 1.023.000 euro för genomförande av sysselsättningsfrämjande åtgärder. Av anslaget redovisas 573.000 euro under moment 86050 verksamhet.

Under momentet upptas anslag för de sysselsättningsfrämjande åtgärder som regleras i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Anslaget används för stödiriktade åtgärder och andra sysselsättningsfrämjande åtgärder för arbetslösa arbets sökande och täcker kostnader för bland annat sysselsättningsstöd. Sysselsättningsstöd är en individuell åtgärd som kan beviljas för anställning, arbetspraktik, läroavtalsutbildning, deltidsarbete och start av företagsverksamhet. Stödet betalas till arbetsgivaren om det är fråga om anställning annars direkt till personen.

865 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp

Målet för verksamheten är att skapa goda förutsättningar för det småskaliga yrkesmässiga kust- och skärgårdsfisket samt sportfisket och fisketurismen. Fiskevårdsarbetet vid Ålands fiskevårdscentrum utgörs huvudsakligen av stödotplanteringar men även insatser för att främja naturlig fiskreproduktion samt information och rådgivning till vattenägare. Genom utplanteringsverksamheten upprätthålls en öringsstam runt Åland och reproduktionen av sik och gädda främjas. Arbetet förutsätter långsiktighet och kontinuitet med faktiska uppgifter om fiskbestånd och efterfrågan som grund.

Avsikten är att under år 2025 producera ca 120.000 smolt av havsöring, ca 150.000 1-somriga sikyngel och 1,2 miljoner gäddyngel. Hälften av gäddynglen produceras vid Guttorp och hälften köps in från privata aktörer.

Landskapsregeringen bedömer att fiskyngelproduktionen vid Guttorp är en viktig fiskevårdsåtgärd i landskapet och att en fortsatt utplantering stärker förutsättningarna för fisketurismen och yrkesfisket.

Under år 2025 görs en översyn av finansieringen av Ålands fiskevårdscentrum i syfte att öka inkomsterna för de fiskevårdande insatserna.

86500 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	107 306	95 000		100 000
Erhållna bidrag			100 000	100 000
Övr verksamh intäkt	18 132			
Summa Verksamhetens intäkter	125 438	95 000	100 000	200 000
Personalkostnader	-327 215	-279 071		-342 296
Köp av tjänster	-23 401	-27 450	-70 000	-50 450
Material förnödenh	-109 524	-136 444	-30 000	-210 219
Övr verksamh kostn	-272 684	-285 035		-285 035
Summa Verksamhetens kostnader	-732 824	-728 000	-100 000	-888 000
Summa Verksamhetsbidrag	-607 386	-633 000	0	-688 000
Räntekostnader	-3			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-3			

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Summa Årsbidrag	-607 389	-633 000	0	-688 000
Avskrivn enl plan				-9 000
Summa Av- och nedskrivningar				-9 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-607 389	-633 000	0	-697 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-607 389	-633 000	0	-697 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
86500 Ålands fiskevårdscentrum	-595 945	-607 389	-633 000	-697 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 697.000 euro, varav cirka 285.000 euro utgörs av internhyra och cirka 9.000 euro utgörs av avskrivningar. Föreslås dessutom, med hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69) 6 § ett nettoanslag om 0 euro för det nedan beskrivna projektet.

Inkomster

Inkomsterna härrör från försäljning av fisk för utplantering till fiskelag och andra intressenter inklusive landskapets fastighetsverk. Föreslås även en inkomst om 100.000 euro vilken utgörs av finansiering från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfondens program 2021-2027 för ett planerat treårigt projekt med målsättning att genom olika metoder skydda viktiga lekområden för olika fiskarter från negativ påverkan från predatorer. Den totala projektbudgeten är 200.000 euro.

Utgifter

Utgifterna består av kostnader för personal, internhyra, foder och annat för verksamheten nödvändigt material samt underhåll av maskiner och utrustning. I anslaget ingår dessutom utgifter om 100.000 euro för det ovannämnda projektet. Kostnaderna utgörs av inköp av material och utrustning, inköp av tjänster samt medel för informationsinsatser.

Politikområde 7 - detaljmotivering verksamhet och överföringar

Politikområde 7 omfattar infrastrukturavdelningen, Ålandstrafiken, Ålands energimyndighet, Fordonsmyndigheten, vägunderhållet samt verkstad och lager.

- Infrastrukturavdelningens verksamhet – Anslaget används till personalkostnader, rekrytering, resor och utbildning, juridiska tjänster och experttjänster. Anslaget är stabilt utan större förändringar.
- Planläggning och byggnad – Anslaget används till utveckling av plan- och byggnadslagstiftningen, energi och klimatdeklarationer. Kriterierna för dessa aktiviteter är lagstadgade.
- Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder - Anslaget är fokuserat på energieffektivisering av olika typer. Kriterierna för anslaget utgår från regelverk på flera olika nivåer.
- Räntestöd och landskapsborgen för bostadslån - Anslaget avser räntestöd för lån som beviljats för produktion av hyresbostäder.
- Elsäkerhet och energi – Den huvudsakliga verksamheten består av utbildning, information, examensprov och registerhållning samt kontroll av elmaterial. Anslaget innehåller även kommande utrednings- och utvecklingsprojekt inom både gas- och elnätsutveckling.
- Främjande av hållbar energiomställning - Anslaget ska användas till grön och hållbar omställning. Kriterierna för stöd är omfattande och EU-finansieras till stora delar.
- Havsbaserad vindkraft, projekt Sunnavind – Anslaget ska täcka utveckling av angivna områden så att de kan auktioneras ut till projektutvecklare i branschen. EU-medel utgör en stor del av finansieringen även här. Kriterierna baserar sig på regeringsprogrammets mål att utauktioneringen hålls år 2025.
- Ålandstrafiken - Anslaget ska täcka driften av Ålandstrafiken. Digitaliseringen av bokningssystem samt utbildning av personal är kostnadsdrivande. Effektivisering av hela bokningssystemet så att allt blir bokad och betalt i förväg är ett av kriterierna som ska uppfyllas. Intäkterna beräknas öka och på så sätt jämna ut de ökade kostnaderna för utveckling.
- Oljeskyddet – Anslaget gäller för områden inomskärs. Kriterierna är således ändrade. För havsområden har Gränsbevakningen tagit över ansvaret.
- Upphandling av sjötrafik - Anslaget täcker driften av skärgårdstrafiken.
- Upphandling av linfärjetrafik - Anslaget täcker driften av linfärjor.
- Verkstad och lager – Utför reparation och underhåll på landskapets färjor, linfärjor, fordon, maskiner och hamnanläggningar.
- Drift och underhåll av vägar - Anslaget täcker landsvägarnas underhåll.
- Drift och underhåll av färjfasten - Anslaget omfattar internhyror till Fastighetsverket, avgifter för färjfastena i Galtby och Osnäs, hyra till verkstads- och lagerenheten för ett lagerområde på Möckelö samt drift- och underhållskostnader för broar, bryggor och färjfasten.
- Ålands Energimyndighet – Myndigheten ansvarar för systemet för handel med utsläppsrätter.
- Fordonsmyndigheten – Har myndighetsansvar för besiktning och registrering av fordon samt förarprovning.

I tabellen nedan visas en sammanställning över politikområde 7.

	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Politikområde 7	-46 116 062	-46 528 000	931 000	-49 167 000

700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde

Tabellen nedan är en sammanställning av sifferbudgeten inom avdelningens förvaltningsområde för såväl allmänna förvaltningen som fristående enheter. Beloppen är exklusive avdelningen underlydande myndigheter eftersom de beloppen visas separat under respektive myndighet. Sammanställningen visar totalerna av såväl verksamhetsanslagen som överföringsanslagen. I kolumnerna framgår utfallsiffror för senaste bokslut, grundbudgeten för innevarande år, ändringsbudget för innevarande år respektive förslaget till budget för kommande år.

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	7 747 586	7 043 000		7 525 408
Avgiftsintäkter	39 462	30 000		30 000
Erhållna bidrag	350 928	540 000	601 000	1 070 389
Övr verksamh intäkt	171 714			114 592
Summa Verksamhetens intäkter	8 309 690	7 613 000	601 000	8 740 389
Personalkostnader	-5 556 351	-6 072 193	-96 000	-6 539 770
Köp av tjänster	-23 287 329	-24 554 932	-2 164 000	-28 629 024
Material förnödenh	-8 139 760	-7 856 264		-8 481 108
Övr verksamh kostn	-436 245	-479 610		-583 883
Summa Verksamhetens kostnader	-37 419 685	-38 962 999	-2 260 000	-44 233 785
Soc hälsovård utskk	747			
Bostadsproduktion	-1 205 794	-810 000	50 000	-780 000
Övrigt näringsliv	-2 721 539	-4 485 000	1 200 000	-3 580 000
Övriga ink kap överf	-217 357	-2 000 000		-1 250 000
Summa Utgift ink o kap öv	-4 143 943	-7 295 000	1 250 000	-5 610 000
Summa Kostn ink o kap öv	-4 143 943	-7 295 000	1 250 000	-5 610 000
Summa Verksamhetsbidrag	-33 253 938	-38 644 999	-409 000	-41 103 396
Räntekostnader	-46			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-46			
Summa Årsbidrag	-33 253 984	-38 644 999	-409 000	-41 103 396
Avskrivn enl plan		-7 861 000		-8 039 604
Summa Av- och nedskrivningar		-7 861 000		-8 039 604
Extraordinära intäkt			1 340 000	
Extraordinära kostn	-13 181 492			
Summa Extraordinära poster	-13 181 492		1 340 000	
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-46 435 476	-46 505 999	931 000	-49 143 000
Ökning eller minskning av reserver		90 000		90 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-46 435 476	-46 415 999	931 000	-49 053 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
70010 Infrastruktur, verksamhet	-2 210 613	-2 326 352	-2 615 000	-2 815 000
71000 Planläggning- och byggnad	-16 830	-26 284	-60 000	-65 000
71500 Stöd byggn relaterade åtg	-783 494	-588 214	-310 000	-120 000
71510 Räntest o landsb.borgen, bost	-15 097	-613 080	-450 000	-660 000
72000 Elsäkerhet och energi	19 523	-7 171	-80 000	-84 000
72010 Främj hållbar energiomställn	-130 769	-218 687	0	-520 000
72030 Samhällsteknikutveckling	-47 690	-20 154	-160 000	-62 000
72040 Havsbaserad vindkraft			-1 769 000	-1 666 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
Summa 7100 Infra avd allm byrån	-3 184 971	-3 799 943	-5 444 000	-5 992 000
74000 Ålandstrafiken	-392 267	-413 373	-499 000	-499 000
74500 Oljeskydd	-186 009	-216 432	-188 000	-188 000
74700 Understöd för övrig trafik	-5 736 350	-5 998 487	-7 150 000	-6 920 000
75010 Upphandling av sjötrafik	-17 834 968	-28 924 633	-16 314 000	-20 212 000
75030 Upphandling av linfärjetrafik	-2 279 081	-2 351 224	-2 895 000	-2 834 000
75100 Varutransporter i skärgården	-320 558	-340 338	-335 000	-340 000
87300 Verkstad och lager	23 828	237 334	1 000	1 000
Summa 7400 Transportbyrån	-26 725 404	-38 007 152	-27 380 000	-30 992 000
76000 Understöd kommunalvägar		-217 357	-2 000 000	-1 250 000
76010 Utg drift o underhåll vägar	-2 643 137	-2 700 485	-7 767 000	-7 810 000
76030 Utg underh farleder o fiskefyr	-264 985	-831 198	-415 000	-375 000
76050 Utg drift o underh färjfäst mm	-850 565	-903 064	-2 479 000	-2 634 000
87200 Vägunderhållet	22 030	23 723	0	0
Summa 7600 Vägnätsbyrån	-3 736 658	-4 628 382	-12 661 000	-12 069 000
Summa 7000 Infrastrukturavdeln	-33 647 033	-46 435 476	-45 485 000	-49 053 000

700 Allmän förvaltning

Infrastrukturavdelningens uppdrag är att upprätthålla och utveckla landskapets trafiksystem och att stödja en hållbar utveckling inom samhällsteknikområdet där övergången mot ett klimatneutralt Åland är central. Det långsiktiga målet i arbetet med att skapa en säker trafikmiljö är nollvisionen, d.v.s. inga svåra olyckor eller dödsfall i trafiken. Avdelningen sköter förutom trafiksystemen även plan-, bygg- och bostadsfrågor samt el- och energifrågor. Avdelningen är organiserad som en beställar-utförarorganisation och består av tre byråer, en enhet och två resultatenheter.

Infrastrukturavdelningen ansvarar för strategiskt utvecklingsmål 6, ”Kraftigt minskad klimatpåverkan”. I detta ingår bl.a. arbetet med att fasa ut fossila bränslen. Energikommissionen fortsätter att ge energipolitiska inspel i debatterna kring omställning från fossilbaserad energi till förnyelsebar energi. Klimatkommissionen som startade sin verksamhet under år 2023 planeras att fortsätta sitt arbete under år 2025. Rapporten om växthusgasutsläppen på Åland utgör ett viktigt styrdokument för Klimatkommissionens verksamhet. Detsamma gäller färdplanen för Utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 6. Även arbetet med att bana väg för aktörer att etablera storskalig havsbaserad vindkraft och solcellsparkar fortsätter och stöds genom EU:s fond för återhämtning och resiliens. Projekt Sunnavind och planeringen av auktioneringen under år 2025 väntas innebära intensivt arbete med implementering av flertalet parallella processer. De planerade solkraftsparkerna som blivit beviljade investeringsstöd av landskapsregeringen med hjälp av medel från EU, följs upp om hur projekten framskrider med projektering, finansiering och byggande.

Verksamheten är inne i en digitaliseringsprocess, vilket ökar tillgänglighet och servicenivå, men leder även till nya och förändrade arbetsuppgifter. Ålandstrafikens digitalisering gör boknings- och biljetteringssystemen effektivare och mer användarvänliga, men arbetar även med bättre och smidigare back-officefunktioner och tillförlitligare statistik inom sjö- och kollektivtrafiken. Fordonsmyndighetens digitala system genomgår ett utbyte där fordonsregistret ska förnyas. Den digitala servicenivån förbättras och kunderna får bättre tillgång till den information de behöver om vägnätet och den trafik som landskapsregeringen tillhandahåller.

Utvecklingen och insatserna inom väg och trafik bidrar till alla Utvecklings- och hållbarhetsagendans mål. Inom trafiksäkerhetsarbetet, vägunderhållet och pågående infrastrukturprojekt som gång- och cykelbaneutbyggnaden, hamnrenoveringsprojektet och broutbytesprogrammet är huvudmålen att förbättra trafiksäkerheten med sikte mot nollvisionen, öka tillgängligheten och framkomligheten

samt minska befintlig infrastrukturens påverkan på omgivningen. Landskapsregeringen arbetar även för att trafiken som tillhandahålls på land, till havs och i luften ska vara driftssäker och pålitlig. Även trafikens påverkan på miljö och klimat minskas, vilket ökar möjligheten till miljö- och klimatvänligare val.

Infrastrukturavdelningen

Budgetmål och åtgärder
Påbörja auktionsprocess för konkurrensutsättning av havsområde för havsbaserad vindkraft.
Landskapsregeringen förbereder och tar fram tidsplan för auktionsprocessen och påbörjar auktionsprocessen inom 2025 i enlighet med regeringsprogrammet.
Fastställa klimatpolitiska ramar och strategiska åtgärder för mandatperioden.
Klimatkommissionen tar fram redogörelse/meddelande till lagtinget om landskapsregeringens klimatpolitik och redogör för landskapsregeringens arbete och åtgärder med att minska de åländska utsläppen.
Investeringsstöd för utbyggnad av infrastrukturen för elektrifieringen av vägtrafiken i syfte att minska koldioxidutsläppen och möjliggöra en grön omställning
Nollvisionen – Att ingen ska dö eller skadas allvarligt i trafiken
Trafiksäkerhet genomsyrar hela Vägnaätsbyråns verksamhet och på flera olika plan. Trafiksäkerhetsarbete sker inom drift, investeringar och trafiksäkerhetskonsulentens förebyggande arbete.
Bygga bort begränsningar i vägnätet för att på så sätt bibehålla och förbättra förutsättningarna för tillväxt och utveckling
Skapa förutsättningar för ökad folkhälsa, genom utbyggnad av gång- och cykelvägar längs alla huvudvägar på hela Åland.
Fortsatt planering och utbyggnad enligt investeringsplan.
Utföra punktinsatser för bekämpning av invasiva växter inom vägområdet.
Bekämpning av blomsterlupin, jätteloka och parkslide på definierade platser i landskapets vägnät. Bekämpningen sker i samråd med landskapets miljöbyrå.
Tillgänglighet för alla oavsett funktionshinder.
I webb-bokningen kommer kunder att kunna ange eventuell funktionsnedsättning. Webbplatsen följer lagen om tillgänglighet och kommer att få en uppläsningfunktion
Minska användning av fossila bränslen i skärgårdstrafiken
Elektrifiera Töftöfärjan (F123). Utredda lindragning av Embarsundslinjen.
Ta fram en modell samt upphandlingsdokumentation för en prototyp av en skärgårdsfärja anpassad för åländska behov och förhållande som håller en modern standard beträffande utsläpp, säkerhet, servicenivå, lastkapacitet och tillgänglighet

Senast inför budgetåret 2026 ansöker politikområdet om minst 500.000 euro från externa källor så som EU:s fonder. För att säkerställa att externa medel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt är det avgörande att ansökningarna utgår från den egna verksamhetens faktiska behov och strategiska mål.

70010 Infrastrukturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	176 298	70 000		40 000
Kostnader	-2 502 650	-2 795 000	110 000	-2 855 000
Anslag netto	-2 326 352	-2 725 000	110 000	-2 815 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 2.815.000 euro, bestående av inkomster om 40.000 euro och utgifter om 2.855.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna består av avgifter för tillstånd inom yrkesmässig trafik, ersättningar och avgifter från landskapets vägnämnd för enskilda vägar, myndighetsbeslut m.m. Eventuella ersättningar från mål som avgjorts i domstol föreslås föras till momentet när kostnaderna för domstolsprocesserna belastar momentet. Inkomster från trafiksäkerhetsarbete, vilka tidigare låg under momentet, hanteras från år 2025 på budgetmoment 76010.

Utgifter

Anslaget används för personalutgifter, resekostnader, fortbildning, registerhållning, trafiksäkerhetsarbete, ärenden inom yrkesmässig trafik och enskilda vägar och landskapets vägnämnd för enskilda vägar, konsultarvoden för utredningar och analyser, juristtjänster, organisationsutveckling samt övriga verksamhetsrelaterade utgifter.

Ett lagstiftningsarbete att modernisera landskapslagen om yrkesmässig trafik färdigställs under året för att skapa en flexiblere taximarknad och en tydligare och smidigare myndighetsutövning för yrkesmässig trafik.

710 Planläggnings- och byggnadsväsendet

Landskapsregeringens övergripande mål på området är att ha ett modernt regelverk inom plan- och byggnadsväsendet med beaktande av samhällsutvecklingen och motsvarande regler i omvärlden. Plan- och byggnadsområdet har en särskild koppling till strategiskt utvecklingsmål 5 om ökad attraktionskraft för boende, företag och besökare. Utformning av stöd, informationsinsatser och övrigt utvecklingsarbete har fokus på att bidra till en ökad attraktionskraft och ett hållbart byggande.

Hållbart byggande

I linje med målen i Utvecklings- och hållbarhetsagendan fortsätter det strategiska arbetet om hur byggandet på Åland kan bli mer hållbart. Arbetet med att ta fram en strategi för hållbart byggande påbörjades år 2020 och dess färdigställande är planerat till år 2024. Nästa steg är att under år 2025 bidra till förverkligande av de förslag och åtgärder som byggstrategin innefattar samt utreda eventuella påkallade ändringar i plan- och bygglagen till följd av strategin.

Fysisk strukturutveckling

Det långsiktiga arbetet med att vidareutveckla strategier för fysisk strukturutveckling fortsätter. Dialogforumet för fysisk strukturutveckling, som påbörjades år 2022, fortsätter att utvecklas under år 2025 i samverkan med kommuner och andra relevanta aktörer. Forumet bidrar till förverkligandet av Utvecklings- och hållbarhetsagendan i sin helhet. Färdplanen som togs fram under år 2023 förverkligas steg för steg.

Modernisering av gällande regelverk

Totalrevidering av Ålands byggbestämmelsesamling (ÅBBS) kommer att fortgå under år 2025 med revideringar av skilda kapitel i ÅBBS. Ett flerårigt projekt för modernisering av ÅBBS och delar i plan- och bygglagen och -förordningen för anpassning till regelverket i EU-lagstiftning och nya krav för hållbart byggande kommer att kräva resurser internt samt inköp av externa tjänster.

Översyn av gällande planläggningsdel av plan- och bygglagstiftningen görs år 2024. Arbetet med att skapa en modern plan- och bygglagstiftning anpassad efter åländska förhållanden kommer att fortsätta år 2025. Detta kommer kräva upphandling av externa experter under ett flertal år.

Energi- och klimatdeklarationer

Landskapsregeringen har sedan tidigare en gammal version av Boverkets energideklarationsregister och följer det gamla upplägget från år 2015. Med anledning av ändringar i energibestämmelserna i ÅBBS byggs det nuvarande energideklarationssystemet om. För att genomföra projektet har Boverket och boverkets it-konsult anlåtats. Uppgraderingen bör dock bli färdig till slutet av år 2024.

71000 Planläggnings- och byggnadsväsendet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-26 284	-60 000		-65 000
Anslag netto	-26 284	-60 000		-65 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 65.000 euro för verksamheten.

Utgifter

Anslaget föreslås användas för att utveckla och upprätthålla ett modernt regelverk inom plan- och byggnadsväsendet samt till utredningar, informationsinsatser, införskaffande av standarder och motsvarande dokument, digitaliseringsåtgärder och kommunikationsinsatser. Anslaget föreslås dessutom innefatta kostnader för utbildning och resor inom sakområdet.

715 Bostäder och byggande

Byggnadsrelaterade stöd

För att trygga en god och attraktiv boendemiljö som är tillgänglig för alla och stödja Utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 2, föreslår landskapsregeringen att fortsätta med de byggnadsrelaterade stöden om reparation av pensionärsbostad, reparation för avlägsnande av hälsovådliga och miljömässiga olägenheter samt hiss- och tillgänglighetsunderstöden för flerbostadshus.

Hiss- och tillgänglighetsunderstöden avser sådana åtgärder som gör det möjligt för personer med funktionshinder att ta sig in i byggnaden, från ytterdörren till hissen och vidare in i bostaden och de gemensamma lokalerna.

Stödordningen för avlägsnande av sanitära olägenheter har ändrats till ett mer omfattande stöd. Hälsovådliga och miljömässiga olägenheter, där även konvertering av uppvärmningssystem och sanering av hälsovådliga olägenheter ingår. Stödet är i sin helhet inkomstprövat och därmed riktat mot låginkomsttagare.

Bostadsproduktion

För anskaffning och nyproduktion av bostadshus samt för nyproduktion och renovering av hyreshus erbjuds fortsättningsvis landskapsborgen och räntestöd. Även landskapsborgen för energieffektiviserande åtgärder erbjuds.

71500 Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-592 714	-310 000		-120 000
Anslag netto	-592 714	-310 000		-120 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 120.000 euro som ges ut med stöd av 2 § i landskapslag (1999:40) om bostadsproduktion.

Utgifter

120.000 euro avsätts till understöd för bostadsreparationer som inkomstprövat reparationsstöd för pensionärer och till tillgänglighetsanpassningar och installation av hiss.

71510 Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-613 080	-500 000	50 000	-660 000
Anslag netto	-613 080	-500 000	50 000	-660 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 660.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för utbetalning av räntestöd för lån som beviljats för produktion av hyresbostäder med stöd av LL (1999:40) om bostadsproduktion.

Landskapsregeringen noterade under år 2023 relativt snabbt stigande räntenivåer varför landskapets kostnader för räntestöd för hyresbostäder märkbart har ökat, vartefter låntagarnas räntor har justerats. Räntenivån har sedan dess stabiliserat sig under år 2024 och väntas hållas på samma nivå år 2025.

Kostnaderna för utbetalning av räntestöd är svåra att prognosticera. Vid behov återkommer landskapsregeringen i en ändringsbudget under året. Landskapsregeringen har lagstadgade skyldigheter att betala ut räntestöd enligt de ingångna villkoren och det finns förvaltningsbeslut för varje aktör som har räntestöd.

Fullmakt

I enlighet med motiveringen ovan föreslås att räntestödslån för produktion av hyresbostäder på sammanlagt högst 12 miljoner euro beviljas under året.

Föreslås ytterligare en fullmakt att ge ut landskapsborgen för produktion av hyresbostäder samt för energieffektiviserande åtgärder om sammanlagt 8 miljoner euro under året.

För kostnader för att täcka åtaganden för hyresbostäder med landskapsborgen, se moment 89200.

720 Samhällsteknik

Infrastrukturavdelningens uppdrag inom samhällsteknikområdet består av utvecklings- och effektiviseringsarbete, samordning och uppbyggnad av hållbarare samhällsteknik samt utbildning och information riktad till allmänhet och företag. Som centrala styrdokument för en hållbar samhällsteknikutveckling fungerar Utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 5, 6 och 7, landskapsregeringens energi- och klimatstrategi samt den uppdaterade växthusgasutsläpprapporten från år 2023. Infrastrukturavdelningen har ansvar för strategiskt utvecklingsmål 6, "Kraftigt minskad klimatpåverkan".

Arbetet med att minska Ålands klimatavtryck pågår. En utredning om växthusgasutsläpp och om var klimatinsatserna gör mest nytta har tagits fram. Rapporten är ett viktigt underlag för landskapsregeringen och för både Energikommissionen och Klimatkommissionen som föreslås få finansiering för att fortsätta sitt arbete.

Projekt Sunnavind ska möjliggöra etablering av storskalig havsbaserad vindkraft i de norra havsområdena. Projektet, som delfinansieras genom EU:s fond för återhämtning och resiliens och RePowerEU-medel, har etablering av storskaliga havsbaserade vindkraftsparker som mål. Dessa etableringar förväntas, utöver de direkta intäkterna, innebära stora positiva kringeffekter för det åländska samhället – för ekonomin, sysselsättningen, utbildningen och samhällsutvecklingen. Under år 2024 genomförs åtgärder med syftet att starta upp ett projekt för genomförande av auktionering av havsområden norr om Åland. Landskapsregeringen avser, i enlighet med regeringsprogrammet, att en auktioneringsprocess kan påbörjas under år 2025.

Inom sakområdet samhällsteknik sköts policyutveckling och myndighetsuppgifter enligt lag inom el- och energinätninfrastrukturområdet, el- och energimarknad, energiförsörjning, förnybara drivmedel och vinkraftsproduktionsstöd. Inom sakområdet sköts också handläggning och utveckling av flera typer av stöd till olika målgrupper och utveckling av stödordningar inom el och energi, registeruppgifter (bl.a. för el- och hissentreprenörer), övervakning och upprätthållande av elsäkerheten, utveckling av lagstiftning inom sakområdena, sambyggnad och information gällande grävarbeten, samtycke av frekvenstilldelning samt upprätthållande och utveckling av viss energi- och koldioxidutsläppstatistik för Åland. Det finns även ett stort behov av att stödja och samordna marknadskontrollen på Åland där infrastrukturavdelningen handhar marknadskontrollen bland annat gällande byggprodukter, fordon och elektriska produkter.

72000 Elsäkerhet och energi, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	292 623	550 000	-540 000	10 000
Kostnader	-299 794	-630 000	540 000	-94 000
Anslag netto	-7 171	-80 000	0	-84 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 84.000 euro, varav inkomsterna beräknas uppgå till 10.000 euro och utgifterna till 94.000 euro.

Inkomster

Intäkter från ansöknings- och tillståndsavgifter beräknas uppgå till 10.000 euro.

Utgifter

Anslaget föreslås användas för främjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjningen, informations- och utbildningsverksamhet inom energiområdet, delaktighet i och genomförande av energiutvecklingsprojekt, förstudier, undersökningar, lagstiftningsutveckling samt utrednings- och samarbetsprojekt med andra organisationer och aktörer. Åtgärderna syftar till att främja en ökad användning av förnybar energi, el- och energiinfrastrukturutveckling, energieffektivisering samt en förbättrad försörjningstrygghet.

Anslaget täcker även utgifter för myndighetsutövning, övervakning och utveckling av elsäkerheten, omfattande bl.a. besiktningens verksamhet, registerhållning, utbildning, information samt kontroll av elmateriel. Vidare används anslaget för utgifter gällande utveckling av energideklarationsregistret och kringreglering, upprätthållandet av myndighetsuppgifter gällande sambyggnad och informationspunkt för grävarbeten, hantering av det åländska biomandatet samt resor och seminarieverksamhet. Dessutom budgeteras omkostnader för koordineringen av marknadskontroll inom verksamhetsområdena.

Anslaget föreslås även användas för kostnader för Energikommissionens och Klimatkommissionens uppdrag.

För dessa ändamål föreslås ett anslag om totalt 94.000 euro.

72010 Främjande av hållbar energiomställning, överföringar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-218 687	-900 000	900 000	-520 000
Anslag netto	-218 687	-900 000	900 000	-520 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 520.000 euro.

Utgifter

Landbaserad vindkraft, produktionsstöd

I syfte att stimulera en mer klimatvänlig elproduktion och samtidigt modernisera den åländska vindkraftsparken har landskapsregeringen etablerat ett produktionsstöd riktat till nyinvesteringar inom vindkraft, se landskapslag (2019:84) om stöd för produktion av el från vindkraft. Under de senare åren har elmarknadspriset varierat rätt kraftigt under tolv månaders perioder. Relativt höga priser förekommer företrädesvis under höst och vinter. Även låga priser där även negativa priser förekommer under andra perioder. Det är rimligt att förvänta sig att marknadspriset periodvis understiger stödbeloppsgården. Beroende på vind och marknadsprishållanden kan stödbeloppet därmed stiga snabbt. Föreslås ett anslag till vindkraften om 350.000 euro.

Hållbar energiomställning

Till företagen fortsätter under år 2025 stödet för lösningar som leder till ökad användning av och omställning gällande förnybar energi. Stödet för installation av snabbbladdningsstationer för elfordon på strategiska platser fortgår. Anslaget kan även användas för stöd för laddningspunkter för flerbostadshus. Föreslås ett anslag om 170.000 euro för hållbar energiomställning. Stöden till företag beviljas i enlighet med 8 § i näringsstödslag (2008:110) för landskapet Åland.

72030 Samhällsteknikutveckling, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-20 154	-160 000		-62 000
Anslag netto	-20 154	-160 000		-62 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 62.000 euro.

Inkomster

Föreslås att eventuella intäkter från utförda tjänster kan gottgöras momentet.

Utgifter

Anslaget avser kostnader för bedrivande av verksamheten i enlighet med den i kapitel motiveringen angivna riktningen, vilket innefattar konsultarvoden, informations- och kunskapspridning och samordning och upprätthållande av nätverk med olika aktörer i samhället. Vidare används anslaget för driftskostnaderna för och utveckling av energiportalen. Köp av tjänster och konsultarvoden hänför sig till utredningar och rapporter som stöder utveckling och planering av ny teknik inom energiområdet och på beskrivningarna i kapitel motiveringen.

72040 Projekt Sunnavind (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter			1 141 000	1 070 389
Kostnader			-2 910 000	-2 736 389
Anslag netto			-1 769 000	-1 666 000

Budgetmotivering

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning ett nettoanslag om 1.666.000 euro för arbetet med utauktionering av havsområden samt för utredningar inom ramen för projekt Sunnavind.

Projekt Sunnavind ska möjliggöra etablering av storskalig havsbaserad vindkraft i åländska havsområden. Landskapsregeringens avsikt är att utauktioneringen ska göras år 2025.

Inkomster

Totalt erhåller projektet finansiering om ca 1.070.000 euro i form av medel från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF).

Utgifter

Anslaget används för att genomföra konkurrensutsättning av nyttjanderätten för de norra havsområdena. För att kunna genomföra utauktioneringen av nyttjanderätten till havsområden upprättas ett projektledningskontor. Total kostnad för de åtgärder som planerats under året uppskattas till ca 2,7 miljoner euro. Enligt regeringsprogrammet ska utauktioneringen av havsområdenas nyttjanderätt inledas år 2025. Genomförandet av auktionsprocessen kräver utökade resurser.

Projektets användning av medel rapporteras till EU-kommissionen enligt fastslagna principer och ska ske senast 30.6.2026.

Landskapsregeringen har gjort överenskommelser med de sex berörda kommunerna om att tillsammans med en konsult utföra en heltäckande generalplan inklusive en miljöbedömning för alla kommuners områden. De separata planförslagen planeras att delges kommunernas kommunfullmäktige under våren 2025.

Vätgasproduktion i samband med havsbaserad vindkraft är en viktig faktor som ska beaktas i utredningar i samband med projekt Sunnavinds användning av de beviljade RePowerEU-medlen. Landskapsregeringen har även planer på att ingå samarbete med Gasgrid Finland, som ansvarar för gasöverföringsinfrastruktur i riket och leder utvecklingen av vätgasinfrastruktur.

740 Ålandstrafiken

Enheten Ålandstrafiken, som hör till Transportbyrån, sköter administrativa uppgifter rörande skärgårdsfärjorna och kollektivtrafiken. Arbetet innefattar bokning och biljetthantering för skärgårdsfärjor och bussar, information till allmänheten och samordning gentemot entreprenörer och övriga aktörer. Genom att samordna kontakten mellan kunder, utförare och externa systemleverantörer inom kollektiv- och skärgårdstrafiken säkerställs att transportkapaciteten nyttjas så effektivt som möjligt.

Det nya projektet Utveckling av digitala resetjänster som startade år 2024 fortsätter år 2025. Under år 2025 kommer projektet att fokusera på det nya check-in-systemet för skärgårdstrafiken samt vidareutveckling av den nya hemsidan och det nya webb-bokningssystemet för skärgårdstrafiken. Arbetet underlättas av att nya bokningsregler börjar gälla fr.o.m. årsskiftet 2024/2025. Arbetet med att utveckla de digitala tjänsterna inom kollektivtrafiken intensifieras under året. Målet med digitaliseringen är smidigare och mer användarvänliga system såväl för kunden som för landskapsregeringen. Se vidare moment 921200 Digitalisering och informationsteknologi, investeringar.

74000 Ålandstrafiken, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	145			
Kostnader	-413 491	-499 000		-499 000
Anslag netto	-413 346	-499 000		-499 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 499.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser täcka driftskostnaderna för Ålandstrafikens verksamhet, vilket innebär bland annat personalkostnader, program och licenser, utvecklingsinsatser, tryckkostnader, hyra, el- och städkostnader.

745 Oljeskydd

74500 Oljeskydd (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 452			
Kostnader	-217 884	-188 000		-188 000
Anslag netto	-216 432	-188 000		-188 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 188.000 euro.

Inkomster

Eventuella ersättningar vid oljesaneringar och andra inkomster från verksamheten gottskrivs momentet.

Utgifter

Anslaget avser utgifter för upprätthållande av beredskap samt upprätthållande och genomförande av oljeskyddsplan. Oljeskyddsberedskapen sköts, utgående från oljeskyddsplanen, i samarbete med räddningsmyndigheterna och Ålands Sjöräddningssällskap r.f. Landskapsregeringen har myndighetsansvaret för oljeskydd.

Anslaget avser även täcka driftskostnaderna för landskapets oljeskyddsfarkoster, kostnaderna för oljebekämpningsverksamheten och oljeskyddslagret samt för beredskap och utbildning. I händelse av en oljeolycka, återkommer landskapsregeringen vid behov med förslag till ändringsbudget. Momentet stödjer främst arbetet med strategiskt utvecklingsmål 3 och 4. Se även moment 974500 Oljeskydd, investeringar. Avskrivningar om 38.000 euro belastar momentet.

747 Övrig trafik

74700 Övrig trafik, verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	707 565	500 000		575 000
Kostnader	-4 543 283	-4 700 000		-4 775 000
Anslag netto	-3 835 719	-4 200 000		-4 200 000

Budgetmotivering

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 4.200.000 euro baserat på att intäkterna uppskattas uppgå till ca 575.000 euro, medan kostnaderna uppskattas uppgå till ca 4.775.000 euro.

Ansökan pågår för ett EU-projekt som syftar till att testa lösningar för anropsstyrd kollektivtrafik. Projektet är ett samarbete med region Gotland och kostnaden, om projektet godkänns, finansieras till 80 % av EU.

Inkomster

Biljettintäkterna består av intäkter för frakt samt från försäljning av biljetter och olika typer av busskort och dessa intäkter uppskattas vara 575.000 euro per år. Intäkterna kommer från allmänheten, kommunernas skolor och Ålands gymnasium.

Intäkter i form av EU-stöd för projektet anropsstyrd kollektivtrafik beräknas bli ca 500.000 euro fördelat över tre år med start år 2025.

Utgifter

Landskapsregeringen är enligt LL (2019:60) om ordnande av kollektivtrafiktjänster ansvarig myndighet för kollektivtrafiken på Åland. En uppdatering av trafikförsörjningsprogrammet och fastställande av ny trafikplikt för landsorttrafiken gjordes inför att upphandlingen av landsortstrafiken startade.

En upphandling av landsortstrafiken pågår då nuvarande avtal löper ut 31.12.2025. En fullmakt finns för att inleda upphandling av nytt kollektivtrafikavtal på totalentreprenad under år 2024. Nuvarande avtal har en årlig kostnad om ca 3.335.000 euro. Ett nytt trafikavtal inklusive optionsår tecknas på maximalt 10 år. Uppskattad kostnad, inklusive optionsår för trafiken är 35.000.000 euro.

Under år 2025 inleds ett samarbete med region Gotland om att testa lösningar för anropsstyrd kollektivtrafik. Projektet beräknas få en total kostnad om 620.000 euro fördelat över tre år. Av dessa kostnader betalar landskapet 120.000 euro. Det är vid budgetens läggande inte klarlagt när kostnaderna faller ut

74700 Övrig trafik, överföringar

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-2 162 768	-3 250 000	300 000	-2 720 000
Anslag netto	-2 162 768	-3 250 000	300 000	-2 720 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 2.720.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för att upprätthålla flygtrafik på linjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda. På rutten råder allmän trafikplikt för reguljär flygtrafik, varför trafiken kunnat upphandlas för perioden 1.10.2024-30.9.2028.

I anslaget ingår understöd för glesbygds- och matartrafik, som sköts av kommunerna. Det årliga stödet kan uppgå till max 80 % av kommunens direkta kostnader. För stödet avsätts 120.000 euro vilket är oförändrad nivå jämfört med år 2024.

Landskapsregeringen undersöker möjligheterna att få dagliga flygavgångar till och från Helsingfors. Att införa trafikplikt på linjen uppskattas kosta ca 2 miljoner euro årligen. Om beslut fattas om att införa trafikplikt återkommer landskapsregeringen med begäran om medel i en ändringsbudget.

I tillägg till ovanstående kan budgeterade medel på momentet användas till kostnader för inköp av eller upprätthållande av transporttjänster för varor, passagerare eller patienter samt därtill relaterade system, som landskapsregeringen bedömer att det finns behov av.

750 - 751 Kostnader för sjötrafik

Landskapsregeringens frigående färjetrafik utförs genom drifts- eller totalentreprenad. Transportbyrån bereder servicenivå, genomför upphandlingar, förvaltar avtalen och följer upp att entreprenörerna utför sina avtalsenliga åtaganden. Avtalsuppföljning sker även på fartygen.

Landskapsregeringen upprätthåller sex linfärjelinjer. Trafiken bedrivs i egen regi på linjerna Embarsund, Seglinge och Töftö medan Björkö, Simskåla och Ängösund är driftsprivatiserade. Även för linfärjelinjerna sköts servicenivåfrågor, genomförs upphandlingar samt regelbundna avtalsuppföljningar av entreprenörernas åtaganden.

Landskapsregeringen äger åtta frigående fartyg och åtta linfärjor. Landskapsregeringen planerar för deras underhåll, dockningar, klassningar och större reparationer. Dessa kostnader belastar verksamhetsanslagen. För modernisering, uppgradering och renovering av tonnage se 975000 Fartygs- och färjeinvesteringar.

75010 Upphandling av sjötrafik (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 755 254	1 200 000	1 340 000	1 600 000
Kostnader	-30 679 887	-18 854 000		-21 812 000
Anslag netto	-28 924 633	-17 654 000	1 340 000	-20 212 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 20.212.000 euro för att sköta avtalen som landskapsregeringen tecknat med entreprenörer samt för att upphandla utgående avtal inkluderat uppskattad bunkerkostnad, samt för reparationer och underhåll av fartyg. Utgifterna beräknas till 21.812.000 euro och inkomsterna till 1.600.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna består av biljett- och fraktintäkter samt eventuella kostnadsregleringar gentemot upphandlade entreprenörer. Nettoanslaget förutsätter intäkter om 1.600.000 euro.

Landskapsregeringen undersöker under året möjligheterna att införa personavgifter inom skärgårdstrafiken från år 2026.

Utgifter

Anslaget används för upphandling och beställning av sjötrafik med frigående färjor utgående från av landskapsregeringen fastställd turlista, beställnings- och menförestrafik, bränsletransporter, tekniskt underhåll av landskapsregeringens tonnage samt för mindre omkostnader i samband med trafiken. M/S Knipan och M/S Gudingen är skärgårdstrafikens ersättningstonnage.

Vid tidpunkten för beredningen av föreliggande budgetförslag pågår lagtingets behandling av landskapsregeringens förslag till tredje ändring av budgeten för år 2024. Med stöd av fullmakten i förslaget till tredje ändringsbudgeten för år 2024 upphandlas trafik för en tidsperiod om 2 år + 1 optionsår för de linjer som sedan sommaren 2024 bedrivits med tillfälligt avtal samt linjen Hummelvik - Torsholma. Med beaktande av att tidigare entreprenör begärdes i konkurs sommaren 2024 kan det antas att kostnaderna för trafiken med nya avtal kommer att öka. För att förslaget nettoanslag ska räcka till ser landskapsregeringen över servicenivåerna under året.

Bruttokostnaderna beräknas uppgå till cirka 20.723.000 euro (exklusive avskrivningar), av vilket cirka 3.200.000 euro kalkylerats för tekniskt underhåll av tonnage. Avskrivningar om 1.089.000 euro belastar momentet.

Anslaget är beräknat på att M/S Knipan eller M/S Gudingen bemannas delvis och används som ersättande tonnage då de andra färjorna är på dockning eller översyn och som ersättande fartyg

under driftsstörningar förorsakade av oförutsedda haverier på de andra färjorna. Risken för trafikstörningar ökar hela tiden till följd av det ålderstigna tonnaget.

Anslaget är beräknat på ett bränslepris om 0,8 euro/liter netto. Bränsleprisets utveckling är svår att förutspå. Med beaktande av osäkerheten gällande bränsleprisets utveckling vid uppgörandet av budgetförslaget återkommer landskapsregeringen vid behov i en ändringsbudget.

Entreprenaden för frigående färja som fortsätter avtalsenligt till år 2028 är Brändö-Kumlinge. Linjerna som får nya avtal är Enklingelinjen, Åva-Osnäs, Föglölinjen, södra linjen, tvärgående linjen, Jurmolinjen samt Hummelvik-Torsholmalinjen. Under året påbörjas förberedelserna för upphandling av trafiken för avtalsperioden 2027 och framåt. Anslaget är beräknat med avtalspriser för tiden som avtalen löper och med en uppskattning om anbudspris för resten.

Totalentreprenaden för passagerarbåtstrafik i södra skärgården fortgår under året. Trafiken i Geta skärgård organiseras under året. Beställningstrafiken för Lemlands skärgård arrangeras vid behov under menförestid.

Bränsletransporterna sköts med tonnaget som trafikerar i ordinarie turlista och med begränsat passagerarantal, förutom på södra linjen under högsäsong då externt tonnage används genom existerande ramavtal.

Fullmakt

Ingen ny fullmakt föreslås, se ändringsbudget nummer 3 - 2024 (BF0620232024).

Landskapsregeringen återkommer i ett senare budgetförslag med förslag till fullmakt för upphandling av trafiken från och med 2027.

75030 Upphandling av linfärjetrafik (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	1 545			
Kostnader	-2 352 769	-2 895 000		-2 834 000
Anslag netto	-2 351 224	-2 895 000		-2 834 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 2.834.000 euro.

Inkomster

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning att kostnadsregleringar gentemot upphandlade entreprenörer gottskrivs anslaget.

Utgifter

Anslaget används för drift och tekniskt underhåll av landskapets linfärjelinjer. I landskapet finns sex linfärjelinjer Björkö, Embarsund, Seglinge, Simskåla, Töftö och Ängösund.

På tre av linjerna Embarsund, Seglinge och Töftö, sker driften i egen regi. Linjerna Björkö, Simskåla och Ängösund trafikerar med landskapets tonnage men driften sköts av privata bolag enligt entreprenadavtal. Avtalet för Ängösund går ut 14.5.2025. Ny upphandling pågår under år 2024.

Kostnaderna för tekniskt underhåll stiger då underhållsbehovet ökar över tid beroende på linfärjeflottans höga ålder. För tekniskt underhåll av tonnaget avsätts ca 600.000 euro.

Anslaget är beräknat på ett bränslepris om 1 euro/liter netto, priset inkluderar transportpåslag. Vilket betyder att ca 260.000 euro avsätts till bränsle. Bränsleprisets utveckling är under rådande omständigheter svår att förutspå. Med beaktande av osäkerheten gällande bränsleprisets utveckling vid uppgörandet av budgetförslaget återkommer landskapsregeringen vid behov i en ändringsbudget. Bunkerförbrukningen förväntas bli lägre än föregående år till följd av att turlistor har införts.

Landskapets linfärjeflotta är ålderstigen, har kapacitetsutmaningar och behöver förnyas. För att bättre kunna möta dagens behov, stödja utvecklingen mot ett hållbart samhälle och minska driftskostnaderna arbetar landskapsregeringen med elektrifiering och förnyande av färjorna. Även möjligheterna att erhålla EU-stöd för detta undersöks vidare, se moment 975000 Fartygs- och färjeinvesteringar.

Avskrivningar om 20.000 euro belastar momentet.

75100 Understöd för varutransporter i skärgården

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-340 097	-335 000		-340 000
Anslag netto	-340 097	-335 000		-340 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 340.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för avtalen om livsmedelstransporter i norra och södra skärgården. Avtalet för norra skärgården gäller till och med 31.12.2027 med option för ytterligare två år. Södra skärgårdens nuvarande avtal löper ut 31.12.2024. Ny upphandling för södra skärgården har gjorts år 2024 och nytt avtal gäller från och med 1.1.2025 till och med 31.12.2027 med option för ytterligare två år.

Transportlinjerna är enligt följande:

Norra skärgården: Från fasta Åland och Åbo till norra skärgården, Brändö-Kumlinge.

Södra skärgården: Från fasta Åland och Åbo till södra skärgården, Sottunga-Kökar.

760 Kostnader för väghållning

76000 Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-217 357	-2 000 000		-1 250 000
Anslag netto	-217 357	-2 000 000		-1 250 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.250.000 euro som understöd för byggande och förbättrande av kommunala broar.

Utgifter

Anslaget avser stöd för utbyte av bron i Dånösund. Landskapsregeringen har i budgeten för år 2023 förbundit sig att finansiera den nya bron i enlighet med 19 § LL (1964:16) om kommunala vägar. I och med föreslaget anslag är hela den beräknade totalkostnaden om 4.250.000 euro budgeterad. Se närmare i ändringsbudget 2/2024 (BF nr 5/2023-2024). Stödet beviljas i enlighet med principer som fastställs av landskapsregeringen.

76010 Utgifter för drift och underhåll av vägar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				85 000
Kostnader	-2 700 485	-7 767 000		-7 895 000
Anslag netto	-2 700 485	-7 767 000		-7 810 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning ett nettoanslag om 7.810.000 euro bestående av utgifter om 7.895.000 euro och inkomster om 85.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna är ersättningar för trafiksäkerhetsarbete. Dessa inkomster har tidigare upptagits på moment 70010.

Utgifter

Anslaget används till kostnader för drift och underhåll av det allmänna vägnätet, där landskapsregeringen har ansvar som väghållare. Målsättningen är att hålla vägnätet i framkomligt skick, förebygga långsiktigt slitage och upprätthålla trafiksäkerheten. Grundförbättringar, ombeläggningar och övriga avskrivningsbara investeringar finansieras under moment 976000 Infrastrukturinvesteringar.

Vägnätsbyrån har ansvar för beställning av vägunderhållet. Anslaget möjliggör drift av vägnätet enligt Servicenivå- och standardbeskrivning för landskapet Ålands vägar, broar, hamnar, färjfasten och bryggor. Driften utförs av vägunderhållsenheten och av upphandlade aktörer, se även moment 87200 Vägunderhållsverksamhet.

Under året utarbetas en struktur för eftersöksorganisation vid viltolyckor.

Avskrivningar om ca 5.039.000 euro belastar momentet.

76030 Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrar (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	-831 198	-415 000		-375 000
Anslag netto	-831 198	-415 000		-375 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning ett nettoanslag om 375.000 euro.

Inkomster

Inkomster från projekten kan påföras momentet. Se motiveringen under utgifter.

Utgifter

Momentets övergripande målsättning är att för brukarna tillhandahålla sjösäkra grunda farleder i den åländska skärgården. Måluppfyllnaden mäts genom uppföljning av sjösäkerhetsanordningarnas konditionsklassificering som utförs i samband med farledernas vår- och höstgranskning. Antalet sjösäkerhetsanordningar i klass TK3 ska åtgärdas inom pågående underhållssäsong, medan antalet sjösäkerhetsanordningar i klass TK2 inte får öka. Under momentet budgeteras även specifika förbättringsåtgärder för farleder som förbättringsprojekt. Projekten får egna specifika effektmål.

För underhåll av landskapets grunda farleder och tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken samt för utplacering av prickar reserveras 315.000 euro. I anslaget ingår även

konsumtkostnader för övervakning enligt avtalet. Ett nytt ramavtal för sjömätning och planeringstjänster handlas upp under året. Drift och underhåll av grunda farleder sköts enligt ett pågående avtal för perioden 1.11.2020-31.7.2025, med option för perioden 1.8.2025-31.7.2027. I dessa kostnader ingår reserverade medel om 30.000 euro för planeringsåtgärder gällande förbättringar av grunda farleder och uppdatering av sjösäkerhetsanordningar i privata farleder samt 30.000 euro för att fortsätta uppdateringen av ljustanordningar till fiskefyrarna.

76050 Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	6 987			1 000
Kostnader	-910 797	-2 479 000		-2 635 000
Anslag netto	-903 810	-2 479 000		-2 634 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning ett nettoanslag om 2.634.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna består av hyresintäkter för brygganläggningar.

Utgifter

Anslaget avser drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar, väntsalar, teknikbyggnader och lastbryggor vid färjfasten samt regleringsdammen i Vargsundsådran.

I anslaget ingår hyra för färjfastena i Galtby och Osnäs med ca 70.000 euro/år.

Driften beställs, enligt landskapsregeringens Servicenivå- och standardbeskrivning för driftområde Åland, i huvudsak av Vägunderhållsenheten och Verkstads- och lagerenheten.

Kostnaderna för underhåll av broar, hamnar, färjfasten, bryggor m.m. ökar årligen främst på grund av anläggningarnas stigande ålder och slitage samt stigande elpriser. Drifts- och underhållsåtgärder som berör trafikanternas säkerhet och anläggningarnas funktion prioriteras fortsättningsvis. Anslaget föreslås även bära kostnaderna för att upprätthålla ett tekniskt broregister samt de bro- och hamninspektioner som utförs enligt avdelningens inspektionsplan. Baserat på inspektionerna pågår för broarnas del ett omfattande renoveringsprojekt med målsättningen att förbättra det allmänna skicket och trafiksäkerheten, stoppa den stegrande kostnadsutvecklingen på det kontinuerliga brounderhållet och för att öka tillgängligheten i landskapet.

För hamnarna inleddes under år 2019 ett inspektionsprogram för att identifiera behovet av renoveringar och för att kunna koordinera kommande renoveringsinsatser med nyinvesteringar och anpassningar till nytt tonnage. Servicenivån i hamnarna ses även över beträffande ordnande av väntstugor, toaletter och befintliga toaletters tillgänglighet för rörelsehindrade.

Avskrivningar om ca 1.805.000 euro belastar momentet. En upplösning av investeringsreserveringen för Vårdöbron minskar kostnaderna med knappt 90.000 euro.

Myndigheter och fristående enheter under politikområde 7

823 Ålands energimyndighet

Ålands energimyndighet utövar tillsyn och övervakning av elmarknaden, bevakar energifrågor och handhar utsläppshandeln med växthusgaser. Inom sitt ansvarsområde följer myndigheten utvecklingen i omvärlden, tar initiativ till utveckling av lagstiftning, bistår med utlåtanden samt upprätthåller kontakter med riksmyndigheter.

82300 Ålands energimyndighet, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Avgiftsintäkter				6 000
Övr verksamh intäkt	162 498	100 000		0
Summa Verksamhetens intäkter	162 498	100 000		6 000
Personalkostnader	-25 416	-78 472		-88 956
Köp av tjänster	-439	-21 528		-23 115
Övr verksamh kostn				-7 929
Summa Verksamhetens kostnader	-25 855	-100 000		-120 000
Summa Verksamhetsbidrag	136 643	0		-114 000
Summa Årsbidrag	136 643	0		-114 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	136 643	0		-114 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	136 643	0		-114 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
82300 Ålands energimyndighet	253 849	136 643	0	-114 000
Summa 8230 Ål energimyndighet	253 849	136 643	0	-114 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 6.000 euro och ett anslag om 120.000 euro. Intäkterna från utläppsrättsauktioner tas upp under moment 89220.

Inkomster

Inkomsterna avser övervakning av transmissions- och distributionsbolag.

Intäkter från utläppsrättsauktioner, i den gemensamma auktionsplattform som skapats för utsläppshandelsperioden 2021-2030, har i föreliggande förslag flyttats till moment 89220.

Utgifter

Anslaget avser personalkostnader, arvoden och övriga omkostnader för myndigheten.

Elmarknadslagstiftningen har uppdaterats under år 2023, vilket bl.a. innebär ökade möjligheter för etablering av energisamfund. Ökade arbetsinsatser och utgifter förväntas med uppdraget gällande tillsyn och övervakning av elmarknaden. Utsläppshandelssystemet för växthusgaser är under omarbetning och utvidgning. Från år 2024 ska sjöfarten infogas i utsläppshandelssystemet, vilket innebär att stora delar av den åländska handelsflottan ska ingå i systemet. Myndighetschefens tjänst ökas från 30% till heltid under år 2024 eftersom myndighetens uppdrag ökat vilket kräver ökade arbetsinsatser. Utöver det nu verksamma utsläppshandelssystemet, etableras ytterligare ett utsläppshandelssystem vilket innefattar bl.a. uppvärmnings- och trafikbränslen (ETS 2). Det är ännu inte fastställt hur den åländska förbrukningen av bränslen som omfattas av ETS 2 ska administreras.

Energimyndigheten i riket ansvarar för registerhållningen även i ETS 2. För Ålands energimyndighet är det troligt att vissa administrativa uppgifter tillkommer och att en överenskommelseförordning gällande ETS 2 relaterade uppgifter för Åland upprättas med Energimyndigheten i riket.

Ålands energimyndighet är även tvistlösningsmyndighet enligt lagen om främjande av utbyggnad av bredband. I tvistlösningsituationer kan myndigheten vara i behov av att anlita extern juridisk sakkunskap. Även vissa IT-relaterade utgifter förväntas under året.

870 Fordonsmyndigheten

Den övergripande planen är att tillhandahålla i LL (2018:8) om Fordonsmyndigheten angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad och med en god servicenivå. Myndigheten strävar efter att ha en verksamhet som präglas av stor öppenhet och hög kompetens. För att uppnå detta utvecklas verksamheten med bl.a. ny teknik i syfte att hålla nere väntetiderna för föreexamen och besiktning. Målet för året är ett högt förtroende från kunderna, fortbildning av personalen och en fortsatt god effektivitet i verksamheten.

För att ersätta det nuvarande föråldrade fordonsregistret, påbörjas upphandling av ett nytt register under hösten 2024, se moment 987000. Implementeringen av det nya registret förväntas vara klar under 2027-2028. Det nya systemet kommer att skapa bättre förutsättningar för att utveckla e-tjänster, som är till nytta för kunderna samt underlätta administrationen kring fordon.

87000 Fordonsmyndigheten, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	8 307	15 000		17 175
Avgiftsintäkter	1 390 496	1 382 000		1 582 825
Summa Verksamhetens intäkter	1 398 803	1 397 000		1 600 000
Personalkostnader	-828 041	-859 594		-1 036 168
Köp av tjänster	-296 809	-350 001		-354 732
Material förnödenh	-82 495	-66 700		-73 350
Övr verksamh kostn	-8 687	-40 705		-9 750
Summa Verksamhetens kostnader	-1 216 032	-1 317 000		-1 474 000
Summa Verksamhetsbidrag	182 771	80 000		126 000
Summa Årsbidrag	182 771	80 000		126 000
Avskrivn enl plan		-192 000		-126 000
Summa Av- och nedskrivningar		-192 000		-126 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	182 771	-112 000		0
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	182 771	-112 000		0

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
87000 Fordonsmyndigheten	341 725	182 771	-112 000	0
Summa 8700_7 Fordonsmyndigheten	341 725	182 771	-112 000	0

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

För Fordonsmyndighetens verksamhet föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 0 euro, baserat på budgeterade inkomster om 1.600.000 euro och budgeterade utgifter om 1.600.000 euro.

Inkomster

Verksamhetsintäkterna består av avgifter för registrering, registerutdrag, brickor, besiktning och förarexamen. Under året föreslås att avgifterna för de tjänster myndigheten tillhandahåller revideras, avgifterna har i stort sett legat stilla sedan år 2016.

Utgifter

Verksamhetsutgifterna utgörs av personal- och verksamhetskostnader. I anslaget ingår bl.a. utgifter för fastighetsunderhåll, utrustning och inventarier, it-relaterade utgifter och utgifter för fortbildning av personal. Utgifterna ökar gentemot tidigare år, främst på grund av att avskrivningar har påförts. Bromsprovaren i lastbilshallen bör bytas ut, i samband med bytet kommer renovering och reparationer att genomföras i lokalerna. Avskrivningar på momentet uppskattas till 126.000 euro.

872 Vägunderhållsverksamhet

Vägunderhållsenheten inom Vägnätsbyrån sköter på beställning den praktiska driften och underhållet av lands- och bygdevägar samt underhållet av landskapsregeringens broar, hamnar och färjefästen enligt Servicenivå- och standardbeskrivning för driftområde Åland. Enheten utför uppdrag såväl internt inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata kunder. Åt utomstående utförs arbeten på marknadsmässiga villkor och under förutsättning att den egna verksamheten inte blir lidande. Enheten anlitar även privata underleverantörer för utförandet av uppdrag. Se även moment 76010 och 76050.

Vägunderhållsenheten är uppdelad i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland är enheten placerad vid Möckelö vägstation. I skärgården finns fyra vägstationer, Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På de mindre öarna med lands- och bygdevägar har enheten privata tillsyningsmän som sköter delar av underhållsarbetet.

87200 Vägunderhållsenheten, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	3 172 786	3 005 000		3 005 000
Summa Verksamhetens intäkter	3 172 786	3 005 000		3 005 000
Personalkostnader	-1 593 016	-1 636 979		-1 645 790
Köp av tjänster	-330 852	-389 000		-350 460
Material förnödenh	-1 007 660	-781 711		-810 200
Övr verksamh kostn	-217 532	-197 310		-198 550
Summa Verksamhetens kostnader	-3 149 059	-3 005 000		-3 005 000
Summa Verksamhetsbidrag	23 727	0		0
Räntekostnader	-4			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-4			
Summa Årsbidrag	23 723	0		0
Summa Räkenskapsperiodens resultat	23 723	0		0
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	23 723	0		0

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
87200 Vägunderhållet	22 030	23 723	0	0

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, ett nettoanslag om 0 euro, med en beräknad inkomst och utgift om 3.005.000 euro.

Inkomster

De beräknade inkomsterna och ersättningarna för produktionsverksamhet samt de arbeten som utförs åt kommuner och privata kunder om sammanlagt ca 3.005.000 euro gottskrivs momentet.

Utgifter

Anslaget avser verksamhetsutgifter för vägunderhållet. I anslaget ingår internhyra av Möckelö vägstation och internhyra till Fastighetsverket avseende övriga vägstationer, sandlager, maskinhall m.fl. byggnader.

873 Verkstad och lager

Verkstads- och lagerenheten inom Transportbyrån utför underhåll och reparationer av avdelningens färjor, linfärjor, arbetsfordon, maskiner och hamnanläggningar mot beställning, se moment 75010, 75030, 76010 och 76050. Enheten bemannar linfärjelinjerna som är i landskapsregeringens egen regi och sköter även vissa administrativa arbeten inom miljö- och andra tillsynsuppgifter i anslutning till linfärjorna.

87300 Verkstad och lager, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	2 056 771	2 288 000		2 324 908
Övr verksamh intäkt	133 764			29 092
Summa Verksamhetens intäkter	2 190 534	2 288 000		2 354 000
Personalkostnader	-1 503 319	-1 683 706		-1 736 108
Köp av tjänster	-265 948	-337 519		-278 500
Material förnödenh	-175 566	-210 125		-241 801
Övr verksamh kostn	-8 367	-6 650		-47 591
Summa Verksamhetens kostnader	-1 953 199	-2 238 000		-2 304 000
Summa Verksamhetsbidrag	237 335	50 000		50 000
Räntekostnader	-1			
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-1			
Summa Årsbidrag	237 334	50 000		50 000
Avskrivn enl plan		-49 000		-49 000
Summa Av- och nedskrivningar		-49 000		-49 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	237 334	1 000		1 000
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	237 334	1 000		1 000

Moment	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget inkl. ÄB 2024	Förslag 2025
87300 Verkstad och lager	23 828	237 334	1 000	1 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, en nettoinkomst om 1.000 euro baserat på att inkomsterna uppskattas uppgå till 2.354.000 euro, medan kostnaderna uppskattas uppgå till 2.353.000 euro.

Inkomster

Inkomsterna består av intäkter från den egna verksamheten, serviceavgifter samt hanteringspåslag för lagerhållna varor. I beräkningen av inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

Utgifter

Verksamhetsutgifterna består av kostnader för personal, inköp av tjänster och materialkostnader. Avskrivningar om 49.000 euro belastar momentet.

För att uppdatera styrningen av värme och ventilation i fastigheten avsätts 20.000 euro. För oljeskyddets behov uppgraderas de befintliga oljetankarna på 2 x 75 m³, så att det går att mellanlagra flytande oljeavfall från eventuella olyckor, vilket i dagsläget inte är möjligt på Åland. Arbetet beräknas kosta 40.000 euro.

Politikområde 8 - detaljmotivering verksamhet

Politikområde 8 omfattar Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).

ÅHS har som uppgift att i enlighet med LL (2011:114) om hälso- och sjukvård handha den offentliga hälso- och sjukvården på Åland. ÅHS kan sköta sina uppgifter genom att producera vårdtjänster eller genom att köpa tjänster av andra producenter. ÅHS kan även sälja vårdtjänster så länge som myndighetens förutsättningar att fullfölja sina uppgifter tryggas.

I tabellen nedan visas en sammanställning över politikområde 8.

	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Politikområde 8	-97 510 958	-99 705 000	-4 800 000	-105 587 000

Myndigheter under politikområde 8

840 Ålands hälso- och sjukvård

Verksamhetens grundpelare

ÅHS är en myndighet vars verksamhet vilar i främsta hand på kompetens, kvalitet och utveckling. ÅHS erbjuder jämlik och professionell hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Alla insatser ska bidra till bästa möjliga hälsa och livskvalitet samt stödja det friska hos individen. Vården tar hänsyn till varje människas behov och respekterar friheten att välja och fatta beslut om den egna hälsan. ÅHS:s vision "Välmående genom delaktighet" innebär att ÅHS genom ett jämlikt samarbete med invånare, patienter och närstående vill skapa bästa möjliga förutsättningar för alla att ta ansvar för sin hälsa och uppleva välmående. Visionen visar vikten av att handla och kommunicera på ett sätt som skapar möjlighet till delaktighet för invånare, patienter, personal och samarbetspartners.

Organisationens kompetensförsörjning är grunden för att myndigheten ska kunna upprätthålla en hög kvalitet på vårdtjänsterna. Utveckling behöver ske kontinuerligt och ÅHS behöver vara konkurrenskraftig och attraktiv både som arbetsgivare och som hälso- och sjukvårdsproducent. Myndigheten har en roll i förverkligandet av Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland.

Prioriterade strategiska utmaningar och övergripande mål 2025-2027

Det högst prioriterade utvecklingsprojektet för perioden är byte av vårdinformationssystem. Projektet är inne i implementeringsfasen, vilken under år 2025 bl.a. omfattar utbildning av personalen. Projektets skarpa målsättning är att ÅHS och 80 % av de kommunala organisationerna ska ha det nya systemet implementerat inom år 2025.

Övriga strategiska områden:

- säkra kompetensförsörjningen
- stärka beredskap och resiliens
- effektivera och optimera processer och resurser
- digitalisera tjänster till patienter och administrativa processer
- stärka delaktighet och inflytande för patienter och personal
- förverkliga innehållet i samverkansavtalen
- delta i utvecklingen av hälso- och sjukvårdsstrategin för Åland samt
- utveckla hållbarhetsarbetet.

Senast inför budgetåret 2026 ansöker politikområdet om minst 500.000 euro från externa källor så som EU:s fonder. För att säkerställa att externa medel används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt är det avgörande att ansökningarna utgår från den egna verksamhetens faktiska behov och strategiska mål.

84000 Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Försäljningsintäkter	6 825 394	5 420 000		5 830 000
Avgiftsintäkter	3 053 979	3 019 000		3 019 000
Erhållna bidrag	128 788	120 000		132 000
Övr verksamh intäkt	331 629	371 000		349 000
Summa Verksamhetens intäkter	10 339 789	8 930 000		9 330 000
Personalkostnader	-59 465 811	-62 342 500		-66 513 000
Köp av tjänster	-27 064 664	-24 884 000		-26 531 500
Material förnödenh	-11 023 809	-10 856 500		-11 219 500
Övr verksamh kostn	-8 809 527	-8 835 000		-8 901 000
Summa Verksamhetens kostnader	-106 363 811	-106 918 000		-113 165 000
Summa Verksamhetsbidrag	-96 024 022	-97 988 000		-103 835 000
Ränteintäkter	398	10 000		1 000
Övr finansiella int	95 014	50 000		59 000
Räntekostnader	-673	-12 000		-12 000
Övr finansiella kost	-36 273	-25 000		-25 000
Summa Finansiella intäkter och kostnader	58 467	23 000		23 000
Summa Årsbidrag	-95 965 556	-97 965 000		-103 812 000
Avskrivn enl plan	-1 545 402	-1 740 000		-1 775 000
Summa Av- och nedskrivningar	-1 545 402	-1 740 000		-1 775 000
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-97 510 958	-99 705 000		-105 587 000
Ökning eller minskning av reserver			-4 800 000	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-97 510 958	-99 705 000	-4 800 000	-105 587 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

I ÅHS budgetförslag för år 2025 uppgår de totala nettokostnaderna till totalt 105.587.000 euro. Budgeten har justeras med beloppet för löneharmoniseringens påverkan år 2025.

Förändring i budgetförslaget 2025

Budgetförslaget för år 2025 innehåller resultatförbättringar om totalt 1,1 miljon euro. Dessa ingår i den totala nettoökningen om 3,8 miljoner euro. Förändringen i budget 2025 mot budget 2024 består av följande poster:

- Resultatförbättringar (1,1 miljoner euro). Följande projekt har inverkan på budget 2025: effektivisering av sekreteraravdelningens verksamhet, optimering av operationsflöden, budgettjänster 2024 (som ej förverkligades), leasing av arbetskläder, administration, förbättrad lagerhållning, effektiviserad upphandling och minskade köpta tjänster
- Avtalsmässiga löneökningar (-1,6 miljoner euro): En beräknad effekt av avtalsmässig löneökning om 1,9 % år 2024 samt 2,0 % från mars 2025.
- Helårseffekten av löneharmoniseringen (-1,5 miljoner euro): Hela effekten för löneharmoniseringen 2025 är 3,5 miljoner euro och förändringen mot budget 2024 är 1,5 miljoner euro.
- Avtalsmässiga ökning övrigt (-1,1 miljoner euro): De största ökningarna utgörs av extern vård utanför Åland, luftburen sjuktransport och patientförsäkring.

- Prisjusteringar (-0,8 miljoner euro): De största prisjusteringarna finns på material och köpta tjänster för laboratoriet, medicinsk rehabilitering och övrigt vårdmaterial.

I de jämförande siffrorna nedan har löneharmoniseringens påverkan på år 2024 även räknats in. Beloppet om drygt 2 miljoner euro för löneharmoniseringen kommer att hanteras i förslaget till ändringsbudget 3 för år 2024 och avser 7 månader.

ÅHS TOTAL	Budget 2024 inkl. ändringsbudget	Budgetförslag 2025	Förändring budget 2024 - 2025	Förändr %
INTÄKTER	-8 990 000	-9 390 000	-400 000	4,4 %
Personalkostnader	64 398 500	66 513 000	2 114 500	3,3 %
Köpta tjänster	16 749 000	17 582 500	833 500	5,0 %
Intern hyra	7 933 000	7 933 000	0	0,0 %
Material	9 958 700	10 393 700	435 000	4,4 %
Inventarier och anskaffningar	865 800	793 800	-72 000	-8,3 %
Övriga kostnader	176 000	176 000	0	0,0 %
Extern vård utanför Åland	8 930 000	9 810 000	880 000	9,9 %
Avskrivningar	1 740 000	1 775 000	35 000	2,0 %
DRIFTSKOSTNADER	110 751 000	114 977 000	4 226 000	3,8 %
NETTOKOSTNADER	101 761 000	105 587 000	3 826 000	3,8 %

Inkomster

Intäkterna är budgeterade till 9.390 000 euro, vilket är en ökning med 400.000 euro. Intäkterna från patientavgifterna har inte justerats. Ökningen härrör sig från ett effektiverat arbetssätt som de senaste åren ger ökade intäkter gällande ersättningar.

Utgifter

Kostnaderna i budgetförslaget 2025 är budgeterade till 114.977.000 euro.

Kostnaderna består av:

- Personalkostnader 66.513.000 euro, en ökning på totalt 2,1 miljoner euro. Förändringen består av: löneharmoniseringen (-1,5 miljoner euro), avtalsmässiga löneökningar (-1,6 miljoner euro) och resultatförbättringar (1,0 miljon euro)
- Köpta tjänster 17.582.500 euro, en ökning på totalt 0,8 miljoner euro. Förändringen består av avtalsmässig ökning för luftburen sjuktransport och övrigt (0,2 miljoner euro), prisjusteringar (0,2 miljoner euro) samt övriga ökning och minskningar (0,4 miljoner euro)
- Intern hyra till Fastighetsverket 7.933.000 euro
- Material och övriga driftskostnader 11.363.500 euro, en ökning på 0,4 miljoner euro. Förändringen består av prisökningar för vårdmaterial, laboratoriematerial och livsmedel (-0,5 miljoner euro) samt resultatförbättringar (0,1 miljoner euro)
- Extern vård utanför Åland 9.810.000 euro, en ökning på 0,9 miljoner euro samt
- Avskrivningar 1.775.000 euro.

Detaljmotivering - Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter

890 Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansiella poster

890 Skatter och inkomster av skattenatur

Den 1.1.2021 trädde ett nytt ekonomiskt system för finansiering av självstyrelsen i kraft i och med att 7 kapitlet om Landskapet Ålands ekonomi i självstyrelselagen fick en ny lydelse (2020/33). För att täcka utgifterna för självstyrelsen återförs till landskapet Åland årligen av statsmedel ett belopp som fastställs vid en särskild avräkning, avräkningsbeloppet, samt en skatteavräkning. Genom lag (2021:22, FFS 911/2020) höjdes avräkningsgrunden till 0,47 procent från och med år 2021.

Enligt det ekonomiska systemet erhåller landskapet Åland ett avräkningsbelopp som utgör 0,47 procent av de i statsbokslutet för respektive år redovisade inkomsterna med undantag för de skatter som ingår i skatteavräkningen, rundradioskatten och upptagna nya statslån. Dessutom är Ålands befolkningsandel en faktor som antingen ökar eller minskar avräkningsbeloppet. Under ett budgetår erhåller landskapet ett förskott på avräkningsbeloppet för det pågående året. Därtill slutregleras avräkningen för det föregående året efter att statsbokslutet är fastställt. Verkställandet av slutregleringen görs med ett till två års eftersläpning.

I skatteavräkning återförs till landskapet Åland de på Åland för respektive skatteår debiterade statliga förvärvs- och kapitalinkomstskatterna, källskatten som betalas av begränsat skattskyldiga, samfundsskatten och tonnageskatten. Därtill återförs den på Åland betalda lotteriskattens belopp. På skatteavräkningsbeloppet betalas månatliga förskott under budgetåret. Förskottsbeloppet beräknas med utfallet av tidigare beskattning och prognoser som grund. Skatteavräkningen slutregleras efter att beskattningen har slutförts för respektive skatteår. Verkställandet av slutregleringen görs med två års eftersläpning.

Enligt ikraftträdelsestadgandena till självstyrelselagsändringen erhöles skattegottgörelse enligt de tidigare bestämmelserna för skatteåren 2019 och 2020. Skattegottgörelserna erhålls med två års eftersläpning och utföll därför under budgetåren 2021 respektive 2022. Därtill utbetalades under budgetåret 2021 den lotteriskatt som hade inbetalts från Åland under år 2020.

Av nedanstående tabell framgår utvecklingen av överföringarna enligt självstyrelselagen samt beloppet av lotteriskatten.

	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025
Överföringar enligt ekonomiskt system till och med 31.12.2020					
Avräkningsbelopp 1)	843 832				
Skattegottgörelse 2)	13 602 918	7 791 184			
Lotteriskatt 3)	10 207 241				
Överföringar enligt ekonomiskt system från och med 1.1.2021					
Avräkningsbelopp 4)	194 073 000	202 195 000	198 415 589	249 436 363	206 919 000
Skatteavräkning 5)	79 600 000	84 800 000	122 550 421	100 394 401	104 000 000
Överföringar sammanlagt enligt ovanstående	298 326 991	294 786 184	320 966 010	349 830 764	310 919 000
Förändring i %	23,4 %	-1,2 %	8,9 %	9,0 %	-11,1 %

1) År 2021 avser slutavräkning enligt Ålandsdelegationens beslut.

2) År 2021 avser skattegottgörelse för skatteår 2019 och år 2022 för skatteår 2020.

3) Lotteriskatten som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening r.f. återbärs till landskapet, men ingår inte i självstyrelselagens stadganden. År 2021 avser lotteriskatt för skatteår 2020. Lotteriskatt för skatteår 2021 och framåt ingår i skatteavräkningen.

4) Åren 2021 och 2022 avser förskott på avräkningsbeloppet för år 2021 respektive 2022 enligt Ålandsdelegationens beslut. År 2023 innefattar förskott på avräkningsbeloppet för år 2023 samt slutreglering av avräkningen för år 2021 och ändring av förskottsbeloppet för år 2022 enligt Ålandsdelegationens beslut.

År 2024 avser förskott enligt Ålandsdelegationens beslut samt slutreglering av avräkningen för år 2022 och 2023. Vid en jämförelse mellan åren bör beaktas att i slutavräkningen för år 2023 ökar beloppet med 45.467.224 euro.

5) År 2021 och 2022 avser förskott på skatteavräkningen för respektive skatteår enligt Ålandsdelegationens beslut.

År 2023 avser förskott för skatteår 2023 samt tilläggsförskott för skatteår 2022 och den slutliga skatteavräkningen för skatteår 2021 enligt Ålandsdelegationens beslut. År 2024 avser förskott på skatteavräkningen för skatteår 2024 samt slutreglering av skatteavräkningen för skatteår 2022 enligt Ålandsdelegationens beslut. År 2025 avser förskott på skatteavräkningen för skatteår 2025 enligt Ålandsdelegationens beslut samt preliminär slutreglering av skatteavräkningen för skatteår 2023.

89000 Skatter och inkomster av skattenatur

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	324 346 187	318 746 000	-2 800 000	314 679 000
Kostnader				
Anslag netto	324 346 187	318 746 000	-2 800 000	314 679 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om sammanlagt 314.679.000 euro.

Inkomster

Det förskott landskapet i enlighet med 46 § självstyrelselagen erhåller på avräkningsbeloppet för år 2025 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 206.919.000 euro.

Det förskott landskapet i enlighet med 49 § självstyrelselagen erhåller på skatteavräkningen för skatteår 2024 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 110.700.000 euro. Som slutreglering av skatteavräkningen för skatteår 2023 föreslås en preliminär minskning om 6.700.000 euro. Det slutliga beloppet kan beräknas efter att beskattningen för skatteår 2023 har slutförts.

Föreslås en inkomst i form av apoteksavgift om 920.000 euro.

Momentet gottskrivs med medieavgift i enlighet med LL (2019:103) om medieavgift. Medieavgiften ingår i förskottsuppbörden av skatter. Under år 2025 verkställs förskottsuppbörd för skatteåret 2025 respektive slutreglering av tidigare skatteår. Som inkomst av medieavgift föreslås en inkomst om 2.840.000 euro. Se även moment 27000.

892 Finansiella poster

89200 Finansiella poster (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	3 606 448	3 295 000	-300 000	2 050 000
Kostnader	-367 340	-460 000		-560 000
Anslag netto	3 239 108	2 835 000	-300 000	1 490 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 2.050.000 euro och anslag om 560.000 euro.

Inkomster

I inkomsterna ingår cirka 760.000 euro för räntor på lån och landskapsgarantier, cirka 230.000 euro i ränteinkomster samt cirka 1.060.000 euro i dividendinkomster.

Utgifter

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna finansieringslån föreslås inget anslag.

I anslaget ingår 10.000 euro för att resultatmässigt avskryva osäkra kundfordringar enligt god bokföringssed. I den mån landskapet i ett senare skede erhåller betalning för fordringarna kan inkomster påföras momentet.

Föreslås ett anslag om 450.000 euro för betalning av borgensansvarsbelopp i enlighet med LL om studiestöd (2006:71).

Av anslaget föreslås 100.000 euro för ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt avtal. Se även moment 61000 samt landskapsregeringens åtaganden gällande stödordningen landskapsgaranti för likviditetslån med anledning av covid-19.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export och företagets internationalisering samt befrämjar regionalpolitiska åtgärder. För att möjliggöra för små och medelstora företag på Åland att ta del av Finnveras Abp:s produkter har landskapsregeringen och Finnvera Abp sedan många år tillbaka ett samarbetsavtal, där nuvarande avtal är i kraft till 31.12.2025.

Per 21.8.2024 uppgick Finnvera Abp:s åtaganden för Finnvera lån och garantier till 5.486.539,48 euro, där landskapets andel uppgår till 50 procent i enlighet med gällande avtal. Landskapsregeringens åtagande i fråga om landskapsgaranti för likviditetslån uppgår till 317.692,35 euro (31.12.2023).

Föreslås att anslaget även kan användas för att täcka åtaganden för landskapsborgen för lån som upptagits i enlighet med landskapsförordning om investeringsstöd och startstöd till jordbruket (2023:68) vilka beviljats med stöd av bevillningsfullmakt under moment 61500.

Vidare föreslås att anslaget även kan användas för att täcka åtaganden för ägar- och hyresbostäder med borgensförbindelser under moment 36000 och 71510. Vid tidpunkten för uppgörandet av föreliggande budgetförslag var inga åtaganden kända varför inget anslag har upptagits i detta skede.

89210 Trafikförseelseavgifter

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter			50 000	50 000
Kostnader				
Anslag netto			50 000	50 000

Budgetmotivering

Föreslås inkomster om 50.000 euro.

Inkomster

Den 1 april 2024 trädde en ny vägtrafiklag i kraft på Åland (2023:108). Den nya lagen medför intäkter till landskapet dels genom avgifter för trafikförseelse, dels genom överlastavgifter.

89220 Intäkter från utauktionering av utsläppsrätter

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				2 000 000
Kostnader				
Anslag netto				2 000 000

Budgetmotiveringen

Momentet nytt.

Föreslås en inkomst om 2.000.000 euro. Intäkter från utsläppsrättsauktioner upptogs i budgeten för år 2024 under moment 82300.

Inkomster

Inkomsterna avser intäkter från utsläppsrättsauktioner, i den gemensamma auktionsplattform som skapats för utsläppshandelsperioden 2021-2030. De förväntade intäkterna från utsläppsrättsauktioner är svåra att uppskatta. Fördelningen av intäkter från utsläppsrätter inom sjöfarten är inte klar. Förhandlingar med riket pågår kring hur stor andel som ska tillkomma Åland av intäkterna från sjöfartens handel med utsläppsrätter. I budgetförslaget har i detta skede 2.000.000 euro beaktats. Detta belopp baseras på samma andel som tidigare erhållits då industrin varit med i systemet (försiktighetsprincip). Landskapsregeringen bedömer att Ålands andel ska ligga i storleksordningen 20–25 miljoner euro.

89230 Landskapets fastighetsverk

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	4 500 000	5 000 000		5 000 000
Kostnader				
Anslag netto	4 500 000	5 000 000		5 000 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 5.000.000 euro samt mål och fullmakter för Fastighetsverket enligt nedanstående motiveringar.

Inkomster

Landskapsregeringen ska besluta om Fastighetsverkets resultatmål och intäktsföringsmål efter att budgeten beslutats, men eftersom ett förskott av avkastningen kommer att uppbäras för år 2025 bör resultatmål och intäktsföringsmål beslutas samtidigt som förskottet på avkastningen beslutas av lagtinget. Landskapsregeringen föreslår att resultatmålet uppgår till 5.200.000 euro och att intäktsföringsmålet beslutas till 5.000.000 euro. Intäktsföringsmålet uppgår till 96,1 procent av resultatmålet. Överskottet utgår främst från de kalkylerade internräntorna som ingår i de hyresbelopp som debiteras respektive förvaltningsenhet, men påverkas även av eventuellt överskott eller underskott i verksamheten i övrigt samt av ränteintäkter på likviditet. I samband med att

bokslutet för Fastighetsverket fastställs tas ställning till eventuell ändring av inkomstföringen till landskapets budget.

Energieffektiveringar och hållbar utveckling

Landskapsregeringen uppmuntrar fortsättningsvis Fastighetsverket att investera inom förnybar energi, vattenskydd, hållbara byggnadsprojekt och klimatsmarta transportmetoder och social hållbarhet med fokus på tillgänglighet samt ekonomisk hållbarhet genom hållbar sänkning av landskapets långsiktiga kostnadsnivå.

Investeringarnas maximibelopp och de viktigaste projekten

För planerat underhåll föreslås 7.000.000 euro för år 2025. Det finns ett fortsatt stort underhållsbehov i landskapets fastigheter och framför allt på sjukhuset men även vid landskapets skolor. Även pågående effektiviseringar av uppvärmning och ventilation ingår i planerat underhåll. Med beaktande av den just nu svaga byggkonjunkturen föreslår landskapsregeringen att beloppet för planerat underhåll höjs med en halv miljon euro jämfört med tidigare år samt att fastighetsverket ska rikta in sig på arbetsintensiva underhållsprojekt. Fastighetsverket ska planera sin verksamhet utgående från att underhållet de närmaste åren ska uppgå till 7 miljoner euro per år.

Föreslås att Fastighetsverkets investeringar får medföra utgifter om totalt högst 8.130.000 euro. Fastighetsverket får vidare ingå förbindelser som under det följande räkenskapsåret får medföra utgifter om högst 7.000.000 euro. Tabellen nedan visar en preliminär fördelning av utgifter per projekt och planerat underhåll.

Fastighetsverket har möjlighet till omdisponering av den totala investeringsfullmakten om 8.130.000 euro inkluderande möjlighet att efter samordning med landskapsregeringen köpa in fast egendom för landskapets behov.

	2025	2026	2027
Ombyggnad självstyrelsegården	800 000 1)		
Moduler Ålands musikinstitut	170 000 1)		
Eckerö post- och tullhus	160 000		
Planerat underhåll och andra investeringar	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Totalt	8 130 000	7 000 000	7 000 000

1) Framflyttad från tidigare år

Lån och likviditetshantering

Föreslås att Fastighetsverket inte upptar långfristiga lån under år 2025.

Fastighetsförsäljningar och långtidsarrenden

Landskapsregeringen föreslår inga fullmakter för försäljning av fast egendom år 2025.

89250 Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter	33 100 000	32 500 000		20 400 000
Kostnader	-13 364 210	-8 456 000	4 800 000	1 196 000
Anslag netto	19 735 790	24 044 000	4 800 000	21 596 000

Budgetmotivering

Föreslås en inkomst om 20.400.000 euro. Därtill föreslås en upplösning av tidigare reserverade penningautomatmedel om 1.196.000 euro.

Inkomster

Med hänvisning till kapitel 350 föreslås en inkomst om 20.400.000 euro.

Utgifter

Föreslås en upplösning av tidigare reserverade penningautomatmedel om 1.196.000 euro, varav 460.000 euro avser vattenförbättrande åtgärder och 36.000 euro medfinansiering av Baltic Reed, se moment 45000 och 700.000 euro avser informationssäkerhet och grundavgifter till Åda, se moment 21200.

893 Upp- och nedskrivningar

89300 Upp- och nedskrivningar

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Intäkter				
Kostnader	89 725			
Anslag netto	89 725			

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Politikområde 1 - detaljmotivering investeringar

100 Lagtinget

9111 Lagtingets kansli

911150 E-demokrati - utvecklingsprojekt (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto		-450 000		0

Budgetmotivering

Föreslås inget anslag.

Utgifter

Medel om 450.000 euro för uppdatering av ett ersättande system, på basen av en rekommendation från Ålands offentliga it-bolag ÅDA Ab, upptogs i budgeten för år 2024. Projektet har inletts hösten 2024 och beräknas sammantaget ta drygt två år varför anslaget fördelas mellan åren 2025 och 2026.

Politikområde 2 - detaljmotivering investeringar

210 Regeringskansliet

9212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen

921200 Digitalisering och informationsteknologi, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-249 539	-800 000		-1 464 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.464.000 euro. Med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning föreslås att momentet kan gottskrivas med eventuella inkomster i form av externa medel.

Utgifter

Av anslaget avser 400.000 euro arbetet med att skapa en åländsk datadelningsplattform och medborgarportal, 200.000 euro för ett nytt ärendehanteringssystem och e-arkiv, 200.000 euro för ett stödansöknings- och stödhanteringssystem, 200.000 euro som ytterligare anslag för fas 2 av Ålandstrafikens digitaliseringsresa samt 10.000 euro för verksamhetssystem för budget och uppföljning. Dessutom ingår 350.000 euro för arbetet med att ansluta Åland till det nationella studieadministrativa systemet Koski. Den resterande delen av anslaget, om 104.000 euro, består av personalkostnader kopplade till projekten.

Fullmakt

En fullmakt om sammanlagt 2.400.000 euro föreslås för utgifter som huvudsakligen beräknas utfalla åren 2026-2027 för följande system

- en åländsk datadelningsplattform och medborgarportal
- ett nytt ärendehanteringssystem och e-arkiv
- ett stödansöknings- och stödhanteringssystem
- fas 2 av Ålandstrafikens digitaliseringsresa
- anslutning till det nationella studieadministrativa systemet samt
- ett verksamhetssystem för budget och uppföljning.

9215 Kommunikationsverksamhet

921500 Kommunikationsverksamhet, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto		-100 000		-50 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 50.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser utgifter för arbetet med utbytet av landskapsregeringens telefonväxelsystem. I och med förslaget anslag har sammanlagt 150.000 euro budgeterats för ändamålet.

Myndigheter under politikområde 2

9825 Ålands polismyndighet

982500 Investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-53 592	-245 000		-530 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 530.000 euro. Med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster vid utbyte av bil.

Utgifter

Av anslaget avses 120.000 euro för byte av bil, 35.000 euro för anskaffning av en motorcykel, 65.000 euro för utveckling av polisens utrymmen i Bergsskyddet, 60.000 euro för ombyggnad och utveckling av existerande utrymmen i polishuset, 50.000 euro för utbyte och införskaffande av övervakningskameror samt 200.000 euro för det inledande arbetet med att utarbeta en ny lösning för hanteringen av nödsamtal och nödmeddelanden.

Fordon

Myndighetens fordonspark behöver uppdateras med en ny bil och anskaffning av en ny motorcykel. Bil som ersätts säljs i enlighet med tidigare praxis. Motorcykelparken ökar temporärt och har direkt att göra med utvecklingen av trafikgruppen. En temporär ökning av antalet motorcyklar är ekonomiskt mer fördelaktigt än en ökning av antalet bilar.

Polishusets utrymmen

Planeringen och beställningen av om- och tillbyggnaden av Ålands polismyndighets verksamhetslokaler inleddes år 2016 med den kännedom om verksamheten som fanns vid den tidpunkten. Utvecklingen av stödfunktionerna och utredningsmetoderna har skapat utrymmesbrist. Genom att styra kundflödet till en ingång åtgärdas hälften av utrymmesbristen. Två kontorsutrymmen skapas för den interna laglighetsövervakningen och IKT-funktionerna.

Bergsskyddet

Polisens utrymme utvecklas i koordination med landskapsregeringens och statens ämbetsverks andra behov.

Övervakningskameror

Befintlig kamera i centrum behöver ersättas samt ytterligare fyra kameror införskaffas.

Systemlösning för nödsamtal och nödmeddelanden

Det nuvarande nödalarmeringssystemets avtal löper ut i november 2026. Diskussionerna med riket om en möjlig integration av nödalarmeringssystemen Ålarm och rikets Erica har inte framskridit som önskat. Utsikterna för att skapa en integration bedöms vara närmast obefintliga varför en annan lösning måste sökas. Diskussionerna med Sverige om ett samarbete med SOS-alarmsystemet har inte heller lett till konkreta resultat.

Projektledningsarbetet måste påbörjas våren 2025. En exakt uppskattning av kostnaderna för utredningen av olika alternativa lösningar, kommande upphandling samt förverkligande av en ny lösning är inte möjlig att göra med existerande information. Helhetskostnaden uppskattas till mellan tre till åtta miljoner euro. För år 2025 budgeteras 200.000 euro vilket inkluderar projektledning och införskaffande av behövlig extern sakkunskap. När totalkostnaderna klarnat återkommer landskapsregeringen med en begäran om fullmakt.

Politikområde 3 - detaljmotivering investeringar

300 Finansavdelningens förvaltningsområde

9340 Särskilda lån och investeringar

934000 Övriga finansinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-444 232	-1 000 000		-1 000 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.000.000 euro.

Inkomster

Momentet kan påföras inkomster av försäljning av aktier.

Utgifter

Föreslås ett anslag om 1.000.000 euro för att förstärka det egna kapitalet i Kraftnät Åland Ab.

Fullmakt

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden.

934080 Övriga lån (RA)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	1 874 337	1 700 000		1 670 000

Budgetmotivering

Rubriken ändrad.

Föreslås inkomster om 1.670.000 euro.

Inkomster

Inkomster avser amorteringar på lån. Vid tidpunkten för uppgörandet av budgetförslaget finns inget lån som har förmedlats ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot.

Utgifter

Momentet kan påföras amorteringar av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inbetalningar under föreliggande moment, se inkomster ovan. Vid tidpunkten för uppgörandet av budgetförslaget finns inget lån som har förmedlats ur Nordiska Investeringsbankens regionallånekvot.

9350 Penningautomatmedel

935010 Lån ur penningautomatmedel (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-673 250	-890 000	106 000	-1 506 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.506.000 euro.

Utgifter

Anslaget utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningskapande investeringsprojekt som faller inom principer för fördelning av penningautomatmedel i enlighet med 3 § (1966:10) om lotterier. Lån kan också utges för socialvårds- och idrottsanläggningar samt liknande projekt. Se kapitel 350.

Lån utges till föreningar, sammanslutningar samt kommuner. Räntan föreslås uppgå till 2,5 %.

Politikområde 4 - detaljmotivering investeringar

400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

9440 Naturvård

944000 Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-314 797	-725 000		-600 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 600.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för inköp och intrångsersättningar för nya och tidigare utsedda Natura 2000-områden och naturreservat i enlighet med projektplaner för genomförandet av Ålands Natura 2000-program och Life IP Biodiversea.

Myndigheter under politikområde 4

9848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

984810 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto		-50 000		

Budgetmotivering

Inga planerade större investeringar.

984820 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto		-70 000		-74 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 74.000 euro.

Utgifter

Inköp av ny fältbil då den befintliga beräknas ha gått ca 300.000 km. Kostnad ca 74.000 euro för en eldriven bil som tidvis skulle kunna laddas av laboratoriets solceller. Om ingen elbil uppfyller prestandakraven blir investeringskostnaden lägre.

Politikområde 5 - detaljmotivering investeringar

500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

9511 Kultur- och kulturmiljöförvaltning

951100 Kultur- och kulturmiljöförvaltning, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto				-300 000

Budgetmotivering

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 300.000 euro för att ta fram projektplan.

Utgifter

De kvarvarande resterna av huvudfästet i Bomarsund och de friliggande försvarstornen genomgick omfattande gestaltande restaureringsåtgärder under 1900-talet, vilket i stort konsoliderat ruinerna till en given form. Ruinerna har sedan dess utsatts för vädrets makter, tidens tand och slitage av besökare, vilket med tiden gett upphov till tilltagande underhållsbehov och säkerhetsproblematik. Delar av fästningen är i nuläget avspärrade på grund av fallrisker och rasrisker. Det är därmed dags att ta ett helhetsgrepp om Bomarsunds fästning och initiera ett flerårigt ruinrestaureringsprojekt som kan kombineras med utveckling av ledstråk, trappor, räcken och andra säkerhetsarrangemang tillsammans med förnyade satsningar på hur fästningens historia och värden ska förmedlas på plats.

9540 Ålands museum

954000 Inköp av konst (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-27 214	-25 000		0

Budgetmotivering

Momentet utgår. Se moment 954010.

954010 Ålands museum, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-308 802	-190 000		-45 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 45.000 euro.

Utgifter

Uppbyggandet av Ålands museums nya samling av åländskt konsthantverk och design fortgår. Inköp till samlingen ska omfatta verk av såväl utövande, tidigare verksamma samt framlidna konsthantverkare och designers. Anslaget avser inköp och dokumentation, 20.000 euro.

Därtill ingår 25.000 euro för att uppfylla målsättningarna för Ålands museum vad gäller inköp av konst omfattande såväl utövande som tidigare verksamma och framlidna konstnärer. Särskild uppmärksamhet fästs vid jämlikhets- och mångfaldsperspektiv för att uppnå representativ balans i konstsamlingen. Konstinköpen ska inkludera traditionell bildkonst, modern foto- och videokonst samt konstinstallationer. Motsvarande anslag upptogs i budgeten för år 2024 under moment 954000.

Det är av vikt att det finns en kontinuitet i inköpen till konstsamlingen. Samlingen kan därmed följa den utveckling som sker på fältet och förmå återspegla de strömningar som sker i samhället under olika epoker.

Föreslås med hänvisning till 6 § i finansförvaltningslagen (2012:69) att inkomster av avkastningen från Irene och Halvdan Stenholms donationsfond kan gottskrivas momentet. Avkastningen ska användas för inköp av värdepapper och konst.

Myndigheter under politikområde 5

9850 Högskolan på Åland

985000 Investeringsutgifter (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-427 540	0		-100 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 100.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser inköp av utrustning till högskolans specialutrymmen samt it-investeringar.

9852 Ålands musikinstitut

985200 Ålands musikinstitut, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto		-60 000		

Budgetmotivering

Föreslås inga nya investeringar. Anslag från år 2024 kvarstår för inredning av moduler.

9855 Ålands gymnasium

985500 Investeringsutgifter (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-101 164	-200 000		-200 000

Budgetmotivering

Föreslås anslag om 200.000 euro.

Utgifter

Anslaget avser:

- förnyelse av it-utrustning, 50.000 euro
- förnyelse och flytt av tekniken (it, ljud, bild, belysning) i Ålands lyceums hörsal. Nuvarande teknik är från år 2005 och placerad mitt på scengolvet. Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ökas. På grund av omfattningen av investeringen föreslås som tillägg till anslaget om 100.000 euro som beviljades år 2024 ytterligare 50.000 euro
- ombyggnad och totalrenovering av övningsinstallationsbås för elmontörsutbildningen, 50.000 euro samt
- förnyelse av pneumatiklaboratorium, ett samarbete mellan teknik och sjöfart, 50.000 euro.

9856 Ålands sjösäkerhetscentrum

985600 Ålands sjösäkerhetscentrum, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-24 049	-170 000		

Budgetmotivering

Inga investeringar. Momentet utgår.

Politikområde 6 - detaljmotivering investeringar

Myndigheter och fristående enheter under politikområde 6

9860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

986000 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-162 760	-100 000		-100 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 100.000 euro.

Utgifter

För fortsatt utveckling av it-systemet som används vid handläggning av studiestödsärenden (STUART) föreslås ett anslag om 50.000 euro. Med detta anslag har 550.000 euro budgeterats.

För fortsatt utveckling av it-systemet som används vid handläggning av arbetslöshetsförmånsärenden (ALF) föreslås ett anslag om 50.000 euro. Med detta anslag har 300.000 euro budgeterats.

9865 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp

986500 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto		-150 000		

Budgetmotivering

Inget anslag upptas för investeringar år 2025.

Politikområde 7 - detaljmotivering investeringar

700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde

9745 Oljeskydd

974500 Oljeskyddsinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto		-30 000		-100 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 100.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för anskaffning av t.ex. oljelänsor, upptagningsutrustning, arrangemang för tillfällig förvaring av avfall eller dylikt, i enlighet med den under år 2024 uppdaterade oljeskyddsplanen, vilken beaktar den överenskommelseförordning som under år 2024 trätt i kraft rörande ansvar för olika fartområden till sjöss.

Understöd för anskaffningarna kommer i mån av möjlighet att sökas ur miljöskadefonden.

9750 Kostnader för sjötrafik

975000 Fartygs- och färjeinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-373 467	-250 000	-1 460 000	-3 440 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 3.440.000 euro.

Utgifter

Landskapets tonnage omnämns i Utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 6 och dess färdplan. Vid nyanskaffning går därför landskapsregeringen i mån av möjlighet och tillgänglighet in för alternativ till fossilt bränsle.

Tonnaget i skärgårdstrafiken är i behov av förnyelse på grund av ålder och kapacitetsbrist samt ökade krav på tillgänglighet. Idag äger landskapsregeringen åtta frigående färjor, vilka har en medelålder på 33 år, samt åtta linfärjorna som har en medelålder på 43 år.

Gällande rambudget medger inte investeringar i nytt tonnage. Landskapsregeringen avser att söka extra anslag för anskaffning av tonnage till skärgårdstrafiken.

Investeringar i befintliga frigående färjor uppskattas till 1.990.000 euro där huvuddelen av investeringarna består av renoveringar och ombyggnationer av färjorna. Av anslaget föreslås bland annat 600.000 euro för anskaffning och installation av nya propelleraggregat till M/S Doppingen samt 350.000 euro för anskaffning och installation av nytt styrsystem till bryggan på M/S Ådan.

Investeringar i befintliga linfärjor uppskattas till 1.450.000 euro för fortsättning av projektet med nytt propelleraggregat till Töftölinfärja (F-123), utredning av lindragen färja för Embarsundslinjen samt elektrifiering av Töftölinfärja (F-123).

Under tidigare år påbörjade och finansierade åtgärder fortgår under året.

9760 Kostnader för väghållning

De övergripande målen för investeringarna i infrastrukturen är att:

- förbättra trafiksäkerheten för fordons- och gångtrafikanter genom att förebygga olyckor till följd av brister i trafiksystemet
- tillgodose landskapets transportinfrastruktur på lång sikt, genom att bibehålla och förbättra förutsättningar för tillväxt och utveckling för alla på hela Åland
- nyinvesteringar i transportnätet ska göras för att de uppdaterade krav som finns gällande vikt på fordonslaster ska klaras samt
- förbättra trafiksäkerheten enligt branschstandard för trafikområden som påverkas när investeringar genomförs.

Projekten bidrar till att uppfylla Utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 1, 4 och 5 genom att skapa jobb lokalt, öka transportsektorns konkurrenskraft genom att ta bort konkurrenshämmande begränsningar i trafiknätet och ge samma förutsättningar att verka och leva för ålänningarna.

976000 Infrastrukturinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-22 047 512	-18 200 000		-19 000 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 19.000.000 euro.

Enligt tidigare budgetbeslut i lagtinget och av landskapsregeringen antagna åtgärdsprogram är ett 30-tal större och mindre bro-, hamn- och vägprojekt aktuella. I tidigare budgeter har anslag upptagits för hela eller delar av projekten. Vid tidpunkten för beredningen av föreliggande budgetförslag bedöms de planerade totala utgifterna under år 2025 uppgå till ca 22 miljoner euro inklusive en buffert på 580.000 euro. Vid utgången av år 2024 bedöms ca 3,0 miljoner euro återstå av tidigare budgeterade anslag, vilket belopp överförs i bokslutet till år 2025 som en reservering.

Landskapsregeringen föreslår att dessa anslag kan användas för att täcka projektrelaterade kostnader. Med beaktande av kvarstående anslag från tidigare år föreslår landskapsregeringen ett ytterligare anslag om 19 miljoner euro för år 2025.

Landskapsregeringen föreslår samtidigt att eventuella omfördelningar av tidigare budgeterade anslag inte ska påverka möjligheten att förverkliga de projekt som lagtinget tidigare beviljat anslag för. Förverkligandet av projekten sker i enlighet med investeringsplanen som landskapsregeringen fastställer. Vid behov återkommer landskapsregeringen i ett senare budgetförslag då dessa projekt ska verkställas.

Under tidigare budgetår givna fullmakter för att ingå bro-, hamn- och vägbyggnadsentreprenadavtal belastar åren 2025-2026 med ca 38 miljoner euro. Anslag för utgifter som uppstår efter budgetår 2025 p.g.a. ingångna entreprenadavtal upptas i kommande budgetförslag. Projekten förverkligas därmed med beaktande av tillgängliga anslag under år 2025, prioritering och i vilken ordning de är klara att genomföras samt fullmakten som föreslås i föreliggande budgetförslag nedan om att ingå nya avtal.

Inkomster

Föreslås, med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, att inkomster från externa intressenter vilka är direkt förknippade med exempelvis kabelbrunnar, rör för kabeldragningar och liknande projekt som inte ska belasta landskapet, gottskrivs momentet.

Utgifter

Väginvesteringar

Anslaget används till planering och projektering, investerings- och beläggningsarbeten samt för mindre trafiksäkerhets- och förbättringsåtgärder. Med anslaget förverkligas tidigare beslut att färdigställa huvudvägarnas ombyggnad samt att grundförbättra och belägga glesbygdsvägarna. Medlen används även för reinvesteringar i syfte att upprätthålla befintlig infrastruktur. För att underlätta möjligheten till hållbara transporter och att uppfylla Utvecklings- och hållbarhetsagendans mål 5, 6 och 7 kommer utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet att prioriteras längs huvudvägarna.

För beläggning, grundförstärkning, vägförrättning, trafiksäkerhetsåtgärder och trafikutredningar avsätts ca 3,8 miljoner euro och för reinvestering i vägnätet avsätts ca 3 miljoner euro. I detta ingår även kostnader för utredningar, planering och projektering samt investeringar i maskiner och inventarier.

Bro- och hamninvesteringar

Broutbytesprojektet 2017-2027 (BrUt 1727) som omfattar 19 broar och syftar till att tillgodose landskapets transportinfrastruktur på lång sikt fortsätter. Ännu återstår nio broar som behöver bytas ut i broutbytesprojektet.

Entreprenaderna för att byta ut Kastörsbron inleddes hösten 2023 och beräknas vara klar våren 2025. Projektet är kostnadsberäknat till 4,33 miljoner euro, varav 0,2 miljoner euro avsätts för år 2025.

Arbetet med att ta fram underlag för en reparationsentreprenad av Lemströms kanalbro inleddes under år 2022. Förfrågningsunderlaget färdigställdes och bjöds ut vintern 2024. Entreprenaden inleddes år 2024 och beräknas vara klar år 2025. För projektet beräknas ca 1,2 miljoner euro förbrukas år 2025. Totalt beräknas projektet att kosta ca 3,3 miljoner euro.

Inledande arbete på Degerösundsbron påbörjades år 2024. För år 2025 upptas 50.000 euro för fortsatt projektering.

Skinnarskärsbron är i behov av renovering alternativt utbyte. Omfattningen av arbetet är ännu inte klarlagt varvid det saknas uppgifter om totalkostnaden. För år 2025 avsätts 100.000 euro för utredningar och projektering.

Under år 2021 har arbetet med insamlingen av underlagsmaterial längs Järsövägen inletts. Utbytet av broarna längs Järsövägen kommer att ingå i ett större projekt som också omfattar åtgärder för att höja säkerheten för oskyddade trafikanter mellan Mariehamn och Järsö. I projektet ingår även trafiksäkerhet som helhet samt grundförbättring av Järsövägen. Under år 2024 har en programhandling startat för hela vägsträckan, vilken färdigställs under år 2025. Inledande arbete startar på en av broarna på sträckan, vilket beräknas kosta 200.000 euro under år 2025.

Under år 2025 kommer projekteringen av förnyande och renovering av färjfastena i skärgården att fortsätta som ett led i att anpassa färjfastena till dagens trafikbehov och kommande förnyande av fartygen. För Kumlinge norra färjfäste inleddes förstudien år 2021 och projekteringen slutfördes under år 2022. Projektet bjöds ut på entreprenad under år 2023 och beräknas vara klart år 2025. Projektet är kostnadsberäknat till ca 7,5 miljoner euro, varav 700.000 euro avsätts för år 2025.

För hamnarna på Lappo och Enklinge inleddes förstudien under år 2022 och projekteringen slutfördes under år 2024. Entreprenaden för Enklinge inleddes under år 2024. Projektet är kostnadsberäknat till ca 6,3 miljoner euro, varav ca 4,8 miljoner euro är avsatta för år 2025. Upphandlingen för Lappo färjfäste utfördes under år 2024. Projektet är kostnadsberäknat till ca 7,4 miljoner euro, varav ca 4,4 miljoner euro är avsatta för år 2025.

Hummelvik färjfäste är i behov av ombyggnad för att anpassas till kommande förnyelse av färjor. Projektet beräknas kosta ca 5,9 miljoner euro, varav 1,5 miljoner euro avsätts för år 2025.

Överö färjfäste behöver förnyas, vilket beräknas kosta ca 4,0 miljoner euro. Fullmakt för projektet beviljades i budgeten för år 2024. För år 2025 avsätts 100.000 euro för den fortsatta projekteringen.

Snäckö färjfäste behöver förnyas, vilket beräknas kosta ca 6,3 miljoner euro. För år 2025 avsätts 100.000 euro för det inledande arbetet.

Under år 2024 inleddes projekteringen av kajen i Möckelö och tillandningen för fastigheten inlöstes. Projektet beräknas kosta 1,7 miljoner euro, varav 1,0 miljon euro avsätts för år 2025.

För övriga mindre bro- och hamnprojekt, såsom utbyte av tätskikt på broar, utbyte av rörbroar och anpassningar av färjfästen, avsätts ca 300.000 euro under år 2025.

Fullmakt

Med beaktande av att ett flertal av ovanstående investeringsprojekt är fleråriga föreslås att landskapsregeringen under år 2025 kan ingå entreprenadavtal som sammanlagt belastar finansåren 2027 - 2029 med högst 30 miljoner euro.

Myndigheter och fristående enheter under politikområde 7

9870 Fordonsmyndigheten

987000 Fordonsmyndigheten, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	-165 671	-820 000		-800 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 800.000 euro.

Utgifter

Anslaget används för att ersätta den befintliga och föråldrade fordonsregisterplattformen inklusive de flesta program i anknytning till den, såsom besiktning och besiktningstider samt kassa och statistik. I kostnaden ingår projektledning, kravställning, upphandling, utveckling, testning, migrering och implementering av ett nytt system. Under tiden projektet pågår tillsätts en tillfällig intern resurs för att driva projektet. I budgetförslaget upptas ett anslag om 700.000 euro. Totalkostnaden för projektet beräknas till 1.400.000 euro. Kostnaden för projektet är emellertid svårbedömd.

Vidare föreslås att 100.000 euro budgeteras för utbyte av bromsprovningstrustning för lastbilar. I samband med utbytet tillkommer vissa andra fastighetsarbeten.

9873 Verkstad och lager

987300 Verkstad och lager, investeringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto			-40 000	-155 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 155.000 euro.

Utgifter

Det finns behov av investeringar i form av bilar, fastighetsförbättringar och hamninvesteringar för verkstads- och lagerenheten i Möckelö inom de närmaste åren.

Hamnen behöver byggas om så att även de större färjorna M/S Skarven och M/S Ådan kan ligga med klaffen iland vid översynerna. För dessa arbeten avsätts 100.000 euro år 2025. I kostnaderna ingår även kostnader för inlösen av vattenområden.

För anskaffning av en paketbil med kran avsätts 55.000 euro.

Politikområde 8 - detaljmotivering investeringar

Myndigheter under politikområde 8

9840 Ålands hälso- och sjukvård

984000 Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)

Sammandrag	Bokslut 2023	Budget 2024	ÄB 2024	Förslag 2025
Anslag netto	1 401 049	-3 256 000	-2 276 000	-1 460 000

Budgetmotivering

Föreslås ett anslag om 1.460.000 euro.

Utgifter

Det totala investeringsbehovet för nya planerade investeringar år 2025 beräknas till 1.460.000 euro.

Dessa fördelas på följande investeringar:

- Utveckling av centrallagersystem 65.000 euro
- Behandlingsutrustning, tandvården 70.000 euro
- Ultraljudsapparater 150.000 euro
- Anestesimaskiner 445.000 euro
- Övervakningsutrustning 150.000 euro
- Autoklaver 300.000 euro
- Ambulerande tandvård 220.000 euro samt
- Säkerhetsbänkar 60.000 euro.

Utveckling av ÅHS centrallagersystem

Utveckling av centrallagrets it-system skulle ge en effektiviserad lagerhållning av hemvårdsmaterial. En integration mellan IT-systemet för hjälpmedel och centrallagerprogrammet behövs samt en utveckling av arbetsprocesser. Centrallagret kan sedan beställa material från leverantörer som baseras på den faktiska åtgången.

Behandlingsutrustning, tandvården

Det finns ett behov att byta ut en tandvårdsstol och tre skåpsystem för instrument. Summan inkluderar även beräknad installationskostnad. Om nuvarande utrustning går sönder finns inte delar att få tag på och det riskeras långa avbrott i verksamheten.

Ultraljudsapparater

Det finns ett kontinuerligt behov av att byta ultraljudsapparater.

Anestesimaskiner

Anestesimaskinen är tillsammans med övervakningsutrustningen en livsuppehållande maskin som övervakar och underhåller livsviktiga funktioner hos en sövd patient under anestesi. Maskinen tillför den medvetslöse patienten syre, luft och fukt i korrekt mängd och med korrekta lufttryck, evakuerar utandningsluft och doserar anestesigaser i rätt mängd oavsett om det är en nyfödd patient, vuxen eller geriatrisk patient. Anestesimaskinen är tillsammans med övervakningsutrustning hjärtat vid all typ av anestesi och även korta maskinfel kan leda till personskada eller i värsta fall irreversibel patientskada och död. Därför utförs omfattande service av denna utrustning varje år men leverantörerna garanterar inte funktionen mer än 10 år vilket också är så lång tid de flesta leverantörer garanterar tillgång till reservdelar. De anestesimaskiner ÅHS använder anskaffades

under åren 2012-2015 och de äldsta är nu 12 år. De bör därför börja bytas ut från och med 2025 för att garantera fortsatt säker anestesi och möjlighet till underhåll.

Övervakningsutrustning

Övervakningsutrustning är av central betydelse vid anestesi och intensivvård. Det är den utrustning man övervakar patienternas vitala och livsviktiga funktioner som till exempel blodtryck, hjärtfunktion, syrgasmättnad och andning. Utan fungerande och korrekt visande övervakningsutrustning kan inte operationsverksamhet eller intensivvård bedrivas. Leverantörer av medicinteknisk utrustning garanterar inte längre än 10 års livslängd på medicinteknisk utrustning framför allt om det gäller livsuppehållande utrustning. Reservdelar garanteras i allmänhet inte längre än 10 år av samma orsak. Den nuvarande övervakningsutrustningen anskaffades under åren 2012-2015 och kostnaden för service och underhåll har ökat då flera av dessa enheter nu börjar nå gränsen för sin livslängd.

Autoklaver

I Instrumentvårdens tre ångautoklaver steriliseras operationsinstrument och annan utrustning för hela ÅHS exklusive tandvården. När autoklaverna åldras uppstår avvikelser och fel i processerna oftare och det leder till produktionsbortfall och brist på steril utrustning när detta inträffar, vilket leder till inställda ingrepp och operationer och att färre operationer kan utföras. Dessutom kan all utrustning i dagsläget inte steriliseras i alla autoklaver. Det har resultat från senaste validering (2023) visat. När det blir planerade eller oplanerade driftstopp på vissa autoklaver kan viss utrustning alltså inte steriliseras i en validerad process och detta äventyrar patientsäkerheten. Tillverkaren garanterar i allmänhet inte reservdelar mer än 10 år och nuvarande autoklaver anskaffades under åren 2012-2013 och bör därför bytas inom några år för att garantera fortsatt funktion. Kostnaderna för reparation och antalet driftstopp har successivt ökat senaste åren vilket både påverkar operationsavdelningens kapacitet och ökar driftskostnaden.

Ambulerande tandvård

ÅHS ska ordna bastandvård för den som har sin hemvist i Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar eller Sottunga. Det finns även ett behov av en mobil lösning för att öka tillgängligheten och möjliggöra tandvård för institutionsboende och rörelsehindrade äldre. Tidigare mobila lösningar har haft brister i användarvänlighet samt möjlighet till diagnostik och åtgärder.

Säkerhetsbänkar

Iordningställande av läkemedel förutsätter ändamålsenliga förhållanden. Fimeas föreskrift rekommenderar säkerhetsbänkar då dessa ger bäst skydd för användare, produkt och omgivning. I nuläget iordningställs läkemedel i förhållanden som inte ger optimalt skydd.

Byggnader som förvaltas av Fastighetsverket

Sjukhuset invigdes för ca 70 år sedan. Sjukhusfastigheterna lever inte upp till den standard och flexibilitet som sjukvårdsverksamhet av idag och framtiden kräver. Fastighetsverket har tagit fram rapporter som visar på ett stort behov av sanering i de flesta av verksamhetsutrymmena.

I regeringsprogrammet finns en skrivning om att en grundlig analys gällande hälso- och sjukvården behöver tas fram. Arbetet leds av landskapsregeringen och har kommit bra i gång med prioritering på framtagande av de underlag som behövs för vidare planering av framtidens vård och vårdfastigheter. En del av analyserna ska vara färdiga under år 2024 för att kunna utgöra underlag för beslutsfattande under år 2025.

SIFFERSTAT

		Anslag 2025	Inkomster 2025
VERKSAMHET OCH ÖVERFÖRINGAR			
Politikområde 1		-4 815 000	0
100 Lagtinget		-4 815 000	0
101	Lagtinget	<u>-2 604 000</u>	<u>0</u>
10100	Lagtinget, verksamhet (RA)	-2 604 000	0
111	Lagtingets kansli	<u>-1 524 000</u>	<u>0</u>
11100	Lagtingets kansli, verksamhet (RA)	-1 485 000	0
11130	Lagtingets bibliotek, verksamhet (RA)	-39 000	0
112	Lagtingets övriga utgifter	<u>-415 000</u>	<u>0</u>
11210	Lagtingets Östersjösamarbete, BSPC, verksamhet (RA)	-80 000	0
11220	Dispositionsmedel	-80 000	0
11290	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-255 000	0
120	Landskapsrevisionen	<u>-239 000</u>	<u>0</u>
12010	Landskapsrevisionen, verksamhet (RA)	-239 000	0
130	Ålands delegation i Nordiska rådet	<u>-33 000</u>	<u>0</u>
13010	Ålands delegation i Nordiska rådet, verksamhet (RA)	-33 000	0
Politikområde 2		-29 912 465	2 050 465
200 Landskapsregeringen		-1 074 000	0
200	Lantrådet och ministrarna	<u>-1 074 000</u>	<u>0</u>
20010	Landskapsregeringen, verksamhet (RA)	-1 014 000	0
20020	Dispositionsmedel	-60 000	0
210 Regeringskansliet		-14 242 465	1 223 465
210	Regeringskansliet	<u>-4 166 945</u>	<u>219 945</u>
21010	Regeringskansliet, verksamhet (RA)	-4 166 945	219 945
212	Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen	<u>-4 823 000</u>	<u>116 000</u>
21200	Utgifter för digitalisering och informationsteknologi (RA)	-4 823 000	116 000
215	Kommunikationsverksamhet	<u>-209 616</u>	<u>52 616</u>
21500	Kommunikationsverksamhet	-137 615	49 616
21510	Ålands representation i Helsingfors, verksamhet (RA)	-72 000	3 000
220	Främjande av jämställdheten	<u>-76 000</u>	<u>0</u>
22000	Främjande av jämställdheten, verksamhet (RA)	-76 000	0
225	Främjande av integration	<u>-54 000</u>	<u>0</u>
22500	Främjande av integration (RA)	-54 000	0
230	Demokratiutveckling och val	<u>-50 000</u>	<u>0</u>
23000	Demokratiutveckling och val, verksamhet	-50 000	0
23000	Demokratiutveckling och val, överföringar	0	0
232	Understödjande av politisk verksamhet	<u>-196 830</u>	<u>172 830</u>
23200	Understödjande av politisk verksamhet och politisk information	-196 830	172 830

Sifferstat

		Anslag 2025	Inkomster 2025
240	Brand- och räddningsväsendet	-35 000	0
24000	Brand- och räddningsväsendet, verksamhet (RA)	-35 000	0
24010	Landskapsstöd för materielanskaffningar (R)	0	0
250	Personalarbete och arbetsmiljö	-598 900	192 900
25000	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd, personalaktiviteter och personalpolitiska åtgärder (RA)	-598 900	192 900
252	Serviceverksamhet	-423 000	42 000
25210	Serviceverksamhet (RA)	-423 000	42 000
260	Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-766 174	427 174
26000	Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter (RA)	-184 000	0
26003	Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland (RA)	-144 000	0
26004	Ålandsdelegationen	-11 000	0
26005	Interreg Central Baltic Programme 2021 - 2027	-86 000	86 000
26006	Nordiska Skärgårdssamarbetet	-141 174	141 174
26007	Danaarv	-200 000	200 000
265	Konsumentskydd	-3 000	0
26500	Konsumentskydd, verksamhet	-3 000	0
270	Radio- och TV-verksamhet	-2 840 000	0
27000	Radio- och TV-verksamhet (RA)	-460 000	0
27000	Radio- och TV-verksamhet, överföringar (RA)	-2 380 000	0
280	Lagberedningen	-1 209 000	2 000
280	Lagberedningen	-1 209 000	2 000
28010	Lagberedningen, verksamhet (RA)	-1 209 000	2 000
82	Myndigheter under politikområde 2	-13 387 000	825 000
820	Ålands statistik- och utredningsbyrå	-1 059 000	308 000
82000	Ålands statistik- och utredningsbyrå, verksamhet (RA)	-1 059 000	308 000
822	Datainspektionen	-244 000	0
82200	Datainspektionen, verksamhet (RA)	-244 000	0
825	Ålands polismyndighet	-11 650 000	468 000
82500	Ålands polismyndighet, verksamhet (RA)	-11 650 000	468 000
826	Ålands ombudsmannamyndighet	-434 000	49 000
82600	Ålands ombudsmannamyndighet, verksamhet (RA)	-434 000	49 000
Politikområde 3		-84 616 000	28 467 000
300	Finansavdelningens förvaltningsområde	-84 616 000	28 467 000
300	Allmän förvaltning	-3 233 000	196 000
30010	Finansavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)	-3 233 000	196 000
330	Landskapsandelar och stöd till kommunerna	-27 367 000	0
33000	Landskapsandelar och stöd till kommunerna (RA)	-27 367 000	0
350	Penningautomatmedel	-4 400 000	0
35000	Penningautomatmedel (R)	-4 400 000	0
360	Bostäder och byggande privatpersoner	-45 000	0
36000	Räntestöd och landskapsborgen för privatpersoner (RA)	-45 000	0

Sifferstat

		Anslag 2025	Inkomster 2025
380	Pensioner och pensionsavgifter	-46 790 000	28 270 000
38000	Pensioner och pensionsrelaterade utgifter (RA)	-46 790 000	28 270 000
390	Gemensamma förvaltningskostnader	-2 781 000	1 000
39050	Bokföringsmässiga korrigeringar och ofördelade poster (RA)	-1 000	1 000
39099	Internhyra (RA)	-2 780 000	0
Politikområde 4		-38 120 000	2 095 000
400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde		-34 029 000	953 000
400	Allmän förvaltning	-2 114 000	67 000
40010	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)	-2 114 000	67 000
410	Övriga sociala uppgifter	-13 774 000	0
41000	Övriga sociala uppgifter, verksamhet (RA)	-219 000	0
41010	Övriga sociala uppgifter, överföringar (RA)	-13 555 000	0
415	Kommunernas socialvårdsområde	-10 520 000	0
41500	Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (RA)	-10 520 000	0
420	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-434 000	240 000
42000	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter, verksamhet (RA)	-404 000	240 000
42000	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter, överföringar	-30 000	0
430	Allmän miljövard	-112 000	0
43000	Allmän miljövard, verksamhet (RA)	-112 000	0
440	Naturvård	-943 000	92 000
44000	Naturvård, verksamhet (RA)	-728 000	92 000
44000	Naturvård, överföringar (RA)	-215 000	0
445	Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet	-4 267 000	0
44510	Penningautomatmedel för social verksamhet (R)	-3 800 000	0
44520	Penningautomatmedel för miljöverksamhet (R)	-467 000	0
450	Vattenförsörjning och vattenvård	-1 710 000	514 000
45000	Vattenförsörjning och vattenvård, verksamhet (RA)	-1 590 000	514 000
45000	Vattenförsörjning och vattenvård, överföringar (RA)	-120 000	0
460	Cirkulär ekonomi	-77 000	40 000
46000	Cirkulär ekonomi, verksamhet (RA)	-62 000	40 000
46000	Cirkulär ekonomi, överföringar (RA)	-15 000	0
470	Miljöhälsovård	-78 000	0
47000	Miljöhälsovård (RA)	-78 000	0
84 Myndigheter under politikområde 4		-4 091 000	1 142 000
848	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	-4 091 000	1 142 000
84810	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, verksamhet (RA)	-3 014 000	722 000
84820	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, verksamhet (RA)	-1 077 000	420 000

Politikområde 5		Anslag 2025	Inkomster 2025
		-84 218 500	11 949 500
500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde		-46 202 000	841 000
500	Allmän förvaltning	<u>-4 560 000</u>	<u>28 000</u>
50010	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)	-4 560 000	28 000
502	Studiestöd	<u>-8 775 000</u>	<u>80 000</u>
50200	Studiestöd (RA)	-8 775 000	80 000
505	Biblioteksverksamhet	<u>-170 000</u>	<u>2 000</u>
50500	Bibliotek (RA)	-170 000	2 000
510	Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	<u>-844 000</u>	<u>0</u>
51000	Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet (RA)	-799 000	0
51010	Ålands kulturdelegation	-45 000	0
511	Kultur- och kulturmiljöförvaltning	<u>-892 000</u>	<u>94 000</u>
51100	Kultur- och kulturmiljöförvaltning (RA)	-892 000	94 000
515	Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	<u>-2 554 000</u>	<u>10 000</u>
51500	Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott, verksamhet (R)	-90 000	10 000
51500	Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott, överföringar (R)	-2 464 000	0
516	Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	<u>-2 138 000</u>	<u>5 000</u>
51600	Penningautomatmedel för kulturell verksamhet (R)	-122 000	5 000
51600	Penningautomatmedel för kulturell verksamhet, överföringar (R)	-2 016 000	0
517	Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga	<u>0</u>	<u>0</u>
51700	Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, verksamhet (R)	0	0
51700	Penningautomatmedel för fritidsverksamhet för barn och unga, överföringar (R)	0	0
520	Landskapsandelar och stöd för utbildningsverksamhet	<u>-14 820 000</u>	<u>0</u>
52000	Landskapsandelar för kommunernas utbildningsverksamhet (RA)	-14 820 000	0
535	Utbildningsverksamhet	<u>-10 387 000</u>	<u>65 000</u>
53500	Vuxenutbildning (RA)	-1 533 000	0
53510	Utvecklingsarbete inom utbildning (RA)	-606 000	65 000
53520	Högskoleutbildning	-8 248 000	0
540	Ålands museum	<u>-1 062 000</u>	<u>557 000</u>
54000	Ålands museum (RA)	-1 062 000	557 000
85 Myndigheter under politikområde 5		-38 016 500	11 108 500
850	Högskolan på Åland	<u>-9 229 500</u>	<u>9 229 500</u>
85000	Högskolan på Åland, verksamhet (VR)	-9 229 500	9 229 500
851	Ålands folkhögskola	<u>-1 387 000</u>	<u>102 000</u>
85100	Ålands folkhögskola, verksamhet (RA)	-1 387 000	102 000
852	Ålands musikinstitut	<u>-1 667 000</u>	<u>192 000</u>
85200	Ålands musikinstitut, verksamhet (RA)	-1 667 000	192 000
855	Ålands gymnasium	<u>-24 063 000</u>	<u>1 065 000</u>
85500	Ålands gymnasium, verksamhet (RA)	-23 663 000	1 065 000

Sifferstat

		Anslag 2025	Inkomster 2025
85590	Vuxenutbildning inom informations- och kommunikationsteknik (R)	-400 000	0
856	Ålands sjösäkerhetscentrum	-1 670 000	520 000
85600	Ålands sjösäkerhetscentrum, verksamhet (RA)	-1 670 000	520 000
Politikområde 6		-27 250 000	5 005 000
600 Näringsavdelningens förvaltningsområde		-17 526 000	4 794 000
600	Allmän förvaltning	-2 709 000	9 000
60010	Näringsavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)	-2 709 000	9 000
610	Näringslivets främjande	-1 362 000	87 000
61000	Näringslivets främjande, verksamhet (RA)	-100 000	0
61000	Näringslivets främjande, överföringar (R)	-1 150 000	0
61099	Återförda anslag	100 000	0
61100	Ålands landsbygdscentrum (RA)	-212 000	87 000
615	Främjande av livsmedelsproduktion	-1 317 000	0
61500	Främjande av livsmedelsproduktion, verksamhet	-12 000	0
61500	Främjande av livsmedelsproduktion, överföringar (RA)	-985 000	0
61550	Avbytar-service (RA)	-320 000	0
621	Europeiska Unionen - ERUF och ESF	-1 962 000	785 000
62100	Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2014 - 2020 (RA-EU)	0	0
62102	Europeiska Unionen - ERUF och ESF, 2021 - 2027 (RA-EU)	-1 962 000	785 000
62110	Förvaltningskostnader		
623	Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling, EJFLU	-8 453 000	3 084 000
62300	Europeiska Unionen - EJFLU, 2014 - 2020 (RA-EU)	0	0
62302	Europeiska Unionen - EJFLU, 2021 - 2027 (RA-EU)	-8 303 000	3 084 000
62390	Leaderfinansiering med penningautomatmedel (RA-EU)	-150 000	0
625	Europeiska Unionen - Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, EHFVF	-884 000	442 000
62500	Europeiska Unionen - EHFF, 2014 - 2020 (RA-EU)	0	0
62502	Europeiska Unionen - EHFVF, 2021 - 2027 (RA-EU)	-884 000	442 000
640	Främjande av skogsbruket	-480 000	150 000
64000	Främjande av skogsbruket, verksamhet (RA)	-210 000	150 000
64000	Främjande av skogsbruket, överföringar (R)	-270 000	0
650	Jakt- och viltvård	-177 000	177 000
65000	Jakt- och viltvård, verksamhet (R)	-115 000	177 000
65000	Jakt- och viltvård, överföringar (R)	-62 000	0
670	Främjande av fiskerinäringen	-182 000	60 000
67000	Främjande av fiskerinäringen, verksamhet (RA)	-132 000	60 000
67000	Främjande av fiskerinäringen, överföringar	-50 000	0
86 Myndigheter och fristående enheter under politikområde 6		-9 724 000	211 000
860	Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	-8 827 000	11 000
86000	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, verksamhet (RA)	-2 454 000	11 000
86050	Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd, verksamhet (RA)	-823 000	0
86050	Sysselsättnings- och arbetslöshetsunderstöd, överföringar(RA)	-5 550 000	0
865	Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	-897 000	200 000
86500	Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp, verksamhet (RA)	-897 000	200 000

Sifferstat

		Anslag 2025	Inkomster 2025
Politikområde 7		-59 513 389	10 346 389
700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde		-52 435 389	3 381 389
700	Allmän förvaltning	<u>-2 855 000</u>	<u>40 000</u>
70010	Infrastrukturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)	-2 855 000	40 000
710	Planläggnings- och byggnadsväsendet	<u>-65 000</u>	<u>0</u>
71000	Planläggnings- och byggnadsväsendet, verksamhet (RA)	-65 000	0
715	Bostäder och byggande	<u>-780 000</u>	<u>0</u>
71500	Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder (RA)	-120 000	0
71510	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (RA)	-660 000	0
720	Samhällsteknik	<u>-3 412 389</u>	<u>1 080 389</u>
72000	Elsäkerhet och energi, verksamhet (RA)	-94 000	10 000
72010	Främjande av hållbar energiomställning, överföringar (RA)	-520 000	0
72030	Samhällsteknikutveckling, verksamhet (RA)	-62 000	0
72040	Projekt Sunnavind (R)	-2 736 389	1 070 389
740	Ålandstrafiken	<u>-499 000</u>	<u>0</u>
74000	Ålandstrafiken, verksamhet (RA)	-499 000	0
745	Oljeskydd	<u>-188 000</u>	<u>0</u>
74500	Oljeskydd (RA)	-188 000	0
747	Övrig trafik	<u>-7 495 000</u>	<u>575 000</u>
74700	Övrig trafik, verksamhet	-4 775 000	575 000
74700	Övrig trafik, överföringar	-2 720 000	0
750-751	Kostnader för sjötrafik	<u>-24 986 000</u>	<u>1 600 000</u>
75010	Upphandling av sjötrafik (RA)	-21 812 000	1 600 000
75030	Upphandling av linfärjetrafik (RA)	-2 834 000	0
75100	Understöd för varutransporter i skärgården	-340 000	0
760	Kostnader för väghållning	<u>-12 155 000</u>	<u>86 000</u>
76000	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	-1 250 000	0
76010	Utgifter för drift och underhåll av vägar (RA)	-7 895 000	85 000
76030	Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyror (RA)	-375 000	0
76050	Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader (RA)	-2 635 000	1 000
82 och 87 Myndigheter och fristående enheter under politikområde 7		-7 078 000	6 965 000
823	Ålands energimyndighet	<u>-120 000</u>	<u>6 000</u>
82300	Ålands energimyndighet, verksamhet (RA)	-120 000	6 000
870	Fordonsmyndigheten	<u>-1 600 000</u>	<u>1 600 000</u>
87000	Fordonsmyndigheten, verksamhet (RA)	-1 600 000	1 600 000
872	Vägunderhållsverksamhet	<u>-3 005 000</u>	<u>3 005 000</u>
87200	Vägunderhållsenheten, verksamhet (RA)	-3 005 000	3 005 000
873	Verkstad och lager	<u>-2 353 000</u>	<u>2 354 000</u>
87300	Verkstad och lager, verksamhet (RA)	-2 353 000	2 354 000

	Anslag 2025	Inkomster 2025
Politikområde 8	-114 977 000	9 390 000
84 Myndigheter under politikområde 8	-114 977 000	9 390 000
840 Ålands hälso- och sjukvård	<u>-114 977 000</u>	<u>9 390 000</u>
84000 Ålands hälso- och sjukvård, verksamhet (RA)	-114 977 000	9 390 000
Verksamhet och överföringar sammanlagt	-443 422 354	69 303 354
89 SKATTEFINANSIERING, FINANSIELLA POSTER OCH RESULTATRÄKNINGSPOSTER		
890 Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansiella poster	636 000	344 179 000
890 Skatter och inkomster av skattenatur	<u>0</u>	<u>314 679 000</u>
89000 Skatter och inkomster av skattenatur	0	314 679 000
892 Finansiella poster	<u>636 000</u>	<u>29 500 000</u>
89200 Finansiella poster (RA)	-560 000	2 050 000
89210 Trafikförseelseavgifter	0	50 000
89220 Intäkter från utauktionering av utsläppsätter	0	2 000 000
89230 Landskapets fastighetsverk	0	5 000 000
89250 Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	1 196 000	20 400 000
893 Upp- och nedskrivningar	<u>0</u>	<u>0</u>
89300 Upp- och nedskrivningar	0	0
Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter sammanlagt	636 000	344 179 000
9 INVESTERINGAR, LÅN OCH ÖVRIGA FINANSINVESTERINGAR		
Politikområde 1	0	0
100 Lagtinget	0	0
9111 Lagtingets kansli	<u>0</u>	<u>0</u>
911150 E-demokrati - uppdatering (R)	0	0
Politikområde 2	-2 044 000	0
210 Regeringskansliet	-1 514 000	0
9212 Digitalisering och informationsteknologi inom förvaltningen	<u>-1 464 000</u>	<u>0</u>
921200 Digitalisering och informationsteknologi, investeringar (R)	-1 464 000	0
9215 Kommunikationsverksamhet	<u>-50 000</u>	<u>0</u>
921500 Kommunikationsverksamhet, investeringar (R)	-50 000	0
Myndigheter under politikområde 2	-530 000	0
9825 Ålands polismyndighet	<u>-530 000</u>	<u>0</u>
982500 Investeringar (R)	-530 000	0

	Anslag 2025	Inkomster 2025
Politikområde 3	-2 506 000	1 670 000
300 Finansavdelningens förvaltningsområde	-2 506 000	1 670 000
9340 Särskilda lån och investeringar	<u>-1 000 000</u>	<u>1 670 000</u>
934000 Övriga finansinvesteringar (R)	-1 000 000	0
934080 Övriga lån (RA)	0	1 670 000
9350 Penningautomatmedel	<u>-1 506 000</u>	<u>0</u>
935010 Lån ur penningautomatmedel (R)	-1 506 000	0
Politikområde 4	-674 000	0
400 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde	-600 000	0
9440 Naturvård	<u>-600 000</u>	<u>0</u>
944000 Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	-600 000	0
Myndigheter under politikområde 4	-74 000	0
9848 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	<u>-74 000</u>	<u>0</u>
984810 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, investeringar (R)	0	0
984820 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, investeringar (R)	-74 000	0
Politikområde 5	-645 000	0
500 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde	-345 000	0
9511 Kultur- och kulturmiljöförvaltning	<u>-300 000</u>	<u>0</u>
951100 Kultur- och kulturmiljöförvaltning, investeringar (R)	-300 000	0
9540 Ålands museum	<u>-45 000</u>	<u>0</u>
954010 Ålands museum, investeringar (R)	-45 000	0
Myndigheter under politikområde 5	-300 000	0
9850 Högskolan på Åland	<u>-100 000</u>	<u>0</u>
985000 Investeringsutgifter (R)	-100 000	0
9852 Ålands musikinstitut	<u>0</u>	<u>0</u>
985200 Ålands musikinstitut, investeringar (R)	0	0
9855 Ålands gymnasium	<u>-200 000</u>	<u>0</u>
985500 Investeringsutgifter (R)	-200 000	0
Politikområde 6	-100 000	0
Myndigheter och fristående enheter under politikområde 6	-100 000	0
9860 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	<u>-100 000</u>	<u>0</u>
986000 Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, investeringar (R)	-100 000	0
9865 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	<u>0</u>	<u>0</u>
986500 Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp, investeringar (R)	0	0

	Anslag 2025	Inkomster 2025
Politikområde 7	-23 495 000	0
700 Infrastrukturavdelningens förvaltningsområde	-22 540 000	0
9745 Oljeskydd	<u>-100 000</u>	<u>0</u>
974500 Oljeskyddsinvesteringar (R)	-100 000	0
9750 Kostnader för sjötrafik	<u>-3 440 000</u>	<u>0</u>
975000 Fartygs- och färjeinvesteringar (R)	-3 440 000	0
9760 Kostnader för väghållning	<u>-19 000 000</u>	<u>0</u>
976000 Infrastrukturinvesteringar (R)	-19 000 000	0
Myndigheter och fristående enheter under politikområde 7	-955 000	0
9870 Fordonsmyndigheten	<u>-800 000</u>	<u>0</u>
987000 Fordonsmyndigheten, investeringar (R)	-800 000	0
9873 Verkstad och lager	<u>-155 000</u>	<u>0</u>
987300 Verkstad och lager, investeringar (R)	-155 000	0
Politikområde 8	-1 460 000	0
Myndigheter under politikområde 8	-1 460 000	0
9840 Ålands hälso- och sjukvård	<u>-1 460 000</u>	<u>0</u>
984000 Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)	-1 460 000	0
Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar sammanlagt	-30 924 000	1 670 000
Anslag och inkomster totalt ovanstående	-473 710 354	415 152 354

Teknisk information om budgetförslaget

Indelning i avsnitt i detaljmotiveringen

I budgetförslaget för år 2025 ändras indelningen av budgetförslaget så att en ny nivå; politikområden införs.

- Politikområde 1 – Lagtinget inkl. landskapsrevisionen
- Politikområde 2 - Landskapsregeringen och regeringskansliet inkl. Lagberedningen, ÅSUB, Datainspektionen, Polisen, Ombudsmannamyndigheten
- Politikområde 3 – Finansavdelningen
- Politikområde 4 - Social- och miljöavdelningen inkl. ÅMHM
- Politikområde 5 - Utbildnings- och kulturavdelningen inkl. Högskolan, Folkhögskolan, Musikinstitutet, Gymnasiet, Sjösäkerhetscentrum
- Politikområde 6 - Näringsavdelningens förvaltning inkl. AMS, Gutterop
- Politikområde 7 - Infrastrukturavdelningen inkl. Ålandstrafiken, Energimyndigheten, Fordonsmyndigheten, vägunderhållet, verkstad/lager
- Politikområde 8 - ÅHS

Detaljmotiveringen för respektive politikområde är indelad så att först visas allmänna förvaltningens avdelningar, därefter myndigheter och fristående enheter. Detta gäller såväl för verksamhets- och överföringsavsnittet som investeringsavsnittet.

- Av rubriken till momenten framgår om anslaget avser verksamhet eller överföringar.
 - I moment för **verksamhet** ingår inkomster och utgifter för landskapets egen verksamhet som antingen bedrivs i egen regi eller genom upphandling av tjänster. Exempel på sådana utgifter är löner och lönebikostnader, köp av varor och tjänster, planmässiga avskrivningar samt anskaffning av maskiner och inventarier under 50.000 euro. Posterna ingår i resultaträkningen.
Förändring av semesterlöneskulden bokförs mot respektive moment där personalkostnaderna upptas. I budgetförslaget har inga belopp för förändringen beaktats.
 - I moment för **överföringar** ingår utgifter som inte ger någon direkt motprestation, men indirekt hjälper landskapet att fullfölja sina uppgifter. Hit räknas t.ex. bidrag och överföringar till kommuner, övrig offentlig sektor, näringslivet, hushållen, allmännyttiga sammanslutningar samt bidrag från EU-fonderna. Posterna ingår i resultaträkningen.
- I **avsnittet om skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter** upptas t.ex. inkomster av avräkning, skatteavräkning samt ränteutgifter och dividender. Även inkomster från utauktionering av utsläppsrätter ingår här från och med år 2025. Posterna ingår i resultaträkningen.
- I **avsnittet om investeringar, lån och övriga finansinvesteringar** ingår olika typer av budgetutgifter som ger landskapet tillgångar av olika slag. Förslitning underkastade tillgångar överstigande 50.000 euro upptas som en investering och aktiveras i balansräkningen och kostnadsförs genom planmässiga avskrivningar. Anslag upptas i allmänhet endast för det som ska förverkligas under året, dock så att man i planen uppger totalkostnaden för ett projekt som inleds under budgetåret och som fordrar anslag under kommande år för att kunna förverkligas. Lån och övriga finansinvesteringar används för lån som beviljas av landskapets medel samt t.ex. för inköp av aktier och värdepapper. I avsnittet ingår även inköp av eller intrångsersättning för naturskyddsområden. Posterna ingår i balansräkningen.

I den tryckta upplagan av budgetförslaget åtskiljs olika avsnitt med färgade mellanblad.

Anslagens beteckningar och jämförelser årsvis

I såväl detaljmotiveringen som sifferstaten betecknas ramanslag med (RA)¹, ramanslag för EU-program med (RA-EU) och reservationsanslag med (R). Tvååriga verksamhetsanslag (VR) används för förvaltningsenheter som formellt verkar som resultatenheter. Detta omfattar endast Högskolan på Åland. Detta för att möjliggöra hanteringen av myndighetens årliga över- respektive underskott på ett ändamålsenligt sätt. De tidigare förslagsanslagen (F) och EU-programanslagen (R-EU) används inte från och med budgeten för år 2025.

Ett ramanslag (RA) får tillfälligt överskridas (anslagskredit) och outnyttjade medel överföras till följande år (anslagssparande) enligt följande:

- **Anslagskredit:**
 - o Ett ramanslag för **verksamhetsutgifter** får tillfälligt överskridas med ett belopp motsvarande högst tre procent av det budgeterade anslaget.
 - o Ett ramanslag för **överföringsutgifter** får tillfälligt överskridas med ett belopp motsvarande högst tio procent av det budgeterade anslaget.
 - o Följande finansår reduceras tillgängliga medel med ett belopp som motsvarar den anslagskredit som tagits i anspråk
 - o Om det är nödvändigt för att täcka kostnader som inte var kända när anslaget intogs i budgeten eller för att uppfylla anslagets ändamål kan landskapsregeringen medge att ett ramanslag överskrids utöver ovan nämnda anslagskredit.
- **Anslagssparande:**
 - o Om det vid årets slut på ett ramanslag för **verksamhetsutgifter** finns outnyttjade medel får ett belopp om högst tre procent av det budgeterade anslaget överföras till följande år
 - o Om det vid årets slut på ett ramanslag för **överföringsutgifter** finns outnyttjade medel får ett belopp om högst tio procent av det budgeterade anslaget överföras till följande år
 - o Om det vid årets slut på ett ramanslag för **överföringsutgifter för ett EU-program** (RA-EU) finns outnyttjade medel får ett belopp om högst hundra procent av det budgeterade anslaget överföras till följande år
 - o Outnyttjade medel får dock användas under högst två finansår efter att anslaget senast var upptaget i budgeten
 - o Landskapsregeringen kan besluta att medel på ett budgeterat ramanslag inte ska användas om detta är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av finansiella eller andra samhällsekonomiska skäl.

Reservationsanslag (R) används för utgifter som sträcker sig över flera år, dock högst 3 år². Dessa får inte överskridas, men oanvänd del kan överföras till senare budgetår. Anslagstypen används främst för investeringar, lån och övriga finansinvesteringar, men även för vissa anslag för överföringsutgifter där det är av vikt att ett årsskifte inte ska vara ett hinder för verkställandet.

De bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen, men som inte kommer att utbetalas, återbokas för budgetmoment som hör till EU-programmen för åren 2021-2027 mot det moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment.

¹ De tidigare förslagsanslagen (F) används inte från och med budgeten för år 2025.

² Från och med budgeten för år 2025 är användningstiden nedkortad till högst 3 år, mot tidigare högst 4 år.

Teknisk information om budgetförslaget

Tvååriga reservationsanslag får användas för verksamhetsinkomster och -utgifter. Dessa får inte överskridas, men oanvänd del överförs till följande budgetår.

Anslag utan beteckning är årliga och får inte överskridas eller överförs till ett senare budgetår.

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i senaste bokslut och budgeten för pågående år, inklusive de justeringar som gjorts i tilläggsbudget. Rörande bokslutsuppgifterna bör det noteras att uppgifterna som visas är framtagna med kontointervall för verksamhetens intäkts- och kostnadskonton, överföringarnas intäkts- och kostnadskonton o.s.v. Detta innebär att om ett anslag för överföringar har påförts verksamhetsintäkter eller -kostnader ingår inte dessa belopp i bokslutsuppgifterna för momentet i fråga.

Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt" i detaljmotiveringen. Då ett moment utgår ur budgeten anges detta i detaljmotiveringen. Om rubriken ändras så anges det med "Rubriken ändrad".

Budgetmomentnumreringen är lika såväl för inkomster som för utgifter. Budgeten uppgörs så att den som huvudregel är bindande på bruttonivå, d.v.s. inkomster och utgifter skilt för sig. Om det finns särskild anledning kan nettobudgetering undantagsvis tillämpas. Undantaget framgår då i motiveringen med en hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §). Budgeten uppgörs i mervärdesskattehanterande netto, d.v.s. så att mervärdesskatten inom gottgörelsesystemet inte belastar respektive budgetmoment. Endast icke avdragbar mervärdesskatt så som representation eller kostnader för uthyrningsfastigheter ska belasta budgeten. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal. Anslagen under momenten visas endast som totalanslag.

Budgetanslagens numrering

Verksamhetsinkomster och verksamhetsutgifter, respektive överföringsinkomster och överföringsutgifter skiljs åt i den första kontodelen, affärsbokföringskonto. Budgetanslagets numrering kan således vara lika såväl för verksamhet som för överföringar, men de separeras och redovisas på olika moment i budgetförslaget tack vare den första kontodelen, objekt 1.

Budgetanslagens sifferindelning följer följande systematik (budgetanslaget börjar på siffran/siffrorna):

1. Politikområde 1 - Lagtinget
2. Politikområde 2 – Landskapsregeringen, regeringskansliet, lagberedningen samt **82**. Myndigheter under politikområde 2
3. Politikområde 3 - Finansavdelningen
4. Politikområde 4 - Social- och miljöavdelningen samt **84**. Myndigheter under politikområde 4
5. Politikområde 5 - Utbildnings- och kulturavdelningen samt **85**. Myndigheter under politikområde 5
6. Politikområde 6 – Näringsavdelningen samt **86**. Myndigheter och fristående enheter under politikområde 6
7. Politikområde 7 – Infrastrukturavdelningen samt **87**. Myndigheter och fristående enheter under politikområde 7. Även 82300 Ålands energimyndighet hör till politikområde 7.
- 89**. Finansiering och resultaträkningsposter
- 9**. Investeringar. Avdelningens/myndighetens ovanstående nummer, budgetanslag, föregås av siffran 9

Budgeten och löneutgifterna

Vid uppgörandet av detta budgetförslag är avtalsförhandlingarna inte slutförda. Vid budgetlöneberäkningen inom allmänna förvaltningen samt underlydande myndigheter har beaktats en lönejustering om 2,0 %.

Pensionspremierna enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 18,2 % av de av förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna, vilket är samma nivå som år 2024. De som nyanställts efter den 1.1.2008 försäkras i ett privat arbetspensionsbolag. De direkta sociala avgifterna är 2,26 % för år 2025 och motsvarande avgift var 2,26 % för år 2024.

Enligt tjänstemannalagen (2013:45) görs inrättande och indragning av tjänster genom en behovsprövning och för de externa myndigheterna avger avtalsbyrån ett utlåtande om förslaget. Genom att landskapsregeringen inom fastställda ramar för verksamheten kan fatta beslut om tjänsteregleringarna skapas ett flexiblare system utan att tjänsteinnehavarnas rättsliga ställning i förhållande till arbetsgivaren i sak förändras.

Bestämmelserna gällande visstidsanställningar ändrar i tjänstemannalagen för landskapet Åland (1987:61) fr.o.m. 1.1.2024. Genom lagändringen kommer bestämmelserna i tjänstemannalagen att motsvara statens och kommunala sektorns motsvarande lagstiftning. Enligt de ändrade bestämmelserna (2a §, 9 § och 55 §) får en person anställas för viss tid endast om det finns en i tjänstemannalagen stadgad grund för visstidsanställning (grundad anledning). Detta påverkar budgetförslaget i ringa mån då lönekostnader för tillfälliga tjänster sedan tidigare redan belastat budgeten.

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänstledighet med lön på grund av sjukdom, moderskaps- eller faderskapsledighet samt civiltjänstgöring har i budgetförslaget beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall ska belasta respektive moment för personalutgifter.

Hantering av fullmakter i budgeten

Utgående från 54 § i Lagtingsordningen kan i budgeten beviljas en till beloppet och ändamålet avgränsad fullmakt att under finansåret ingå förbindelser om utgifter för vilka anslag tas in i budgetarna för de följande finansåren. Med beaktande av 10a § i finansförvaltningslagen kan landskapsregeringen göra ekonomiska åtaganden som medför kostnader under en längre tid än ett budgeterat anslag avser, om det är nödvändigt för att den löpande verksamheten ska fungera tillfredsställande.

Fullmakt begärs av lagtinget för fleråriga investeringar och för större kostnadsposter av engångskaraktär som sträcker sig över flera finansår. Fullmakt begärs däremot inte för löpande verksamhetskostnader även om dessa kostnader är fleråriga till sin karaktär, exempelvis beroende på ingångna avtal. Dessa årliga kostnader beskrivs i stället i detaljmotiveringen tillsammans med övriga verksamhetskostnader om de inte är av ringa eller mindre betydelse för bedömningen av ett anslag. I de fall det handlar om betydande åtaganden eller där ett särskilt ställningstagande kring t.ex. servicenivåer behövs bör en fullmaktsanhållan ändå ingå i budgetförslaget.

Ordlista

Affärsverk

Landskapets fastighetsverk är ett affärsverk underställt landskapsregeringen. Ett affärsverk har en större ekonomisk rörelsefrihet än vanliga myndigheter. I samband med behandlingen av landskapets budget ska lagtinget

- 1) godkänna ökning eller nedsättning av fastighetsverkets grundkapital samt besluta om intagande av anslag i budgeten för ökning av fastighetsverkets grundkapital,
- 2) samtycka till att affärsverket tar upp lån för finansiering av sin verksamhet,
- 3) godkänna maximibeloppet för fastighetsverkets investeringar under nästa räkenskapsperiod samt bemyndiganden för affärsverket att ingå sådana förbindelser för investeringar som medför utgifter under senare räkenskapsperioder.

Anläggningstillgång

Tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Således är det avsikten med innehavet, och inte tillgångens natur, som är avgörande för klassificeringen av tillgången. Med stadigvarande avses, vad gäller maskiner, inventarier m.m., att tillgångens ekonomiska livslängd uppgår till minst tre år.

Anskaffningsvärde

En tillgångs anskaffningsvärde är utgiften för dess förvärv eller tillverkning. Anskaffningsvärdet ska inkludera samtliga utgifter för att bringa tillgången på plats och i skick för att nyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen.

Anslagskredit

Ett ramanslag för verksamhetsutgifter får tillfälligt överskridas med ett belopp motsvarande högst tre procent av det budgeterade anslaget.

Ett ramanslag för överföringsutgifter får tillfälligt överskridas med ett belopp

motsvarande högst tio procent av det budgeterade anslaget.

Följande finansår reduceras tillgängliga medel med ett belopp som motsvarar den anslagskredit som tagits i anspråk.

Om det är nödvändigt för att täcka kostnader som inte var kända när anslaget intogs i budgeten eller för att uppfylla anslaget ändamål kan landskapsregeringen medge att ett ramanslag överskrids utöver ovan nämnda anslagskredit.

Anslagssparande

Om det vid årets slut på ett ramanslag för verksamhetsutgifter finns outnyttjade medel får ett belopp om högst tre procent av det budgeterade anslaget överföras till följande år.

Om det vid årets slut på ett ramanslag för överföringsutgifter finns outnyttjade medel får ett belopp om högst tio procent av det budgeterade anslaget överföras till följande år.

Om det vid årets slut på ett ramanslag för överföringsutgifter för ett EU-program (RA-EU) finns outnyttjade medel får ett belopp om högst hundra procent av det budgeterade anslaget överföras till följande år.

Outnyttjade medel får dock användas under högst två finansår efter att anslaget senast var upptaget i budgeten.

Landskapsregeringen kan besluta att medel på ett budgeterat ramanslag inte ska användas om detta är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av finansiella eller andra samhällsekonomiska skäl.

Anslagstyp

Det förekommer tre typer av anslag i Ålands budget; fasta anslag, ramanslag eller reservationsanslag. Se vidare fasta anslag, ramanslag respektive reservationsanslag.

Avgift

Ersättning som betalas för en direkt motprestation.

Avräkningsbelopp

Enligt det ekonomiska systemet erhåller landskapet Åland ett avräkningsbelopp som utgör 0,47 procent av de i statsbokslutet för respektive år redovisade inkomsterna med undantag för de skatter som ingår i skatteavräkningen, rundradioskatten och upptagna nya statslån. Dessutom är Ålands befolkningsandel en faktor som antingen ökar eller minskar avräkningsbeloppet. Under ett budgetår erhåller landskapet ett förskott på avräkningsbeloppet för det pågående året. Därtill slutregleras avräkningen för det föregående året efter att statsbokslutet är fastställt. Verkställandet av slutregleringen görs med ett till två års eftersläpning. Regleringen finns i 7 kapitlet i självstyrelselagen.

Balansomslutning

Är summan på vardera sidan av en balansräkning. Tillgångs- och skuldsidans summor är lika stora.

Balansräkning

Visar landskapets ekonomiska ställning på bokslutsdagen, uttryckt i tillgångar, skulder och kapital.

Bidrag

Se överföringsutgift.

Bokföringsmässiga principer

Ålands budget är uppgjord enligt bokföringsmässiga principer, d.v.s. det är kostnader och intäkter som budgeteras. Det innebär att bokföring mot resultat- eller balanskonto samt budgetmoment följer prestationsprincipen. Det är när prestationen är utförd eller varan är anskaffad som är avgörande för när avräkning mot budgetanslag görs, inte tidpunkten för när den betalas. Vid ett årsskifte görs därför ett antal periodiseringsbokningar för att intäkter och kostnader ska hamna på rätt budget-/bokföringsår.

Bruttobudgetering

I landskapets budget upptas de årliga inkomsterna och anslagen för de årliga utgifterna till bruttobelopp, så att varken utgifterna dras från inkomsterna eller inkomsterna från utgifterna

(bruttobudgetering). I Ålands budget redovisas de på samma budgetmoment men det är bruttobeloppen som är bindande.

Bruttonationalprodukten (BNP)

Utgörs av värdet av alla varor och tjänster som produceras i ett land under ett år.

Budgeteringsmarginal

Under den treårsperiod som kostnadstaket omfattar kan den samhällsekonomiska utvecklingen vara en annan än den som fanns när kostnadstaket utformades. Det måste därför finnas en marginal för att kunna hantera den typen av oförutsedda förändringar. Budgeteringsmarginalen som är skillnaden mellan kostnadstaket och de takbegränsade kostnaderna, utgör en buffert mot olika typer av osäkerheter som till exempel högre arbetslöshet än väntat.

Budgetförslag

Landskapsregeringens förslag till budget ska överlämnas till lagtinget senast den 1 november året före finansåret. Ett lagförslag som ansluter sig till budgeten ska överlämnas till lagtinget tillsammans med budgetförslaget eller, om det inte är möjligt, i så god tid att det kan slutbehandlas tillsammans med budgeten.

Budgetunderskott

Innebär att Ålands budget har ett negativt resultat, d.v.s. kostnaderna är större än intäkterna.

Ekonomiförvaltning

Ekonomiförvaltning är den del av finansförvaltningen som omfattar redovisning, betalningsförmedling, likviditetsplanering samt bokslut.

Eliminering

Innebär att transaktioner mellan landskapets myndigheter elimineras, d.v.s. bokas bort, för att få en rättvisande bild av landskapets resultat och ekonomiska ställning. Om t.ex. väghållningen köper tjänster av landskapets verkstad så bokas dessa poster bort så att intäkter och kostnader endast visas en gång i resultaträkningen. Större interna poster elimineras även i budgeten.

Extra anslag

Enligt självstyrelselagen kan på framställning av lagtinget extra anslag beviljas för osedvanligt stora engångsutgifter som inte rimligen kan finansieras med budgeten för landskapet Åland. Extra anslag kan beviljas endast för uppgifter som faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Framställning om extra anslag görs hos Ålandsdelegationen.

Fasta anslag

Ett fast anslag får inte överskridas eller överföras till följande finansår.

Finansiell anläggningstillgång

Finansiella anläggningstillgångar utgörs av t.ex. aktier och andelar där syftet med innehavet är varaktigt.

Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen visar hur landskapets likvida ställning på total nivå förändrats under året. I budgeten visas ett sammandrag över hur budgeten inverkar på de likvida medlen om budgeten skulle förverkligas till fullo.

Fordringar

Fordringar delas upp på kort- och långfristiga. Kortfristiga fordringar är fordringar som förfaller inom ett år. Motsatsen, långfristiga fordringar, utgör således fordringar som förfaller efter mer än ett år.

Förvaltningsenhet

En förvaltningsenhet är en avgränsad del av landskapsförvaltningen som består av en avdelning eller fristående enhet vid landskapets allmänna förvaltning eller av en myndighet som är underställd landskapsregeringen.

Förbindelseprincipen

För överföringsutgifter som beviljas enligt lag eller på ansökan kan förbindelseprincipen tillämpas. Det innebär att kostnadsföringen i bokföringen och belastningen av budgetmomentet sker när ett bindande beslut om beviljande av bidrag har fattats. I och med det upptas det som en skuld i balansräkningen tills bidraget är betalat. I anvisningarna för förverkligande av budgeten framgår vilka

budgetmoment och bidragstyper som följer förbindelseprincipen.

Immateriell anläggningstillgång

Är en anläggningstillgång som saknar fysisk substans. Det är huvudsakligen utgifter för forsknings- och utvecklingsarbete samt licenser för dataprogram och liknande rättigheter som bokförs (aktiveras) som en immateriell anläggningstillgång i balansräkningen. En förutsättning för att få aktivera dessa utgifter är att de beräknas bli av betydande värde för verksamheten under kommande år.

Inbetalning

Avser själva betalningstransaktionen, d.v.s. när ersättning erhålls.

Inkomst

Typ av ekonomisk händelse genom vilken ett värde av finansiell natur tillförs landskapet. Till skillnad från intäkt kan inkomst avse flera redovisningsperioder.

Intäkt

En intäkt är en periodiserad inkomst, d.v.s. inkomst med hänsyn till den tidsperiod under vilken inkomsten har upparbetats eller blivit intjänad.

Investeringsreservering

En investeringsreservering bildas i balansräkningen genom att på förhand ta en kostnad för en specifik investering/anläggningstillgång och sedan lösa upp den i takt med att tillgången avskrivs. Landskapet har en investeringsreservering för Vårdöbron.

Kassamässig bokföring

Bokföring mot resultat- eller balanskonto samt budgetmoment sker vid betalningstillfället. T.ex. inkomster av avräkning och skatteavräkning bokförs vid inbetalningstillfället.

Kompletterande budgetförslag

Om landskapsregeringen till lagtinget har lämnat förslag till budget eller ändringsbudget och ärendet inte är slutbehandlat i lagtinget kan landskapsregeringen lämna ett kompletterande budgetförslag. Det handlar då om att t.ex. förutsättningarna har ändrats så att

Teknisk information om budgetförslaget - ordlista

någon del i förslaget behöver ändras eller kompletteras.

Kostnader

Värdet av de resurser som förbrukats, till skillnad från en utgift som avser anskaffning av resurser. Kostnad brukar definieras som en periodiserad utgift.

Kostnadstak

Kostnadstaket anger den högsta nivån för landskapets nettokostnader för ett visst finansår och fastställs av lagtinget tre år i förväg. Kostnadstaket ska användas som ram vid beredningen av landskapets budget och i genomförandet av den budgeterade verksamheten. Kostnadstaket ska omfatta samtliga landskapets kostnader förutom de finansiella kostnaderna. En del av kostnadstaket ska reserveras för oförutsedda kostnader (budgeteringsmarginal).

Landskapsandel

Landskapsandelar är stöd till kommunerna i enlighet med Landskapslag (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna. Landskapsandelar betalas för kommunernas äldreomsorg, den samordnade socialtjänsten, barnomsorg, specialfritidsverksamhet, grundskola, träningsundervisning, förberedande undervisning, grundskoleutbildning för andra än läropliktiga samt för kulturverksamhet. Dessutom finns komplettering av skatteinkomsterna och en möjlighet för kommunerna att söka samarbetsstöd.

Landskapsförvaltningen

Med landskapsförvaltningen avses landskapsregeringens allmänna förvaltning, de fristående enheter som finns i anslutning till den samt de myndigheter som är underställda landskapsregeringen.

Landskapsgarantier

Är ett borgensåtagande som oftast gäller så som för egen skuld. En landskapsgaranti är kopplad till en viss kredit. En landskapsgaranti beviljas med stöd av en fullmakt från lagtinget.

Nettobudgetering

I finansförvaltningslagen framgår i vilka fall som inkomstposter eller anslag som motsvarar

skillnaden mellan dem (nettobudgetering) kan tas in i landskapets budget. I budgeten redovisas inkomster och utgifter på samma budgetmoment och det anges särskilt om det är nettobeloppen som är bindande.

Omsättningstillgång

Med omsättningstillgång avses tillgång som inte är anläggningstillgång, d.v.s. inte är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

PAF-reservering

I enlighet med landskapsförordning (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet ska ofördelade medel, amorteringar på lån och reservationsanslag som lämnas outnyttjade reserveras hos landskapet på ett särskilt balanskonto. Övriga ökningarna samt användning av PAF-reserveringen beslutas i Ålands budget.

Periodisering

Fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt). Syfte med periodiseringen är att beräkna ett ekonomiskt resultat för redovisningsperioden.

Politikområde

Budgeten indelas från och med år 2025 i 8 stycken politikområden. Budgetens detaljmotivering för respektive politikområde är indelad så att först visas allmänna förvaltningens avdelningar, därefter myndigheter och fristående enheter.

Pågående anskaffningar

Större investeringsprojekt kan pågå under en längre tid, till och med flera år. I landskapets bokslut visas utgifterna på ett balanskonto för pågående anskaffningar tills investeringen är färdigställd. När investeringen är klar bokförs den på ett anläggningskonto i balansräkningen (aktiveras). Sedan kostnadsförs anläggningen genom planmässiga avskrivningar. Avskrivningsplanen finns som en not i bokslutsdelen i årsredovisningen.

Ramanslag

Ett ramanslag (betecknas (RA) eller (RA-EU)) får tillfälligt överskridas (anslagskredit) och outnyttjade medel överförs till följande år

(anslagssparande). Se närmare anslagskredit respektive anslagssparande.

Reservationsanslag

Ett reservationsanslag, betecknas (R), får inte överskridas. Ett reservationsanslag kan användas under högst tre finansår i följd.

Resultaträkning

Visar i sammandrag räkenskapsårets samtliga intäkter och kostnader. I resultaträkningen kan man utläsa vilken typ av intäkter och kostnader som förekommit under räkenskapsåret. Genom att intäkter och kostnader summeras visar resultaträkningen hur verksamheten har förändrat kapitalet, vilket kommer fram i posten "räkenskapsperiodens över- eller underskott". Även de intäkter och kostnader som ingår i budgeten sammanställs i en resultaträkning.

Räkenskapsperiod

Är den period som en årsredovisning omfattar och utgörs normalt av 12 månader. Landskapets räkenskapsår sammanfaller med kalenderår.

Räkenskapsperiodens under- eller överskott

Den sista raden i resultaträkningen som visar skillnaden mellan redovisade intäkter och kostnader. Posten visas på balansräkningens passiva sida under eget kapital.

Rättvisande bild

Årsredovisningens delar ska ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och den ekonomiska ställningen. I normalfallet förutsätts att information som lämnas med tillämpning av god redovisningssed också ger en rättvisande bild. I speciella fall kan det behövas tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild.

Skatteavräkning

I skatteavräkning återförs till landskapet Åland de på Åland för respektive skatteår debiterade statliga förvärvs- och kapitalinkomstskatterna, källskatten som betalas av begränsat skattskyldiga, samfundsskatten och tonnageskatten. Därtill återförs den på Åland betalda lotteriskattens belopp. På skatteavräkningsbeloppet betalas månatliga

förskott under budgetåret. Förskottsbeloppet beräknas med utfallet av tidigare beskattning och prognoser som grund. Skatteavräkningen slutregleras efter att beskattningen har slutförts för respektive skatteår. Verkställandet av slutregleringen görs med två års eftersläpning. Regleringen finns i 7 kapitlet i självstyrelselagen.

Skatteår

Beskattning görs per kalenderår och om beskattningen avser år 2023 är det för skatteår 2023.

Skärgårdskommuner

I landskapsandelssystemet avses med skärgårdskommuner Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö.

Takbegränsade kostnader

De takbegränsade kostnaderna är summan av alla nettokostnader inom det fastställda kostnadstaket. De takbegränsade kostnaderna omfattar nettokostnaderna för alla politikområden. I kostnadstaket ingår inte skattefinansiering och finansiella poster.

Tillgängliga anslag

Tillgängliga anslag utgör summan av tilldelade anslag i grundbudget, ändringsbudget och reservationsanslag från tidigare år. Se även anslagskredit.

Tillskott under exceptionella förhållanden

Enligt självstyrelselagen ska landskapet Åland av statsmedel beviljas tillskott under exceptionella förhållanden

1) för att förhindra eller undanröja sådana väsentliga rubbningar i samhällsekonomin som särskilt drabbar landskapet,

2) för att täcka sådana kostnader som föranleds av en naturkatastrof, en kärnkraftsolycka, ett oljeutsläpp eller någon annan därmed jämförbar händelse, om inte landskapet skäligen bör bära kostnaderna.

Ålands landskapsregering ska göra en framställning om tillskott hos Ålandsdelegationen senast under året efter det kalenderår till vilket utgifterna hänför sig. Ärendet ska om möjligt avgöras inom sex månader från det att det väcktes.

Tilläggsbudget

Se ändringsbudget.

Utbetalning

Avser själva betalningstransaktionen, d.v.s. när ersättning utgår.

Utgift

Det ekonomiska värdet av de resurser som anskaffas (till skillnad från begreppet kostnad som avser förbrukningen). Utgiften uppstår vid anskaffningstillfället, vilket i normalfallet likställs med den tidpunkt då faktura mottas för en levererad vara eller tjänst.

Valutarisk

Risken för förändringar i kursen på den aktuella valutan. Om en faktura är i utländsk valuta kan den slutliga kostnaden på betalningsdagen bli lägre eller högre än när inköpet gjordes/fakturan anlände.

Ytterskärgården

I landskapsandelssystemet avses med ytterskärgården Brändö, Kumlinge, Kökar och Sottunga.

Ålandsdelegationen

Regleringen om Ålandsdelegationen finns i självstyrelselagen. Ordförande i Ålandsdelegationen är landshövdingen eller någon annan som har förordnats av republikens president efter överenskommelse med lagtingets talman. Till ledamöter i delegationen utser statsrådet och lagtinget vardera två personer och för var och en av dem två suppleanter. Delegationen är beslutför endast såsom fulltalig.

Ålandsdelegationens uppgifter

Ålandsdelegationen har en viktig roll i systemet för finansiering av självstyrelsen. Delegationen ska

- 1) årligen i efterhand verkställa avräkning och skatteavräkning
- 2) ge förslag till statsrådet om ändring av avräkningsgrunden
- 3) bevilja extra anslag och tillskott under exceptionella förhållanden samt fatta beslut om de villkor som möjligen förenas med dem.

Delegationen fattar beslut om storleken på förskott på avräkningsbeloppet och på skatteavräkningen

Beslut av delegationen i dessa frågor stadfästs av republikens president. Beslutet ska inom tre månader stadfästas oförändrat eller lämnas utan stadfästelse. Om ett beslut lämnas utan stadfästelse, ska ärendet hänskjutas till delegationen för ny behandling.

Ändringsbudget

Om det finns behov av att ändra Ålands budget ska landskapsregeringen överlämna ett förslag till ändringsbudget till lagtinget.

I ett förslag till ändringsbudget som överlämnas till lagtinget bör föreslagna utgiftsökningar finansieras med motsvarande utgiftsminskningar eller inkomstökningar.

Om det inte finns särskilda skäl får förslag till ändringsbudget överlämnas vid högst två tillfällen under varje finansår.

Överföringsutgift

Överföringar, stöd eller bidrag betalas utan direkt motprestation. En inkomstöverföring ges antingen på basis av lag t.ex. barnbidrag eller på basis av ansökan, exempelvis ansökan om ett verksamhetsstöd ur penning-automatmedel. En kapitalöverföring beviljas på ansökan och avser vanligen någon form av investeringsstöd, d.v.s. mottagaren ska genomföra en investering eller ett projekt för att sedan mot redovisning erhålla stödet.

Överskottsmål

Ett av de budgetpolitiska mål som finns är ett överskottsmål, vilket innebär ett mål för landskapets finansiella sparande. Överskottsmålet är fastställt av lagtinget till att Ålands budget ska uppvisa nollresultat senast år 2030.

Lagtingets samtycke och fullmakter i budgetförslaget 2025

Detaljmotivering - Verksamhet och överföringar

24010 Landskapsstöd för materielanskaffningar (R)

Fullmakt

I enlighet med gällande fordonsplan för materielanskaffningar, föreslås att landskapsregeringen ges rätt att under år 2025 ge förhandsbesked om landskapsstöd till materielanskaffningar under år 2026 om högst 202.500 euro till Jomala kommun för anskaffning av ny tankbil (45 %).

26007 Danaarv

Fullmakt

Föreslås att landskapsregeringen befullmäktigas att överföra eventuella fastigheter som tillfaller landskapet genom danaarv till respektive berörd kommun.

36000 Räntestöd och landskapsborgen för privatpersoner (RA)

Fullmakt

Föreslås att landskapsborgen får utges för nya ägarbostadslån om högst 9.500.000 euro under året. Det totala åtagandet av tidigare borgensförbindelser och sådana som utges under året får uppgå till högst 63.000.000 euro vid årets slut.

Eventuella kostnader för att täcka åtaganden för ägarbostäder med landskapsborgen, se moment 89200.

50010 Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning, verksamhet (RA)

Fullmakt

Under år 2025 genomförs den avslutande etappen av ombyggnaden av Eckerö post- och tullhus. Etappen inbegriper installation av hiss mellan våningarna och tillgänglighetsanpassning vid ingången på besöksområdet. Kostnaden för dessa åtgärder beräknas uppgå till 160.000 euro, vilket beräknas medföra ökade hyreskostnader om totalt ca 14.000 euro per år. Från tidigare etapp har hyreskostnaden ökat med ca 7.000 euro per år, varvid den totala hyreskostnaden för ombyggnaden beräknas bli 21.000 euro per år.

61000 Näringslivets främjande, överföringar (R)

Fullmakt

Föreslås en bevillningsfullmakt om högst 2.000.000 euro för landskapets åtagande i de krediter och garantier som beviljas till åländska företag bland annat enligt samarbetsavtal med Finnvera Abp.

Sedan tidigare uppgår saldot för lån och garantier till 5.486.539,48 euro (21.8.2024) i enlighet med gällande samarbetsavtal med Finnvera Abp. Landskapets åtagande uppgår i enlighet med gällande avtal till 50 procent av Finnvera Abp:s åtaganden. Landskapsregeringens åtagande i fråga om landskapsgaranti för likviditetsslån uppgår till 317.692,35 euro (31.12.2023).

Landskapets totala åtagande kan därmed som högst uppgå till ca 5,1 miljoner euro. Anslag för eventuella kreditförluster till följd av åtagandena belastas moment 89200.

61500 Främjande av livsmedelsproduktion, överföringar (RA)

Fullmakt

Föreslås en bevilningsfullmakt om högst 1.500.000 euro för nya lån med räntestöd för lån för produktionsinvesteringar i byggnader samt för visst lösöre. Se motiveringen under rubriken räntestöd ovan.

Föreslås därtill att det under året får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro för lån beviljade med anledning av skördebeskador. Se motiveringen under rubriken skördebeskador ovan.

Föreslås ytterligare att en bevilningsfullmakt om högst 1.000.000 euro för nya lån som upptas med landskapsborgen i enlighet med 40 § i landskapsförordning om investeringsstöd och startstöd till jordbruket (2023:68) för produktionsinvesteringar i byggnader samt för visst lösöre som upptas som kompletterande finansiering till investeringsstödet till jordbruket inom ramen för CAP-planen under moment 62302. Landskapsborgen finansieras med avgifter och eventuella kreditförluster upptas under moment 89200.

71510 Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (RA)

Fullmakt

I enlighet med motiveringen ovan föreslås att räntestödslån för produktion av hyresbostäder på sammanlagt högst 12 miljoner euro beviljas under året.

Föreslås ytterligare en fullmakt att ge ut landskapsborgen för produktion av hyresbostäder samt för energieffektiviserande åtgärder om sammanlagt 8 miljoner euro under året.

För kostnader för att täcka åtaganden för hyresbostäder med landskapsborgen, se moment 89200.

75010 Upphandling av sjötrafik (RA)

Fullmakt

Ingen ny fullmakt föreslås, se ändringsbudget nummer 3 - 2024 (BF0620232024).

Landskapsregeringen återkommer i ett senare budgetförslag med förslag till fullmakt för upphandling av trafiken från och med 2027.

Detaljmotivering - Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter

89230 Landskapets fastighetsverk

Investeringarnas maximibelopp och de viktigaste projekten

För planerat underhåll föreslås 7.000.000 euro för år 2025. Det finns ett fortsatt stort underhållsbehov i landskapets fastigheter och framför allt på sjukhuset men även vid landskapets skolor. Även pågående effektiviseringar av uppvärmning och ventilation ingår i planerat underhåll. Med beaktande av den just nu svaga byggkonjunkturen föreslår landskapsregeringen att beloppet för planerat underhåll höjs med en halv miljon euro jämfört med tidigare år samt att fastighetsverket ska rikta in sig på arbetsintensiva underhållsprojekt. Fastighetsverket ska planera sin verksamhet utgående från att underhållet de närmaste åren ska uppgå till 7 miljoner euro per år.

Föreslås att Fastighetsverkets investeringar får medföra utgifter om totalt högst 8.130.000 euro. Fastighetsverket får vidare ingå förbindelser som under det följande räkenskapsåret får medföra utgifter om högst 7.000.000 euro. Tabellen nedan visar en preliminär fördelning av utgifter per projekt och planerat underhåll.

Fastighetsverket har möjlighet till omDispositionering av den totala investeringsfullmakten om 8.130.000 euro inkluderande möjlighet att efter samordning med landskapsregeringen köpa in fast egendom för landskapets behov.

	2025	2026	2027
Ombyggnad självstyrelsegården	800 000 1)		
Moduler Ålands musikinstitut	170 000 1)		
Eckerö post- och tullhus	160 000		
Planerat underhåll och andra investeringar	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Totalt	8 130 000	7 000 000	7 000 000

1) Framflyttad från tidigare år

Lån och likviditetshantering

Föreslås att Fastighetsverket inte upptar långfristiga lån under år 2025.

Fastighetsförsäljningar och långtidsarrenden

Landskapsregeringen föreslår inga fullmakter för försäljning av fast egendom år 2025.

Detaljmotivering - Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar

921200 Digitalisering och informationsteknologi, investeringar (R)

Fullmakt

En fullmakt om sammanlagt 2.400.000 euro föreslås för utgifter som huvudsakligen beräknas utfalla åren 2026-2027 för följande system

- en åländsk datadelningsplattform och medborgarportal
- ett nytt ärendehanteringssystem och e-arkiv
- ett stödansöknings- och stödhanteringssystem
- fas 2 av Ålandstrafikens digitaliseringsresa
- anslutning till det nationella studieadministrativa systemet samt
- ett verksamhetssystem för budget och uppföljning.

934000 Övriga finansinvesteringar (R)

Fullmakt

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden.

976000 Infrastrukturinvesteringar (R)

Fullmakt

Med beaktande av att ett flertal av ovanstående investeringsprojekt är fleråriga föreslås att landskapsregeringen under år 2025 kan ingå entreprenadavtal som sammanlagt belastar finansåren 2027 - 2029 med högst 30 miljoner euro.

Återstående reservationsanslag								
		Budget 2024	ÅB 1-2 2024	Summa t.o.m. ÅB 2	Reserverade anslag	Tillgängliga anslag totalt	Använt år 2024*	Återstående
24010	Landskapsstöd materialanskaffningar	-538 875	0	-538 875	-538 875	-1 077 750	-28 608	-1 049 142
33000	LR andel o stöd kommunerna	-27 461 051	0	-27 461 051	-1 631 051	-29 092 103	-19 834 082	-9 258 021
35000	Penningautomatmedel	-8 709 116	0	-8 709 116	-4 200 116	-12 909 233	-4 095 323	-8 813 910
39000	It-drifts o utvecklingskostn				-169 000	-169 000	-101 989	-67 011
44510	Paf-medel sociala sektorn	-4 739 675	0	-4 739 675	-939 674	-5 679 349	-3 631 831	-2 047 518
44520	Paf-medel miljösektorn	-752 006	0	-752 006	-132 006	-884 012	-652 412	-231 600
46000	Cirkulär ekonomi	-52 832	0	-52 832	-15 832	-68 665	-20 242	-48 423
51500	Paf-medel ungdom och idrott	-2 869 571	0	-2 869 571	-284 571	-3 154 142	-2 363 448	-790 693
51600	Paf-medel kultur	-3 176 470	-106 000	-3 282 470	-633 470	-3 915 941	-2 177 137	-1 738 804
61000	Näringslivets främjande	-1 175 000	0	-1 175 000	0	-1 175 000	-70 201	-1 104 799
61500	Främj av livsmedelsproduktion	-2 308 412	0	-2 308 412	-1 271 412	-3 579 823	-1 823 745	-1 756 078
62100	EU, ERUF och ESF 2014-2020	-640 030	0	-640 030	-640 030	-1 280 060	-488 849	-791 212
62102	EU, ERUF och ESF 2021-2027	-2 589 796	0	-2 589 796	-1 412 796	-4 002 591	-83 773	-3 918 818
62300	EU, EJFLU 2014-2020	-4 282 664	0	-4 282 664	-4 282 664	-8 565 328	-75 827	-8 489 501
62302	EU, EJFLU 2021-2027	-7 708 061	0	-7 708 061	-2 489 061	-10 197 123	520	-10 197 643
62390	Leaderfinansiering m paf-medel	-316 919	0	-316 919	-166 919	-483 839	108 874	-592 713
62500	EU, EHFF 2014-2020	-971 959	0	-971 959	-971 959	-1 943 919	0	-1 943 919
62502	EU,EHVFV 2021-2027	-2 360 000	0	-2 360 000	-1 770 000	-4 130 000	-601	-4 129 399
64000	Främjande av skogsbruket	-733 000	0	-733 000	-463 000	-1 196 000	-339 953	-856 047
65000	Jakt- och viltvård	-109 968	0	-109 968	-129 968	-239 936	9 752	-249 688
71500	Stöd byggn relaterade åtg	-310 000	0	-310 000	0	-310 000	-477 201	167 201
72010	Främj hållbar energiomställn	-2 080 229	900 000	-1 180 229	-2 080 229	-3 260 458	-63 508	-3 196 950
76000	Understöd kommunalvägar	-2 782 643	0	-2 782 643	-782 643	-3 565 286	-913	-3 564 373
85000	Högskolan på Åland	-2 639 609	0	-2 639 609	-2 639 609	-5 279 217	-1 569 994	-3 709 223
921200	Digitalisering o inform teknol	-1 648 276	0	-1 648 276	-848 276	-2 496 552	-5 723 259	3 226 707
925210	Serviceinvesteringar	-14 675	0	-14 675	-14 675	-29 349	-65 325	35 976
934000	Övriga finansinvesteringar	-1 181 898	0	-1 181 898	-181 898	-1 363 796	-44 232	-1 319 564
934080	Övriga lån	-12 974 337	0	-12 974 337	-14 674 337	-27 648 673	1 694 122	-29 342 795
935010	Lån ur PAF-medel	-1 816 123	106 000	-1 710 123	-1 032 123	-2 742 246	-425 000	-2 317 246
939000	It-systemanskaffningar	-169 000	0	-169 000	-169 000	-338 000	-39 055	-298 945
944000	Naturskyddsområden	-814 817	0	-814 817	-89 817	-904 635	-268 740	-635 895
954000	Inköp av konst	-41 564	0	-41 564	-16 564	-58 129	-25 474	-32 655
954010	Kultur o museiverksamh invest.	-630 384	0	-630 384	-440 384	-1 070 769	-197 593	-873 176
964000	Förh.fin, övr lån, inv. skogsb			0	0	0		0
975000	Fartygs- o färjinvesteringar	-4 475 000	-1 460 000	-5 935 000	-2 765 000	-8 700 000	-172 410	-8 527 590
976000	Infrastrukturinvesteringar	-25 118 254	0	-25 118 254	-6 918 254	-32 036 507	-13 069 296	-18 967 211
982500	ÅI Polismyndighet investeringar	-545 348	0	-545 348	-300 348	-845 697	-26 287	-819 410
984810	ÅMHHM-investeringar	-90 000	0	-90 000	-40 000	-130 000	0	-130 000
984820	ÅMHHM-lab investeringar	-81 706	0	-81 706	-11 706	-93 412	0	-93 412
985000	HPÅ investeringar	-832 363	0	-832 363	-832 363	-1 664 727	-309 356	-1 355 370
985500	ÅI Gymnasium investeringar	-460 000	0	-460 000	-260 000	-720 000	-9 400	-710 600
985600	ÅSC investeringar	-170 000	0	-170 000	0	-170 000	-149 598	-20 402
986000	AMS investeringar	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	-99 625	-375
987000	Fordonsmyndigheten invest.	-942 573	0	-942 573	-122 573	-1 065 146	0	-1 065 146
Allmänna förvaltningen totalt		-131 414 205	-560 000	-131 974 205	-56 362 205	-188 336 409	-56 711 018	-131 625 392
984000	ÅHS	-5 949 971	-2 300 000	-8 249 971	-5 029 045	-18 308 061	-3 280 598	-15 027 463
Totalt		-137 364 176	-2 860 000	-140 224 176	-61 391 250	-206 644 470	-59 991 616	-146 652 855

* Använt år 2024, transaktioner t.o.m. 13.10.2024. Innehåller beslutade men ej utbetalda utgifter där förbindelseprincipen inte tillämpats

Resiliensmedel

	EU-finansiering totalt	Budgeterat 2021-2023	Budgeterat 2024 2)	Förslag 2025	Återstod
OWF-baserat energisystem och fossilfri energiproduktion	2 700 000				146 601
RePowerEU-medel 1)	698 000				
72000 Elsäkerhet och energi, verksamhet		1 047 000	-605 601	0	
72010 Främjande av hållbar energiomställning, överföringar (RF) (Solkraft)		1 000 000	-401 000	0	
72040 Projekt Sunnavind (R)		0	1 141 000	1 070 000	
Byte av vårdinformationssystem	4 624 000				24 000
9840000 ÅHS, investeringar		2 300 000	1 000 000	1 300 000	
Förstärkning av högskolans attraktionskraft genom förädlad utbildningserbjudande och moderniserad digital pedagogik	2 700 000				0
85000 Högskolan på Åland		1 573 000	189 000	48 000	
985000 Högskolan på Åland, investeringar		810 000	80 000		
Totalt	10 722 000	6 730 000	1 403 399	2 418 000	170 601

1) Inom ramen för REPowerEU tilldelades Åland 698 000 euro.

2) Kolumnen budgeterat 2024 har justerats med indragningar som sker i bokslutet för 2024 och som indragits i bokslut 2022 och 2023 på momenten 72000 och 72010.

Årsverken

Budgetförslag	2023	2024	2025	Förändring
10100 Lagtinget, verksamhet	30,0	30,0	30,0	0,0
11100 Lagtingets kansli	8,9	8,6	8,0	-0,6
12010 Landskapsrevision, verksamhet	2,0	2,0	2,0	0,0
20010 ÅLR, verksamhet	7,0	7,0	7,0	0,0
21010 Regeringskansliet, verksamhet	44,5	42,0	42,0	0,0
21200 Digitalisering o inform teknol	10,9	10,0	11,0	1,0
26003 Utvecklo tillväxtp hållb Åland	0,9	0,9	0,9	0,0
26005 Central Baltic 2021-2027	1,0	1,0	1,0	0,0
26006 Nordiska skärgårssamarbetet	1,0	1,0	1,0	0,0
28010 Lagberedning	12,0	12,8	13,0	0,2
30010 Finans, verksamhet	41,5	40,3	40,0	-0,3
40010 Soc- och miljö, verksamhet	28,0	28,0	26,2	-1,8
42000 Övrig hälso- och sjukvård	0,0	2,0 *	3,0 *	1,0
44000 Naturvård	0,0	0,0	1,0 *	1,0
45000 Vattenförsörjning- och vård	0,0	2,5 *	2,0 *	-0,5
50010 Utb och kultur, verksamhet	57,2	58,9	51,4	-7,5
51010 Ål Kulturdeleg o nord.kultursa	0,2	0,2	0,2	0,0
51600 Paf-medel kultur	0,7	0,8	0,0	-0,8
54000 Ålands museum	0,0	0,0	8,0	8,0
60010 Näringsavdelningen, verksamhet	33,8	34,8	33,7	-1,1
61000 Näringslivets främjande	0,0	1,0 *	1,0 *	0,0
61100 Ålands landsbygdscentrum	1,0	1,0	1,0	0,0
67000 Främj av fiskerinäringen	0,0	1,0 *	1,0 *	0,0
70010 Infrastruktur, verksamhet	35,7	35,0	34,0	-1,0
72040 Havsbaserad vindkraft	0,0	0,0	5,0 5*	5,0
74000 Ålandstrafiken	6,0	7,0	6,0	-1,0
75010 Upphandling av sjötrafik	1,0	0,0	0,0	0,0
82000 ÅSUB	11,0	11,0	11,0	0,0
82200 Datainspektionen	1,0	2,0	2,0	0,0
82300 Ålands energimyndighet	0,3	1,0	1,0	0,0
82500 Ålands polismyndighet	94,4	97,0	102,0	5,0
82600 Ålands Ombudsmannamyndighet	2,6	3,8	4,0	0,2
82700 Lotteriinspektionen	1,0	0,0	0,0	0,0
83100 Upphandlingsinspektionen	1,0	0,0	0,0	0,0
84000 ÅHS	849,3	862,0	857,5	-4,5
84810 ÅMHM, verksamhet	28,5	33,0 **	32,5 **	-0,5
84820 ÅMHM, laboratoriet	9,0	9,0	9,0	0,0
85000 Högskolan på Åland	70,4 *	69,2 *	73,4 *	4,2
85100 Ål folkhögskola	13,9	13,3	12,2	-1,1
85200 Ål musikinstitut	16,4	17,0	19,0 1*	2,0
85500 Ål gymnasium	214,2	217,2	219,9	2,7
85600 Ål Sjösäkerhetscentrum	13,8	13,6	13,6	0,0
86000 AMS	26,0	26,0	26,0	0,0
86050 Sysselsättn. o arb.löshet.stöd	3,4	0,0	0,0	0,0
86500 Ål fiskodling,Guttorp	5,3	5,5	5,0	-0,5
87000 Fordonsmyndigheten	15,0	15,0	16,0	1,0
87200 Vägunderhållet	30,8	31,0	31,2	0,2
87300 Verkstad och lager	30,5	30,5	32,5	2,0
921200 Digitalisering och info teknik	0,0	0,0	1,0	1,0
Totalt	1 761,0	1 784,9	1 798,2	13,3

* finansieras med externa medel, EU-fonder eller PAF

** 3 st MKB vindkraft tillfälliga

10 av nya tjänsterna är projektjänster som finansieras med externa medel.